

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark

Årsrapport 2020

Innholdsliste

Innholdsliste	2
1 Fylkesmannens beretning	4
1.1 Overordnet vurdering av samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse	4
1.2 Overordnet framstilling av de viktigste prioriteringer for året	4
1.3 Sentrale forhold internt og eksternt som har hatt betydning for oppnådde resultater	7
1.4 Andre forhold	8
Sted, dato og fylkesmannens signatur	9
2 Introduksjon til embetets hovedtall	10
2.1 Embetet og samfunnsoppdraget	10
2.2 Organisasjon og ledelse	10
2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall	11
2.4 Andre forhold	14
3 Årets aktiviteter og resultater	15
3.1 Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater	15
Hovedmål 1 - Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket	15
Hovedmål 2 - Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger	16
Hovedmål 3 - Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene	17
Hovedmål 4 - Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk	18
3.1.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket	18
3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk	18
3.1.1.2 Fylkesmannen understøtter kommunenes arbeid med samfunnsikkerhet og beredskap	26
3.1.1.3 Et velfungerende plansystem i kommunene	27
3.1.1.4 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven	29
3.1.1.5 Forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats på psykisk helse, rus- og voldsfeltet	30
3.1.1.6 Styrket folkehelsearbeid	31
3.1.1.7 Økt tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet og pasientsikkerhet i helse- og omsorgssektoren i kommunene	31
3.1.1.8 Økosystemene i fylket skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester	32
3.1.1.9 Ingen arter og naturtyper skal utryddes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal forbedres	34
3.1.1.10 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner	35
3.1.1.11 Forurensning skal ikke skade helse og miljø	36
3.1.1.12 God økonomiforvaltning i kommunene	37
3.1.1.13 Økt verdiskaping i landbruket og landbruk over hele landet	39
3.1.1.14 Bærekraftig landbruk	44
3.1.1.15 Andre oppdrag	48
3.1.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger	48
3.1.2.1 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv	48
3.1.2.2 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring	49
3.1.2.3 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer	50
3.1.2.4 Andre oppdrag	51
3.1.2.5 Tilrettelegge for god CBRNE-beredskap	52
3.1.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene	52

3.1.3.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og saksbehandling	52
3.1.3.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning	54
3.1.3.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester	57
3.1.3.4 Andre oppdrag	60
3.1.3.5 En effektiv og velfungerende vergemålsforvaltning som ivaretar rettsikkerhet og rettslikhet	60
3.1.3.6 Vergehaver skal ha høy grad av selvbestemmelse og vergemålene skal være individtilpassede	61
3.1.3.7 Barnehagemyndigheter, barnehageeiere og skoleeiere forstår, formidler og etterlever regelverket	62
3.1.3.8 Fylkesmannen understøtter nasjonale myndigheters, fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med bosetting og integrering	75
3.1.4 Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk	75
3.1.4.1 Barnehageeiere og skoleeiere har ansatte med kompetanse som fremmer utvikling, læring og trivsel tilpasset barn og unges behov	76
3.1.5 Gjennomførte evalueringer	78
3.2 Avvik på oppdrag i tildelingsbrevet og/eller faste oppgaver i virksomhets- og økonomiinstruks	78
3.2.1 Tverrsektorielle oppdrag/oppgaver	78
3.2.2 Arbeids- og sosialdepartementet	78
3.2.3 Barne- og likestillingsdepartementet	78
3.2.4 Helse- og omsorgsdepartementet	78
3.2.5 Justis- og beredskapsdepartementet	79
3.2.6 Klima- og miljødepartementet	79
3.2.7 Kommunal- og moderniseringsdepartementet	79
3.2.8 Kunnskapsdepartementet	79
3.2.9 Landbruksdepartementet	79
3.3 Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet	79
3.4 Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk	121
3.5 Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultat	122
3.6 Andre forhold	122
4 Styring og kontroll i embetet	123
4.1 Redegjørelse for vesentlige forhold ved embetets planlegging, gjennomføring og oppfølging	123
4.1.1 Embetets risikostyring	123
4.1.2 Embetets internkontroll, herunder iverksatte tiltak	123
4.1.3 Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen i embetet	123
4.1.4 Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)	124
4.1.5 Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for arbeidet med informasjonssikkerhet	124
4.2 Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende	124
4.3 Andre forhold	124
5 Vurdering av framtidutsikter	126
5.1 Forhold i og utenfor embetet som kan påvirke embetets evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt	126
5.2 Konsekvenser for embetets evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt	126
6 Årsregnskap	128

1 Fylkesmannens beretning

1.1 Overordnet vurdering av samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse

Handteringa av koronaepidemien har i stor grad prega arbeidet til embetet i 2020. Ressursar vart flytta frå dei ordinære oppgåvene våre til arbeid med pandemien. Fylkesmannen skal på regionalt nivå samordna den sivile krisehandteringa. Koronapandemien kravde i tillegg betydeleg fagleg innsats innan smittevern og helse, men òg på oppvekst- og landbruksområdet.

Måloppnåinga, både i det aller meste av den ordinære drifta vår og i handteringa av pandemien, er god. Parallelt med eit omfattande arbeid med pandemien, er sakshandsamingstider reduserte, rettleiingsoppgåver utført, og tilsyn innan fleire fagområde er gjennomførte som planlagt. Omprioritering av ressursar har likevel svekt tilsynsinnsatsen på helse- og omsorgsområdet.

Vi har lagt vekt på å halda dei tildelte budsjettammene.

Kommunedialogen er sentral i embetets virke. Året då vi skulle halda avstand, blei òg eit år som bringa kommunane og embetet meir saman. I eit nytt fylke bringa pandemien òg kommunane saman, på tvers av gamle fylkesgrenser. Dette skjedde mellom anna gjennom dei vekentlege videomøta embetet hadde med kommunane.

Frå vår side har dei vekentlege møta med kommuneleiinga, og tilsvarande møte med kommuneoverlegane, vore ein arena for å formidla statlege signal. Dei har samtidig vore ein arena der kommunane kunne gi tilbakemeldingar på statleg politikk, og der kommunane har kunna melda inn problemstillingar som vi har tatt vidare med departement og direktorat. I eit overordna perspektiv har vi vektlagt å sikra informasjonsflyten til og frå kommunane og rettleia kommunane, det vil seia aktiv samordning.

Under koronapandemien har vi altså vidareutvikla samspelet og fellesskapet på tvers av forvaltningsnivå, og forsterka grunnlaget for gjensidig tillit. Det har vore ein låg terskel for å ta kontakt, for å ha kontakt og for å hjelpa kvarandre.

Resultata blir utvilsamt betre når stat og kommunar står saman. Etter ein brå start i mars, har dialog, samarbeid og tillit prega koronaarbeidet i Vestfold og Telemark. Det har gitt effekt.

Tidleg i koronautbrotet tok embetet eit strategisk vegval. Vi la vekt på kva vi *kan* gjera, i mindre grad på kva vi *ikkje* kan gjera, gitt våre oppgåver innan tilsyn og kontroll. Det har styrka samhandlinga og tilliten til embetets oppgåve som samordnar og kriseleiing i fylket. I ei krise der grunnleggjande samfunnstenester står i fare for å bryta saman, er det viktig at vi evner å handla. Vår aktive tilnærming har mellom anna resultert ulike rettleiarar (eg nemner rettleiarar for smittevern på campingplassar og i gjestehamner i fylket), soneinndeling for råd til pendlarar i bo og arbeidsmarknadsregion Oslo, etablering av regionalt lager for smittevernmateriell for fylket og tilbod om opplæring av smittesporarar for Vestfold og Telemark.

Det tette samspelet mellom staten og kommunane i koronahandteringa har etter mi meininga vore heilt avgjerande. Eg har dette året sett profesjonelle, nøkterne, saklege og handlekraftige kommunar, som har gjort fornuftige avvegingar mellom avgrensingar og normalitet. Eg har sett kommunar som har vist vilje og evne til å ta ansvar, og som har forstått at dei står sterkare når dei handlar saman. Eg har erfart kommunar som har gitt avveginga mellom fridom for den enkelte og avgrensingar for å stansa smittespreiinga ein lokaldemokratisk forankring, og slik legitimitet i befolkninga.

Eg har òg sett ein stat som forstår at samspelet mellom kommunane og staten er heilt avgjerande når pandemien skal handterast. Erfaringane har gitt oss læring til handtering av framtidige kriser i fylket.

Ei av erfaringane er at embetet i kritiske situasjonar bør ha større myndigheit til å fatta raske avgjerder tufta på heilskaplege, regionale vurderingar og avvegingar. Det gjeld til dømes når det ikkje er mogleg å få nasjonale avgjerder eller tiltak i tide, grunna overbelastning, eller når tenester i ein kommune er i ferd med å bryta saman. Då kan omfordeling av ressursar frå ein kommune til ein annan utgjera ein avgjerande skilnad for kritiske samfunnstenester. Det er òg fleire døme på trong for samordning av kommunale tiltak, særleg der utfordringa ikkje følger kommune- og fylkesgrenser, men til dømes bu- og arbeidsmarknad eller kollektivakse.

Å sørge for sikkerheita til innbygarane er ei viktig oppgåve for staten. I den innleiande fasen var etterspurnaden etter vedtak og rettleiing svært høg. Samstundes var det viktig for oss å trygge kritiske samfunnstenester, sjølv om det tidvis stod opp i mot kommunanes ynske om å verna seg sjølve. Me såg teikn på at samfunnstenester stod i fare for å bryta saman.

Pandemien har vist oss at fullmakter òg må vera tilgjengeleg regionalt som del av Fylkesmannens samfunnstryggleiksinstruks. Vi har under pandemien vorte bedne om standpunkt, råd og bistand, men har i avgrensa grad hatt fullmakter. Førehandsdefinerte fullmakter til embetet ville gitt moglegheit til å sikra raske avgjerder tufta på heilskaplege, regionale vurderingar og avveiningar. Eg vil understreka at sektorstyret skal og må ligga i botn, men vi må samtidig sikra oss evne til leiing i dei mest utfordrande situasjonane eit samfunn kan oppleve.

1.2 Overordnet framstilling av de viktigste prioriteringer for året

Koronapandemien

Embetet har flytta betydelege ressursar til arbeidet med å handtera koronapandemien. I kriser er heile embetet ein beredskapsorganisasjon. Ein ekstraordinær situasjon har kravd ekstraordinær innsats av dei tilsette, både av dei som har jobba direkte med pandemihandteringa, og av dei som har løyst dei ordinære oppgåvene våre. Vi har lagt stor vekt på at også dei ordinære arbeidsoppgåvene våre skal løysast godt. Slik har vi bidratt til at samfunnet fungerer mest mogleg normalt, også i ei unormal tid. Det reduserer konsekvensane av krisa. Mest mogleg normalitet i ei unormal tid har vore eit motto under pandemien.

Samfunnssikkerheit og beredskap

Koronautbrotet syna til dels store manglar på regional statleg samhandling, ikkje minst tverrsektoriell samhandling. I den tidlege fase var det ei stor utfordring å sikra mest mogleg heilskapleg rapportering til dei ulike statlege sektormyndigheitene. Ulike direktorat og departement kravde ulik rapportering, noko som slo inn i dei ulike delane av kommunal verksemd. Vi rår til at det må skipast betre samordna statleg rapportering regionalt, slik at ikkje einsskilte sektorar opptre autonomt i høve til kommunane. Vi rår òg til at det må skipast betre samordna statleg rapportering nasjonalt. Sektoransvaret må liggja i botn, men kommunane opplever fråvær av samordning som særskilt krevjande. Staten ber om rapportering i fleire sektorar, på ulike plattformer og med ulike intervall.

Handteringa av koronaen har òg syna at samfunnstryggleik handlar om tverrsektoriell samordning både i eige embete, mellom kommunar og i regional stat. Nye digitale verkty er tatt i bruk og har vore avgjerande for samhandlinga.

Justis og verjemål

Samanslåinga av Fylkesmannen i Telemark og Fylkesmannen i Vestfold førte med seg store restansar på byggesaksfeltet. 1. mars 2019 låg det 192 restansar av klagar på byggesak og klagar på reguleringsplan i SYSAM. I snitt låg sakshandsamingstida på byggesaker på 242 dagar. Gjennom 2019 hadde vi ei vakant stilling og vi hadde fleire nye medarbeidarar under opplæring. Samstundes kom det inn mange saker frå kommunane. Ved inngongen til 2020 hadde vi omtrent det same talet på restansar som i mars 2019, men snittet for sakshandsamingstida hadde gått ned til 178 dagar.

I 2020 har vi halde fram arbeidet med å få ned restansane. 1. juni 2020 var vi nede i 93 restansar totalt for byggesaker/reguleringsklager og 126 dagar i snitt i sakshandsamingstid for byggesakene. 1. desember 2020 var talet på restansar for klagar på byggesak/reguleringsplan nede i 83 saker og sakshandsamingstid i byggesakene var i snitt 65 dagar.

I 2020 har vi hatt ei relativt stabil gruppe medarbeidarar på byggesaksfeltet. Vidare har vi sett effekten av gode rutinar for mottaks kontroll og sakshandsaming. Vi har òg hatt dialog med kommunane når det gjeld oversendingane til oss, slik at vi bruker mindre tid på å henta inn manglande dokument no enn i 2019. Vi har hatt nokre kommunebesøk der vi har gitt rettleiing om dispensasjon, kommunalt sjølvstyre og grunngjeving av vedtak. Vi ser at fleire kommunar har vorte betre til å grunngje vedtaka sine eller opplysa saka betre i klagegangen slik at vi kan oppretthalde kommunane sine vedtak i større grad. Slik situasjonen er no har vi god kontroll på byggesaksfeltet.

På verjemål har vi hatt ei særskilt god utvikling på måloppnåinga for 2020 i høve til 2019. Den klart beste utviklinga gjeld på opprett verjemål, der resultatet ligg på 91 prosent innan 70 dagar. Dette er ein auke på 18 prosentpoeng sidan 2019. Vi har gode rutinar på opprett verjemål, også når det gjeld å rettleie om alternativ til verjemål. Det er antatt at dette kjem av den tidlege innsatsen vår i sakene og rettleiing. Det er vidare grunn til å rekna med at ein del personar ikkje sender inn søknad om verjemål etter at dei har fått munnleg informasjon og rettleiing frå oss. Måten vi jobbar på var òg bakgrunnen for at vi vart spurde om å halda foredrag for alle embeta om alternativ til verjemål og praksisen vår.

Oppvekst

I eit år med dei utfordringane som pandemien har ført med seg, har vi hatt ekstra hyppig og god kontakt med kommunane på oppvekstområdet. Vi har drive med mykje rettleiing, handsama klager og gjennomført så godt som alle tilsyn i tråd med oppdraga vi har fått.

Kommunane står overfor ei barnevernreform, og vi har vore tett på dei i reformarbeidet. Både på barnevern-, barnhage- og skuleområdet har vi til oppgåve å vera pådrivarar og formidlarar med tanke på store og viktige kompetanseordningar.

Vi ser at det er særskilt krevjande for kommunane å skulla førebu ei barnevernreform medan dei samstundes skal handtera ein pandemi. På barnevernfeltet er det dessutan fleire bekymringsmeldingar enn før, og tenestene er difor hardt prøvde.

Frå august 2020 skulle kommunane innføre fagforyinga. Vi ser at dette arbeidet har vorte noko hindra av pandemien.

Barn og unge ber konsekvensar av den tiltaksbyrden som er i samband med pandemien. Sjølv om nasjonal myndigheit har prøvd å skjerma dei, er det grunn til å tru at langtidseffekten av til dømes digital heimeopplæring er negativ. Særleg hardt råka er dei frå før utsette barna. I tillegg ser vi at barn som før kunne klara seg relativt godt, no strevar med å klara skulen. Mange går dessutan glipp av viktig sosialt samkvem med jamnaldrande.

Helse og omsorg

Pandemien har hatt positive og negative verknader på måloppnåinga på helse- og omsorgsområdet. Vi har no ein mykje tettare dialog med kommunane enn før, med regelbundne digitale møte med både leiing, administrasjon og kommuneoverlegar. Dels grunna pandemien har vi ikkje hatt moglegheit til å gjere tilsyn.

Det er røynsla vår at koronahandteringa òg syner at det må gjerast meir for å få heilskaplege løysningar, til dømes samarbeid mellom spesialisthelsetenesta og primærhelsetenesta; eitt helsevesen og ikkje to helsevesen, kor embetet må sikra kommunanes interesser i helsevesenet.

Under pandemihandteringa vart det klart at kapasitet til smittesporing fort blei utfordra ved utbrot av smitte i kommunane, samtidig som tilstrekkeleg smittesporing var kritisk viktig for å slå smitten ned. Embetet tok derfor kontakt med Helsedirektoratet og Fylkesmannen i Innlandet for å diskutera moglegheita for å laga eit digitalt smittesporingskurs. Helsedirektoratet laga del ein av kurset, og vi laga i samarbeid med Universitetet i Sørøst-Norge, kommunane og Kompetansebroen del to av kurset. Kursa er nasjonalt tilgjengelege. Dei som har gjennomført kursa er tilgjengelege som ein gripbar ressurs for kommunane i fylket. Kurset vil bli komplettert og forbeta i tida som kjem.

Dei siste åra har talet på innsynskrav vore sterkt aukande på helse- og omsorgsområdet, frå 682 i 2019 til 1158 i 2020. Auka har halde fram i 2021. I

januar i år var det åleine 266 innsynskrav. Vi bruker no om lag 1,5 til 2 årsverk til innsynskrav på dette fagområdet. Det er viktig at media følgjer med på sakshandsaminga vår, òg når det gjeld pasientane sine rettigheter og sikkerheita for pasientane, og ikkje minst under pandemien. Vi nyttar likevel no rundt 5 prosent av stillingsressursen i avdelinga på å handtere innsynskrav.

Arealplanlegging

Vi legg framleis stor vekt på tidleg, tydelege og føreseieleg medverknad i planprosessane. Vi har tidlegare avdekt ulik praktisering av dispensasjonar, særleg i strandsona, og har i 2020 jobba med å formidla forventningane til kommunane gjennom ein ny rettleiar for handsaming av dispensasjonar, med påfølgande webinar.

Handtering av strandsonesaker i særleg Kragerø og Bamble kommunar er krevjande og tek mykje ressursar. Vi har i 2020 hatt fleire dialogmøte med administrasjonen og planutvalet i Kragerø. Sivilombodsmannen har hatt ein gjennomgang av dispensasjonar i strandsona i Kragerø og to andre kommunar. Kragerø kommune fatta om lag 600 dispensasjonsvedtak i strandsona i perioden 2016-2019. Tre av fire vart innvilga. Fleirtalet av dei innvilga dispensasjonane var mangelfulle, og Sivilombodsmannen seier at det er grunn til å tvila på om kommunen har gjort den vurderinga som lova krev.

Fylkesmannen har i 2020 samordna motsegner frå Fylkesmannen sine fagavdelingar, NVE, Bane NOR og Statens vegvesen i 28 plansaker. Sakene omfatta totalt 59 motsegn og 7 av desse vart avskjera av omsyn til lokalt sjølvstyre. Vi meiner at samordninga medverkar til betra grunngjeving av motsegnene og erfarer at motsegnene i hovudsak lét seg løysa gjennom dialog.

Miljø og klima

Den største utfordringa for det biologiske mangfaldet er tap av leveområde som følgje av stort arealpress i mange kommunar. I fleire av kommunane våre aukar folketalet, og særleg langs kysten. Samtidig er det store ønske om hyttebygging i fleire av fjellkommunane. Planlegging og utbygging av veg og jernbane går føre seg for fullt. Dette skaper potensielle konflikhtar.

Vi er uroa for utviklinga for naturmangfaldet som følgje av eit stadig tap av areal. Dette gjeld mellom anna villreinens leveområde. Kommunane har til no i lita grad fastset langsiktige utbyggingsgrenser i overordna plan. Revisjon av regional plan for Hardangervidda ligg til avgjerd i departementet, etter at Fylkesmennene samla fann det naudsynt å gi ei vesentleg innvending til planen. Villrein er ein nasjonal ansvarsart, men utsett for ei bit-for-bit forverring, ved tap av leveområde og påfølgande sjukdom.

Vi har over fleire år hatt godt tilfang av areal til frivillig vern av skog. Vi er godt nøgd med at det vart vedteke åtte nye skogreservat i Vestfold og Telemark i 2020, og at fem skogreservat er utvida. Totalt utgjer desse områda til saman 34 227 dekar nytt verneareal.

Samstundes er det viktig at vi klarar å taka vara på alle dei areala som allereie er verna. I samband med pandemien har vi sett ein auka ferdsel i verneområda. Det er positivt, men krev òg meir ressursar til tilrettelegging slik at bruken ikkje går ut over verneomsyna.

Vi har god framdrift i arbeidet med opprydding i forureina grunn og sjøbotn ved prioriterte skipsverft. Oppryddingsprosjekt i Horten Indre havn og i Sandefjordsfjorden er gjort ferdige. Dei fyste resultatane frå overvaking i Sandefjordsfjorden synar at tiltaka har god effekt. Miljøtilstanden i Grenlandsfjorden er dårleg, og det er store utfordringar med miljøgifter. Med eit ønske om industriell utvikling i området for eksisterande og nye bedrifter og vil dette vera ei betydeleg utfordring.

Vi har hatt stor merksemd om klimaarbeidet i fylket i år. Klimasamlinga som vart arrangert i samarbeid med Miljødirektoratet vart svært vellukka. I tillegg er det etablerte eit nytt klima- og energinettverk med sekretariat hos fylkeskommunen. Her deltek både kommunar, næringsliv, organisasjonar og utdanningsinstitusjonar i eit forpliktande samarbeid om utsleppsreduksjonar.

Landbruk

Vestfold og Telemark har ein firedel av landets grønsakproduksjon. Òg kvart fjerde eple blir produsert her. Slik produksjon er arbeidsintensiv og krev arbeidskraft med realkompetanse. Då landet stengde ned i mars, fekk vi ein heilt ny situasjon for grøntnæringa. Vi nytta vår samordningsrolle og nettverket vårt og gav signal innover til departement og direktorat. Funksjonen som lyttepost i fylket og medarbeidarar med høg kompetanse på grøntsektoren var avgjerande for å ta ein slik aktiv rolle. Landbruket gjorde ein formidabel jobb, og store delar av produksjonen vart halden oppe. Året 2020 viste til fulle kor avhengige vi er av utanlandsk arbeidskraft, og kor sårbare vi er i denne produksjonen.

Ved hjelp og støtte frå tilretteleggingsmidlar har vi no lykkast med å kunna tilby norsk frukt i butikk både i desember, januar og februar. Målsetjinga med forprosjektet "Norske eple i utvida sesong" er å auka konsumet av kortreist, norsk kvalitetsfrukt i konkurranse med importert frukt. Prosjektet er svært viktig for produksjon og forbruk i norsk grøntproduksjon framover.

Vi er prosjektpartner i Digifood, digital marknadsinnovasjon for mat. Prosjektet er eigd av Universitetet i Sørøst-Norge saman med fleire partnarar. Digifood forskar på sterke og svake sider ved ulike digitale matnettverk. Eit av måla er å gje småskalaprodusentar marknadstilgang framover. Embetet vårt var medverkande til å få prosjektet finansiert. Prosjektet kan bli svært viktig for mange av våre matvareprodusentar.

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark har i mange år samarbeidde med Fylkesmannen i Oslo og Viken om å arrangera ein felles to-dagars kompetansesamling for den kommunale landbruksforvaltninga. Arrangementet samlar vanlegvis omlag 140 deltakarar. På grunn av pandemien i 2020 la vi om og arrangerte ein digital møteserie som føregjekk over åtte dagar i november månad. Vi lykkast med 160 påmelde. Forarbeidet til samlingane var omfattande, men kostnadsreduksjonen samla sett stor.

Kommuneøkonomi

Driftsbalansane i dei nyleg vedtekte økonomiplanane for 2021-2024 er svake. Mange kommunar planlegg negative eller svært svake driftsbalansar i

kommande økonomiplanperiode. Det synest klart at dette er ei spesielt krevjande tid for kommuneøkonomien.

Samtidig har fleire kommunar set i gang betydelege omstillingsprosjekt. Koronasituasjonen i 2020 har likevel gjort at omstillingsarbeidet i kommunane har vorte forseinka. Sjølv om pandemien på kort sikt ikkje synest å ha hatt særleg negative konsekvensar for økonomien isolert sett i dei fleste av kommunane i fylket, har det truleg svekt utviklingsarbeidet monaleg. Konsekvensane av dette vil vere meir langsiktige. Det gir grunn til å frykta at fleire kommunar hamnar på Robek-lista i løpet av få år.

Vi forstår at pandemisituasjonen er krevjande for departementet å handtera. Vi vil likevel understreka viktigheita av at oppdraga vi får er tydelege. Slik vi opplevde desse oppdraga i 2020, la dei opp til ulike tolkingar både frå embeta og kommunane. Det førte til at fordelinga av skjønnsmidlar mellom embeta og dermed mellom kommunane i mindre grad spegla dei faktiske økonomiske konsekvensane i kommunane.

Kommunedialogen

Året starta med folkevaltopplæring i Tinn, Holmestrand, Færder, Kviteseid og Siljan. Då pandemien stengde landet forsvann etterspørselen etter folkevaltopplæring.

Under koronaperioden er samhandlinga med kommunane likevel på mange måtar revitalisert. Det er etablert nye arenaer for samhandling. Med kommuneleiinga har det vore vekentlege, timelange videomøte. Deltakinga har vore stabilt høg. Desse møta har vore vellykka. Suksessfaktorar har vore aktualiteten på møta, moglegheita for kommunane for å ta opp problemstillingar, moglegheita for å møta fagpersonar og leiarar i embetet, den korte varigheita på møta, fast mønster, dei låge kostnadene ved å delta, og viljen og evna hos embetet til raskt å avklara spørsmål som blir reiste i møtet. Innanfor fleire fagområde er det etablert Teams-grupper med deltaking frå fagnivået i kommunane. Det har vore god kontakt med regionråda. Samspelet og fellesskapet på tvers av forvaltningsnivåa er styrkte under pandemien.

Verdien av fysiske møte skal likevel ikkje undervurderast. Behovet for folkevaltopplæring er heller ikkje mindre enn før koronaen.

Kommunedialogen etter koronaen skal skje på både digitale og fysiske arenaer. Vi ser for oss månadlege videomøte på med ordførar, rådmenn og aktuelle fagpersonar, tre til fire fysiske temamøte i året med same målgruppe, kommunesamtalar med leiinga i den enkelte kommunen kvart fjerde år, tilbod om folkevaltopplæring om ulike tema og oppfølging av regionråda i Telemark, både som politisk organ og som tenestefellesskap. I tillegg kjem utstrekt kontakt og dialog på fagnivået.

Kommunikasjon

Kommunikasjonsarbeidet i 2020 dreidde seg i hovudsak om koronasituasjonen. Embetet har éin kommunikasjonsressurs. Denne har stort sett jobba med informasjon og mediasaker knytt til pandemien. Embetet har brukt nettsida, Facebook og pressmeldingar som viktige verkemiddel for å kommunisera i koronakrisa. Kvar veke har embetet produsert informasjonssaker.

Embetet starta òg opp med månadlege møte med alle dei kommunikasjonsansvarlege i kommunane. Dette er ein arena for deling og erfaringsutveksling mellom kommunane. I desse møta har mellom anna Helsedirektoratet og FHI deltatt for å dela kommunikasjonsstrategien sin, og for å informera kommunane om forventningane til kommunikasjonen knytt til koronapandemien.

Plan for krisekommunikasjon vart oppdatert i 2020.

Vi laga presseprogram og hadde presseservice i samband med to besøk frå Kongehuset.

Samarbeid mellom stat og næringsliv

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark har gjennom mange år hatt gode erfaringar med samarbeid mellom statsetatar, næringsliv, kommunar og fylkeskommune. Stat-næringslivssamarbeidet vart etablert i år 2000 med mål om at statlege etatar skulle yta gode og samordna tenester. Aktivitetar og prosjekt i samarbeidet har heile tida vore arenabygging og kompetanseoverføring med mål om konkrete resultat, i tillegg til forenkling og betre tenester i offentleg sektor.

«Medbyggeme» er eit konkret døme på samarbeid mellom statlege etatar, kommunar, fylkeskommune og næringslivet. Formålet med «Medbyggeme» er å få fleire til handla kvitt, for å sikra ein stabil og trygg arbeidsmarknad, sikra skattegrunnlaget, betre dei handverksmessige tenestene og hindra skadelege arbeidstilhøve. Siktemålet har vore å bli eit føregangsfylke for satsinga til regjeringa mot arbeidslivskriminalitet i bygge- og anleggsbransjen. Deltakarar i samarbeidet er Fylkesmannen, fylkeskommunen, kommunane, Skatteetaten, Arbeidstilsynet, politiet, NHO, Virke, LO og 500 bedrifter i fylket innan bygge- og anleggsbransjen.

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark har sidan 2015 hatt prosjektansvaret for samarbeidet. I strategidokumentet til regjeringa mot arbeidslivskriminalitet er «Medbyggeme» nemnd som døme til etterfølgjing. I 2018 vart det laga eit krafttakdokument med mål om å gjera «Medbyggeme» til ein nasjonal pilot. Prosjektadministrasjonen blir i 2021 overført frå embetet til skatteetaten, med mål om nasjonal lansering av heile eller deler av samarbeidet etter kvart. Vi erfarer at fleire fylke ønsker å etablere tilsvarande samarbeidet i eige fylke.

1.3 Sentrale forhold internt og eksternt som har hatt betydning for oppnådde resultater

Interne tilhøve

I mars vart mange av arbeidsplassane flytta frå kontoret og til den einskilde sin heim. I løpet av få dagar fungerte sakshandsaminga tilnærma som før. Interne og eksterne møte, kurs, konferansar og rettleiing vart gjort digitale. Før sommaren var erfaringane at restansar vart bygd ned og sakshandsamingstida vart kortare. Dette kan ha fleire årsaker: Lågare sjukefråvær gav større produksjonskapasitet, færre tilsyn, færre synfaringar og

færre eksterne fysiske møte gav meir tid til sakshandsaming. Mindre forstyringar gav grunnlag for meir konsentrert og effektiv jobbing. Etter sommaren var det framleis høgare produksjon på enkelte fagområde, medan det på andre område vart meir normalisert.

I desember flytta embetet inn i nye lokale i Tønsberg og Skien. Før flytting vart det gjort eit stort planleggings- og ryddearbeid. Dette var ressurskrevjande.

Vi har hatt ein reduksjon på ca. 4500 journalpostar, eller 4,5 prosent, samanlikna med 2019. Det har vore ein reduksjon av både inngåande og utgåande saker på fleire saksområde. Det er uklart kva årsaka er.

Samfunnssikkerheit og beredskap

I 2020 vart veildningsaktivitetar sterkt reduserte grunna korona. Samstundes har vi gjennom møteaktivitet og skriftleg korrespondanse sikra at nasjonal politikk er kjend og etterlevd, til dømes i arealplanar, klimatilpassing og samfunnssikkerheit generelt.

Oppvekst

Under pandemien har vi prioritert å gjennomføra dei planlagde tilsyna. Dette betyr at terskelen for å opna hendingsbaserte tilsyn har vore høgare enn tidlegare år. Vi har ikkje desto mindre drive med mykje rettleiing, behandla klager og gjennomført så godt som alle tilsyn i tråd med oppdraga vi har fått.

Helse og omsorg

Pandemien har gjort det naudsynt å flytta legar, jurist og helsesjukepleiar til jobbing med pandemien. Avdelinga har nytta om lag 10 prosent av personellet til dette. Dei attverande i avdelinga med same kompetanse har måtte endra arbeidsområde og arbeidsoppgåver for å handsama dei lovfesta oppgåvene. Ved å følgja rettleiinga til Helsetilsynet har vi laga prioriteringar som har gjort at vi har løyst dei viktigaste oppgåvene, men ikkje hatt moglegheit til å gjere tilsyn. Vi har prioritert å løysa klagesaker tvang og makt og klagesaker på tilsynsområdet.

Leve heile livet-reforma er om lag seks månader forseinka ut frå opphavelig framdriftsplan på grunn av pandemien. Det inneber at ein del av planarbeida til kommunane er utsette. Som ein konsekvens av dette har fleire kommunar ikkje tatt stilling til reformløysingane. Det regionale støtteapparatet opplever stor tilslutning til reformarbeidet, og dei største kommunane i fylket har kome langt i å planleggje og setja i verk konkrete tiltak. Digitale løysingar har bidratt til å halda arbeidet i gang, og det har vore nokre få gjennomførte fysiske samlingar. Av andre konkrete aktivitetar, kan vi nemne at utemiljø ved sjukeheim, aldersvennleg nærmiljø og sentrumsnære turveggar/universell utforming, har vore tema på ulike seminar/webinar.

Miljø og klima

Pandemien gjer at det har vore vanskeleg å ha nok tilsyn på forureiningsfeltet, og vi er ikkje nøgd med det. Vi har vidare ikkje kontrollert årsrapportar for bedriftene. Årsaka til avvik var ressursituasjonen i gruppa, som var krevjande, og skifte av fagsjef. Vi skriv meir om dette under rapportering under avvik. Dette arbeidet vil bli prioritert i 2021.

Landbruk

Grunna koronaen har vi ikkje hatt fysiske møte med kommunar eller bønder dette året. Sjølv med aktiv bruk av ulike digitale media har mobiliseringsarbeidet vorte langt mindre enn vanleg. Men vi erfarer at digitale møte gjer at vi kan nå langt fleire på same tid, og at vi brukar mindre ressursar på reiser. Baksida er at vi missar mykje av dialogen og tilbakemelding frå dei som deltek i møta.

Kommunedialogen

Då pandemien stengde landa, vart det slutt på folkevaltoppløringa. På området til kommunalretten var dialogen med kommunane i 2020 i stor grad om forhold som var relaterte til pandemien og det mellombelse lovverket som vart vedtatt.

Kommuneøkonomi

Koronasituasjonen har lagt føringar på rettleiingsarbeidet i 2020. Det har mellom anna samband med at ein vesentleg del av kapasiteten vår på området har vore knytt til å følgja opp situasjonen i kommunane, med fordeling av skjønnsmidlar, innhenting av informasjon frå kommunane og rapporteringar til departementet.

Samarbeid mellom stat og næringsliv

I 2020 har pandemien avgrensa planlagde fysiske aktivitetar i samarbeidsprosjektet mellom stat og næringsliv. Videomøte har vore gjennomførte jamleg gjennom heile året, slik at kreativiteten og samhaldet har vorte godt tatt vare på.

1.4 Andre forhold

Kommuneforsøket med fullfinansiert barnevern i Færder kommune

Færder kommune var, saman med Alta og Røyken, i perioden 2016-2019, med i kommuneforsøket der kommunane skulle overta det fulle finansieringsansvaret for barnevernet. Røyken avslutta forsøket i 2019, medan Færder og Alta vart vidareførte til iverksettinga av barnevernsreforma i 2022. Færder kommune har fått dekt utgiftene gjennom auka rammetilskot.

Gjennom forsøket har Færder bygd opp eit barnevern i tråd med intensjonane til forsøket. Evalueringsrapportane viser at forsøket har vore vellykka, og barna har fått eit betre tilbod. Mange kommunar ser til Færder og vurderer kommunen som ein føregangskommune på barnevernsområdet.

Færder har gjennom forsøket etablert tiltak i det nære miljøet til barnet. På den måten kan barna halda oppe barnehage, skulegang, kontakt med familie, venner og fritid.

Færder kommune har frå 2016 bygd opp ei ny teneste med internkontroll tilpassa drift av forsøksoppgåver, fagleg kompetanse i eigen kommune og eit system der foreldre og barn er med på å forma tilboda.

Slik Færder vurderer situasjonen, vil kommunen ikkje klara å halda oppe tilbodet utan framleis statlege overføringar. Ei nedbygging vil gi barna og familiane eit svekt tilbod. Tiltak nær barna, som nettverkskontaktane, fosterheimtenesta og beredskapsheimane, kan stå i fare for å måtta avviklast. Det same gjeld fleire av stillingane på hjelpetiltaksområdet. Konsekvensar for barna er svekt fleksibilitet og skreddarsaum i tiltak, fleire brot i relasjonar fordi tilboda vil vera lengre unna, lengre ventetid på fosterheim og redusert medverknad der barna og foreldre ikkje får delta i val av institusjon. Færder vil ikkje få utnytta ressursane på den måten dei får i dag, til det beste for barna.

Det ligg i naturen til eit forsøk at det kan bli avvikla. Likevel: Det å tilbakestille eit så langvarig, vellykka forsøksprosjekt har klåre negative konsekvensar. Det vil utvilsamt svekke kommunanes motivasjon for å gå inn i nye forsøksprosjekt. I denne saka er det i tillegg dei svakaste som vert ramma.

Vurderinga mi er at Færder bør få halda fram som ein «fyrstårnkommune», og ved det leia an i den utviklinga som er tenkt på sikt. Dette inneber i så fall at dei òg må få rammeoverføringar tilsvarande dagens ordning.

Forsidebilde: Eiketre ved Borrehaugene i Horten kommune. Foto: Daniel Korslund, lærling i embetet

Sted, dato og fylkesmannens signatur

Tønsberg, 25. februar 2021

Per Arne Olsen (sign.)

2 Introduksjon til embetets hovedtall

2.1 Embetet og samfunnsoppdraget

Vi er representanten til Kongen og regjeringa i fylket og skal arbeida for at vedtak mål og retningslinjer frå Stortinget og regjeringa kan bli følgt opp.

Vi skal bidra til å samordna, forenkla og effektivisera den statlege verksemda.

Vi skal halda regjeringa og sentraladministrasjonen orienterte om viktige spørsmål.

Vi er sektorstyresmakt med forvaltningsoppgåver for ei rekke departement og direktorat.

Vi er klagestyresmakt og tilsynsstyresmakt, og skal sikra rettssikkerheit for innbyggjarar, næringsliv og organisasjonar.

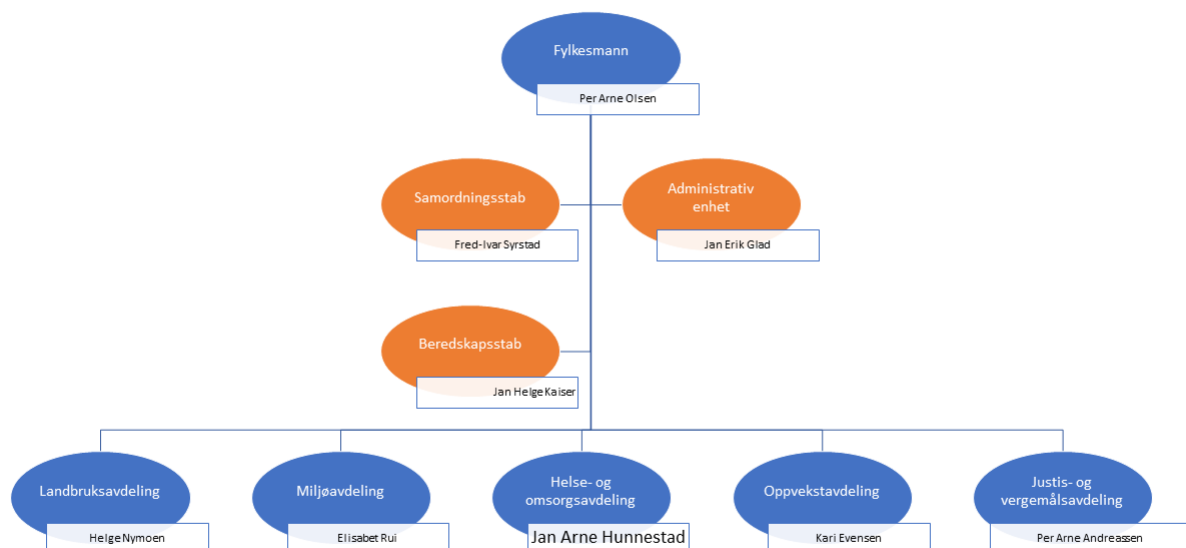
Vi skal verka til «gavn og beste» for fylket, ta initiativ som finst påkravt og framme forslag til løysingar

Embetet har løpande kontakt med andre embete på alle nivå i organisasjonen, og utvekslar erfaringar og idear med andre fylke. Dette skjer dels i samband med formelle arenaer som styringsdialogen og fylkesmannsmøta, og i arbeidsutvalet for fylkesmennene. Det er òg mykje kontakt gjennom ulike faglege nettverk og samlingar, og spontant mellom medarbeidarar ved behov.

Vi er administrativt lagd under Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

[Fylkesmannsinstruksen](#) har meir om oppgåvene til embetet.

2.2 Organisasjon og ledelse

Embetet i Vestfold og Telemark er lokalisert med kontorstader i Tønsberg og Skien og blir leia av fylkesmann Per Arne Olsen og assisterande fylkesmann Bernt Lasse Berggreen. Embetet er organisert i fem fagavdelinger, administrasjonseining, beredskapsstab og ein samordningsstab. Administrasjonseininga utfører oppgåver for alle avdelingane.

Oppvekstavdelinga

Avdelinga skal bidra til rettssikkerheit innanfor områda barnehage, barnevern og skule form av klagesaksbehandling og tilsyn. I tillegg blir det ført tilsyn etter introduksjonslova, og avdelinga har òg tilsyn med krisesentera og familievernkontora. Avdelinga har store samfunnsoppdrag og rettleiing knytt til statlege satsingar. Avdelinga blir leia av direktør Kari Evensen.

Helse- og omsorgsavdelinga

Avdelinga behandlar saker etter helse- og sosiallovgivinga. Det omfattar mellom anna å ta vare på innbyggjaranes rettsikkerheit på helseområdet og gi råd og rettleiing til pasientar, pårørande og helsepersonell. Avdelinga gjennomfører tilsyn med helsepersonell og helseteneste og behandlar klagar etter lov om pasientrettar og enkeltklager på helsepersonell eller helsetenester. Avdelinga følgjer opp hendingar som gir mistanke om svikt i pasientsikkerheita. Helse- og sosialavdelinga har oppgåver med lokal iverksetting av statleg politikk som gjeld rus, psykisk helse, omsorgstenester og sosiale tenester i NAV. I tillegg avgjer avdelinga saker om dispensasjon på grunn av helseforhold etter førarkortforskrifta. Avdelinga vart leia av fylkeslege Jan-Arne

Hunnestad.

Justis- og verjemålsavdelinga

Avdelinga arbeider i hovudsak med juridiske spørsmål. Avdelinga behandlar klager på kommunevedtak innan fagområde som plan- og bygningsrett, forvaltningsrett, verjemål, alkohollova, (skjenkebevillingar og opningstider), offentleglova etc. Avdelinga har òg ansvar for å behandla søknader om fri rettshjelp, separasjon og skilsmisse, oskespreiing og tilskot til trussamfunn. I tillegg rettleier avdelinga personar og kommunar i offentlegrettslege spørsmål. Avdelinga blir leia av direktør Per Arne Andreassen.

Miljøavdelinga

Avdelinga skal ta vare på det biologiske mangfaldet, sikra berekraftig arealbruk, handtera forureiningssaker, bidra til ei god vassforvaltning og vera ein pådrivar i klimaarbeidet. Ansvar for forvaltning av verneområde i Vestfold og Telemark er òg ei viktig oppgåve. Avdelinga har òg som oppgåver å forvalta ulike tilskotsordningar, frivillig skogvern, utvalde naturtypar, prioriterte artar, tiltak mot framande artar, og dessutan forvaltning av villrein, rovdyr og anadrom fisk. Miljøavdelinga gir frå seg utsegner i saker etter plan- og bygningslova, og er involvert i store samferdsels- og infrastrukturprosjekt, som jernbane og veg. Avdelinga behandlar søknader som førsteinstans frå bedrifter og kommunar om løyve etter forureiningslova og tilhøyrande forskrifter, og dessutan førar tilsyn etter same regelverk. Miljøavdelinga har òg ansvar for å skaffa og kvalitetssikre data for vasskvaliteten i området og gi ein oppdatert miljøstatus for dei ulike vassområda. Avdelinga blir leia av direktør Elisabet Rui.

Landbruksavdelinga

Avdelinga skal bidra til å gjennomføra den nasjonale landbruks- og matpolitikken i fylket. Oppgåvene omfattar både saksbehandling og utviklingsarbeid innan jordbruk, skogbruk og bygdeutvikling. Avdelinga er eit kompetansesenter for kommunane og bidrar til at kommunane held oppe god forvaltningspraksis. I tillegg er avdelinga ein pådrivar for nærings- og bygdeutvikling, leiar arbeidet med regional næringsstrategi, og har eit ansvar for å ta vare på omsynet til jordvern og kulturlandskap i arealforvaltninga. Avdelinga fører kontroll med tilskotsforvaltninga i landbruket. Avdelinga blir leia av direktør Helge Nymoen

Samordningsstaben

Samordningsstaben har oppgåver på tvers av fagavdelingane, mellom anna knytt til kommunal styring og fornying, kommuneøkonomi, kommunestruktur og kommuneinndeling, kommunikasjon, samarbeid med næringslivet, oppgåver for Slottet og statsborgarseremoniar. Samordningsstaben gir bistand til fylkesmannen. Samordningsstaben blir leia av Fred-Ivar Syrstad.

Beredskapsstaben

Beredskapsstaben er delegert ansvar for å følge opp Fylkesmannens samfunnsikkerhetsinstruks og oppgåvene med samfunnstryggleik og beredskap i fylket. Staben er plassert direkte under embetsledelsen og består av seks medarbeidarar. For å handtera koronautbrotet har embetet skipa ein utvida beredskapsorganisasjon (covid-19 gruppa) med deltaking frå fagavdelingane. Covid-19-gruppa under leiing av fylkesberedskapssjef har gjennom 2020 utgjort mellom 10 og 12 årsverk. Beredskapsstaben blir leia av fylkesberedskapssjef Jan Helge Kaiser.

Administrativ eining

Administrativ eining bidrar til å administrera den daglege drifta av embetet, herunder budsjett og rekneskapsansvar. Eininga engasjerer seg i kortsiktig og langsiktig planlegging og legg til rette for at verksemda skal nå sine fastsette mål. God organisering, effektive støtte- og kvalitetssystem understøttar dette arbeidet.

Administrativ eining omfattar økonomi, personal, servicetjenester. Administrativ eining blir leia av administrasjonssjef Jan Erik Glad

2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall

Den mangla finansieringa på kapittel 0525.01 blir henta inn som administrativ kostnadsdekning frå oppdragsgivarane våre (departement/direktorat). I 2020 har 100 prosent av kostnadsdekninga vorte ført som reduksjon av driftsutgifter. Det hadde gitt eit meir riktig kostnadsbilde dersom 60 prosent av kostnadsdekninga hadde vorte ført som lønnskostnader og 40 prosent som driftsutgifter.

Finansieringa frå oppdragsgivarane våre varierer frå år til år. Den administrative kostnadsdekninga vil derfor variera og avsetningen er avhengig av kor godt oppdraga er finansierte. Tidlegare føringar frå FAD på korleis vi skal gjera utrekning av administrativ kostnadsdekning på fremmedkapittel er i praksis vanskeleg å gjennomføra og må gjerast på skjønn. Det å ha ei finansieringsform der store delar av tildelinga ligg utanfor ordinær tildeling er ein krevjande, uoversiktleg og lite formålstenleg finansieringsform for embeta.

Kap 0525 post 01 driftsutgifter

Vi har totalt hatt ein auke av driftsutgifter i 2020 samanlikna med 2019. Ein del lønnsutgifter som tidlegare har vore belasta på prosjekt er no flytta frå fremmedkapittel til eige kapittel. Vi vart belasta med dobbel husleie i desember 2020 ifm flytting til nye kontorlokale. Vi har òg hatt merkostnader knytt til flytting av kontorlokale både i Skien og i Tønsberg i desember 2020. Ein stor del av meirutgiftene knytt til flyttinga vil forfalla i 2021. Meirutgiftene har vi delvis fått kompensert frå KMD. Vi har òg hatt eit god del utgifter knytt til ordningsarbeid av tidlegare papirarkiv i Skien. Vi hadde og ein vasslekkasje i fjernarkivet i Skien i samband med styrtregn. Delar av eit helsearkiv vart skadd. Det vart sett inn store ressursar for å redde dei delane av arkivet som vart utsett for vatn. Dessverre var det ikkje mogleg å berga alt arkivmateriale.

Tilsette og årsverk

Vi jobbar med å få tilpassa drifta til ny budsjettfordelingsmodell. Vi har derfor redusert med 14 stillingar og 16,2 årsverk. Turnover er redusert frå 13,7 % til 7,8% og vi reknar med at det vil stabilisera seg der. I 2020 slutta det 31 personar hos oss. Dette har vore eit stabilt tall dei tre siste åra.

Vi har mange kvalifiserte søkarar til kunngjorde stillingar på alle fagområde og har ingen problem med rekruttering.

Lønna til kvinner samanlikna med lønna til menn er auka med 0.9 % til 88,9 %. Kvinnedelen i embetet er på 70,7%. Vi vil frå 2021 overføra 2 årsverk frå administrativ eining til justis- og verjemålsavdelinga.

Sjukefråvær

Vi har hatt ein nedgang i sjukefråværet på 1 prosentpoeng samanlikna med 2019. Sjukefråværet var i 2020 på 4,1 prosent og er lågt samanlikna med landsgjennomsnittet. Vi registrerte eit unormalt lågt sjukefråværet 1. halvdel at 2020. Dette kjem truleg av auka bruk av hjemmekontor i samband med Covid-19 handteringa. Sjukefråværet normaliserte seg etter sommarferien.

Husleie og driftsutgifter

Dei totale driftsutgiftene er reduserte med ca 6,8 mill, samanlikna med 2019. For 2020 utgjer husleie 10,78 % av driftsutgiftene. Husleie blir ført på konto 6300 og administrativ kostnadsdekning blir ført på kontor 6301. Dersom ein berre les forbruket på post 63 vil ein oppleve eit negativt forbruk på husleie.

Lønnsandelen av totale driftsutgifter utgjer no 82,86 %. Vi har tidlegare hatt ein god del lønnsutgifter på prosjekt som har vore belasta ulike oppdragsgivarar. Vi har i den grad det er mogleg prøvd å samla lønnsutgiftene våre på eige budsjettkapittel for å få ei betre oversikt over lønnskostnadene våre ifm ny budsjettfinansieringsmodell. Vi simulerer lønnsutgiftene i lønssystemet og les desse inn i budsjettmodulen i Unit 4 ERP. Dette gir oss særst godt styringsverktøy ift lønnskostnader gjennom året.

Journalposter

Vi har hatt ein reduksjon på ca 4500 journalposter samanlikna med 2019. Det har vore ein reduksjon av både inngåande og utgåande saker på fleire saksområde. Det er noko uklart kva dette kjem av, men delar av forklaringa kan vera at det totalt er færre saker som følgje av Covid-19.

Budsjettavvik

Betegnelse på rapporteringskrav	
Budsjettavvik (tusen kr)	2 625.0
Budsjettavvik (%)	1.9 %

Driftsutgifter og lønn

Driftsutgifter	137 219.0
Lønn 052501	136 924.0
Lønnsandel av driftsutgifter	99.8 %

Lønnskostnader av driftsutgifter må korrigerast for administrativ kostnadsdekning for å få eit riktig kostnadsbilde. Lønn utgjer 82,86 % av driftsutgiftene.

Husleie

Husleie (tusen kr)	17 817.0
Husleie (% av driftsutgifter)	13.0 %

Husleie i prosent av driftsutgifter må korrigerast for administrativ kostnadsdekning for å få riktig kostnadsbilde. Husleie i prosent av driftsutgifter blir då 10,78 %

Journalposter

Betegnelse på rapporteringskrav	Journalposter totalt	Antall journalposter i ePhorte	Antall journalposter i vergemåls-ePhorte
Antall journalposter	100 524	56 072	44 452

Regnskapstall sortert på poster

Betegnelse på rapporteringskrav	2020
052501	139 660
052521	16 356
Post 01 (unntatt 052501)	36 390
Post 20-29 (unntatt 052521)	100 972
Post 30-39	7 501
Post 40-49	0
Post 60-69	137 759
Post 70-79	34 588
Post 80-89	4 352

Sykefravær

Betegnelse på rapporteringskrav	Dager/Prosentdel
Sum totalt sykefravær (legemeldt og egenmeldt)	1 959.6
Prosent sykefravær (legemeldt og egenmeldt)	4.1 %
Sum totalt sykefravær menn (legemeldt og egenmeldt)	143.3
Prosent sykefravær menn (legemeldt og egenmeldt)	1.0 %
Sum totalt sykefravær kvinner (legemeldt og egenmeldt)	1 816.3
Prosent sykefravær kvinner (legemeldt og egenmeldt)	5.5 %
Antall legemeldte sykedager for menn	21.0
Prosent legemeldte sykedager for menn	0.1 %
Avtalte arbeidsdager for menn	14 380.0
Antall legemeldte sykedager for kvinner	1 469.7
Prosent legemeldte sykedager for kvinner	4.4 %
Avtalte arbeidsdager for kvinner	33 230.5
Antall egenmeldte sykedager for menn	122.3
Prosent egenmeldte sykedager for menn	0.9 %
Antall egenmeldte sykedager for kvinner	346.6
Prosent egenmeldte sykedager for kvinner	1.0 %

Likestilling

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall kvinner	Andel kvinner	Antall menn	Andel menn	Årslønn kvinner	Årslønn menn	Andel kvinners lønn av menns lønn
Totalt i virksomheten	145.0	70.7 %	60.0	29.3 %	606 705.0	679 231.0	89.3 %
Kategori 1: Embetsledelse/Dir/Admsjef	3.0	30.0 %	7.0	70.0 %	862 456.0	1 049 598.0	82.2 %
Kategori 2: Seksjonssjef/Ass dir	6.0	46.2 %	7.0	53.8 %	822 559.0	824 269.0	99.8 %
Kategori 3: Saksbehandler 1	79.0	69.9 %	34.0	30.1 %	628 560.0	627 660.0	100.1 %
Kategori 4: Saksbehandler 2	33.0	76.7 %	10.0	23.3 %	571 831.0	572 405.0	99.9 %
Kategori 5: Kontorstillinger	24.0	96.0 %	1.0	4.0 %	496 783.0	532 800.0	93.2 %
Kategori 6: Fagarb. stillinger							
Kategori 7: Lærlinger	0.0	0.0 %	1.0	100.0 %	0.0	102 150.0	0.0 %

Årsverk

Betegnelse på rapporteringskrav	2020
Totalt antall årsverk	191.9
Totalt antall årsverk for kvinner	138.1
Totalt antall årsverk for menn	53.8
Totalt antall årsverk for faste stillinger	184.9
Totalt antall årsverk for midlertidige stillinger	7.0
Sum andel administrasjon	7.3 %
Økonomi	4.1
Lønn	1.0
Personal	2.0
Resepsjon/sentralbord	4.0
Andre administrative oppgaver (spesifiser i kommentarfeltet)	3.0
DFØs definisjon av årsverk er benyttet.	

Statens Park (drift) 1 årsverk, 1 årsverk lærling, 1årsverk adm.sjef

Turnover

Betegnelse på rapporteringskrav	2020
Turnover i prosent	7.8 %
Gjennomsnittlig antall ansatte	206.0
Totalt antall ansatte som sluttet (ekskludert de som gikk av med pensjon) i løpet av året og ble erstattet	16.0
Totalt antall ansatte som sluttet	31.0
Herav ansatte som sluttet grunnet pensjonering	7.0
Herav ansatte som sluttet grunnet andre årsaker	24.0

HR

Betegnelse på rapporteringskrav	2020
Sum antall ansatte	205
Antall kvinner	145
Antall menn	60
Sum antall deltidsansatte	16
Antall deltid kvinner	10
Antall deltid menn	6
Sum antall midlertidige ansatte	7
Antall kvinner, midlertidig	5
Antall menn, midlertidig	2
Sum antall ansatte med personalansvar	7
Antall kvinner, personalansvar	2
Antall menn, personalansvar	5
Sum antall ansatte	205
Antall ansatte under 20 år	1
Antall ansatte 20 - 29 år	5
Antall ansatte 30 - 39 år	35
Antall ansatte 40 - 49 år	41
Antall ansatte 50 - 59 år	73
Antall ansatte over 60 år	50
Gjennomsnittlig ukesverk foreldrepermisjon kvinner	23
Dagsverk foreldrepermisjon kvinner	338
Antall kvinner i foreldrepermisjon	3
Gjennomsnittlig ukesverk foreldrepermisjon menn	12
Dagsverk foreldrepermisjon menn	124
Antall menn i foreldrepermisjon	2

2.4 Andre forhold

Ansvarsfordeling og samarbeid med FMFA

Fylkesmennes fellesadministrasjon (FMFA) skal levere gode administrative tenester som understøtter samfunnsoppdraget til fylkesmannsembeta. FMFA er delegert ansvar for styrings-, drifts- og utviklingsoppgåver innan dei administrative områda til embeta. Det inneber at embeta skal følgja dei instruksane som blir gitte av FMFA på dette området. Innanfor områda IKT, dokumentforvaltning og informasjonssikkerheit med unntak av informasjonssikkerheit i løpande drift i fylkesmannsembeta, får FMFA delegert ansvar for alle oppgåver.

På innkjøpsområdet har FMFA ansvar for å inngå rammeavtalar og gjennomføra innkjøp som er felles for alle embeta, vera kompetansesenter for embeta, hjelpa til med praktisk med gjennomføring av innkjøp over terskelverdi og koordinera avrop på rammeavtalar overfor DFØ. Embeta er pålagt å rådføra seg med FMFA ved innkjøp over terskelverdi, men det er det enkelte embetet som er avtalepart.

Innanfor økonomi- og personal-/HR-området har FMFA hatt ansvar for informasjon og rettleiing, rådgiving, kvalitetssikring, standardisering av prosessar, utarbeiding av malar og verktøy og utarbeiding av retningslinjer.

FMFA er underlagt KMD. KMD har ansvaret for etatsstyringsmøter og formell styringsdialog med FMFA. FMFA skal ha ein formålstenleg og god dialog med fylkesmannsembeta.

For å sikra grensesnittet mellom FMFA og det enkelte embetet er det utvikla ulike tenesteavtaler. Oppgåva gitt embetet i samfunnstryggleiksinstruksen gir embetet eit ansvar som medfører behov for å integrera FMFAs tilsette i arbeidet med å halda oppe oppgåva med eigenberedskap.

3 Årets aktiviteter og resultater

3.1 Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater

Hovedmål 1 - Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

Styringssignal til kommunane

Vi har også i 2020 brukt det årlege forventningsbrevet til å formidla sentrale styringssignal til kommunane i Vestfold og Telemark. Tilbakemeldingane har vore gode.

Vi har gjennom heile pandemien hatt vekentlege videomøte med kommuneleiinga. Møta har i første rekke hatt koronarelaterte tema på dagsordenen, men har òg vorte nytta som arena for å formidla andre styringssignal til kommunane. Kontakten med kommuneleiinga har vore hyppig og tett i 2020. Vi har på videomøte med ordførarar, kommunedirektørar og økonomisjefar presentert statsbudsjett og kommuneproposisjon.

Samfunnstryggleik

I 2020 vart veiledningsaktivitetar sterkt redusert grunna korona. Samstundes har vi gjennom møteaktivitet og skriftlig korrespondanse sikra at nasjonal politikk er kjend og etterlevd, til dømes i arealplanutviklinga, klimatilpasning og samfunnstryggleiken generelt.

Erfaringane frå koronautbrotet syner at det i aukande grad må dokumenterast at kommunar som vil regulera større hytteområder i aukande grad må vurdere eigen beredskap på til dømes kommunale helsetenester og brannberedskap gjennom ROS. I mindre grad ut frå innbyggjartal. Departementet må og vurdere om det er trong til å vurdere om lovverket har fanga opp den demografiske endringa dei seinare 15-20 år.

Helse, omsorg og sosial

Pandemien har hatt positive og negative verknader på måloppnåinga. På den positive sida har vi no ein mykje tettare dialog med kommunane enn før, med regelbundne digitale møter med både leiing, administrasjon og kommuneoverlegar. Vi ser at det kan gjere rådgjeving og kommunikasjon av oppdrag lettare også i tida etter pandemien. Vi har og blitt tvungne til å gjere endringer i korleis vi løyser utviklingsoppavene våre og ser at vi kan løyse flere oppdrag meir effektivt i framtida med hjelp av digitale løysingar, men ikkje alle. På den negative sida vil vi nemne dialogen med utøvarane av tenestene som vi ikkje har hatt noko særleg av i 2020, fordi vi ikkje har hatt fysiske konferansar eller vore ute på meir enn nokre få systemrevisjonar. Vidare har avdelinga satt av omlag 10% av personellet til jobbing med pandemien, hovudsakeleg legeressursar, nok som og har prega dei andre oppdraga våre negativt.

Barn og unge

Vi har hatt tett og god dialog med alle kommunane våre gjennom heile 2020. Sjø om dei fleste møtene har vore digitale, har hyppigheita bidratt i positiv retning. Samstundes har vi og vore opptekne av utviklingsoppgavene. Kommunane står overfor ei barnevernreform, og vi har vore tett på dei ifb med reformarbeidet. Både på barnevern-, barnhage- og skoleområdet har vi til oppgave å være pådrivere og formidlarar med tanke på store og viktige kompetanseordningar. Dette har vi prioritert.

Arealplanlegging

Vi har ein løypande dialog med kommunane, mellom anna gjennom møter, digitale samlingar planforum og plannettverk, der vi legg vekt på formidling av nasjonale og regionale interesser.

Vi har mellom anna lage ein ny rettleiar for handsaming av dispensasjonar. Handtering av strandsonesaker i særleg Kragerø og Bamble kommunar er krevjande og tek mykje ressursar. Vi syner til Sivilombudsmannens rapport, som mellom anna omhandlar Kragerø. Vi har hatt fleire dialogmøter med administrasjonen og planutvalet i Kragerø.

Plankvaliteten har dei seinare åra gjennomgåande betra seg, men framleis legg kommunane i varierende grad til grunn særlovverk, statlege planretningslinjer og andre føringar. Det er ei klår samheng mellom størrelse på kommunane og kompetansen deira, sjølv om ein skilde små kommunar og har god kunnskap.

Natur og miljø

Kommunane har etter vår oppfatning gode rutinar for å nytte tilgjengeleg kunnskap om naturmangfald i arealforvaltninga, men mange områder er ikkje godt nok kartlagt. Den største utfordringa for det biologiske mangfaldet er tap av leveområde som følge av stort arealpress i mange kommunar. Det blei vedteke 8 nye skogreservat i Vestfold og Telemark i 2020, og 5 skogreservat er utvida. Totalt utgjør desse områda tilsaman 34 227 dekar nytt verneareal. På grunn av ressursituasjonen har vi ikkje fått godkjent nye forvaltningsplanar for verneområde i Vestfold og Telemark i 2020. Vi har heller ikkje fått utført så mange tiltak mot framande artar som vi hadde håpa på, mellom anna på grunn av manglande kapasitet hos kommunane som følgje av koronasituasjonen.

Gjennom arbeidet vårt bidrar vi til å redusere utslepp av helse- og miljøskadelege stoff. Vi stiller endå strengare krav til utslepp av miljøgifter i løyve etter forureiningslova no enn tidlegare. Vi har òg god framdrift i arbeidet med opprydding i forureina grunn og sjøbotn ved prioriterte skipsverft. Oppryddingsprosjekt i Horten Indre Havn og i Sandefjordsfjorden er ferdigstilte. Dei fyste resultatane frå overvaking i Sandefjordsfjorden syner at tiltaka har god effekt. Oppfølging av arbeidet med forureina sjøbotn i aktuelle tiltaksplanområde og ved prioriterte verft, inkludert oppfølging av overvaking i etterkant av gjennomførte tiltak, vil framleis vera eit prioritert område.

Klima og berekraft

Forventningane til klimaarbeidet blir formidla til kommunane først og fremst gjennom planarbeidet. SPR for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing og Klimaprofil for fylket blir brukt aktivt i vår medverknad. I tillegg var alle kommunane invitert til ein to-dagars klimasamling som vart arrangert i samarbeid med Miljødirektoratet, der dei mellom anna fekk sjå mange gode eksempel på klimaarbeid, både i arealplanar og verksemdar.

Når det gjeld berekraftmåla er vi enno i ein tidleg fase i samband med implementering. Kommunane er i ulik grad merksame på berekraftmåla og synest det er vanskeleg å tolke og vekte dei samla måla. Vi starta arbeidet med berekraftsmål knytta til oppdraga våre internt i 2020, og vil fylgje på med meir komande år, og ut mot kommunane i handsaming av plansaker.

Fylkesmannen har informert kommunal landbruksforvaltning om gjeldande nasjonale mål, strategiar og prioritert satsingar gjennom fagsamlingar og møteaktivitet. Vi rakk å samlast til ei to-dagars samling for kommunane og våre medarbeidarar i forkant av nedstenging av landet på grunn av Covid-19. Ei rekke fagsamlingar på dei fleste fagfelta er halde på teams dette året. I tillegg har vi vidareført KOLA-Viken i samarbeid med Oslo/Viken fylke med stor deltaking og svært god gjennomføring. Digitalt nyhetsbrev går ut til kommunal sektor ein gong i veka. Informasjon og deltaking i møte med politisk nivå, utval og råd har vorte minimal i 2020

Fylkesmannen har informert kommunal landbruksforvaltning om gjeldande nasjonale mål, strategiar og prioritert satsingar gjennom fagsamlingar og møteaktivitet. Vi rakk å samlast til ei to-dagars samling for kommunane og våre medarbeidarar i forkant av nedstenging av landet på grunn av Covid-19. Ei rekke fagsamlingar på dei fleste fagfelta er halde på teams dette året. I tillegg har vi vidareført KOLA-Viken i samarbeid med Oslo/Viken fylke med stor deltaking og svært god gjennomføring. Digitalt nyhetsbrev går ut til kommunal sektor ein gong i veka. Informasjon og deltaking i møte med politisk nivå, utval og råd har vorte minimal i 2020.

Hovedmål 2 - Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

Helse, omsorg og sosial

Handteringa av korona har hatt mange positive effektar med overføringsverdi til andre delar av samordning og heilskapleg løysing. Til dømes har vi hatt møter i fylkesberedskapsrådet annakvar veke, handtert andre hendingar og samhandla godt med andre sektorar. Det er embetets røynsle at koronahandteringa også syner at det må gjerast meir for å få heilskaplege løysningar, til dømes samarbeid mellom spesialisthelsetenesta og primærhelsetenesta. Eit helsevesen og ikkje to helsevesen, kor embetet må sikra kommunanes interesser i helsevesenet.

Opprettinga av eit regionalt velferdsråd for Vestfold og Telemark og Agder bidrar til samanheng mellom sosial boligpolitikk og nasjonale satsningar og sikrar eit betre samarbeid mellom kommune og statlege etatar.

Regionalt velferdsråd vil gjennom å samordne regionale aktørar i møte med kommunane arbeide for å løyse kommunane sine samansatte velferdsutfordringar.

Etablert samarbeid med NAV fylke er ført vidare gjennom Samordningsforum.

Gjennom arbeidet med Leve heile livet-reforma har det regionale støtteapparatet med fylkesmannen, KS og Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i fylket, etablert samarbeid med fylkeskommunen på både plan-, folkehelse- og tannhelseområdet, der målet har vore å sikra god heilskap og felles innsats for å nå måla i reforma.

Barn og unge

Dei siste åra har vi i samband med 0-24 oppdraget hatt ei viktig samordningsrolle. I samband med pandemien, har nesten alle møter blitt digitalisert. Det har på mange måter gjort det enklare å finne møtetid, og vi har et nært samarbeid med andre aktørar, som til dømes KoRus, RVTS, og BUP Øst og Sør.

Vi har og i oppgave å sjå til at tilsyn er samordna. Det kommer i større grad til å skje via nasjonal tilsynskalender, men både internt og eksternt er vi oppmerksomme på andre sine tilsyn og tar omsyn til det så langt det er mogeleg.

Samfunnstryggleik

Koronautbrotet syna til dels store manglar på regional statlig samhandling, ikkje minst tverrsektoriell samhandling. I den tidlege fase var det ei stor utfordring å sikra mest mogleg heliskapleg rapportering til de ulike statelige sektormyndigheitene. Ulike direktorate og departement krevde ulik rapportering, nok som slo inn i dei ulike delane av kommunal verksemd. Vi rår til at det må skipas betre samordna statleg rapportering og samordning regionalt, slik at ikkje einiskilde sektorar opptrer autonomt i høve til kommunane.

Tilsvarende viste koronautbrotat at me ikkje har gode rutiner for å sikra at beredskapsinformasjon når ut til private verksemdar. Dømer på dette er private tilbydarar av helsetenester, tannlegar, transportverksemdar, inkludert flyplass, opplæring mm. Det er fleire dømer på at sektormyndigheit ikkje har rutinar som sikrar at private tenester ikkje mottar beredskapsinformasjon. Fylkesmannen og kommunar må dekkja opp for manglande myndigheitsinformasjon.

Samordning av kommuneretta tilsyn og kommunal eigenkontroll

Det tok noko tid før den nasjonale tilsynskalenderen var heilt på plass, mellom anna for innlegging av kontrollaktivitetane til kommunane, opplasting av tilsynsrapportar med meir. Det vart løyst ved å køyre eit parallelt løp med bruk av ein Excel-kalender for samordning av tilsyn og kontrollar og dialog med kommunane på "gamlemåten" med e-postar og telefonar for å stadfeste aktiviteten. Trass desse tekniske problema og pandemien som råka oss i

mars så har med klart å gjennomføre dei aktivitetane me la opp til for det regionale tilsynsforumet, og planlagt tilsyns- og kontrollverksemd er i all hovudsak gjennomført, sjølv om noko av aktiviteten blei flytta til seinare på året enn me opphaveleg hadde planlagt. Teams er nytta med godt utbytte for fildeling og møteverksemd i det regionale tilsynsforumet.

Som innspel med omsyn til utfordringar for ei vellukka samordning av statlege tilsyn og den kommunale eigenkontrollen har me to moment: - eigenkontrollen vert planlagt for ein fireårsperiode (valperiode), medan den statlege tilsynsaktiviteten i stor grad byggjer på det som kjem av oppdrag frå år til år. Ein lengre tidshorisont burde vere mogleg, i alle fall for brorparten av tilsyna. - få, om ingen av dei statlege etatane er klare til å kunne leggje fram tilsynsplanar som grunnlag for samordning innan fristen det er lagt opp til. Dei (vi) manglar avklarte oppdrag frå sentralt hald.

Areal

Vi har samarbeid med andre regionale statsetatar i planhandsaminga, først og fremst gjennom samordning av motsegn, men og gjennom at vi tar direkte kontakt for vurdering av enkeltsaker der det er behov. Fylkesmannen har samordna statlege motsegn i 28 plansaker i 2020. 7 av desse blei fremma av NVE, Bane NOR og Statens vegvesen. Ingen av desse blei avskjera.

Klima

Vi medverkar aktivt i eit nytt klima- og energinettverk som er etablert i Vestfold og Telemark, der fylkeskommunen har sekretariatet. Det er satt ambisiøse mål for både den regionale og dei kommunale klima- og energiplanane.

Landbruk

For landbrukssektoren er samordning med Mattilsynet, Innovasjon Norge, fylkeskommunen og fylkesmannen (no statsforvalteren) i Oslo/Viken og Innlandet sentrale samarbeidspartar. Kontakt og samarbeid med fylkeskommunen har vore spesielt viktig dette året etter endringar og ansvarsfordeling i det regionale partnerskapet. Det er også grunn til å vektlegge vesentle hyppigare og tettare samarbeid mot våre nabofylke. Denne samhandlinga er viktig for å normere forvaltninga.

Innad i embetet er miljøvern, beredskap og justis/vergemål og helseavdelinga som er dei viktigaste samarbeidspartane. Året 2020 har framskaffa nye samarbeidsmonster innad i embetet i ein heilt anna grad enn før. Samarbeidet med Mattilsynet (bransjestandard m.m.) og NAV (arbeidskraftformidling) har også vore viktig. Omlegging og presisering av regelverk for avslag av produksjonstilskot i samband med dyrevelferdssaker har skapt utfordringar og trong for endring i vår samhandling med Mattilsynet. I næringspolitikken har eit tett og godt samarbeid med Innovasjon Norge Vestfold og Telemark og fylkeskommunen ført til fortsatt stor tillit frå næringsorganisasjonane.

Roviltsituasjonen i Vestfold og Telemark har ikkje vore spesielt krevande dette året.

Hovedmål 3 - Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene

Helse, omsorg og sosial

I 2020 har avdelinga hatt store belastningar på personalressurssida, dels har pandemien gjort det naudsynt å flytte legar, juristar og helsesjukepleiar til jobbing med pandemien og dels har dei attverande i avdelinga med same kompetanse vorte tvungne til å endra arbeidsområder og -oppgåver for å handsame dei lovfesta oppgåvene. Som vi skreiv i fjor har vi rekruttert mykje ny arbeidskraft som endå ikkje kan handsama alle oppgåver eller manglar kompetanse på viktige områder. Det at våre mest erfarne ansatte har vore opptekne med å løyse dei viktigste oppgåvene har og hindra dei frå å lære opp dei nye. Ved å følgje rettleiinga til Helsetilsynet har vi laga prioriteringar som har gjort at vi har løyst dei viktigste oppgåvene, men ikkje hatt moglegheit, dels grunna mangel på ressursar og dels grunna pandemi, til å gjere tilsyn. Vi har prioritert å løyse klagesaker, tvang og makt og klagesaker på tilsynsområdet.

Barn og unge

Vi vurderer at vi har god måloppnåing i samband rettstryggleiken. Vi har drive med mykje rettleiing, behandla klager og gjennomført så godt som alle tilsyn i tråd med oppdraga vi har fått.

Med tanke på einskapleg praksis har vi hatt eit utstrakt samarbeid i vår region på alle fagområda våre.

Plan og miljø

Vi har tatt i bruk nye digitale plattformer, og det gjer det enklare å ha god kontakt med dei andre embeta. Vi har hatt ei rekkje med møter der kalibrering av saker har vore tema, mellom anna knytta til vegsaker og noko på forureiningsfeltet. Vi har og laga ei ny rettleiing for å sikre lik handsaming av dispensasjonar etter plan- og bygningslova, og starta arbeid med betre rutiner for handsaming av klagesaker på naturområdet.

Landbruk

Handtering av særlovene i landbruket er eit område som krev merksemd framover. Kommunane er førsteinstans på det aller meste her, og vi observerer til dels store ulikskapar innad i kommunar, mellom kommunar og tildels hjå oss. Særleg gjeld dette jordlov og konsesjonslov. Desse sakene har oftast eit stort politisk engasjement. Respekten for det kommunale sjølvstyre skal vera stor, og dermed kan ulikskapen for enkeltpersonar bli stor.

Forvaltning av produksjonstilskot, regionale miljøtilskot og husdyrkonsesjonslova er viktige område. Særleg husdyrkonsesjonslova og samarbeidsformer er krevande.

Hovedmål 4 - Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk

Barn og unge

Barn og unge ber konsekvensar av den tiltaksbyrden som er i samband med pandemien. Sjøl om nasjonal mynde har prøvd å skjerme dei, er langtidseffekten av til dømes digital heimeopplæring sær negativ. Særleg hardt råka er dei fra før utsette barna. I tillegg ser vi at barn som før kunne klare seg relativt godt, nå strevar med å klare skolen. Mange går dessutan glipp av viktig sosialt samkvem med jamnaldrande.

Frå august 2020 skulle kommunane innføre fagfornyng. Vi ser at dette arbeidet har blitt noko hindra av pandemien.

Vi ser og at det er sær krevande for kommunane å skulle førebu ei barnevernreform medan dei samstundes skal handtere ein pandemi. På barnevernfeltet er det dessutan fleire bekymringsmeldingar enn før, og tenestene er difor hardt prøvde.

3.1.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk

Vår dialog med kommunane for å fremje ei berekraftig, trygg og framtidretta samfunnsutvikling og arealbruk skjer i hovudsak gjennom vår skriftlege tilbakemelding til kommunale og regionale planar, både i varsel- og høyringsfasen. Vi formidlar her kunnskap om nasjonale og viktige regionale interesser ut frå dei nasjonale og regionale forventningane til kommunal og regional planlegging. Dette bidreg til ivaretaking og samordning av dei nasjonale interessane i den kommunale planlegginga.

I 2020 fremma Fylkesmannen sine fagavdelingar motsegn til 23 planer. Det blei totalt fremma 44 motsegn til desse planane. Tema det blei fremma motsegn på: Naturmangfald, jordvern, vassforvaltning, samfunnssikkerheit, landskap og friluftsliv, villrein, strandsone, støy, og avløp.

Arealplanlegginga og høyringar etter Pbl (samt Energiloven) dannar hovudrama for våre vurderingar. Dei nasjonale forventningane til kommunal og regional planlegging tydeleggjør den samla vektninga.

FNs berekraftsmål skal vere del av grunnlaget for samfunns- og arealplanlegginga. Vi set forventingar til dette i høyringar av både planstrategiar og kommuneplanar, men opplever at kommunane har ulik innsats og fokus på dette arbeidet. Nokre kommunar tek måla godt inn i arbeidet og gir dei innhald, medan andre nemner dei teoretisk og atter andre tek dei ikkje inn. Vi ser at embetet kan arbeide meir målretta med dette og vere ei støtte for kommunane. I det kan ein få ennå meir vekt på den samla arealbruken og konsekvensane i eit heilskapleg lys. Trass i dette meiner vi mange kommuneplanar har ei berekraftig tilnærming, dei bygg på nasjonale føringar og vil kunne svare opp FNs berekraftsmål i dette dersom ein endrar arbeidsmetode.

Erfaringa frå korona med hytteforbod, innreiseforbod og lokale karantenebød syner at kommunar som skal regulera større hytteområder i aukande grad må vurdere konsekvensar for helse- og branntenester. Statsforvaltaren vektlegg dette i planbehandling etter plan og bygningsloven når omsyn til samfunnsryggeleik skal vurderast. Statsforvaltaren vil og oppmoda departementet om å vurdere om lovheimel i tilstrekkeleg grad heng saman med samfunnsutviklinga. Beregning av beredskap ut frå innbyggjartal kan gje eit feil grunnlag for kommunar med lågt innbyggjartal og høg antall hyttegjester.

Nasjonale og regionale hensyn (fra kapittel 3.1.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Kommunene har god kunnskap om nasjonale og viktige regionale interesser

Dei nasjonale måla som går fram av dei nasjonale forventningane, FNs berekraftsmål og andre nasjonale føringar, er formidla kommunane gjennom vår skriftlege tilbakemelding til kommunale planar, både i varsel- og høyringsfasen. Dette sikrar ivaretaking og samordning i vår tilbakemelding, inkludert samordning av evt. motsegner, og at kommunane får samla og avveid tilbakemelding av dei nasjonale interessene. Vi deltek regelmessig i regionalt planforum når det er tema og planar som vedkjem våre fagområde.

Situasjonen med pandemi har ført til at ei rekkje møtepunkt har blitt flytta over til digitale plattformer, og vi har etter kvart fått god røynsle med møte via Teams. Det er likevel ei anna møteform, på godt og vondt.

Vi har i 2020 utarbeidd ein revidert dispensasjonsrettleiar for kommunane i Vestfold og Telemark. Denne har vore formidla til kommunane i eit eget webinar, i tillegg til at den har vore tatt opp i møte med enkeltkommunar.

Vi har hatt ei rekkje møte med enkeltkommunar etter behov og på førespurnad, med administrasjon og med planutvala. Fylkeskommunen har hausten 2020 dratt i gang ein webinarserie "Plan og utvikling" med månadlege samlingar knytt til aktuelle tema, der vi og deltar med innleiingar. Vi deltar i arealgruppe Bystrategi Grenland, for å følgje opp arbeidet med byvekst- og byutviklingsavtale i Grenland og sikre ivaretaking av krav til arealutviklinga i området. Vi følgjer og opp bypakke Tønsberg og bygdepakke Midt-Telemark.

I 2020 har vi hatt særleg fokus på strandsonen langs sjø gjennom dispensasjonsrettleiaren som vi har utarbeida, men og i oppfølging av kommunale planar. Vi har og hatt fokus på hyttebygging i nærleiken av villreinsens leveområde. I fylket er det fleire store samferdselsprosjekt som krev tett medverknad, noko vi har følgd opp. Vidare har vi hatt fokus på at samfunnstryggleik skal vere ivarettatt i planlegginga, både gjennom vurdering av ROS-analysar ut frå både metodikk og innhald, men og gjennom fokus på effektane av klimaendringar og endra framskrivingar. Hausten 2020 blei det arrangert ein 2-dagers konferanse i samarbeid med Miljødirektoratet med klima som tema.

Jordvernmålet 2020, som set maksimalgrense for omdisponering av dyrka mark, blir følgd opp i planbehandlninga. Dei nasjonale måla knytt til jordvern er formidla gjennom nyheitsmeldingar til kommunane/heimeside, i kommunale samlingar og seminar. I tillegg kjem høyringar og prosessar med kommunar i det daglege inn her. I 2020 vart det mellom anna teke inn i KolaViken med temaet "Jordvern i praksis", jordvernsamling i regi av Vestfold bondelag, og i dispensasjonsrettleiaren frå Fylkesmannen i Vestfold og Telemark.

Det er stor skilnad på kommunane i Vestfold og Telemark. Dei store bykommunane langs kysten har gjennomgåande store fagmiljø og god kompetanse om planlegging. Her opplever vi at kommunane kjenner godt til dei nasjonale føringane. Når det kjem til politiske vedtak vil kommunane likevel ha ønske om arealbruk som kjem i strid med nasjonale føringar. Ein del mindre kommunar, der fagmiljøet er mindre og tilgangen på kompetanse svakare, har i liten til middels grad tilstrekkeleg kompetanse til å følgje opp dei nasjonale føringane i si planlegging. Men her er det store skilnader mellom dei ulike kommunane, og det er vanskeleg å gje ei eintydig tilbakemelding.

Gjennom utarbeiding av dispensasjonsrettleiaren har vi fått fornya fokus på regelverket rundt dispensasjonar. Vi opplever at rettleiaren generelt har ført til at vi har fått betre grunnleggjande søknader til uttale, sjølv om det framleis er rom for forbetring her. Vi ser og at eit par kystkommunar i tidlegare Telemark har kommuneplanar som ikkje er tydelege nok når det gjeld byggjegransar langs sjø, noko vi er i dialog om vidare.

Plangruppa har hatt stor utskifting i løpet av 2020, og vi har jobba mykje med opplæring og effektivisering av planhandsaminga. Gruppa har i løpet av 2020 utarbeida detaljerte sjekklister for handsaming av planstrategiar, kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel. Vi har vidare utarbeida utkast til standardtekst i tidleg planfase. Til slutt har vi hatt ei rekkje interne opplæringssamlingar for dei tilsette, både for opplæring av nye og for å sikre likehandsaming av kommunane. Arbeidet med opplæring og vidare utvikling av sjekklister og standardtekster vil bli følgd opp og vidareutvikla framover.

Vi har samarbeid med andre regionale statsetatar i planhandsaminga, først og fremst gjennom samordning av motsegn, men og gjennom at vi tar direkte kontakt for vurdering av enkeltsaker der det er behov. Det er særleg NVE vi har oftast kontakt med, men og Kystverket og Mattilsynet. Fylkeskommunen har i 2020 vore gjennom ei større omstilling, men vi er no i ferd med å få tettare kontakt med fylkeskommunen, både gjennom formelle møtepunkt og avtalar, men og gjennom direkte kontakt sakshandsamarane imellom.

Ivaretagelse og samordning av nasjonale og viktige regionale interesser (fra kapittel 3.1.1.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Nasjonale og viktige regionale interesser er ivarettatt i kommunale og regionale planer.

Ei opptelling viser at vi i 2020 har gitt fråsegn til ialt 150 reguleringsforslag og 22 kommune(del)planar, i tillegg til 162 reguleringsvarsel. Likevel blei det berre fremma 23 motsegn i løpet av 2020. Det indikerer at vi i stor grad når fram i vår dialog med kommunane, slik at den aller største delen av dei kommunale planane ikkje er i så stor motstrid mot nasjonale og viktige regionale føringar at det er naudsynt å fremje motsegn. Vi vil derfor seie at kommunane i tilstrekkeleg grad tar omsyn til og i middels til betydeleg grad følgjer opp nasjonale og viktige regionale interesser i si planlegging. Vi vil og seie at kommunane i betydeleg grad synleggjer dette i planprogram, dvs. i tidleg planfase. Av dei 162 reguleringsvarsel vi uttalte oss til, varsla vi om nasjonale interesser til 16 planvarsel, dvs. ca. 10 %.

Igjen må vi seie at det kan vere ulikskap mellom administrasjon og politisk nivå i oppfølginga av nasjonale og viktige regionale interesser, der det på politisk hald leggjast sterkare vekt på det kommunale sjølvstyret og lokale interesser. Dialogen med kommunane skjer i hovudsak med administrasjonen, mens direkte dialog med politisk nivå som regel først skjer der det er motstrid mellom nasjonale og lokale interesser. Vi har likevel hatt ein del møte med politisk utval for dialog om tema, t.d. strandsone, noko som har vore nyttig for begge partar.

Vi opplever at vi har god dialog med kommunane om dei nasjonale og viktige regionale interessene som må ivarettast i den kommunale planlegginga, og at det derved blir følgd opp i dei konkrete planane. Det at vi finst der og er ei høyringsinstans med høve til å fremje motsegn er i seg sjølv disiplinierende i forhold til kva kommunane vil fremje i sine planer. Men og at vi har god dialog og får forståing for felles mål om ei berekraftig langsiktig utvikling er med på å sikre at dei nasjonale og viktige regionale interessene blir følgd opp.

Både vi og dei øvrige samarbeidspartnarane våre på regionalt nivå har likevel forbetringspotensiale, både når det gjeld å utvikle møtepunkt mellom regionalt nivå og kommunane for dialog og formidling, og når det gjeld å avsetje ønskja ressursar til dette arbeidet.

Vi har peika på ulikheiter mellom det administrative og politiske nivået ovanfor. I eit meir utvida omgrep knytt til FN's berekraftsmål kor dette bygg opp under den langsiktige samfunnsutviklinga og ressursgrunnlaget vårt meiner vi det er forbetringspotensial. Her kan og Fylkesmannen ta ei større rolle i si rettleiing mot kommunane, og plangruppa hjå Fylkesmannen bør vere eit utgangspunkt for slikt arbeid.

Samordne og løse statlige innsigelser (fra kapittel 3.1.1.1.2.2 i TB)**Rapportere på**

God innsigelsespraksis

Fylkesmannen sine fagavdelinger skal med heimel i plan- og bygningsloven § 3-2 sjå til at kommunen si planlegging ikkje er i strid med nasjonale og vesentlege regionale interesser innan miljøvern, klima, landbruk, samfunnstryggleik, folkehelse og barn og unge sine interesser. Så lenge planen ikkje er i strid med nasjonale eller vesentlege regionale interesser, vil ikkje Fylkesmannen ved fagavdelingane ha motsegn til planen.

Når Fylkesmannen vurderer om vi skal ha motsegn i plansaker brukar vi dei ulike rundskriva/brev som klargjer kva som er nasjonale eller vesentlege regional interesse på dei ulike fagfelt, mellom anna rundskriv T-2/2016 Nasjonale og vesentlege regionale interesser på miljøområdet – klargjering av miljøforvaltning si motsegnpraksis og brev 1. oktober 2018 frå tidlegare landbruks- og matminister Hoksrud som angir nasjonale og vesentlege regionale interesser innanfor jordvern i plansaker. I vurderinga vektlegg vi og omsynet til lokaldemokratiet som det er gitt klare føringar på at skal vektleggast sterkare framover.

Før vi fremjer motsegn tar vi kontakt med kommunen og ber om dialogmøte, for å sjå om saka kan løysast utan å bruke motsegn. Kommunane set pris på det.

Vidare vil vi peike på at ordninga med samordning av statlege motsegn har resultert i at færre motsegn blir fremma. Dei motsegna som blir fremmast, held ein kvalitet som gjer at avskjering bere unntaksvis har vore nødvendig.

I 2020 fremma Fylkesmannen sine fagavdelinger motsegn til 23 planar, herunder 7 kommune(del)planar. Det blei totalt fremma 44 motsegn til desse planane. Tema det blei fremma motsegn på: Naturmangfald, jordvern, vassforvaltning, samfunnsikkerheit, landskap og friluftsliv, villrein, strandsone, støy, og avløp.

Samordne og løse statlige innsigelser (fra kapittel 3.1.1.1.2.3 i TB)**Rapportere på**

Statlige innsigelser er samordnet

Fylkesmannen som myndigheit for samordning skal sjå til at alle statlege motsegner er tydeleg forankra i lov, forskrift eller retningslinje. Dette ansvaret ligg til fylkesmannen sjølv. Fylkesmannen skal gjera ei samla vurdering av alle motsegnene og ta stilling til kva for motsegn som skal fremjast. Det er den enkelte fagetaten som har mynde til å fremja motsegna, men fylkesmannen har mynde til å avskjera ho. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har i brev 22. desember 2017 gjeve føringar på kva punkt fylkesmannen kan avskjera mosegn etter.

Fylkesmannen har samordna statlege motsegn i 28 plansaker i 2020. Det blei totalt fremma 59 motsegn til desse planene. 7 av motsegnene blei avskjera. 51 av dei 59 motsegnene blei fremma av Fylkesmannen sine fagavdelinger. Dei resterande motsegnene blei fremma av NVE, Bane NOR og Statens vegvesen. Dei 7 motsegnene som blei avskjera blei fremma av Fylkesmannen sine fagavdelinger.

Oppfølging av samfunnsikkerhet i planer etter plan- og bygningsloven (fra kapittel 3.1.1.1.3.1 i TB)**Rapportere på**

Kommunene har på bakgrunn av helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, et kunnskapsgrunnlag for å utarbeide mål for arbeidet med samfunnsikkerhet. Kommunen ser til at denne kunnskapen følges opp i alle planer etter plan- og bygningsloven, for eksempel oppfølging av helhetlig ROS i plansystemet.

I vår dialog med kommunane har vi stort fokus på at og samfunnstryggleik skal vere varetatt i planlegginga. I fråsegn til forslag til planstrategiar og til kommuneplanens samfunnsdel ser vi til at kommunane følgjer opp og utarbeider/reviderer sin overordna ROS-analyse.

Ved utarbeiding av kommuneplanens arealdel og reguleringsplanar vurderer vi alle ROS-analyser, både ut frå metodikk og innhald. Dette er gjennomgåande, frå varselfasen ed planprogram, i utarbeidingsfasen dersom vi blir invitert inn i planarbeidet, og til høyringsfasen.

Beredskapsstaben ser til at kommunal beredskapsplikt er ivarettatt i kommunane, og er òg tungt inne i vurderinga av planar etter PBL.

Vi har interne rutinar som sikrar at beredskapsstaben er trekt inn i arbeidet med planar etter PBL, og uttaler seg til særleg ROS-analysen i slike planar. Vidare har vi særleg fokus på effektane av klimaendringar og endra framskrivning av klimaendringar, samt tiltak som må følgjast opp i dei konkrete planane, som overvasshandtering og at det blir tatt omsyn til flaum og skred.

Ivaretagelse av samfunnsikkerhet i plansaker (fra kapittel 3.1.1.1.3.2 i TB)

Rapportere på

I hvilken grad ivaretar kommunen samfunnsikkerhetshensyn i alle planer:

1. Alle planprogram beskriver hvordan samfunnsikkerhet skal ivaretas.
2. Det stilles kvalitetskrav til ROS-analyser og kvalitetssikres i etterhånd, når disse gjennomføres av eksterne.
3. Avdekket risiko og sårbarhet, inkludert klimaendringer, følges opp i planer.
4. Tiltak fra overordnet plan følges opp på lavere plannivå

Vi har stort fokus på samfunnstryggleik i vår oppfølging av kommunale planar. For planar der det krevst planprogram, ser vi til at det er sett krav om ROS-analyse i planlegginga. Vi minner og rutinemessig om kravet om ROS-analyse i våre fråsegn til varsel om oppstart av planar.

Ved offentlig ettersyn av planar etter PBL, blir ROS-analyse av planen alltid gått gjennom og gitt tilbakemelding om. Det gjeld både innhald, metodikk, samt oppfølging i planen av avbøtande tiltak som ROS-analysen har avdekt. Vi legg vekt på omsynet til klima og korleis klimaendringar vil påverke risiko- og sårbarheit, til dømes gjennom auka sannsynlegheit for naturhendingar som flaum, skred, overvatn og erosjon.

Vårt inntrykk er at kommunane ser at arbeidet med samfunnstryggleik er viktig, og det blir dermed følgd godt opp i planlegginga. I nokre tilfelle har vi likevel sett at særleg private planleggjarar ikkje alltid har god nok kompetanse på krav til metodikk for ROS-analysar, noko vi gjev tilbakemelding om.

Når reguleringsplaner er på offentlig ettersyn går vi alltid gjennom og ser til at planen er i samsvar med overordna plan og følgjer opp føringar som ligg i overordna plan.

Drikkevannsforsyning (fra kapittel 3.1.1.1.3.3 i TB)**Rapportere på**

Kommunene ivaretar og fremmer drikkevannshensyn i de regionale vannforvaltningsplanene.

Embetet vurderer drikkevassomsyn i planbehandling. Det er vår vurdering at kommunane òg tek omsynet i betydelig grad. Samstundes er det vår vurdering at kommunane i ulik grad har beredskap for naudvassforsyning og at dei kommunale ledningsnett er sårbare. I 2020 vart det ikkje gjennomført særskilte veiledningsaktivitetar om vassberedskap.

Hensynssoner rundt storulykkevirksomheter (fra kapittel 3.1.1.1.3.4 i TB)**Rapportere på**

Kommuner med storulykkevirksomheter etablerer hensynssoner med tilhørende bestemmelser rundt virksomhetene når planer revideres/rulleres.

Kommunar med storulykkesbedrifter har i betydeleg grad etablert omsynssoner rundt slike verksemdar, for å sikre omsynet til samfunnstryggleik.

Vi har dette med som tema i oppfølginga av alle planar som omfatter storulykkesbedrifter, særleg fokus på dette har vi ved rulleringa av kommuneplanens arealdel.

I dette arbeidet har vi kontakt med DSB, etter behov.

Planleggingen skjer i tråd med rundskriv T-2/16 mm (fra kapittel 3.1.1.1.4.1 i TB)**Rapportere på**

Tilstrekkelig ivaretagelse av nasjonale og vesentlige regionale interesser i tråd med rundskriv T-2/16, Statlige planretningslinjer og andre nasjonale føringar (herunder nye nasjonale forventningar til kommunal og regional planlegging) på klima- og miljøområdet

Oppfølginga av nasjonale og viktige regionale føringar blir i middels til betydeleg grad følgd opp av kommunane i si planlegging. Vi viser her til nærare omtale av dette i rapporten punkt 3.1.1.1.2.1 "Ivaretagelse og samordning av nasjonale og viktige regionale interesser".

I handsaminga av planar etter PBL har vi stor merksemd på å formidle nasjonale og viktige regionale interesser, både som dei går fram etter dei nasjonale forventningane, men òg slik dei er formulerte i statlege planretningslinjer og andre nasjonale føringar. Dersom vi ser at nasjonale interesser ikkje blir følgd opp i planar, brukar vi rundskriv T-2/16 aktivt for å vurdere planen i forhold til innslagspunktet for motsegn. Dette blir formidla i vår dialog med kommunane rundt den einskilde planen.

Vår planbehandling og dialog med kommunane tar utgangspunkt i dei nasjonale føringane, som nemnd ovanfor. Vi har ikkje hatt like stor merksemd på rundskriv T-2/16 i dialogen med kommunane, det er først når det eventuelt blir vurdert om det skal fremjast motsegn. Her har vi eit forbettringspotensiale i å formidle òg dette rundskrivet. I den grad vi brukar det, opplever vi likevel at rundskrivet generelt er kjent i kommunane.

Boligsosiale hensyn (fra kapittel 3.1.1.1.5.1 i TB)**Rapportere på**

100 %

Rådgjevar i helse- og omsorgsavgdelinga er med i embetet si plangruppe. Imidlertid har vi liten kapasitet til å prioritere å lese planar og kommentere. I 2020 har planstrategiar blitt prioritert, samt enkelte kommuneplanar og kommunedelplanar. Bustadsosiale hensyn er eit av fleire fokusområde. Der det er relevant gir vi innspill om bustadsosiale hensyn i kommentar på planar. I Regionalt velferdsråd for Agder og Vestfold og Telemark kor embetet er med er det ei eiga arbeidsgruppe som skal ivareta bustadsosiale hensyn plan.

Rekruttering og kompetanseplanlegging på helse- og omsorgsområdet (fra kapittel 3.1.1.1.6.1 i TB)**Rapportere på**

Planlegging skjer i tråd med Lov om folkehelsearbeid §6, Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenestene (FOR-2016-10-28-1250), og bærekraftsmål i § 1.1 i Plan- og bygningsloven.

Nær alle kommunar har demografisk utvikling med stadig fleire eldre innbyggjarar som ein utfordring. Vi har i liten grad direkte kommentert planlegging av rekruttering og kompetanse innan helse- og omsorgstenester, men vi har streka under at kommunen må ha fokus på eldreforma Leve heile Livet i all overordna planlegging.

Velferdsteknologi har vore eit satsingsområde i fleire år, der alle kommunar i fylket er med i utviklingsprosjekt og faglige nettverk.

Rekruttering og kompetanseplanlegging

Det er stor merksemd på rekruttering og kompetanseplanlegging i kommunane. Vi ser ved gjennomgang av innsende planar, at dei fleste av kommunane har temaet på dagsorden i dei overordna planane sine, på bakgrunn av auka kompetansebehov som følgje av nye og komplekse oppgåver og endring i tenestene som blir ytte i kommunane.

Grada av utfordringar knytt til rekruttering og kompetansebehov varierer for kommunane, og er mest tydeleg i kommunar med lågt innbyggjartal og mindre sentral plassering. På bakgrunn av bekymring for kompetansesituasjonen i kommunane i midtre og vestre del av tidlegare Telemark, gjennomførte vi vinteren/våren 2020 dialogmøte med kommunane i samarbeid med Universitetet i Sørøst Norge (USN) og Senter for omsorgsforskning. Formålet var å kartlegga behovet til kommunane for kompetanse/studietilbod, og korleis desse behova kan bli møtt. USN har laga ein rapport frå kartlegginga, «Rett kompetanse - til rett tid – på rett stad», som mellom anna konkluderer med at det er heilt avgjerande at desentraliserte, skreddarsydde og fleksible utdanningsmoglegheiter er tilgjengeleg i tidlegare Telemark.

I samband med behandlinga av søknader til Kompetanse- og innovasjonstilskotet våren 2020, vart det innhenta kompetanseplanar som viser stor variasjon i kor konkrete og utfyllande behova og tiltaka er beskrivne. Kommunane sine planar vil bli fulgt opp gjennom rapportering og nye søknader i 2021. Vi viser elles til eiga rapportering for Kompetanse- og innovasjonstilskotet som skal sendast inn til Helsedirektoratet 1. mai 2021.

I møte med nettverka for leiarar av helsestasjons-, skulehelse- og jordmortenestene i Vestfold og Telemark, har vi gjeve informasjon om Kompetanseløftet 2020 og om Helsedirektoratet sin tilskotsordning for styrking og utvikling av helsestasjons- og skulehelsetenesta. Vi har òg i andre møter med kommunar, der dei har gjeve uttrykk for mangel på kompetanse og ressursar, gjeve rettleiing om tilskotsordningar.

Talet på stillingar har auka i dei fleste kommunane dei siste åra på grunn av tilskotsordninga, men det er vanskeleg å rekruttera den aktuelle kompetansen som til dømes helsesjukepleiarar, men også fysioterapeutar, psykologar og jordmødrer. Dette har vore utfordrande i alle kommunane, men vanskelegast i dei minste kommunane der det i mange tilfelle er deltidsstillingar. Helsesjukepleiarane fekk i samband med koronapandemien oppgåver med å organisera og ta del i smittesporingsarbeidet. Belastninga var størst i perioden fram til sommaren. Kommunane har for det meste heldt oppe normal drift og ytt tenester til barn og unge, men har hatt noko reduserte gruppeaktivitetar av omsyn til smittevern. Dei har blitt litt forseinka med legeundersøkingar av 2- og 4-åringar.

Einskilde distriktskommunar har store rekrutteringsvanskar av sjukepleiarar, noko som blir særst utfordrande for drift av sjukeheimar og heimesjukepleia. Det gjer det vanskeleg å styrke kompetansen i smittevernarbeidet generelt og i pandemisituasjonen spesielt.

Rekruttering av legar

Distriktskommunar har langvarige og aukande rekrutteringsvanskar av fastlegar, dette er særleg uttalt i dei små kommunane i Telemark, men vanskane aukar no også i bykommunar som Skien. Einskilde kommunar har rekruttert legar i Nordsjøturnus, mens nokre kommunar har ubesette stillingar som dei ikkje får søkarar til tross fleire utlysingar på rad. Legar som ikkje har gjennomført LIS1 teneste blir engasjert, noko som still store krav til rettleiing av erfame legar som allereie er ei mangelvare i kommunen. Ein robust fastlegeteneste er ein viktig premisse for drifta av den kommunale helsetenesta.

Det blei hausten 2020 oppretta ALIS-kontor i Kristiansand som skal hjelpe kommunane med å rekruttera fastlegar og lage gode utdanningsløp for LIS3. ALIS-kontoret deltok på eit kommuneoverlegemøte i fylket, og embetet vil følgje opp kontakten. Interkommunalt samarbeid for å lage gode utdanningsløp for LIS3 kan betre rekruttering av fastlegar og styrke helsetenesta på sikt.

Kommunane med rekrutteringsvanskar av fastlegar ser LIS1 som ein ressurs, men det ville auke kommunane sin motivasjon for å utdanne LIS1 om deira utgifter til utdanninga i større grad blir dekkja i overføringane frå staten. Betre samarbeid mellom sjukehus og kommunar om utdanning av LIS1 bør bli tema i Helsefelleskapa slik at kommunane sitt behov for LIS1 blir vektlagt.

Nokre kommunar er særleg sårbare på helsefagleg leiling då svært mange oppgåver gjerne heng på ein einskild kommuneoverlege. Desse legane har ofte ein liten stillingsprosent, og dette utgjør ein særleg utfordring under pandemien der kapasitet og kontinuitet blir sterkt utfordra. Handteringa av covid-19 visar at kommuneoverlegen er heilt sentral for ei vellykka handtering, og det er behov for ordningar som sikrar kontinuitet ved fråvær.

Tilgang på samfunnsmedisinsk kompetanse for kommunal kriseleiling har vore eit tema i fleire år, også ved akutte hendingar. Kommunane har vorte utfordra av embetet om korleis sårbarheita knytt til kommuneoverlegeressursen kan reduserast, og behovet for styrking av funksjonen har vore tatt opp i fleire møte med kommunane. Dei er blitt bede om å utarbeide kontinuitetsplanar for kommuneoverlegefunksjonen. Vi har kartlagt ressursar knytt til kommuneoverlegefunksjonen og tilgjengelegheit i kommunane i fylket og vidareformidla status til Helsedirektoratet, som sette i verk ein nasjonal kartlegging som tydeleg viser sårbarheita og tydeleggjer behovet for styrking av ressursen nasjonalt.

Vi har innhenta og vurdert smittevermplar, pandemiplanar frå alle kommunane knytt til pandemien.

Under pandemihandteringa ble det klart at kapasitet til smittesporing fort ble utfordra ved utbrot av smitte i kommunane, samtidig som tilstrekkeleg smittesporing var kritisk viktig for å slå smitten ned. Embetet tok derfor kontakt med Helsedirektoratet og Fylkesmannen i Innlandet for å diskutera moglegheita for å lage eit digitalt smittesporingskurs. Helsedirektoratet laga del ein av kurset med tilhørande kurstest, og vi laga i samarbeid med Universitetet Sørøst-Norge, kommunane og Kompetansebroen del to av kurset. Kurset er nasjonalt tilgjengelege på Kompetansebroen. Vi har informert helsefagstudentar og pensjonistar om kurset. Vi gjorde dei som har gjennomført kurset tilgjengeleg som ein gripbar ressurs i ei teamsgruppe for kommunane i fylket. Kurset vil bli komplettert og forbedra i tida som kjem.

Høy arealutnyttelse (fra kapittel 3.1.1.1.7.1 i TB)

Rapportere på

Planleggingen skjer i tråd med SPR for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging

Vi opplever at føringane i Statlege planretningsliner for samordna bolig-, areal- og transportplanlegging generelt er godt kjent i kommunane. Det er særleg gjennom dei regionale planane RPBA (Vestfold), ATP-Telemark og ATP-Grenland at krava til arealutnytting blir konkretisert for kommunane, gjennom fortetting og transformasjon og fokus på utbygging rundt kollektivknutepunkt. Vi opplever at særleg dei større kommunane med by-/tettstadssenter i betydeleg grad følger opp føringane i dei regionale planane. I mindre distriktskommunar er det mindre forståing for behovet for høg arealutnytting og fortetting, og det er ofte større ønske om spreidd utbygging, då det blir opplevd at dei har plass nok. Vi vil seie at føringane her blir ivaretatt i liten til middels grad.

I vår dialog med kommunane om føringane i SPR-BATP framhever vi konsekvensar av høg arealutnytting særleg ved at det blir lagt til rette for økt gange, sykkel og kollektivbruk, slik at behov for biltransport blir mindre, og med det reduksjon i klimagassutslipp. Fokus på tett arealbruk i by og tettstader vil og føre til at dei langsiktige utbyggingsgrensene mellom byar og tettstader og omkringliggende areal blir følgd opp, med den positive verknaden det kan få for redusert press på utbygging av dyrka og dyrkbar mark.

Føringane om høg arealutnytting rundt knutepunkt, byar og tettstader kan likevel ha innebygde målkonflikt med både dyrka/ dyrkbar mark og område med store naturverdiar som ligg innafør dei langsiktige utbyggingsgrensene som er trekt opp i regionale planar. Det er derfor viktig å vareta slike område i planlegginga, og få forståing for dette.

Vidare følgjer vi opp arbeid med byvekst- og byutviklingsavtaler i Grenland, for å sikre varetaking av krav om høg arealutvikling i avtalen, samt i bypakke Tønsberg og bygdepakke Midt-Telemark.

På landbruksfeltet er SPR-BATP (2014) og dei regionale planane ATP Telemark, ATP Grenland og RPBA Vestfold viktige føringar for arealbruken med grad av utnytting og utbyggingsliner. Dette blir lagt til grunn i høyringar etter PBL i kommunane. Kommunane legg dette svært ofte til grunn, men ikkje alle og er derfor sett til middels grad på ivaretaking av nasjonale føringar.

Høy arealutnyttelse (fra kapittel 3.1.1.1.7.2 i TB)

Rapportere på

Massehandtering avklares i regionale og kommunale planer

Vi har i handsaming av reguleringsplanar rutine for kontakt mellom faggruppe plan og faggruppe forureining i miljøavdelinga, m.a. om forsvarleg massehandtering i planar. Vi har hatt fleire reguleringsplanar til handsaming, med føremål å etablere massedeponi for ikkje-forureina jord og stein, og veileda kommunar når det gjeld kravet om forsvarleg massehandtering i planar. Vi har bedt fylkeskommunen om å ta saka opp i planstrategien.

Strandsone og vassdragsforvaltning (fra kapittel 3.1.1.1.8.1 i TB)

Rapportere på

Planlegging i strandsonen langs sjø og vassdrag skjer i tråd med PBL § 1-8, SPR for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen, RPR for verna vassdrag og regionale planer.

Vi opplever eit stort trykk og mange saker, særleg dispensasjonssaker i strandsonen, der samanslåinga til eitt embete har ført til ei reell innstramming av praksis for Telemarkskommunane. Det har ført til at vi juni 2020 gav ut ein dispensasjonsrettleiare der det er eit eige punkt som omtalar strandsonen både langs sjø og vassdrag. Rettleiaren blei presentert i eit digitalt dagsseminar for kommunane.

I to av kommunane i tidlegare Telemark har det vist seg at dei har arealdel til kommuneplanen som ikkje godt nok har vurdert strandsonen langs sjø og i nødvendig grad sett eigne byggegrensar der det kunne vore naturleg. Det har ført til at det blir mange dispensasjonssaker i strandsonen i desse to kommunane, noko som er krevjande både for kommunane og oss. Det er no sett i gang eit arbeid for å få revidert arealdelen på dette punktet. Vi har håp om at dispensasjonsrettleiaren på sikt vil føre til at det blir betre begrunna dispensasjonssaker til førehandsuttale, noko som vil vere effektiviserande både for kommunane og oss.

Vi syner til rapport fra Sivilombudsmannen om dispensasjonshandsaming strandsona i tre kommunar, mellom anna Kragerø. Kragerø kommune ga om lag 600 dispensasjonsvedtak i strandsona frå 2016 til 2019. Tre av fire dispensasjonar vart innvilga. Fleirtallet av innvilga dispensasjonar var mangelfulle, og Sivilombudsmannen seier at det er grunn til å tvile på om kommunane har gjort vurderinga som loven krev.

Pr. i dag har vi ein kystsoneplan berre for Vestfold-delen av fylket vårt, mens det ikkje er regional plan for Telemarkdelen. Vestfold og Telemark fylkeskommune har i regional planstrategi vedtatt at dei ønskjer å utarbeide felles kystsoneplan for heile det samanslåtte fylket, og vi ønskjer å bidra i dette arbeidet framover.

I saker som kan ha konsekvensar for miljøtilstanden i vassforekomstar legg vi til grunn vannforskriften og den regionale vassforvaltningsplanen.

Bærekraftig forvaltning fjell og utmark (fra kapittel 3.1.1.1.8.2 i TB)**Rapportere på**

Planlegging i fjell og utmark skjer i tråd med Nasjonale forventningar og regionale planer

Vi har stor merksemd på formidling av nasjonal politikk i vår handsaming av kommunale planar etter PBL. Vi opplever likevel generelt at føringane er noko vage når det gjeld ivaretaking av fjell og utmark, sjølv om det er nemnd i dei nasjonale føringane til kommunal og regional planlegging. Vi er derfor svært positiv til at departementet har tatt opp til vurdering å utarbeide statlege planretningslinjer for fjellområda.

Dei regionale planane Regional plan for bærekraftig arealbruk (RPBA) (Vestfold), Samordna areal og transport i Telemark (ATP-Telemark), og Samordna areal og transport i Grenland (ATP-Grenland) har sett langsiktige grensar for by- og tettstadsområda. For kommunane utanfor Grenland i gamle Telemark må denne grensa likevel settast i kommuneplanens arealdel, og det er i hovudsak grense for langsiktig by- og tettstadsområde.

Regionale planar for villreinområda har langsiktige grensar for område som er viktige for villreinens leveområde, og blir følgd opp i kommuneplanens arealdel i dei ulike kommunane, med einskilde unntak. Bit-for-bit utbygging i villreinområda er ein stor trussel for villreinen. Det er ikkje sett langsiktige grensar generelt for fjell- og utmarksområde verken i regionale eller kommunale planar.

Vi opplever generelt stort trykk og ønskje om hyttebygging i både utmarks- og fjellområda, særleg opp mot grensene for villreinens leveområde. For fleire av kommunane er hyttebygging og turisme ei stor næring og viktig for kommunen. Ei langsiktig styring og grensar for framtidig utbygging vil vere ei utfordring framover. Lokalisering av store hytteområde, tettheit av hyttebygging og kanalisering av ferdsel vil vere viktig framover, ikkje berre for villreinen, men og for omsynet til allment friluftsliv, klimagassutslepp og beitebruk.

Landbruket legg fjell og utmark til grunn i sine vurderingar kring utmarksressursar. Det er da særleg i høve til beiteareal og samla areal under gardens ressursar. Føringane for utmark er ikkje like tydelege som for jordvern, og det er naudsynt å leggje ei breiare vurdering til grunn. Her kjem FNs berekraftsmål inn, saman med regionale Villreinplanar eller andre regionale planar. Vi saknar her tydelegare føringar slik at landbruket lettare kan følgje opp desse områda i arealforvaltinga og etter pbl. Mykje av dette arealet er under press for hyttebygging, og fylket har mange fjellkommunar kor dette er aktuelt.

Landbrukets arealressurser (fra kapittel 3.1.1.1.9.1 i TB)**Rapportere på**

Kommuner og fylkeskommuner har kunnskap om landbrukets arealbehov, og ivaretar landbrukets interesser og behov i planprosesser og arealforvaltning.

Vi ser at kommunane har høg medvet kring jordbruksareal i plansamanhang, dvs den dyrka marka. Noko mindre for den dyrkbare marka, kulturlandskap og

minst fokus på skog og utmark. Dette heng saman med dei nasjonale føringane og kor dei har sine tydelegaste forventingar. Vi ser at dette blir meir aktualisert gjennom FN sine berekraftmål og fokuset på tap av natur og areal i ein heilskapleg samanheng rør ved fleire av desse målområda. For kommunane under eitt er det da ein middels grad av ivaretaking.

Vi meiner mellom anna at dette heng saman med kor vi har dei tydelegaste nasjonale føringane. For jordvernet er dei tydelege, med jordvernmål, jordvernstrategi, retningslinjer og brev frå minister, mellom anna. Samstundes kan Fylkesmannen arbeide med dette på tvers av fagområde i eige embete. Plangruppa er eit naturleg møtepunkt, og vi har temaet oppe i ulike samanhengar og knytt til høyringar.

Dei nasjonale måla er formidla gjennom nyheitsmeldingar til kommunane/heimeside, i kommunale samlingar og seminar. I tillegg kjem høyringar og prosessar her. I 2020 vart det mellom anna teke inn i KolaViken med temaet "Jordvern i praksis", jordvernsamling i regi av Vestfold bondelag, dispensasjonsrettleiar frå Fylkesmannen Vestfold og Telemark. Ei samhandling med Fylkeskommunen om desse tema er og viktig, her er det jammleg kontakt og utveksling.

Landbrukets arealressurser (fra kapittel 3.1.1.1.9.2 i TB)

Rapportere på

Omdisponering er i tråd med Stortingets jordvernmål 2020.

På landbruksfeltet opplever vi at administrasjonen i kommunane kjenner godt til dei nasjonale føringane. Forutan FNs berekraftmål som nemnd ovanfor. Det er meir på politikkfeltet at dette kan bryte i vedtak og røysting. På jordvernfeltet ser vi at dyrka mark får merksemd, medan den dyrkbare marka kan verte gløymt. Våre innspill legg alltid vekt på begge deler som eit utgangspunkt. Så mellom teori og handling kan ein oppleve at det skjer noko på veggen.

Vi opplever at vurderingar kring kulturlandskap og bosettingsomsyn er tilbakevendande i dialogen med kommunane. Dette har vi fokus på, både med rettleiing og vi vurderingar av saker etter pbl eller jordlova. Vi ser høve for å rette fokuset på dette temaet og bør ta eit vidare ansvar for å samle kommunen om temaet. Her ser vi og skilnadar regionalt og mellom gamle fylkesgrenser. Det kan og henge saman med ulik forståing av omgrepet kulturlandskap i kommunane, men og mellom dei regionale partane.

Omdisponeringstala er i tabellen slått saman for fylket og syner ein ujamn reduksjon for perioden 2010-2019. Jordvernmålet om 4000 daa for Noreg er omsett til Vestfold og Telemark, og utrekna på andel av nasjonalt mål og dyrka mark i fylka. Dei gamle fylka har hatt eit mål om under 160 daa for Vestfold og 80 daa i Telemark årleg etter jordvernmålet kom i 2015. Ein samanslått tabell som nedanfor er difor noko upresis for desse måltala. Fylkesmannen har følgd opp med Jordvettreglar, Matjordplan og nasjonale jordvernsamlingar for å nemne noko. I perioden etter 2016 har fylka hatt rin tendens til lågare omdisponeringstal og vi meiner det har samanheng med denne innsatsen og auka fokus. I 2019 omdisponerte fylka Vestfold 112 daa og Telemark 113 daa. Ein oppgong for Telemark skuldast vedtak av reguleringsplan i tråd med føremål i gjeldande kommuneplan. Vi veit og at tala for Vestfold skuldast mellom anna samferdsel.

Reduksjon i omdisponering av dyrka jord

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
213.0	277.0	421.0	540.0	173.0	231.0	224.0	173.0	332.0	225.0

Aktiv bruk av KU-forskriften § 10 (fra kapittel 3.1.1.1.11.1 i TB)

Rapportere på

Aktiv bruk av KU-forskriften § 10 med tilhørende veileder i kommunene

KU-forskrifta §10 med tilhøyrande rettleiar blir formidla i den konkrete tilbakemeldinga frå Fylkesmannen i den einskilde planen, der det er behov for det. Vi har i nokre tilfelle erfart at det ikkje er gjort undersøkingar og utgreiing av naturmangfold etter anerkjent metodikk. Dette inneber at vi skjerper inn vår tilbakemelding til planprogram på høyring på dette området. Dette gjeld særleg kommuneplanens arealdel der det ikkje finst godt nok kunnskapsgrunnlag, men og i nokre reguleringsplanar

Generelt meiner vi likevel at KU-forskrifta med rettleiarar er godt kjent i kommunen, og blir aktivt vurdert. Dei fleste kommunane gjer gode vurderingar av om tiltak og reguleringsplanar fører til krav om konsekvensutgreiing, og om kriteria i § 10 slår inn.

Systematisk folkehelsearbeid etter plan- og bygningsloven (fra kapittel 3.1.1.1.12.1 i TB)

Rapportere på

Planlegging skjer i tråd med Folkehelseloven § 5-7, og § 3-1 f) samt kap. 10 og 11 i Plan- og bygningsloven. Kommunene har fått formidlet revidert veiledning ([Helsedirektoratets nettsider](#)) til et systematisk folkehelsearbeid.

Alle kommunane er med i faglege nettverk for folkehelsearbeid under leiding av fylkeskommunen. I planstrategiar og overordna kommuneplanar 2020 har

dei fleste kommunar eit tydeleg folkehelseperspektiv. Manglande sosial jamstelling er eit av dei tema som ofte kjem fram som ei utfordring.

Helse- og omsorgsavdelinga kommenterer kommunane sitt folkehelseperspektiv i planarbeid. Embetet er med i fylkeskommunen sitt folkehelsenettverk med kommunane.

3.1.1.2 Fylkesmannen understøtter kommunenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap

Statsforvaltaren har leia og gjennomført øvingar, tilsyn og rettleiing med og for kommunane i tråd med dei oppgåva som er gitt i TD/VØI og instruks. Me har i tillegg brukt store ressursar på å understøtte kommunane sitt arbeide med koronapandemien (samfunnssikkerheit og beredskap), einskildvis og som gruppe. I 2020 vart det ikkje gjennomført øvelsar med kommunane, men tilsyn vart gjennomført som planlagt.

Vi ser behov for å søka eining om samarbeid for å etablera beredskap for særlege beredskapkapasitetar for brann og redning. Det er fleire hendingar som krev kapasitet til særkild innsats og som vert for kostbart for ein einskild kommune å finansiera åleine. Til dømes kan urban søk og redning (USAR), redningsdykking, skogbrann, CBRN-beredskap, industriulykker, RITS, leiarstøtte med fleire gje grunnlag for eit samarbeid innan brannalarmregionen. I both må det vera faglig og politisk vilje til samarbeid. Statlege insentiver vil og styrka slike prosessar. I 2021 vil me ta eit initiativ mot kommunanen med mål om auka regionalt samarbeid om brann og redning.

Tilsyn med kommunal beredskapsplikt (fra kapittel 3.1.1.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gjennomføre tilsyn med kommunal beredskapsplikt. Kommuner for tilsyn velges ut på bakgrunn av en vurdering av risiko og vesentlighet. For å tilfredsstille nasjonale smitteråd kan Fylkesmannen vurdere alternativer til fysisk tilsyn, for eksempel via elektroniske plattformer. Fylkesmannen vurderer om helseberedskap skal inngå i tilsynet, ref. 3.1.1.2.1.2. Fylkesmannen forventes å gjennomføre tilsyn i 2020 så langt det lar seg gjøre, og tilpasser tilsynsaktiviteten slik at kommunene kan prioritere ressursar til å håndtere Covid-19.

Vi har gjennomført 6 tilsyn med den kommunale beredskapsplikta i 2020. Tilsyna vart utsette frå mai-september til oktober-desember av omsyn til kommunane si handtering av koronapandemien. Tilsynsaktiviteten er i samsvar med tilsynsplanen me har lagt for 2019-2022, der alle kommunane skal få minst eitt tilsyn. Rekkefølgen på tilsyna og små justeringar i gjennomføringa byggjer på ei risikovurdering og vår vurdering av stoda i den einskilde kommunen. Om funna frå tilsynet tilseier det vert oppfølgjande tilsyn og/eller andre tiltak vurderte.

Alle beredskapstilsyn dei siste åra, 2020 inkludert, har vore felles tilsyn med helseberedskapen. Det byggjer på ei vurdering av at helseberedskapen er mangelfull i kommunane, noko tilsynsfunna våre stadfester.

Første tilsynet i haust vart gjennomført som ein hybrid med nokre fysiske intervju og nokre intervju på Teams. For dei 5 andre tilsyna vart alt gjennomført på Teams.

Tilsyn og veiledning med kommunenes etterlevelse av kommunal beredskapsplikt

Tilsyn og veiledning med kommunenes etterlevelse av kommunal beredskapsplikt.				
Resultatmål	Differanse resultatmål	Resultat	Totalt antall kommuner i embete	Antall kommuner gjennomført tilsyn
25.00 %	1.09	26.09 %	23.00	6.00

Felles tilsyn med beredskap i kommunene (fra kapittel 3.1.1.2.1.2 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen avgjør om det skal gjennomføres tilsyn med helseberedskap i kommunene basert på kunnskap om risiko og sårbarhet. Tilsyn med helseberedskap i kommunene skal gjennomføres som felles tilsyn med kommunal beredskapsplikt etter sivilbeskyttelsesloven, jf. [Veileder for felles tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap](#) fra DSB og Statens helsetilsyn.

Vi har gjennomført tilsyn med kommunane Nome, Fyresdal, Nissedal, Midt-Telemark, Holmestrand og Tokke. Tilsyna har vore gjennomført som samordna tilsyn mellom beredskap og helse.

Veiledning om samfunnssikkerhet og beredskap i kommunene (fra kapittel 3.1.1.2.2.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal styrke veiledningen i kommunene i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, herunder helseberedskap.

Embetet har i 2020 hatt omfattande rettleiing av kommunane sin kriseberedskap og handtering av pandemien. Koronapandemien har fordra sterkt fokus på rettleiing av kommunane sine beredskapsplanar, smittevervplanar, pandemiplanar, og kontinuitetsplanar. Det ble i februar gjennomført fagseminar med kommunane (Norsjøseminaret) der kommunal helseberedskap og pandemi var tema. Gjennom faste og hyppige møtearenaer med kommuneoverlegane og kommunal beredskapsleiing har embetet bidratt til å styrke kommunane sitt arbeid med samfunnssikkerheit og beredskap. Det har òg blitt gjort eit vesentleg arbeid med å hjelpe kommunane å vidareformidla og tolke/forstå aktuell informasjon frå departement, direktorat og FHI. Det

har vore gjennomført regelmessige møter med sykehusleingane i fylket for å samordne beredskapen. Det har vore eit tett samarbeid mellom Beredskapsstaben og helse- og omsorgsavdelinga i embetet under pandemihåndteringa, men med bidrag frå heile embetet. Eigne prosjekt har blitt gjennomført; regional kriseløysing for koronapandemien i Vestfold og Telemark, i tillegg er det blitt laga eit smittesporingskurs i samarbeid med kommunane, HelseDirektoratet og FHI. Det har vore gjennomført samordna tilsyn innen helseberedskap og samfunnssikkerheit i seks av fylket sine kommunar.

Egenberedskap (fra kapittel 3.1.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal i 2020 bidra til at kommunene arbeider for styrket egenberedskap hos innbyggerne gjennom lokale tiltak og oppfølging av Egenberedskapskampanjen fra DSB.

i 2020 vart det grunna Korona ikkje køyrd særlege kompetansetiltak for eigenberedskapskampanjen. Den er omtala i FylkesROS frå januar 2020. Den vert igjen nytta som grunnlag for kommunanes analysar.

Øvelse for kommunens kriseorganisasjon (fra kapittel 3.1.1.2.3.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal i løpet av 2019- 2022 gjennomføre øvelse for alle kommuners kriseorganisasjon.

Vi har dette året gjennomført dei planlagde månadlege nødnettøvingane med kommunane. Kvartalsvis varslingsøving med alle kommunane og 6 planlagte kommuneøvingar er nedprioriterte sidan me har stått oppe i ei hending som i seg sjølv har medført omfattande trening av dei kommunale kriseorganisasjonane.

Gjennomførte øvelser med kriseorganisasjonen i kommunene

Ar	Totalt antall kommuner i embetet	Antall gjennomførte øvelser for kommunens kriseorganisasjon	Overordnet øvingsmål
2019	23	6	6
2020	23	0	6

3.1.1.3 Et velfungerende plansystem i kommunene

Dei fleste kommunane har utarbeida utkast til planstrategi, der det blir gjort vurdering av behovet for utarbeide og rullere planane sine, herunder òg vurdering av om det er behov for å rullere kommuneplanens samfunns- og arealdel.

Kommunar som har vore gjennom samanslåingsprosess har brukt dette som utgangspunkt for utarbeiding av nye kommuneplanar, både samfunns- og arealdel. Også fleire av dei andre større kommunane har eit aktivt forhold til sine kommuneplanar og rullerer dei jamnleg. Vi ser likevel at det er ein del, særleg blant dei mindre kommunane (målt i folketal) som og har mindre plankompetanse, som har relativt gamle kommuneplanar og som slit med å få fornya planane sine. Eit velfungerande plansystem er derfor like mykje eit kompetansespørsmål i den einsskilte kommune.

Vi viser her og til rapportering på pkt. 3.1.1.1.1 'Nasjonale og regionale hensyn'.

Alt i alt meiner vi likevel at kommunane følgjer opp plan- og bygningsloven og forventningar ifht. prosess og sakshandsaming.

Dialog med kommunene om (fasene i) plansystemet (fra kapittel 3.1.1.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle kommuner og fylkeskommuner har vedtatt en kommunal planstrategi i 2020

I løpet av 2020 har embetet gitt fråsegn til planstrategiar for 17 av fylkets 23 kommunar. I tillegg har vi gitt fråsegn til regional planstrategi. Det er altså 6 kommunar som innan fristen enno ikkje har utarbeidd utkast til planstrategi og sendt oss til uttale.

Når vi har fått tilsendt forslag til planstrategiar, har arbeidet med desse vore høgt prioritert. Heile embetet og alle fagavdelingane samt staben har vore involvert i utarbeiding av tilbakemelding til kommunane, for å få best mogleg og heilskapleg tilbakemelding.

Vi opplever at kommunane har stor bevisstheit om kravet om å utarbeide planstrategi, sjølv om ikkje alle kommunane er heilt i mål med dette arbeidet enno. Etter nyttår har vi uttalt oss til ytterlegare to planstrategiar, slik at det no gjenstår fire kommunar.

Vi har eit forbedringspotensial i å vere sterkare pådrivar i arbeidet med planstrategiar i kommunane.

Fylkeskommunen har utarbeidd og vedtatt sin regionale planstrategi, der vi har gitt innspel. Fylkeskommunen har òg i sitt arbeid med planstrategien hatt dialog med kommunane, og på den måten sett fokus på planstrategiar som verktøy.

Klager over reguleringsplan (fra kapittel 3.1.1.3.2.1 i TB)**Rapportere på**

God og rask klagesaksbehandling

På grunn av store restansar i 2019 har vi gjennom 2020 hatt fokus på å få ned sakshandsamingstida generelt for klagar på saker etter plan- og bygningslova. I snitt hadde vi i 2019 ei sakshandsamingstid på 112 dagar i klager på reguleringsplanar. 24 av 50 saker vart handsama innan fristen, og i dei andre sakene vart fristen overskriden med 81 dagar.

I 2020 har vi forbetra desse resultatane. Av 43 saker vart 23 saker handsama innan fristen. I saker der fristen vart overskriden, hadde talet på dagar gått ned til 59. Ved utløpet av 2020 hadde vi berre 5 klagar på reguleringsplanar som ikkje var ferdig handsama.

At sakshandsamingstida er gått ned har si orsak i fleire forhold. Vi har fått rutinar som fungerer og vi har hatt ei relativt stabil ressursituasjon med tanke på medarbeidarar. Vi har prioritert sakshandsaming før andre oppgåver.

Vi kan bli betre til å prioritere klager på reguleringsplanar endå høgare i 2021, slik at målet om handsaming av alle desse sakane innan 12 veker kan bli nådd.

Nokre kommunar eit forbetningspotensiale når det gjeld oversendingane til oss og når det gjeld vurdering av klagegrunnar.

Juridisk veiledning og kvalitetssikring (fra kapittel 3.1.1.3.3.1 i TB)**Rapportere på**

Kommunale planer har juridisk gyldige bestemmelser og plankart

I embetet er det plangruppa som koordinerer arbeidet med fråsegn til planar, både i varsel- og i høyringsfasen. For overordna planar, som kommuneplanens arealdel og større områdeplanar, blir juridisk avdeling trekt inn og gjer ei vurdering av dei juridiske føresegnene og plankart, og kvalitetssikrar desse. Når det gjeld dei andre reguleringsplanane er det plangruppa som varetek dette.

Generelt meiner vi at dei kommunale planane i middels grad har god juridisk kvalitet, men her er det igjen skilnad mellom dei ulike kommunane. Større kommunar med eit stort kompetansmiljø har i betydeleg grad planar med god juridisk kvalitet, mens kvaliteten på planane i nokre av dei mindre kommunane kan vere av meir varierende kvalitet.

På grunn av kapasitet har vi ikkje hatt moglegheit til å gå inn med juridisk kompetanse i alle planar som vi har fått tilsendt på offentleg ettersyn.

Fylkeskommunen har planfagleg rettleiingsrolle overfor kommunane, og rettleiar om mange spørsmål knytt til prosess og utarbeiding av planar, og om spørsmål relatert til føresegner og plankart.

Juridisk veiledning og kvalitetsikring (fra kapittel 3.1.1.3.3.2 i TB)**Rapportere på**

Konsekvensutredningsforskriften følges opp

KU-forskriften med rettleiarar er generelt godt kjent i kommunane. Oppfølging av utgreiingskrava blir i middels grad følgd opp i planlegginga. Vi skiller her mellom utgreiingar som blir gjort i samband med utarbeiding av kommuneplanens arealdel og for reguleringsplanar der det er krav om konsekvensutgreiing.

Konsekvensutgreiing av kommuneplanens arealdel skal ta utgangspunkt i eksisterande kunnskap, og gjere ei utgreiing av både kvart enkeltområde, men og av planen som heilheit. Der eksisterande kunnskap om enkeltområde ikkje finst er det ein del kommunar som ikkje ønskjer å foreta nærare utgreiingar på kommuneplannivå men vil utsette dette til reguleringsplannivå. Dette meiner vi er uehdig, og gjev lite føreseielegheit for om eit område i neste omgang kan byggjast ut. Det er særleg kommunar med store areal og lite press dette gjeld. Vidare er kvaliteten på konsekvensutgreiingar av planen som heilheit noko varierende.

Når det gjeld utgreiingar av reguleringsplanar, som i stor grad blir utarbeidd av private planleggjarar, har vi i nokre tilfelle sett at konsulentfirma ikkje har hatt kunnskap god nok om krav til metode. Det har gjort at vi no skjerpar inn vår tilbakemelding til planprogram på høyring på dette området.

Vurdering av opphevelse eller revisjon av planer (fra kapittel 3.1.1.3.4.1 i TB)**Rapportere på**

Kommunene skal ha blitt informert og veiledet om at de skal vurdere opphevelse eller revisjon av gamle planer, basert på ny og relevant kunnskap om samfunnsikkerhet.

I vår tilbakemelding til kommunale planstrategiar blir det gitt vurdering og tilbakemelding om behovet for revisjon av heilskapleg ROS. Vidare blir det gitt tilbakemelding på behovet for rullering av kommuneplanens areal- og samfunnsdel, og ut frå vår kjennskap til den enkelte kommune om planar er oppdaterte ut frå omsynet til klimaendringar.

3.1.1.4 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven

Planlagde større fysiske arrangement måtte avlysast på grunn av pandemien. Vi har som ei erstatning gjennomført kompetansetiltak for mindre grupper i ulike former tilpassa behova i NAV-kontora. Dei fleste kompetansetiltaka har vorte gjennomførte digitalt, i hovudsak for enkeltkontor, men også for fleire kontor saman. Nokre fysiske møte har vorte gjennomførte, til dømes opplæring om Kvalifiseringsprogrammet og fagdag for kommunar med utviklingstilskot.

Vi har fått god erfaring med digitale opplæringsaktivitetar for mindre grupper. Opplæringa har vore målretta og tilpassa det enkelte NAV-kontor. Spesielt Kvalifiseringsprogrammet har vorte systematisk følgt opp.

Det er vurderinga vår at opplæringstiltaka i 2020 har bidratt til auka kunnskap om sosialtjenestelova. Mål blir sedd som oppnådd.

Alle NAV-kontor i fylket (fra kapittel 3.1.2.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle NAV-kontor i fylket har fått tilbud om opplæring i sosialtjenesteloven og forskrifter med særlig vekt på individuelle vurderinger knyttet til de sosiale tjenestene.

Opplæringsaktivitetane i 2020 vart prega av pandemien. Fleire planlagde aktivitetar med fysiske møte vart avlyste eller utsette, blant anna fagdag om sosialtjenestelova med vekt på sakshandsaming og individuelle vurderingar.

Nokre digitale opplæringar har vore tilbodne alle NAV-kontora samstundes, mellom anna webinar om økonomisk rådgjeving (kurs om kvardagsøkonomi). Alle NAV-kontora har vore invitert og deltatt på Fylkesmannen i Oslo og Viken sin info- og spørjetime for økonomiske rådgjevarar. Vi har tilbode opplæring om råd og rettleiing etter sosialtjenestelova § 17 på NAV fylke sitt «Fagdrypp». Vi har òg deltatt med opplæring på "Ny i NAV" saman med NAV fylke.

Vi har arrangert fagdag knytt til tilskotsforvaltninga med inviterte kommunar som har presentert prosjekta sine.

Alle NAV-kontora har fått tilbud om opplæring i Kvalifiseringsprogrammet. Opplæringa har vore tilpassa kvart kontor og er beskrive i eige rapporteringspunkt.

Vi ser at det er eit stort behov for opplæring i sakshandsaming. Dette har vore tema i fleire opplæringar for enkeltkontor i 2020. Individuelle vurderingar er ein naturleg del av alle opplæringsaktivitetar.

Erfaringa vår er at NAV-kontora får god nytte av opplæringar som er halde for eitt eller ei lita mengde NAV-kontor. Dialogen blir betre og døma blir konkrete og tilpassa kontora, noko som enklare bidrar til læring og betring av praksis i tenesta. Vi har derfor i 2020 hatt fleire opplæringar for enkeltkontor. Opplæring blir tilbode NAV-kontor som vi meiner har behov for det, og til NAV-kontor som sjølv har oppdaga eit behov.

Opplæringstiltak for NAV

Resultatmål	Differanse resultatmål - resultat	Resultat	Antall NAV-kontor i fylket som har mottatt tilbud om opplæring	Antall NAV-kontor i fylket totalt
100 %	0 %	100 %	17	17

NAV kontor med lav kunnskap tilbys opplæring (fra kapittel 3.1.2.1.1.2 i TB)

Rapportere på

NAV-kontor som vurderes å ha lav kunnskap om sosialtjenesteloven og hvordan den skal praktiseres, eller forvaltningsloven og saksbehandlingsreglene i sosialtjenesteloven, har fått tilbud om særskilt opplæring.

Vi blir kjente med NAV-kontor sitt behov for auka kunnskap om sosialtjenestelova gjennom direkte førespurnader frå kontora, gjennom behandling av klagesaker, tilsyn og informasjon frå publikum. Vi registrerer informasjon om NAV-kontora fordelt etter kommune. På den måten får vi ei god oversikt over behov for opplæring.

Vi har tilbode tilpassa opplæring om Kvalifiseringsprogrammet til alle NAV-kontora. Vi har ikkje hatt kapasitet til å tilby generell opplæring i sosialtjenestelova tilpassa alle NAV-kontora. Vi har prioritert å gi slik opplæring til NAV-kontor som sjølv har meldt frå om behov for auka kunnskap, og til kontor som vi ser har behov for det. Vi har òg prioritert å delta på nettverkssamlingar der representantar frå fleire NAV-kontor har deltatt.

Til liks med i 2019, har vi i 2020 følgt opp eitt NAV-kontor særskilt med opplæring. Opplæringa har vore gjennomført digitalt om fleire ulike tema i sosialtjenestelova og forvaltningslova, etter NAV-kontoret sitt ønske og behov. Dette er eit kontor som ofte tar kontakt med oss per telefon eller e-post og ber om opplæring og råd og rettleiing.

Vi har òg gjennomfòrt tilpassa oppløring for andre NAV-kontor, etter førespurnad frå kontora eller etter tilbod frå oss der vi har sett eit behov. Med tilpassa oppløring meiner vi oppløring for eitt kontor eller eit fátal av kontor. Oppløringa har på grunn av pandemisituasjonen i hovudsak vært gjennomfòrt digitalt.

Vi har oppretta kanalar på Teams der NAV-kontora kan senda oss spørsmål om ulike tema i sosialtenestelova og forvaltningslova som blir ønskt avklart eller rettleia. Svare våre blir lagt ut på Teams, tilgjengeleg for alle kontora. Vi nyttar òg desse kanalane til å informera om tema vi ser behov for å gi oppløring i. Mellom anna har vi laga eit skriv om korleis vedtak og klage om refusjon i økonomisk sosialhjelp skal praktiserast. På dette området er det få NAV-kontor som praktiserer gjeldande lovreglar riktig.

Oppløring i kvalifiseringsprogrammet har vorte tilrettelagt ut frå kva grunnkompetanse dei tilsette har om programmet. Nærare om arbeidet vårt med oppløring i kvalifiseringsprogrammet er beskrive i eit eige rapporteringspunkt.

Oppfølging av kommuner (fra kapittel 3.1.2.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen har systematisk fulgt opp kommuner der det gjennom tilsyn, klagesaksbehandling og veiledning er avdekket særlige utfordringer ved praktisering av sosialtjenesteloven.

Gjennom året har vi skrive ned forhold som vi mellom anna ser ved behandling av klagesaker frå NAV-kontora. Vi ser at fleire NAV-kontor har dei same utfordringane, og har derfor valt tema for felles opplæringsaktivitetar på bakgrunn av dette.

Kanalar på Teams blir nytta til å gi rettleiing i riktig praktisering av sosialtenestelova, ved å svare på førespurnader frå NAV-kontorene og ved å gjere tilgjengeleg aktuelle dokument og lenkar.

Ved deltaking på nettverkssamlingar har vi meldt inn tema på bakgrunn av forhold vi ser gjennom klagesaksbehandlinga vår og forhold vi blir kjent med gjennom førespurnader til oss.

Enkelte NAV-kontor har sjølv meldt om utfordringar og behov for auka kompetanse. Vi har på bakgrunn av slike førespurnader hatt oppløring basert på dialog ved enkelte NAV-kontor. Vi har følgt opp éin kommune som følgje av forhold avdekte under tilsyn i 2018. På bakgrunn av funna i tilsynet har vi tilbode oppløring. Vi har hatt eit godt samarbeid med NAV-kontoret og valt tema for oppløring på bakgrunn av vurderingane våre og melde behov frå NAV-kontoret. Vi har invitert eit anna NAV-kontor, såkalla søsterkontor, til å delta i denne oppløringa.

Vi har òg tilbode oppløring til eit NAV-kontor etter forhold sett i tilsynsaktivitet (undersøking om tilgjenge) i 2020. Oppløringa er avtalt gjennomfòrt i januar 2021.

Oppløring og veiledning som følge av covid-19 (fra kapittel 3.1.2.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Alle NAV-kontor har fått tilbod om oppløring eller veiledning i bruk av midlertidig forskrift om unntak fra sosialtjenesteloven og midlertidig veileder for behandling av saker om økonomisk stønad under koronapandemien

Vi har informert NAV-kontora om rettleiaren for forenkla sakshandsaming, og vi har lagt ut informasjon om han på Teams.

Vi har ikkje tilbode kurs i rettleiaren, men vi har sendt ut lenke til informasjonsvideoen som Fylkesmannen i Trøndelag har laga om rettleiaren. Vi har òg informert om at vi er tilgjengeleg for rettleiing og svar på spørsmål om rettleiaren.

Det har ikkje vore nokon auke i talet på sosialhjelpssøklarar i Vestfold og Telemark under pandemien. Tenestene har derfor i lita grad hatt behov for å nytta rettleiaren for forenkla sakshandsaming.

Oppløring og veiledning som følge av covid-19 (fra kapittel 3.1.2.1.3.2 i TB)

Rapportere på

Alle NAV-kontor har fått tilbod om veiledning eller oppløring knyttet til nye utfordringer som oppstår som følge av Covid-19. Utfordringene vil potensielt variere mellom regioner, og kan eksempelvis omfatte fortolkning av sosialtjenesteloven opp mot nye brukergrupper.

Vi har informert alle NAV-kontora om at dei kan ta kontakt med oss for å få svar på spørsmål og få rettleiing knytt til pandemisituasjonen, og vi har oppretta kanalar på Teams.

Vi har tilbode informasjon om råd og rettleiing etter sosialtenestelova § 17 til alle NAV-tilsette uavhengig av arbeidsområdet deira, gjennom NAV fylke sitt «Fagdrypp». Vi har òg gjennomfòrt webinar om kvardagsøkonomi (med Armand Vestad), slik at tilsette mellom anna skulle få hjelp til å kunne identifisera nye brukarar med behov for rådgjeving. Vi har elles løpande svart på førespurnader frå NAV-kontora.

3.1.1.5 Forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats på psykisk helse, rus- og voldsfeltet

Det er etablert to regionale forum i regionen (Agder, Vestfold og Telemark). Regionalt samarbeidsforum rus og psykisk helse og Regionalt samarbeidsforum 0-24. Medlemmer er KS, Fylkesmannen, RVTS, RBUP, KoRus Sør, helseføretak og NAPHA. Samla skal foruma ivareta målet om forbetra, forsterka, tverrsektoriell og samordna innsats på psykisk helse, rus- og valdsfeltet.

Som følge av pandemi og ressursituasjonen ved embetet har det vore avgrensa aktivitet knytt til arbeidet på psykisk helse, rus- og valdsfeltet.

Forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats på psykisk helse, ru (fra kapittel 3.1.3.1.1.1 i TB)

Rapportere på
100%

Tal frå IS 24/8 2020 viser at 12 av 23 kommunar i Vestfold og Telemark nyttar Brukerplan. Det utgjør 52%. Det har ikkje vore nokon vesentlege endringar av talet på kommunar som nyttar Brukerplan det siste året.

Det er særleg dei mindre kommunane i Telemark som ikkje nyttar Brukerplan. I samarbeid med Korus Sør har vi over fleire år jobba for å få fleire kommunar til å nytta Brukerplan og det blir gitt løpande tilbod om opplæring.

Kommunane som nyttar brukarplan har ståande tilbod frå Korus Sør og NAPHA om analyse av data.

3.1.1.6 Styrket folkehelsearbeid

Embetet er med i folkehelsenettverket som nye Vestfold og Telemark fylkeskommune organiserar. Dei tidligare to fylkeskommunane hadde kvar sin folkehelseplan, som nå samordnast til eitt handlingsprogram. Alle kommunane, mange frivilljuge organisasjonar og ulike offentlege verksemdar, arbeidar saman i ulike tiltak.

I kommunale planar som er på høyring har vi fokus på om folkehelseperspektivet er tydeleg. Her er vår røynsle at dei fleste kommunar viser til folkehelseloven og har mål om å fremje god folkehelse for befolkninga.

Dei fleste kommunar har ein folkehelseoversikt, som også er ein referanse og eit kunnskapsgrunnlag for planstrategien. Vi har kommentert for nokre få kommunar at forskrifta om oversikt over helsetilstanden forventar meir enn det som står i folkehelseprofilen frå Folkehelseinstituttet.

Folkehelseperspektivet er og med i andre satsingar som embetet har, til dømes på tema aldersvennleg stadsutvikling innan Leve heile livet.

Andel kommuner som har etablert et systematisk og langsiktig folkehelsearbeid (fra kapittel 3.1.3.2.1.1 i TB)

Rapportere på
100%

Alle kommunar har etablert eit folkehelsearbeid, men det er ulike variantar av systematikk og perspektiv på tid i organiseringa. Kommunane har tilbod om tverrsektorielle partnerskapsavtalar med fylkeskommunen, der folkehelsearbeid inngår. Alle kommunar er med i folkehelsenettverket til fylkeskommunen. Det er stor variasjon i kommunanes etablering, kontinuitet og informasjon i folkehelsearbeidet.

Systematisk og langsiktig folkehelsearbeid

Resultatmål	Resultat	Andel kommuner
100 %	0 %	100 %

Det er lagt inn 100%, men som vist til over er det stor variasjon i omfang og innhald.

3.1.1.7 Økt tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet og pasientsikkerhet i helse- og omsorgssektoren i kommunene

Alle kommunane i Vestfold og Telemark arbeider i samsvar med målsetjingane om auka tilgjengelegheit, kapasitet og styrkte kvalitet i helse- og omsorgssektoren. Vi ser ved gjennomgang av innsende planar for kommunane at dei fleste har temaet på dagsorden i dei overordna planane sine. Med eit år prega av pandemi, har likevel mykje av ressursane i kommunane gått til å handtera situasjonen, løysa nye utfordringar og samtidig halda oppe nødvendig drift. Mykje informasjon og opplæring har naturleg retta seg mot smittevern. Arbeidet med kvalitetsutvikling og betring på andre område har måtte bli nedprioritert.

I samband med at pandemien kom i mars, vart det tatt direkte kontakt med fleire utdanningsinstitusjonar og med Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjeneste (USHT) i Vestfold og Telemark om å retta søknader om tilskot mot smittevern og covid-19. Dette resulterte mellom anna i at Fagskolen Vestfold og Telemark fekk tilskot til å utvikla eit kompetanseprogram for helsefagarbeidarar i palliasjon inkludert behandling av pasientar med covid-19. I tillegg sette USHT Vestfold og Telemark i gang med opplæring i lindrande behandling og palliasjon overfor kommunar. Noko av opplæringa vart utvikla som digital kompetanseheving.

Universitetet i Sørøst-Norge fekk tilskot til utvikling av fleire kurs retta mot smittevern og covid-19. USHT Vestfold og Telemark (Telemark) fekk tilskot frå kompetanse- og innovasjonstilskotet til å etablere ei forbedringsutdanning for kommunane i område Telemark. Fleire kommunar søkte òg om ulike

kompetansetiltak knytt til covid-19 og smittevern. Dei fleste fekk tilskot frå kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskot.

Prosjektet «Riktigare bruk av psykofarmaka i Telemark» fekk innovasjonstilskot i 2019 og vart vidareført i 2020. Målgruppa er fastlegar i Telemark, og Notodden kommune er vertskommune. Mål for prosjektet er å bidra til betre psykisk helse i befolkninga og auke Telemarklegane sin kunnskap om bruk av psykofarmaka og opioider. Målet omfattar òg bevisstgjerjing av fordelar og ulemper ved bruken, at behandling med vanedannande legemiddel og antipsykotika i Telemark i så stor grad som mogleg er i tråd med nasjonale retningslinjer, redusere det samla talet brukarar av psykofarmaka og opioider i Telemark – ned mot gjennomsnittet i Noreg eller lågare.

Ein ny desentralisert og fleksibel sjukepleiarutdanning startar opp ved Universitetet i Sørøst-Norge (USN) i 2022. Studiane skal gå over fire år og er i nærleiken av der studentane faktisk bur og arbeider. Plassering av utdanningsstad var eit tema som særleg kommunane i midtre og øvre del av område Telemark spelte inn i dialogmøte embetet hadde saman med USN og Senter for omsorgsforskning våren 2020. Innspela frå møtene er samle i ein rapport. Sjå meir om dialogmøtene og rapporten under punktet "Rekruttering og kompetanseplanlegging på helse- og omsorgsområdet (fra kapittel 3.1.1.6.1 i TB)".

Grada av utfordringar knytt til rekruttering og kompetansebehov varierer for kommunane, men er mest tydeleg i kommunar med lågt innbyggjartal og mindre sentral plassering. Rekruttering av fastlegar er ei særskilt utfordring. Distriktskommunar har langvarige og aukande rekrutteringsvanskar av fastlegar. Dette er særleg uttalt i dei små kommunane i Telemark, men vi ser også ei auke i bykommunar. Meir om dette er skrive under punktet "Rekruttering og kompetanseplanlegging på helse- og omsorgsområdet (fra kapittel 3.1.1.6.1 i TB)".

Bistand til kommunene for å møte demografiutfordringene innen helse- og omsorgso (fra kapittel 3.1.3.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Kommunene gjennomfører en langsiktig og helhetlig planlegging knyttet til kapasitet, kompetanse og kvalitet i tjenestene.

Planlegging for utfordringane i framtida er ein del av samfunnsplanlegginga i alle kommunar. Både gjennom Leve heile livet-reforma og ved tilskotsforvaltning er ein langsiktig og strategisk tilnærming til utfordringsbiletet til kommunen sentralt, mellom anna på grunn av endringar i demografi, tenestebehov og tilgang på arbeidskraft i helse- og omsorgssektoren. Ved bruk av ressursportalen.no har kommunane fått tilgang til eit innhaldsrikt kunnskapsgrunnlag som utgangspunkt for eiga planlegging.

I dialogmøter i regi av det regionale støtteapparatet for Leve heile livet-reforma, har det vorte presentert eit utfordringsbiletet for kvar kommune. Kommunane har i all hovudsak deltatt med brei kompetanse på tvers av sektorar, og kartlagt og vurdert ulike tiltak som reforma presenterer. Mange kommunar er opptatt av å styrka samarbeidet med frivillig sektor, lag og organisasjonar, næringsliv, for å nytta ressursar som finst utanfor det kommunale tenesteapparatet.

Vår vurderinga er at dei aller fleste kommunane har god oversikt over eigne utfordringar knytt til demografiutfordringane, og har starta eit strategisk arbeid med å planleggja tiltak. Vi hjelper kommunane mellom anna gjennom Leve heile livet-arbeidet, der kommunen får tilbod om støtte i form av mellom anna dialogmøte, digital prosessplanlegging og nettverkssamlingar.

3.1.1.8 Økosystemene i fylket skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester

Økosystema i regionen har vore utsett for menneskeleg påverknad gjennom lang tid. Den største utfordringa for det biologiske mangfaldet er tap av leveområder. I Vestfold og Telemark er det eit veldig arealpress langs kystsona. Dette fører til fragmentering og tap av leveområder for enkelte artar. Ein langsiktig og berekraftig planlegging av arealbruken i fylket vil vera avgjerande for å unngå framtidig tap av biologisk mangfald.

Om lag 77 % av vassførekomstane i fylket har god eller svært god økologisk tilstand, og vassregionen jobbar godt med rulling av vassforvaltningsplan med tiltaksprogram. Kystvann skil seg ut, med store areal i moderat tilstand. Påverknader og tiltak er mellom anna skildra i "Forslag til helhetlig plan for Oslofjorden" og oppfølging av denne vil bli viktig framover. For terrestrø økosystem mangler slik oversikt. Gjennom NiN-kartlegging vil ein etter kvart få oppdatert kunnskap om dette, men det er langt fram; til no er berre mindre areal kartlagt etter den nye metoden.

Kvalitetsnorm for villrein viser at forholda på Hardangervidda ikkje er tilfredstillande. Låge kalvevektar, problem med utnytting av areal og press på randområde står sentralt. Problem med fotråte, og sist med CWD- funn gjer dette til ein kritisk situasjon.

Kommuner og sektorene er i stand til å ivareta økosystemene i arealforvaltningen (fra kapittel 3.1.4.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Kommunene og sektorene bruker kartleggingsdata til å ivareta økosystemene i arealforvaltningen

Måloppnåing: god

Kommunane har etter vår oppfatning gode rutiner for å nytte tilgjengeleg kunnskap om naturmangfald ved planlegging etter plan- og bygningslova. Både naturtypedata og artsregistreringar (Artskart) nyttast i dei fleste høve. Kommunane nyttar denne kunnskapen også ved eigeidomsforvaltning, i alle fall til ein viss grad. Vi reknar med at det framleis er noko forbedringspotensial på dette punktet.

I innspel til tidleg planfase minner Fylkesmannen rutinemessig om at tilgjengelege kartleggingsdata bør leggjast til grunn i planprosessen. I saker der det

er tydelege manglar i tilgjengeleg kunnskap (t.d. truga eller utvalte naturtypar i planområdet som ikkje går fram av Naturbase) peiker vi òg på at det kan vere aktuelt å supplere med nye undersøkingar, i fall planen legg opp til omdisponering av slike.

Når det gjeld vegleiing for kommunane om naturtypekartlegging kan vi ikkje sjå at vi har eit klårt oppdrag knytt til slik vegleiing t.d. i VØI eller tildelingsbrev, dvs utanom den generelle vegleiingsplikta. For å kunne gje gode råd meiner vi at vi treng tydelegare vegleiingsmateriell frå Miljødirektoratet. Dette gjeld særskilt nå som NiN fasast inn som ny metode. Einskilde kommunar har bede særskilt om betre vegleiing kring dette. Ei konkret problemstilling vi meiner bør løftast fram er dei høva der det tydeleg er varierende kvalitet eller manglar også i nyare kartlegging (NiN-data) samstundes som der finst kvalitativt gode "eldre" naturtypedata (DN13) på same areal, og tydelege råd om korleis dei ulike datasetta kan nyttast saman i slike høve t.d. i arealplanlegging.

Alle restaureringstiltak som har fått tildelt midler skal være igangsatt (fra kapittel 3.1.4.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Alle restaureringstiltak som har fått tildelt midler i 2020, skal være igangsatt i løpet av året

Utført - alle tiltak vi har fått tildelt midlar til i 2020 er sett i gang.

Antall igangsatte restaureringstiltak i myr og våtmark

Antall innvilgede restaureringstiltak	Antall innvilgede restaureringstiltak igangsatt	Resultat
4	4	0

Forbedret tilstand i vannforekomstene (fra kapittel 3.1.4.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Forbedret tilstand i vannforekomstene

Kunnskapsgrunnlaget i vassforvaltninga i fylket er rimeleg godt oppdatert. Vi følger opp at data kjem inn i Vannmiljø frå ein stor portefølje med overvaking og målestasjonar, både i eigen regi og i samarbeid med vassområda, Fagrådet for Ytre Oslofjord, industri og andre. Samstundes har vi oppdatert tilstand og påverknader i alle vassforekomstar i Vann-nett. Status er at om lag 77 % av vassforekomstane har god eller svært god økologisk tilstand. Kystvann skil seg ut, med store areal i moderat tilstand. Når det gjeld kjemisk tilstand er det framleis betydelege kunnskapshol og manglande data i over 90% av vassforekomstane.

I samband med rullering av vassforvaltningsplanane har vi god dialog med vassområdekoordinatorar og vassregionmyndigheita. Vi har gitt bidrag til dei ulike plandokumentane, og oppdatert tiltak innanfor Fylkesmannens sektoransvar.

Vår innsats gjennom forvaltningsarbeid og innspel til arealplanlegging har medverka til at tilstanden i vassforekomstar ikkje har blitt vesentleg forverra, og i nokon tilfelle forbetra. Men samstundes ser vi ei negativ utvikling grunna eutrofiering i nokre vassdrag og effektar av klimaendringar. Det er difor utfordrande å gje ei heilskapleg vurdering av om tilstanden til vassforekomstane i fylket er forbetra, men vi vurderer at måloppnåelsen samla sett er middels.

Hindre negativ påvirkning av fremmede organismer på naturmangfoldet (fra kapittel 3.1.4.1.4.1 i TB)

Rapportere på

God innsats for å hindre negativ påvirkning av fremmede organismer på naturmangfoldet

Vi har hatt ein middels måloppnåing på tiltak mot framande artar i fylket i 2020. Vi hadde fleire prosjekt som kunne ha vorte utført, men pga. manglande kapasitet hos kommunane som følgje av koronasituasjonen og endringar i bemanningssituasjonen på avdelinga her hos oss så har vi ikkje fått utført så mange prosjekt som vi hadde håpa på.

Problemet med framande artar er stort og krevjande og vi kunne brukt mykje ressursar på dette arbeidet. Sidan vi har avgrensa med kapasitet til å setje i gang mange prosjekt sjølv ønsker vi å samarbeide med kommunane og prioriterer å rettleie desse. Dette gjer vi mellom anna gjennom å utarbeide handlingsplanar og halde kompetansesamlingar.

I 2020 har vi gjort følgjande tiltak mot framande organismar i fylket:

Tiltak mot framande landslevende plantar:

Delar av summen har vorte lyst ut slik at kommunane har kunne søke om støtte til tiltak. Totalt var det 8 kommunar som fekk tilskot i år og som er godt i gang med kartlegging og tiltak mot framande artar, i første rekke på kommunal grunn. Nokon av kommunane fekk ikkje utført så mykje som dei ønskte på prosjekta pga. koronasituasjonen, som gjorde at vi vart sitjande med midlar til overs mot slutten av året. Vi brukte nokon av desse til andre prosjekt som ikkje var meldt inn – mellom anna eit prosjekt på kjempebjørnekjeks i gamle Vestfold, prøvetaking av tre med mistanke om Phytophthora i Færder kommune og støtte til eit foredrag på framande artar i Bø og Sauherad hagelag.

Vi har vidareført eit fleirårig prosjekt mot rynkerose i prioriterte område utanfor verneområda (Jomfruland, Stråholmen og Langesundsområdet) og byrjar å

sjå gode resultat frå dette arbeidet. Vi har og sett i gang med tiltak mot ein førekomst med parkslirekne på Ørsnes som forårsaka spreiring inn i verneområdet på Presterødskilen.

Informasjons- og opplæringstiltak mot framande artar:

Den årlege kompetansesamlinga på framande artar for kommunane vart i år gjennomført som eit webinar, noko som fungerte godt. Det var ca. 50 deltakarar på samlinga. Handlingsplanen mot framande skadelege artar i fylket var ute på høyring sommaren 2020 og er no vedtatt.

Tiltak mot stillehavsøsters.

Det vart sommaren 2020 vidareført ein frivillig plukkedugnad og over 30 tonn østers vart tatt opp, hovudsakleg frå badestrender. Prosjektet er eit samarbeid mellom Vestfold og Telemark fylkeskommune, Fylkesmannen i Vestfold og Telemark og friluftsråda (i Oslofjorden og Grenland). Samarbeidet med Fylkeskommunen og friluftsråda har fungert godt og Østersdugnaden skal vidareførast i 2021 - vi skal då rette innsatsen mot verneområda og område med høge naturverdiar. I gamle Telemark vart den årlege overvakinga av stillehavsøsters gjennomført.

Tiltak mot utanlandske treslag.

Vi fekk middel til tiltak mot utanlandske treslag utanfor verneområda som skulle kombinerast med eit tiltak mot framande treslag inne i verneområdet på Bjerkøy (Færder nasjonalpark). Dessverre vart dette prosjektet ikkje gjennomført etter planen pga. usemje med grunneigaren. Vi prøvde vidare å bruka pengane på eit liknande prosjekt ved Adalstjern naturreservat der det skal fjernast framande treslag inne i verneområdet, men dette vart òg stoppa pga. grunneigar som ikkje ønsket å hogge.

Tiltak mot framande fiskeslag, samt signalkreps

Vi fekk tildelt middel til å kartlegga framande fiskeslag ved bruk av miljø-DNA gjennom eit samarbeidsprosjekt med Fylkeskommunen. Prosjektet er i gang, prøvetakinga starta i 2020 og vil halda fram i 2021. Prøveanalysen starta i desember 2020. Vi fekk òg middel til tiltak mot mort i Notodden, men dette vart tatt av 2019 budsjettet og vi har derfor ikkje fått brukt desse pengane i år.

3.1.1.9 Ingen arter og naturtyper skal utryddes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal forbedres

Fleire faktorar påverkar framleis truga artar og naturtypar i fylket i negativ retning. Dette gjeld både omdisponering av leveområde, attgroing, endra arealbruk (t.d. skogbruk) og framande artar.

Det er ei utfordring at dei som forvaltar areala i mange høve ikkje har god nok kunnskap om kva truga artar og naturtypar som finst i eit område. Dette gjeld alle typar areal og forvaltning, både privat (t.d. ved skogbruksdrift), offentlig slik som kommunal (plan- og byggesakshandsaming) og hjå Fylkesmannen/Statsforvaltaren (forvaltning av verneområde). Jamvel om det stadig kjem ny kunnskap inn i tilgjengelege databasar er det mange høve der ein heilt manglar relevant kunnskap. Særskilt er det mangel på kunnskap om truga artar. Dei negative faktorane påverkar både kjente og ukjente forekomstar av truga natur. For det store fleirtalet av truga artar og dei fleste truga naturtypar er det etter vår oppfatning lite som tyder på at utviklinga er forbetra.

I løpet av 2020 er det særskilt nokre større samferdselsprosjekt som har ein kjent, vesentleg negativ påverknad på truga artar og naturtypar i vårt fylke. Døme på dette er utbetring av E134 mellom Elgsjø i Notodden kommune og Saggrenda i Kongsberg kommune. Gjennom planprosessen så langt er det fastsett at ny trasé for firefelts veg vil her gå gjennom areal med gamal, brannpåverka låglandsfuruskog som er levestad m.a. for ein tidlegare antatt utdøydde billeart. Også ny firefelts E18 gjennom Porsgrunn kommune vil gjennom nye endringar av planframlegget få større negativ påverknad på m.a. kalklindeskog. I både desse høva vil det vere aktuelt å nytte økologisk kompensasjon som verkemiddel, anten direkte heimla i naturmangfaldlova (for utvalte naturtypar) eller gjennom friviljug ordning. Desse tiltaka vil likevel ikkje fullt ut kompensere for tap av levestader for truga artar.

Vi har i løpet av året òg sett at det gjennomførast skogbrukstiltak innanfor areal med høgast naturverdi (t.d. A-verdi etter DN13).

Samla sett meiner vi at måloppnåinga på dette delmålet ikkje kan karakteriserast som "god".

Minst 1 slåttemyrlokaltet i skjøtsel (fra kapittel 3.1.4.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Minst 1 slåttemyrlokaltet i skjøtsel

Ingen slåttemyrar skjøttast i Vestfold og Telemark pr 31.12.2020.

For nokre år sida vart det sett i gang skjøtsel og restaurering av ei slåttemyr i Bamble kommune. Dette arbeidet har blitt lagt på is på grunn av høge kostnader og krevjande arbeid med oppfølging av innleid entreprenør/tilskottsmottakar. Det har ikkje vore mogleg å involvere grunneigar i dette arbeidet. Vi trur at motivasjonen for oppfølging av slåttemyrar frå grunneigars side ikkje er like stor som for t.d. slåtteeenger som ofte ligg nær gardstunet og som har eit rikare artsmangfald.

Arbeid med slåttemyr vil bli tema i regional skjøtelsesgruppe når denne blir sett i aktivitet.

Inntil vidare meiner vi at skjøtsel av slåttemyr kan prioriterast innom verneområde, særleg om det er artsrike myrkor det er praktisk gjennomførbart med slått t.d. ved bestilling av oppdrag frå SNO. Per i dag er kunnskapen om utbreiing av slåttemyr svært mangelfull, men fleire stadnamn (slik som t.d.

"Bøslåtta", "Slåttebekk" etc) og historiske kjelder tyder på at det er svært mange tidlegare slåttemyrar i alle fall i i fleire av dei tidlegare Telemarks-kommunane. Ved framtidig innmelding av verneområde for basiskartlegging vil vi leggje vekt på dette. Vi meiner at slik kunnskap bør innhenta først, slik at ein har eit minimum av grunnlag for prioritering når det gjeld skjøtsel.

3.1.1.10 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner

Det blei vedteke 8 nye skogreservat i Vestfold og Telemark i 2020, og 5 skogreservat er utvida. Totalt utgjer desse områda tilsaman 34 227 dekar nytt verneareal.

Regionen Vestfold og Telemark har med det 372 verneområde. I mange av verneområda er aktiv skjøtsel nødvendig for å ta vare på verneverdiene. Dette er eit ressurskrevande arbeid som må følgjast opp årleg.

Jomfruland nasjonalpark

Nasjonalparken som vart oppretta i 2016, er nå over fasa med etablering av planverk, og ei rekkje informasjonstiltak er på plass.

Frå 2020 har parken vore i ordinær drift. Det vart danna eit nytt styre tidleg på året der tre av fem faste styremedlemmer sitt frå forrige periode. Det samme gjeld varamedlemmene. Styret er prega av kontinuitet, er aktive og har god kunnskap. To av fem styremedlemmer representerer lokalsamfunnene på øyene, gjennom et forsøk i tre nasjonalparker sidan 2017. Forsøket er evaluert av Nordlandsforskning og Jomfruland nasjonalpark kjem godt ut i evalueringa. Forvaltningsplan for nasjonalparken legg opp til skjøtelsesplanar for seks utvalgte område. Planar for fem av områda er ferdig. Hovedfokus i 2020 har vore å gjera tiltak prioritert i forvaltningsplanen, innafor tilgjengelege midlar. Det er brukt 1,3 million kroner i 2020 til tiltak med midler frå Miljødirektoratet. I tillegg er to større tiltak (omlegging av høg- og lågspent strøm frå luftstrekk til jordkabler og nytt besøksanlegg med tårn på Øytangen) på til saman ca. tre million kroner starta i 2020, og skal vere ferdige i 2021. Dei tiltaka er finansiert som eit spleiselag mellom fleire aktørar. I tillegg til meir ordinær skjøtsel som beiting, slått og rydding, har uttak av nordiske treslag på Jomfruland vore av betydeleg omfang, noe som blir vidareført i 2021 og antakelig og i 2022. I andre halvår 2020 vart det starta eit felles arbeid med sikte på etablering av eit besøksenter for nasjonalparken. Utredningsarbeidet og arbeid med søknad om autorisasjon er finansiert av Miljødirektoratet, Vestfold og Telemark fylkeskommune og Kragerø kommune. Planen er realitetshandsaming av igangsetting av hovedprosjekt høsten 2021.

Færder nasjonalpark

Styret hadde 4 styremøter i 2020, og opplæring i september saman med Jomfruland og Raaet nasjonalparker. Styret har handsama 17 saker.

Nasjonalparken er prosjekter saman med Ytre Hvaler nasjonalpark for to store forskningsprosjekt i Oslofjorden: Krafttak for kysttorsken og Frisk Oslofjord. Sluttrapport for Krafttak for kysttorsken er ferdigstilt og vart levert til fiskeriministeren.

Færder nasjonalpark arbeider tett med Besøkssenter Færder nasjonalpark, og forvaltar og dagleg leder deltar på respektive styremøter som observatør. Færder nasjonalpark arbeider saman med Besøkssenteret om telling basera på mobilteknologi, og talla syner at det er mange besøk.

Besøksstrategi for Færder nasjonalpark vart ferdigstilt og godkjent i 2019, og det jobbas aktivt med tiltaka. Det største prosjektet i 2020 har vore å utvikle eit ubemanna informasjonspunkt på Østre Bolæren. Det er utarbeida ein skiltplan for Verdens Ende saman med Færder kommune.

Det vart utført eit større hogstprosjekt på Nordre Årøy, med uttak av planta gran. Store, gamle eiketær vart fristilt. Arbeidet følgjes opp med rydding i 2021.

Statens Naturoppsyn har eit prosjektet med fjerning av mink fra dei ytre øyene, og å fjerne rynkerose frå utvalgte lokasjonar. Skjærgårdstjenesten Færder enhet har vore aktive med rydding av marin forsøpling. Fleire frivillige organisasjonar har og bidrege sterkt til skjøtsel gjennom ulike dugnadsprosjekt, mellom anna på Mellom Bolæren, Store Færder og Moutmarka.

Færder nasjonalpark har og hatt tett kontakt med Utvalgte Kulturlandskap i jordbruket (UKL). Fleire prosjekter knytt til kulturlandskapet har vore gjennomført.

Tilråding av vern av skog (fra kapittel 3.1.4.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Vern av skog tilrådd i et omfang som bidrar til at skogvern budsjettet for 2020 utnyttes fullt ut.

Det blei vedteke 8 nye skogreservat i Vestfold og Telemark i 2020, og 5 skogreservat er utvida. Totalt utgjer desse områda tilsaman 34 227 dekar nytt verneareal. Naturreservata fører til ein større dekning av skogtypar som mangler i skogvernet og bidreg til å ta vaka vare på eit representativt utval av norsk natur.

Det er meldt oppstart på 24 nye område i 2020, der 14 av desse er sendt på høyring og fem område er tilrådt Miljødirektoratet.

Det er gjennomført naturfaglege undersøkingar i nærare 30 område i 2020 og det har kome inn mange nye tilbod.

Verneområder har godkjente forvaltningsplaner (fra kapittel 3.1.4.3.2.1 i TB)

Rapportere på

Andel av verneområder med behov for forvaltningsplan, og som har forvaltningsplan, skal være høyere enn i 2019

Ingen nye forvaltningsplanar for verneområde i Vestfold og Telemark blei endeleg godkjent i 2020.

Avvik frå målet om fleire godkjente forvaltningsplanar i 2020 skyldast ressurs-situasjonen på miljøavdelinga, då ressursar måtte flyttast til andre saksområde på grunn av vakansar.

Verneområder med forvaltningsplan

Antall verneområder med forvaltningsplan i 2019	Antall verneområder med forvaltningsplan i 2020	Differanse
37	37	0

I tillegg 6 skjøtselsplaner

3.1.1.11 Forurensning skal ikke skade helse og miljø

Gjennom arbeid med tilsyn og løyve kan vi bidra til at utleppa av helse- og miljøskadelige stoff blir reduserte. Vi har først og fremst fokus på helse- og miljøskadelige stoff i arbeidet, men arbeid med nærmiljøproblem som mellom anna støy og luktplager utgjør òg ein stor del av arbeidet vårt. Det stillast strengare krav til utlepp av prioriterte stoff i løyve etter forureiningslova enn tidligare.

I 2020 prioriterte vi saksbehandling av løyve for å behandla søknader som har vorte liggande lenge og som tiltakshaver venta på. Vi har gitt 46 løyve og 2 avslag etter forureiningslova i 2020. 17 av sakene var løyve til mudre-, dumpe- eller utfyllingstiltak, 14 var løyve til avfallsanlegg, 10 løyve innan landbasert industri, 3 løyve til kommunale avløpsanlegg og 2 løyve innan akvakultur.

Arbeidet med tilsyn vart nedprioritert til fordel for behandling av løyve. Behandling av løyve gir òg større moglegheit for å få nok inntjening av gebyr. I 2020 gjennomførte vi 18 kontrollar, av dei 12 frekvensbaserte inspeksjonar, 1 oppfølging av tips og 5 knytt til den landsomfattande tilsynsaksjonen «brannar i avfallsanlegg», der vi gjennomførte kontrollen i samarbeid med det lokale brannvesenet. Ein av kontrollane førte til at vi meldt verksemda for brot på forureiningsregelverket. Det var på førehand varsla at talet på tilsyn ville bli redusert grunna prioritering av konsesjonsbehandling. Grunna covid-19 vart talet på tilsyn ytterlegare redusert.

Grunna begrensa ressursar vart ikkje verksemdenes eigenkontrollrapporter for 2019 gjennomgått og kvalitetssikra.

Vi gir rettleiing til bedrifter og til kommunane om forureiningsregelverket og om sikker handtering av farlege stoff og farleg avfall både ved tilsyn og konsesjonsbehandling.

Data frå fagsystemet for avfallsplanar i hamner viser at det i fylket er 74 nærings- og industrihamner, 3 fiskerihamner, 8 trafikkhamner og 470 småbåthamner. Av totalen på 555 har 384 krav om godkjent avfallsplan. 69 hamner har ikkje godkjent avfallsplan, av desse er 66 småbåthamner som vi vurderer at bør inkluderast i eksisterande felles avfallsplanar i kommunen. 3 avfallsplanar vart re-godkjent i 2020.

I fylket er det registrert 584 lokalitetar med forureina grunn. Av desse er vi forureiningsstyresmakt for 278 lokalitetar, og 162 med behov for tiltak. Sakene varierer i kompleksitet og omfang. I 2020 har vi framleis behandlinga av Jernverkstomta på Notodden og Bukta, Stavern. Vi har òg gitt innspel til planprosessar knytte til temaet forureina grunn og gamle kommunale deponi.

Vi har ferdigstilt og avslutta oppfølging ved seks tidlegare skipsverftlokalitetar med forureina grunn. Ytterlegare seks lokalitetar er i prosess (Horten verft, Knardalstrand, Stinestangen Kragerø, Smietangen Langesund, Mågerø og Kaldnes). Den økonomiske fordelene (bustadutvikling eller anna) ved opprydding på landsida gjer at det generelt er lite klagar på desse pålegga. Ved alle dei 12 prioriterte lokalitetane er sjøbotnen òg forureina. Sandefjord og Horten er rydda på løyve frå oss. Sandefjord er i overvaksingsfasen, og tiltaka ser ut til å ha god effekt. I Horten vart oppryddinga ferdig i 2020. Vi har òg pålagt ytterlegare fire tiltaksplanar mot forureining i sjø. Alle er klaga på og ligg no til avgjerd i Miljødirektoratet.

Vi har løpande dialog med kommunane både ifm enkeltsaker, ved tilsyn og knytt til generell rettleiing på områder der kommunen er forureiningsstyremakt.

Oversikt over antall tettbebyggelser og deres størrelse (fra kapittel 3.1.4.4.1.1 i TB)**Rapportere på**

Alle embeter har oversikt over antall tettbebyggelser og deres størrelse i egen region omfattet av kap. 14 i forureiningsforskriften og tettbebyggelser som grensar mot virkeområdet i kap. 14

- Det er 20 tettbygde område i fylket som er omfatta av kap. 14, alle innan følsomt område.
- Eit tettbygd område er endra frå å vere omfatta av kap. 13 til å vera omfatta av kap 14.
- BOF(pe) er avklart for alle som har løyve (20). Vi jobbar med revisjon av løyve, det inneber òg oppdaterte tal for det tettbygde område sin storleik i BOF(pe).
- Enkelte hytteområde er under utvikling og vil samla utgjera eit tettbygd område omfatta av kap. 14. Vi er i dialog med kommunane, men har ikkje full oversikt over antall tettbygdde områder som grensar mot virkeområde i kap. 14.

Arbeidet med å revidere de aktuelle tillatelsene er igangsatt (fra kapittel 3.1.4.4.1.2 i TB)**Rapportere på**

Arbeidet med å revidere de aktuelle tillatelsene er igangsatt

Arbeidet med å revidere løyve er godt i gang. Tre løyve er gitt i 2020 (ein revisjon, eit anlegg som har gått frå å vere omfatta av kap.13 til å vere omfatta av kap. 14, og eit anlegg som vert oppgradert og vil gå frå eit kap 13- anlegg til eit kapittel 14-anlegg i løpet av 2-4 år). Vi har dialog med fleire kommunar om revidering av løyve og ytterligare fire løyve skal ferdigstillast første kvartal i 2021.

Kommuners registrering i Grunnforurensning (fra kapittel 3.1.4.4.2.1 i TB)**Rapportere på**

Alle kommuner registrerer, oppdaterer og vedlikeholder egne lokaliteter i Grunnforurensning

For å anslå aktiviteten til kommunane har vi henta ut og vurdert kor mange endringar kommunal forureiningsstyresmakt har gjort i Grunnforurensning dei siste åra. Vi har ikkje tilgang til andre relevante verktøy som kan samanlikna bruken til kommunane, til dømes om kommunen har brukar i eller ikkje, når ein lokalitet første gong vart registrert o.l. For nokre få år sidan var bruken til kommunane av fagsystemet i Vestfold og Telemark svært liten, dette kom mellom anna fram av kommunetilsynet på fagområdet, men òg av få registrerte lokalitetar i fagsystemet (11 i 2018), og i berre eit fåtal av kommunane. No finst 99 registrerte lokalitetar med kommunal styresmakt, fordelt på 12 kommunar. Dette indikerer at omlag halvparten av kommunane har tatt systemet i bruk. Vi har bede kommunane om å ta i bruk fagsystemet to gonger per år dei to siste åra. I tillegg har alle kommunar fått tilbod om kurs i både 2019 og 2020. Etter vurderinga vår har oppfølginga gitt eit positivt resultat. Vi vil halda fram med å følgja opp kommunane

3.1.1.12 God økonomiforvaltning i kommunene**Den økonomiske situasjonen i kommunane**

Embetet har som ambisjon å bidra til å førebygge økonomisk ubalanse, heller enn å måtte reparere i etterkant.

Ingen kommunar i fylket drog meg seg rekneskapsmessig meirforbruk inn i 2020. Netto driftsresultat var noko betre i 2019 enn i 2018, men likevel monaleg svakare enn dei to føregåande åra. Som i 2018 avla seks kommunar rekneskapen med negativt netto driftsresultat.

Driftsbalansane i dei nyleg vedtekte økonomiplanane for 2021-2024 er òg svake. Mange kommunar planlegg negative eller svært svake driftsbalansar i kommande økonomiplanperiode, det vil seia at dei et av dei økonomiske reservane sine. Nokre kommunar har negative driftsbalansar kvart år i økonomiplanperioden. Dette er ikkje berekraftig. Det synest klart at dette er ei spesielt krevjande tid for kommuneøkonomien.

Samtidig har fleire kommunar sett i gang betydelege omstillingsprosjekt. Desse må gi resultat for å oppnå berekraftige driftsbalansar igjen. I økonomiplanane til fleire kommunar gir desse prosjekta seg utslag i betre driftsbalansar fram mot 2024.

Koronasituasjonen i 2020 har likevel gjort at omstillingsarbeidet i kommunane har vorte forseinka. Sjølv om pandemien på kort sikt ikkje synest å ha hatt særleg negative konsekvensar for økonomien isolert sett i dei fleste av kommunane i fylket i 2020, har det truleg svekt utviklingsarbeidet monaleg. Konsekvensane av dette vil vere meir langsiktige.

Ovanstående gir grunn til å frykte at fleire kommunar i fylket hamnar på Robek-lista i løpet av få år.

Generell rettleiing om kommuneøkonomi

Ein av dei sentrale oppgåvene våre er å formidle kunnskap om budsjett- og rekneskapsavgjerdene i lov og forskrift. Dette er ei oppgåve som til vanleg blir løyst løpande – i stor grad ved å svare på førespurnader frå kommunane.

Koronasituasjonen har lagt føringer på rettleiingsarbeidet i 2020. Det har mellom anna samanheng med at ein vesentleg del av kapasiteten på området i embetet har vore knytt til å følgje opp situasjonen i kommunane, med fordeling av skjønnsmidlar, herunder innhenting av informasjon frå kommunane og rapporteringar til departementet. I tillegg har det ikkje vore tilrådeleg å gjennomføre fysiske samlingar sidan mars. Det innebar at ein planlagt fagsamling med økonomisjefane i fylket i april vart avlyst.

Det har likevel vore betydeleg oppfølging av kommunane knytt til ny kommunelov og ikkje minst ny budsjett- og rekneskapsforskrift. Vi arrangerte fagsamling med dette som tema hausten 2019.

Vi har i 2020 ikkje på same måte som i 2019 driven rettleiing ved å halde innlegg ved fysisk oppmøte i kommunestyremøte o.l. på bakgrunn av analysar av dei aktuelle kommunane. Men på bakgrunn av ei bekymring over svake driftsresultat i dåverande økonomiplanar, i tillegg til dei kjende demografiframskrivningane, senda vi i juni 2020 ut eit brev til kommunane, der vi bad dem vurdere «behovet for omstilling, og moglege tilhøyrande tiltak» nøye ved kommande økonomiplanprosessar. Vi bad òg kommunane vurdere om «strukturendringar på kommunenivå kan gi eit betre grunnlag for styring og utvikling av tenesteproduksjonen og trygging av den økonomiske handleevna over tid.» Vi understreka at ansvaret for den langsiktige økonomiforvaltninga til kommunen, slik at ein legg til rette for finansieringa av ein stabil og føreseieleg tenesteproduksjon på lang sikt, ligg hos kommunestyret, og bad i tråd med det at kommunestyra vart orienterte om innhaldet i brevet.

Vi tek sikte på at vi igjen kan drive nærare rettleiing som tidlegare når smittevernomsyn tillèt det.

Informasjon om kommuneproposisjon og statsbudsjett

Vi arrangerer alltid orienteringsmøte knytt til framlegginga av kommuneproposisjonen og statsbudsjettet. I 2020 vart båe desse gjennomført som digitale møte, i samband med dei vekentlege koronamøta med kommuneleiingane. Økonomiansvarlege frå kommunane deltok òg på desse møta. I tillegg kunne kommunane delta på KS' digitale møte om kommuneproposisjonen og statsbudsjettet.

Vi tek sikte på å halde fysiske samlingar igjen, med deltaking frå KMD, når smittevernomsyn tillèt det.

Utover informasjonen på desse møta, har vi god kontakt med økonomiansvarlege i kommunane på telefon og epost i etterkant av framlegginga.

Antallet kommuner i ROBEK (fra kapittel 3.1.5.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Antallet kommuner i ROBEK ved utgangen av 2020 skal ikke overstige antallet ved utgangen av 2019.

Det er målet vårt at ingen kommunar i Vestfold og Telemark skal vere registrert i Robek-registeret. Og sidan våren 2019 har vi ikkje hatt kommunar i fylket som er i registeret. Det var heller ingen kommunar i Vestfold og Telemark som hadde opparbeidd seg rekneskapsmessig meirforbruk ved utgangen av 2019. Men prognosane tyder på at minst ein kommune vil ha meirforbruk i balansen ved utgangen av 2020.

Det er grunn til å frykta at fleire kommunar i fylket kan hamne på Robek-lista i løpet av få år.

Når det gjeld rettleiing og rådgiving retta mot kommunar med svak driftsøkonomi, viser vi til omtala ovanfor.

Med omsyn til Robek-kriteriene vil vi påpeke følgjande:

I vedtak om økonomiplan 2020-2023 vedtok Drangedal kommunestyre å bruke betydeleg meir disposisjonsfond enn det kommunen hadde spart opp. Dei hadde likevel ikkje ført inn ubalanse/meirforbruk i bevilgningsoversikten. I realiteten var økonomiplanen ikkje i balanse, men formelt sett var den det. Vi fekk avklart med departementet at vedtaket ikkje kvalifiserte til Robek-innmelding.

I vedtak om økonomiplan 2021-2024 vedtok Kviteseid kommunestyre ei uspesifisert innsparing. Uten denne innsparinga var økonomiplanen i ubalanse. Kommunen hadde likevel nok midler på disposisjonsfond til å dekke opp for den uspesifiserte innsparinga, og kunne såleis oppnådd ein økonomiplan i balanse ved å trekke ut den uspesifiserte innsparinga og legge inn auka bruk av ubundne fond. I realiteten var økonomien såleis i balanse, men formelt sett i ubalanse. Dette medfører at kriteriet for innmelding i Robek er oppfylt.

Vi skulle gjerne sett at Robek-kriteriene i større grad var knyttet til realitetene i kommunes økonomiske situasjon heller enn formalitetene. Vi opplever at eksemplene over går ut over Robek-instituttets «troverdighet».

Antall kommuner i ROBEK

Resultat	Antall kommuner i ROBEK ved utgangen av 2019	Antall kommuner i ROBEK ved utgangen av 2020
0	0	0

Antall feil i KOSTRA-rapporteringen reduseres vesentlig sammenliknet med 2019. (fra kapittel 3.1.5.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Antall feil i KOSTRA-rapporteringen reduseres vesentlig sammenliknet med 2019.

Den kommunale kompetansen knytt til Kostra – utfylling av skjema og innsending av data – er i hovudtrekk god i dei fleste kommunane, sjølv om det framleis finst feil og manglar.

Eigedomsforvaltning har vore fokusområde sidan 2016, og vi har hatt tett dialog med fleire av kommunane for å rette opp i feilrapporteringar. Dette arbeidet har bidratt til færre feil i rapporteringa på dette området.

I januar 2020 gjorde vi en jobb for å identifisere vesentlege feil og manglar på nøkkeltal, spesielt med tanke på oppdraget på byggfunksjonsnivå. I oppfølginga av kommunane om desse feila ble ikkje dei nyleg samanslegne kommunane prioritert. Vår erfaring er at slike kommunar har meir enn nok å handtere i ein slik fase.

Etter utbrotet av koronaviruset i mars ble med Kostra-rapporteringa i kommunane nedprioritert. Dette gjekk ut over oppfølginga etter den førebelse publiseringa, og særleg oppdraget på byggfunksjonsnivå. Nokre av feilane her i 2020 skuldast manglande innrapportering. Det er såleis eit openbart potensial for å forbetre desse tala i 2021.

Kvalitet i KOSTRA-data

Område	Resultat	Antall feil i 2019	Antall feil i 2020
Feil på eiendomsforvaltning på aggregert nivå - utgifter til renhold (art 075) og forvaltning (funksjon 121)	- 2	5	3
Feil på byggfunksjonsnivå for utgifter til renhold og energi	1	23	24

Kommunene skal aktivt bruke KOSTRA-data i styring av kommunene (fra kapittel 3.1.5.1.3.1 i TB)**Rapportere på**

Kommunene skal aktivt bruke KOSTRA-data i styring av kommunene.

Eit fleirtal av kommunane bruker Kostra-tal, òg annen statistikk, i ein eller annan form i sine styringsdokument. Omfanget av bruken varierer mykje. Mange kommunar bruker Kostra som ein del av ein situasjonsanalyse med omsyn til utgifter og tenestnivå, og samanliknar gjerne med tilhøyrande Kostra-gruppe, nabokommunar eller andre kommunar det er naturleg å samanlikne seg med. I tillegg legg mange kommunar fram framskrivingar av folketal og demografi, som eit grunnlag for å vurdere endring i behova for tenestene.

I tillegg til utgifter og tenestnivå, bruker enkelte kommunar Kostra-statistikk for å samanlikna med Kostra-gruppa for nøkkeltal i rekneskapet som utviklinga i netto driftsresultat og disposisjonsfond.

Ovannemnde viser at Kostra og annan statistikk legg føringar for den økonomiske planlegginga i mange kommunar. Det gjeld likevel ikkje alle. Her er det etter vår vurdering ei samanheng mellom kapasitet og kompetanse i kommunane, og bruk av Kostra, og dermed og mellom sistnemnde og kommunestorleik. Det er likevel ikkje ein-til-ein-samanheng.

For å leggja til rette for at kommunane i større grad skulle bruke Kostra i styringsdokumenta sine, planla vi ein fagdag i april i 2020. På grunn av koronasituasjonen vart denne avlyst. Vi vurderte å gjennomføre samlinga på hausten i fjor, men vi meiner våren er eit meir formålstjenleg tidspunkt på året å stimulere til betringar i dei økonomiske styringsdokumenta. På den bakgrunn, og som følgje av koronasituasjonen, utsette vi ei slik samling for økonomiansvarlege og -rådgivarar i kommunane digitalt våren 2021.

Det er derfor ikkje mogleg å vurdere effekten av dette tiltaket no.

Generelt bruker embetet Kostra-data i styringsdialogen med kommunane. Som regel bruker vi Kostra saman med annan fagstatistikk. Det er erfaringa vår at ein aktiv bruk av slike data aukar grada av legitimitet i styringsdialogen. Vi oppmodar elles kommunen særleg til bruk av tilgjengelege Kostra-data i styringsdokumenta sine og ulike analysar internt.

Som nemnd bruker dei fleste kommunane Kostra i ein eller anna form i styringsdokumenta. Desse tala medverkar til eit betre avgjerdsgrunnlag for dei folkevalde. Det er likevel ikkje gitt at kommunestyra i deira vedtak følger dei prioriteringane som statistikken trekker i retninga av.

Overordna er inntrykket likevel at dei som bruker Kostra best òg er dei som har den beste økonomistyringa. Det betyr likevel ikkje at dei nødvendigvis har dei beste økonomiske resultat, fordi inntektsnivået til kommunane varierer. Særleg gjer variasjonen mellom dei små kommunane store utslag i så måte. Behovet for gode styringsdokument for å oppnå ein berekraftig økonomi, varierer derfor monaleg.

3.1.1.13 Økt verdiskaping i landbruket og landbruk over hele landet

Grunna korona har vi ikkje hatt fysiske møte med kommuner eller bønder dette året. Sjølv med aktiv bruk av ulike digital media har mobiliseringsarbeidet vorte langt mindre enn vanleg. Men vi erfarer at digitale møte gjer at vi kan nå langt fleire på same tid, og at vi brukar mindre ressursar på reiser. Baksida er at vi misser mykje av dialogen og tilbakemelding frå dei som deltek i møta.

Arbeidssituasjonen i forbindelse med covid-19

Vestfold og Telemark har 25 prosent av landets grønnsakproduksjon, og hvert fjerde eple blir produsert her. Slik produksjon er intensiv og krev spesialisert arbeidskraft og mange kompetente tilsette delar av sesongen. Me har medarbeidarar med kjennskap til grønt sektoren der marknaden er særskild viktig. Då landet stengde i mars fekk me stor pågang av grønnsaks- og bær bønder som ikkje fekk inn arbeidskraft. Me har brukt mykje tid på å informere og påpeike ymse problem bønder sto oppe i denne sesongen. Vi nytta vår samordningsrolle og nettverket vårt i grøntnæringa og gav signal innover til dei aktuelle departement og direktorat. Statsforvalteren har ein funksjon som lyttepost i fylket og skal melde vidare til sentrale styresmakter der det er behov for dette. Vi har framleis høg kompetanse på grøntsektoren, noko som blir kravd for å ta ei slik aktiv rolle. Det var langt i frå ei optimal løysing for sesongen 2020, men landbruket gjorde ein formidabel jobb og det har ikkje komme opp smittetilfeller av covid-19 i samband med sesongen. Me var aktive i utarbeiding av smittevernveiledaren for produksjon av frukt, bær, grønnsaker og potet i samråd med Mattilsynet.

Besøk av HKH Kronprins Håkon september 2020

Besøket var ein del av Kronprinsens reiserute med formål å få erfaringar frå ulike næringar i Koronaåret 2020. Statsforvalterens rolle var å invitere med produsentar som kunne visa ulike grønnsakproduksjoner og korleis dei handterte utanlandsk arbeidskraft. Kronprinsen møtte Bjertnæs og Hoel på pakkeriet på Borgeskogen, Per-Erik Rosnes (Rosnes gardsdrift) og Edvart Freberg ved areala sine ved Akersvannet og deltok i samtalar med mellom anna tema avrenning frå landbruket saman med Leiar i Vestfold Bondelag, familien Freberg, Karine Huseby og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Slottet kunne melda tilbake etter besøket at dette hadde vore svært interessant og godt tilrettelagt.

Matgledekorpsset Vestfold og Telemark

I oppdragsbrevet for 2020 var det gitt føringar for at vi skulle ha førstegangsbesøk hos minst 8 institusjonar. Det vart sendt ut invitasjon til alle kommunane i Vestfold og Telemark.

Men så slo Covid 19 inn for fullt. Det resulterte i at institusjonar vart stengde for besøkande og kommuneleiingar vart veldig belasta. Likevel fekk vi positivt

svar frå to kommunar. Som eit alternativ til fysiske besøk har vi jobba med å laga film som kan brukast i webinar. Temar i filmen er baserte på tema vi skulle ha på førstegangsbesøket: Samarbeid mellom leingi, kjøkken og personalet på institusjonen. Tips og oppskrifter for å bruka restemat og enkle oppskrifter til mellommåltid som kan lagast på avdelingskjøkken (ønske om mindre matsvinn) Innspel knytt til ernæring og tannhelse (spesielt fokus på alternativ til bruken av saft). Tips til måltidssituasjonen. Arbeidet med Matgeldekorps Vestfold og Telemark forset i 2021.

Kompetansesamlingar med kommunane

Me delte opp det nye fylket og gjennomførte tre digitale kommunesamlingar i samarbeid med Fylkeskommunen og Innovasjon Noreg. Tema for samlingane var næringsutvikling i det nye fylket. Presentasjon av RNP Handlingsprogram 2020, mobiliseringsarbeid, grøntrapporten *Grøntsektoren mot 2035*, fjellandbruksstrategia og føringar for dei regionale midlane hos Fylkeskommunen og Innovasjon Noreg. Me ser at dialogen med kommunane er viktig og på temaet næringsutvikling og verdiskaping. Det er fleire kommunar i vår region som no tek kontakt og tenker verdiskapingsprosjekt av ymse karakter.

Verdiskapingsprosjekt i kommunane

Me ønske å være aktive i dialogen mot kommunane, dei er førsteinstans når det gjeld næringsutvikling og godkjenner saker over IBU ordninga til Innovasjon Noreg. Det er stor skilnad på kor stor aktiviteten er i dei forskjellige landbrukskontora. Larvik kommune er ein av kommunane som har dei siste åra rigga prosjekt med fokus på næringsutvikling.

Medarbeidarar i embetet har jobba saman med Larvik kommune og innovasjonsmiljøet Colab og Gründernetverket i ein lengre periode. Landbrukskontoret tok initiativ til ei satsing på innovasjon og verdiskaping i landbruket. Utviklinga går mot færre bruk og fleire som leier bort jord og i Larvik. Det vart invitert til eit stormøte i februar 2019, der alle med landbrukseigedom vart invitert. 170 deltakarar møtte opp, og 100 spørreskjemaer vart levert inn. Resultatet frå spørreskjemaene var mellom anna ønske om nettverk, mentor, kreative prosessar/kurs og omdømmebygging. Dei regionale tilretteleggingsmidlane til Fylkeskommune har gitt støtte til vidare arbeid i Larvik kommune, "Fokus på økt verdiskaping og innovasjon i landbruket i Larvik". Det er viktig for prosjektet å ha ein god dialog med dei lokale bondelaga og resten av næringa. Det er sett opp ei ressursgruppe av produsentar i Larvik. Det er òg danna ei nettverksgruppe i Gründernetverket, Åkerkvinnene, og det er tankar om å få landbruket aktivt med i reiselivet med mellom anna lokal mat, blomster og gardsbutikkere.

Landbrukskontoret i Midt-Telemark og Nome har i etterkant av eit mobiliseringmøte *Garden som ressurs* våren 2019, fått løyvd UT-midler for vidare prosjekt «Garden som ressurs- eit program for kompetanseheving og erfaringsutveksling». Kursserien skulle vore gjennomført haust-vinter og vår 2019/2020. Delar av det har vorte gjennomført, men pga covid-19 vorte fleire kursdager utset. Det har vorte tatt vel i mot og det blir etterspurt i desse dagane om når dei kan starta opp igjen.

Prosjekt norske eple i utvida sesong

Me har medarbeidarar som er aktive i fruktmiljøet i vår region. Det har vore bevilga Regionale Tilretteleggingsmidlar til forprosjektet Norske eple i utvida sesong. Det er Telefrukt produsentlag SA som er prosjekteigar i samarbeid med Telefrukt AS og Coop Norge SA, Nome og Midt-Telemark Landbrukskontor og norske fruktpakkerier.

Målsettinga med forprosjektet "Norske eple i utvida sesong" er å åpne for sal av norske eple i desember, januar og februar og påvirke forbrukarane til å auke konsumet av kortreist, norsk kvalitetsfrukt. I samarbeid med COOP Norge SA, skal Telefrukt AS som representant for Norske fruktpakkerier, holde av 300 tonn eple til det norske folk i ein periode der det tradisjonelt berre blir omsatt importert frukt i butikkane. Epla skal lagrast under ULO- forhold for å sikre sprø, aromatiske og saftige frukter. COOP skal vere ein spydspiss for å utvide salssesongen for norskproduserte eple.

Urbant landbruk

Arbeidet med ein nasjonal strategi for urbant landbruk held fram i regi av LMD i 2020. Det nasjonale nettverket for urbant landbruk hjå Fylkesmennene har gitt råd under vegs. Fylkesmannen i Vestfold og Telemark og Oslo og Viken har vore pådrivar for prosessen.

I tett samband med ein hagebrukskonsulent, laga me i 2020 ein rettleiar i urbant landbruk. Rettleiaren er meint som hjelp der kommunar og andre offentlege styresmaktar treng hjelp til korleis dei skal starta opp med eit slikt arbeid.

https://www.statsforvalteren.no/contentassets/d0f278aaaf1449afba4c04aebb3a2c2e/veileder-urbant-landbruk_tb_publicering.pdf

Rettleiaren er og inspirera av eit etterutdanningskurs i regi av NMBU me fekk delta på: Urbant landbruk – ei verktøykasse for landbruk i byen. Me levera ei oppgåve frå dette kurset i 2020:

https://www.statsforvalteren.no/contentassets/8a8caec0785f4b54a5d2828f34320e51/fraordtiljordtilkongensbord_slottsparken.pdf

Erfaringa frå etterutdanning og rettleiar vart meld inn i samband med LMD sitt arbeid med Strategi for urbant landbruk i 2020.

Marknadshage

Det er danna eit nettverk av ressurspersonar frå landbruksavdelingane i heile landet som samarbeider om ymse åtgjerder. Trøndelag, Vestland og Oslo og Viken deltek i eit europeisk prosjekt kalla «Stadsbruk», som er eit inkubatorprogram for marknadshagedyrkarar. Prosjektet er støtta av svenske Vinnova. Me tek del i dette arbeidet frå sidelinja for å ta i bruk metodar og erfaringar i eige region. Aktivitetar som grønsakkurs i fjellområda vert støtta av fjellandbruksmidlar. Sjå eigen og felles rapport frå Trøndelag.

Skolehage

Over heile verda satsast det igjen på skulehagar som læringsarena kring klima, berekraft, samanhengar og livsmeistring. Dette gjeld alt i frå barnehagar til universitet. Det same skjer i Noreg. Fagfornyinga i skulen, med nye lærarplanar frå hausten 2020, har bidraga til stor etterspurnad i frå skulane. Skulehagen definerast som ein viktig del av det urbane landbruket og representerer ein unik moglegheit for å styrke nye generasjonar si kunnskap om matproduksjon og samanhengar. Me deltek aktivt i den nasjonale dialogen for å relansera skulehagen over heile landet.

Digifood

Digital marknadsinnovasjon for mat. Vi er prosjektpartner i Digifood, som eigast av Universitetet i Sørøst Noreg, Handelshøgskulen, Institutt for økonomi, historie og samfunnsvitskap. Digifood skal søkje å finne styrkjer og svakheiter ved ymse digitale alternative matnettverk, som også gjeld REKO, og finne kunnskap om kva som gjer dei til berekraftige matverdisystem. Målet er å gje småskalaproducentar tilgang til ein marknad før sine produkt.

Eit nytt prosjekt knytt til Digifood er »Tuddal markedshage». Prosjektet starta i august 2020 og avslutta desember 2020. Prosjekta eigast av Tuddal Høyfjellhotel med Nutheim Gjestgiveri som partner. FOU partner vart Universitetet i Sørøst Noreg. Me i landbruk har vorti prosjektleiar. I innleiande fase blei det henta informasjon og etablert nettverk av ymse samarbeidspartnarar. Prosjektet har som mål å etablere seg med kunnskapspartnarar til eit framtidig innovasjonsprosjekt. Det er eit mål å verte meir sjølvforsynte og sirkulære. Aktivitetane i dette prosjektet har i all hovudsak vore å tileigne oss nye kontaktar, lære meir om forhold knytt til landbruk, kretsløp, matopplevelingar og opplevingsdesign. Prosjektet vert støtta av Norges Forskningsråd.

Skogskaderovervaking

Vi har laga eit prosjekt saman med NIBIO og Norsk Romsenter for tidleg å kunna varsle skadar på skogen til skogeigarane/skogsamvirke. Satellittovervakinga vert sjekka mot befaringar i skogen. Prosjektet er meit å flytte kunnsapen frå ein forskar PC og ut til dei som dagleg arbeider med hogstoppdrag.

Økt produksjon i skogen

På Fritzøe Skoger sin eigeidom har me bruka taksering av skogen med enkeltrelaser i 2009, 2014 og 2020. Målingane syner at skogen tidvis veks mykje meir enn tidlegare. I 2021 vil me få veta korleis skogen har reagert på tørksumaren i 2018, samstundes får me veta korleis alle treslaga reagerer på lengre veksttid, meir Co2 i lufta, meir nedbør og meir nitrogennedfall. Resultata vil vera klare i 2021.

Formidlingsprosjekt

Sammenhengen mellom matproduksjon, klima, og forvaltning av landsareal er eit komplisert og omfattande tema. I 2020 jobba me (i oppdrag av Telemark landbrukssekselskap) med å utvikla presentasjonsmaterieill til generell bruk. Dette for å formidla til forbrukarar kva berekraftig matproduksjon er. Formidlingsmaterieill blir ferdigstilte og publiserte i 2021.

Statsrådbesøk i Ramnes med tema biogass og miljøvenlig jordbruksdrift

I september vitja statsråd Olaug Bollestad fylket vårt og Greve Biogass AS og gardbrukar Bjørn Victor Folkvord m. familie i Ramnes. Landbruksministeren fikk ei god orientering om verksemda på Greve Biogass der dei komposterar matavfall og husdyrgjødsel. Produkta blir biogass og biorest. Gardbrukaren Folkvord, saman med fleire andre bønder i området, tek i mot bioresten. Bioresten brukast på jordene som eit stabilisera og nært luftfri gjødselstoff. Bonden nytta også høvet til å påpeike at bioresten i dag inneheld for mykje plastbiter som blir spreidd på jordene, og at det er viktig at kommunar og Greve Biogass jobber med å fjerna denne plasten for å sikre eit enda meir miljøvenleg produkt.

Statsrådbesøk til Frukthøgda i Telemark

Nokre dagar etter statsrådens besøk med tema biogass og miljøvenlig jordbruksdrift besøkte hun på nytt fylket, denne gangen Frukthøgda. Ein innholdsrik dag med besøk hos Telefrukt AS, fruktprodusent Jarl Olav Rugtveit, Lindheim Ølkompani og Sagaplant AS. Landbruk- og matministeren delte òg ut to Spesialitetsmerker til Epleblomsten sin eple/bringebærjuice og Bakstelaugets Kling.

Under besøket vart ho informert om prosjekt og investeringar hos Telefrukt AS som skal gi moglegheiter for norske eple i butikk utover vinteren. Hos Rugtveit plukka ho eple frå moderne høstplattform. Ingeborg Lindheim fortalde engasjert om videreførdlingen av frukta til eplemost, cider og frukt-øl, og at eksport er ein viktig salskanal. Siste besøket var Sagaplant AS med tema plantehelse og bevaring av norske plantegener.

Verdiskaping (fra kapittel 3.1.6.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Regional innsats innen landbruksbasert næringsutvikling er innrettet slik at nasjonale mål og føringer i RNP nås.

I 2020 tok fylkeskommunen over forvaltninga av dei regionale tilretteleggingsmidlane i landbruket, som eit av tiltaka i regionreforma. Desse midla har vore eit av dei viktigaste verktya for Fylkesmannen til å stimulera til aktivitetar og prosjekt i tråd med den Regionale næringsplanen, RNP 2019-2022. I dette overgangsåret har vi vore på tilbodssida og gitt fylkeskommunen nødvendig støtte i forvaltning av midlane. Dette har primært vore kjennskap til prosjekt som er i gang, og kunnskap om tidlegare prosjekt. Det gode samarbeidet har gitt ein god overgang av forvaltninga.

Fylkesmannen deltar aktivt i regionalt partnerskap landbruk, og det er vore gjennomført 3 møte i partnerskapet i 2020. Regionalt partnerskap legg føringer for bruken av regionale tilretteleggingsmidler, RT, regionale kompetanse og rekruteringsmidler, RK, og Regionale føringer for Innovasjon Norge sine IBU-midler. Det blir òg utarbeidd eit årlig handlingsprogram i regi av ei arbeidsgruppe, som består av Fylkesmann, fylkeskommunen og Innovasjon Norge.

RNP Handlingsprogram 2020

Overordna er det viktig at verkemidla bidrar til optimalisering/fornyng og verdiskaping, framfor vekst. Viktig å tenka heile verdikjeda i arbeidet med dei prioriterte tiltaksområda.

Det lokale ressursgrunnlaget må vera tilstrekkeleg for prosjekta.

- Vestfold og Telemark skal minimum no dei nasjonale klimamåla som er fremforhandlet mellom næringa og regjeringa.
- Grønt og pota/frukt og bær, der det er rom i marknaden. Inkludert mat med lokal identitet.
- Tilrettelegging for utnytting av beite- og utmarksressursar. Inkludert mat med lokal identitet.
- Utvikling av komproduksjon. Matkorn versus protein til kraftfôr. Inkludert mat med lokalidentitet.
- Utnytting av alle ressursane til garden, mellom dei reiseliv. «Garden som ressurs»
- Skogen som ressurs og del av klimaløysinga. «Tenk tre».
- Kunnskapsbygging og omdømme (matfestivalar, urbant landbruk, open gard ol.)

Fylkesmannen disponerer middel til Fjellandbruket og har i 2020 brukt desse midla til prosjekt som samanfell med satsinga vår på Fjellandbruket i RNP, sjå eiga rapportering frå fjellandbruket

Fleire av dei prosjekta som kjem til Innovasjon Norge og fylkeskommunen er eit resultat av mobilisering hjå oss. Ein må også sjå samband mellom produksjon og ei levande jord og her har vi hatt ei proaktiv rolle som nettverksbygger og samordningsetat. Me nyttar nettverk som reiskap for å sette produsentar i samband med viktige ressursar og kompetansmiljø.

Fjell-Telemark deltok i 2020 på Internationale Grüne Woche. Arbeidet syner at nettverk mellom lokalmatprodusentar, kokkemiljø, serveringsstader og reiseliv gjer auka verdiskaping. Telemark har stolte tradisjonar og dyktige lokalmatprodusentar. Det er mykje lærdom i å syne seg fram på slik måte som under IGW.

Landbruksavdelinga har delteke på innspillskonferansar om ny reiselivsstrategi i Noreg og det er starta opp arbeid med å samle Vestfold og Telemark til ein reiselivsregion, men med ulike destinasjonar. Landbruk, fjellandbruk, kulturlandskap, produksjon, distribusjon og servering av lokalmat er våre arbeidsområde som nyttas inn i eit slikt arbeid.

Grøn parallell – ein satsing på direkte sal mellom småskalsprodusentar og utvalde serveringsstader. Dette vart gjort i samband med ei arbeidstreningssesjon.

Mattorget Gjennestad. Oppfølging av eigaren for å skaffe namn på lokalmatprodusentar i Vestfold og Telemark, og naboregionar.

Me har i 2020 hatt eit godt samarbeid med Økouka. Erfaringa frå 2020 er at dei nå er meir merksame på produsentar, nye marknadskanalar og at dei må ha ein viktig plass i Økouka. Me har i tett samarbeid med Økouka fått fleire satsingar i gang og mykje oppmerksomme knytt til jordhelse og kretsloop.

Me har ein proaktiv rolle mot veksthusnæringa regionalt og nasjonalt. Det er ein næring, då spesielt blomsterveksthusa som ikkje synast godt i forvaltingsarbeide, men bidreg sterkt til verdiskapinga i landbruket. Veksthus fell utanfor ordningar som SMIL. I lag med Norsk Gartnerforbund gjer vi no ein undersøking kor mange veksthus fortrinnsvis blomsterveksthusa om ikkje har arealer som er berettiga produksjonstilskudd. Dette er avgjerande for å få til gode løysingar på problematikken avrenning frå veksthus.

Tilfredsstillende foryngelse etter all hogst innen tre år etter hogst. (fra kapittel 3.1.6.1.2.1 i TB)**Rapportere på**

Kommunenes arbeid med tilfredsstillende foryngelse innen tre år etter hogst er fulgt opp.

Om lag 80% tilfredsstillende forynging, jf. resultatkartlegging.

Resultatkartlegging: 100% gjennomført. Tett oppfølging frå oss. Vi har gjennomført ei kartlegging hos fylkeskommunen.

Tiltak foryngelseskontroll:

- 17. april: Brev til kommunane med direktoratet sitt brev og prosessklidring. Vi gav frist for utsending av eigenmeldingsskjemaet 1. mai og for registrering av svar i ØKS/ev. purring av skogeigarar 1. juni. Melding om at kommunane må arbeide vidare med eldre saker

- same informasjonen blei sendt kommunane i felles informasjon (e-post) til den kommunal landbruksforvaltninga i fylket. Informasjonen ligg også på www.fylkesmannen.no/Vestfold og Telemark

- mai/juni: Individuelle e-postar til dei einskilde skogbruksansvarlege i kommunane med ros, ev. påminning om utsending/registrering av svar på eigenmeldingsskjema etter status i ØKS

- 22. september: E-post med oppmoding til kommunane som hadde kontrollfelt igjen om å kontrollere i felt snarast, jf. ØKS

- 23. september minna kommunane om arbeidet og fristen i eigen bolk på skogfagsamling

- vi gjennomførte ein foryngingskontroll i felt hos fylkeskommunen

Hovedresultat: 100% av sakene er gjort noko med. 72% av sakene er ferdighandsama/avslutta. Dei resterande er under oppfølging. 5 av 17 kommunar har avslutta alle saker.

Utfordringar med å sikre tilstrekkeleg forynging:

1. For mange skogeigarar har for liten kompetanse. Skogen betyr lite økonomisk for mange
2. For svakt regelverk. Eksempel:
 - a) lauvtreslag ikkje definert i § 8 i berekraftforskrifta. "Alle" kan påstå at dei satsar på naturleg forynging. Informasjon om treslag til næringsformål må vere kommunisert, lett tilgjengeleg og forståeleg for skogeigarane
 - b) ingen konsekvensar for skogeigarar som ikkje svarar på eigenmeldinga i foryngelsekontrollen
3. For liten kapasitet til oppfølging i nokre kommunar. Tidkrevjande for kommunane når skogeigarar ikkje svarar/følger opp med tiltak. Ikkje auka personellressursar ved auka oppgåver, t.d. koronatilskudd
4. Utfordrande for ein einsleg tilsett i kommunen å "dra" foryngingssaker som er upopulære og tidkrevjande. Eksempel på grov personhetsing. Kva er "premien"?

Forslag til forbetningspunkt foryngingskontroll:

1. Betre maler og informasjon om t.d. pålegg om planting frå overordna nivå. Kva når feltet er attgrodd? Kva når skogfond=0 kr? Eksempel på gjennomførte saker på samlingar
2. Utending av eigenmelding via Digipost (ev. Altinn). I samsvar med anna offentleg kommunikasjon. Usikker på om det vil auke svarprosenten

Tilskuddsordningene i skogbruket (fra kapittel 3.1.6.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Kommunene er fulgt opp med henblikk på effektiv bruk av tilskuddsordningene i skogbruket. 100%.

Vi gjennomførte ei kompetansesamling med alle kommunane tidleg på året der vi ga fagleg påfyll og med føremål å handsama skogeigarane likt. Temaet var tilskotshandsaming og fordeling av NMSK-midlar til kommunane. Seinare på året vart det nausynt å halde faglege møter på Teams.

Vi har gjennomført eit fagleg arrangement i Østlandskogbrukets regi der tilsette hjå FM i Oslo og Viken, Agder og Vestfold og Telemark fekk skogfagleg påfyll noko som bidreg til effektiv bruk av verkemidlane.

Dei nye Koronatilskota som kom i 2020 vart medverkande til mange Teamsmøte med kommunane for å lykkast med ei god handsaming av ordningane. Desse ordningane vart godt mottekne hjå næringa.

Vi har fått utdanna tre godkjende vegplanleggjarar i fylket til hjelp for kommunane si handsaming av tilskot til skogsvegbygging. Dette er svært godt motteke hjå kommunane. Samtlege kommunar har laga "retningsliner for søknadar om tilskot til bygging og ombygging av skogsvegar". Det er fortsatt stor etterspurnad etter tilskot til denne ordninga.

Tiltak og virkemiddelbruk for bedre skogsveinett

Skogsbilveier - type tiltak	Veilengde (km)	Tilskudd (kr)	Skogfond (kr)
Nybygging	10.8	3 997 100.0	4 074 300.0
Ombygging	33.7	9 016 700.0	16 880 500.0
Vedlikehold	1 050.0	0.0	11 961 700.0

Lengde og tilskott nyanlegg og ombygging skogsvegar er henta ut frå vegrapport nr. 06 for ferdigmeldte vegar i 2020. Bruk av skogfond med skattefordel til skogsvegar er henta ut i frå skogfondsrapport nr. 63 i ØKS og trekt i frå utbetala tilskott som også registrerast som inn- og utgåande skogfond i ØKS. Statistikk i frå ØKS syner ikkje skogfond fordelt på nyanlegg og ombygging, dette er derfor utrekna forholdsmessig ut i frå investeringa i nye og ombygde skogsvegar, jf. vegrapport 03. i ØKS. Lengda av vegvedlikehald gjeld vegvedlikehald med bruk av skogfond og er estimert ut i frå ein gjennomsnittleg anslege vegvedlikehaldskostnad på kr 20 pr. meter.

Verdiskaping i skogbruket (fra kapittel 3.1.6.1.2.3 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen har gjennom kunnskapsoverføring til kommunene bidratt til en effektiv og god forvaltning av tilskudd til skogsveier og drift med taubane o.a.

Vi hadde alle kommunane inne til kompetansehevande kurs i tilskotshandsaminga av skogsveggar og taubane o.a. tidleg på året. Kurset vart arrangert saman med folk frå Landbruksdirektoratet. Føremålet med kurset var opplæring av kommunane i tilskotshandsaming og grunnlaget for å kunna godkjenne byggeplanar for skogsvegane.

I samband med tildeling av teskotsmidlar til kommunane på vegsektoren, vart det naudsynt hjå oss å prioritera dei beste prosjekta ut frå lite midlar til vegbygging i 2020. (Pengar vart flytta til Koronatiltak)

3.1.1.14 Bærekraftig landbruk

Fylkesmannen bidrar til at landbruket utviklar seg i ei retning som er i trå med FNs bærekraftsmål. I verktøykassa vår har vi det Regionale bygddeutviklingsprogram (RBU), (beståande av regionalt næringsprogram (RNP), regionalt miljøprogram (RMP), og regionalt skog- og klimaprogram (RSK)), andre tilskotsordningar, regelverket, årlege satsingsområde, og vi bidrar med kunnskapen vår på ulike arenaer. Ved å vera bindeledd mellom næringa, forskings- og undervisningsmiljøet, offentlege aktørar, og forbrukarar kan vi sjå heilskapen og samanhengar i systemet. Med denne kunnskapen har vi moglegheita til å adressera utfordringar og problemstillingar i landbruket, og vi kan setja i verk tiltak som kan bringa oss nærare måloppnåelse.

Bruk av dei regionale klima- og miljøprogrammidla

Vi har støtta prosjekt som bidrar til redusert klimagassutslepp og auka karbonbinding, jordhelse, redusert forureining, klimatilpassning og naturmangfald. Klimarelaterte prosjekt, og prosjekt som bidra til godt ressursbruk har vorte prioriterte, i trå med nasjonale retningslinjer, og behovet vi ser i fylket vårt. Vi legg vekt på at eksisterande eller ny kunnskap raskt når ut til næringsutøvarar.

Jordhelse og oppbygging av organisk material

Fylkesmannen jobbar aktivt med 'Nasjonalt program for jordhelse'. Verdien av god jordhelse er bra for produksjonsevna, for klima, og for biologisk mangfald og får meir merksemd. Vi har fokus på tiltak som fremmar god jordhelse, som fangvekstar, drenering, og unngå jordpakking. Dette var òg eit tema på ein workshop vi organiserte for kommunane under 'klimasamlinga for kommunane' i fylket vårt den 15-16 oktober.

Bærekraftig arealbruk

Kva vi produserer kvar, og korleis vi gjer det har alt å gjera med rett produksjon på rett stad (både jordbruk og skogbruk). Formåla for bruk av areala kan konkurrera med kvarandre, liksom bærekraftsmåla kan konkurrera med kvarandre. Fylkesmannen spelar ei viktig rolle i avveining av dei ulike formåla og bærekraftsmåla for å kunna gjera gode avgjerder. Prosjektet 'areal ute av drift' er eit konkret døme korleis vi jobbar med dette tema.

Andre prosjekt

I 2020 har vi bidratt som sekretariat til landbruksdirektoratets sitt arbeidsgruppa 'Auka bruk av husdyrgjødsel i biogassproduksjon', som starta i 2019. I tillegg har vi deltatt i eit utgreiingsprosjekt i regi av Telemarkforskning som definerer status og betringmoglegheiter av det norske matproduksjonssystemet, og ser på verkemiddelbruk for å støtta ei bærekraftig utvikling av det norske jordbruket og matindustri.

Økt planting med tilskudd (fra kapittel 3.1.6.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Klimadelen i regionalt- skog- og klimaprogram er kjent og fulgt opp av kommunene.

I 2020 vart det gjeve tilskot til tettare planting for drygt 150 000 planter i Vestfold og Telemark. Det er ein auke på 17,4 % frå året før. Talet på utsette planter totalt gjekk ned med ca. 4 % i same periode, på grunn av liten tilgang på planter i 2020, etter utfordringar med ugras i planteskulane i 2019. Det vart gjeve tilskot til suppleringsplanting for vel 50 000 planter i 2020. Offentlege og private skogaktørar i vårt fylke framhevar at tilskot til suppleringsplanting er eit vel så viktig klimatiltak som tilskot til tettare planting. Å fylgje opp og syte for høg nok tettelek på allereie tilplanta areal er vesentleg for å auka CO2-bindinga i skog. Det er ynskjeleg med vidareføring av tilskot til suppleringsplanting og helst med høgare tilskotssats enn 20 %

I 2020 vart det gjødsla med tilskot på drygt 1 000 dekar skog i vårt fylke. I 2019 vart ordninga ikkje brukt. Gjødsling er mest aktuelt på lågare bonitetar nord og vest i fylket, og det er her ordninga i størst grad vert nytta. Deler av fylket ligg i områder med direkte avrenning til Oslofjorden/Skagerrak, kor det ikkje har vore opning for å gjødsle i 2020. Det er heller ikkje stor interesse for å gjødsle i desse områda, då det er omstridt om miljømessige ulemper eller klimamessige fordelar ved gjødsling skal vege tyngst.

Regionalt miljøprogram (RMP) (fra kapittel 3.1.6.2.2.1 i TB)

Rapportere på

Innholdet i RMP er kjent for landbrukets organisasjoner, kommuner og aktuelle søkere.

RMP-tilskot

Vi har informert om RMP-tilskotet slik vi har gjort tidlegare år. På ei eiga nettside for RMP-tilskot vart det før våronna lagt ut oversikt over RMP-tilskot med lenke til faktaark for kvart tilskot. Informasjon om dette vart sendt elektronisk til alle gardbrukarane i Vestfold og Telemark. I august vart det sendt ut

retteiingshefte elektronisk i bladbar form til alle gardbrukarane med informasjon om RMP-tiltaka.

Media, fagлага og landbruksrådgjevinga har fanga opp informasjonen vår om tilskot til soner for pollinerande insekt. Det har ført til stor interesse og omfang for denne tilskotsordninga og kanskje nokre nye søkarar som elles ikkje ville ha søkt. Informasjon fra oss og landbruksrådgjevinga om miljøeffekten av fangvekstar og direktesåing har gitt gledeleg auke av omfanget av desse tiltaka, men neppe fleire søkarar.

Begrensa RMP-ramme og forventning om å ta inn nye tiltak fører til at satsane blir ståande stille eller blir reduserte. Det er klart demotiverande for søkarane og avgrensar oppslutninga av tilskotsordninga. Låge tilskotssatsar er det største hinderet for å få nye søkarar og avgrensar omfanget av tiltaka i søknadene.

SMIL-tilskot

Vi har eiga nettside om SMIL-tilskot som blir halden oppdatert, og er til hjerp for kommunane og søkarane. Vi har òg hatt kompetansesamlingar for kommunane og fagлага med SMIL som tema. På starten av året informerte vi om dei sentrale føringane og rammene for SMIL i 2020. Kommunane vart òg gitt frist for å oppdatera sine kommunale retningslinjer for SMIL for 2020-2022 saman med fagлага. På hausten hadde vi kompetansesamling om SMIL med informasjon om status mtp SMIL-midlar i kommunane, om prosessen med omfordeling av midlar mellom kommunar og fristar for kommunane mot avslutning av året.

Det har vore svært stor aktivitet i kommunane i 2020, og vesentleg fleire søknadar er behandla enn i 2019:

2019: Tilsagn 11,5 mill kr - 194 søknadar innvilga

2020: Tilsagn 12,5 mill kr - 244 søknadar innvilga

Dette tyder på at gardbrukarane kjenner til ordninga, og får god retteiing frå kommunane.

RMP-Regionale miljøutfordringar (fra kapittel 3.1.6.2.3.1 i TB)

Rapportere på

Tiltak i RMP er innrettet mot de regionale miljøutfordringene.

RMP-tilskot

Avrenning av jord og næringsstoff til vassdraga er ei stor miljøutfordring i Vestfold og nedre delar av Telemark med store areal open åker og erosjonsutsatte areal under marin grense. Mange vassdrag i jordbruksområda har ikkje god nok miljøtilstand. Denne utfordringa er det lagt stor vekt på i både RMP-tilskot og SMIL. Jordbruksareal under marin grense er vald ut som prioritert område for vassmiljøtiltak, og er gitt høgast tilskotssatsar i RMP. I RMP-menyen vår har vi med alle dei viktige tiltaka mot avrenning til vatn. Retteiing siste året frå landbruksforvaltning og landbruksrådgjeving om miljøeffektar av fangvekstar og direktesåing har gitt gledeleg stor auke av omfanget av desse tilskotsordningane i år, utan auke i satsane.

Arealet av den viktigaste ordninga for å redusera avrenning "ingen jordarbeiding om hausten" har gått ned. Det kjem delvis av at det vart sådd mykje haustkorn hausten 2020, men også låge tilskotssatsar som ikkje har auka dei siste 15 åra og gått ned dei to siste åra. RMP-tildelinga til fylket aukar lite og det er forventning om at nye miljøtiltak skal takast inn i RMP-ordningen. Det er på langt nær kostnadsdekning med dagens satsar for ingen jordarbeiding om hausten og eit dårleg signal frå styresmaktene når vi set ned tilskotssatsane. Utan betydeleg auke av fylkets RMP-tildeling i 2021, vil tilskotssatsane måtta setjast ytterlegare ned i neste søknadsomgang. Dei nye erosjonsrisikokartane viser auka erosjonsrisiko i Vestfold og Telemark, medan karta viser lågare erosjonsrisiko i dei andre fylka.

Frivillige miljøavtalar vart innførte som pilot i ny RMP 2019 for eit svært belasta nedbørfelt. Oppslutninga har vore større i 2020 enn året før.

Miljøvennleg spreing av husdyrgjødsel er vektlagt, og har fått eit betydeleg omfang som aukar for kvart år sjølv om satsane ikkje blir endra. Særleg har spreing av biorest frå Greve Biogass bidratt til dette. Størstedelen av desse areala blir spreidde med tilførselslonge (ikkje tankvogn).

I øvre delar av Telemark er det utfordringar knytt til at jordbruksareal og setervollar går ut av drift og gror igjen. Tilskot til drift av bratt areal er viktig, og er derfor tilgodesett med ein relativt høg tilskotssats. Det same er drift av seter. Dei mest verdifulle jordbrukslandskapa er definerte og prioritert med tilskot.

Tilskot til drift av beitelag stimulerer til bruk av utmarksressursane i dei øvre delane av fylket. Beiting og skjøtsel av utmarksareal langs kysten er òg vektlagt i miljøprogrammet. Langs kysten er det biologiske mangfaldet stort, det finst to nasjonalparker, to utvalde kulturlandskap og mange andre naturvernområde.

Soner for pollinerande insekt vart tatt inn i RMP i 2019, og fekk stor tilslutning allereie første året ned ca. 70 km sona. I 2020 auka dette til ca. 250 km sjølv om førebels sats var betydeleg lågare.

SMIL-tilskot

I det regionale miljøprogrammet vårt er utfordringane knytta til avrenning til vatn og vassdrag fylldig beskrive og vektlagt. Ved tildeling av midlar til kommunane vart det gitt føringar om at tilskot til investeringar knytt til tiltak mot avrenning skulle prioriteras.

Kommunane har innvilga 244 søknadar om SMIL, og gitt tilsagn på totalt 12,5 mill kr. 73 % av midlane er tildela til tiltak mot avrenning til vatn og vassdrag.

Utbetring av hydrotekniske anlegg er tiltaket med klart størst omfang. Deretter kjem erosjonssikring i/langs vassdrag. Desse tiltaka har ein viktig effekt i å redusera erosjon av jord og nærings salt frå areala og langs vassdraga. Dette er viktige tiltak for å redusera belastninga frå jordbruket til vassførekomstane. Dei konkrete tiltaka som er mest nytta er oppgradering av rørgater og kummar på/i areala og sikring av elv- og bekkekanter.

Dei resterande midla (27 %) er i hovudsak tildela tiltak i kulturlandskapet og til verneverdige bygningar. Rydding og gjerding av gamal kulturmark er det mest nytta tiltaket innan kulturlandskap. Attgroing er ein trussel. Følgd av beiting har dette tiltaket god effekt.

Det er ein stor utfordring å nå måla for miljøtilstand i vatn og vassdrag i vårt fylke innan fristane som vassforskrifta sett. Klimaendringane gjev eit auka behov for tiltak mot avrenning og erosjon. Vi er bekymra for effekten av den tronge SMIL-ramma Vestfold og Telemark er tildela for 2021. Tilsagna gitt av kommunane i 2019 var 11,5 mill kr og i 2020 var det 12,5 mill kr. For 2021 er vi tildela berre 8 mill kr. Saman med rest frå 2020 har vi berre 8,7 mill kr disponibelt for 2021. Kommunane har allereie redusera sine tilskotssatsar til omlag 50 % til avrenningstiltak. Det er ei grense for kor mykje av kostnadane gardbrukarane er i stand til å dekkja frå eigen lomme. Antall føretak som kan få SMIL-tilskudd vil difor gå ned i 2021.

Dei neste åra vil den store trongen for SMIL-midlar og RMP-midlar vara ved. I utkastet til Regional vannforvaltningsplan for Vestfold og Telemark for 2022-2027 er jordbruket peka på som den største påvirkaren i Nedre Telemark og i Vestfold. Det regionale tilaksprogrammet rommar derfor forslag til vesentleg auka omfang av miljøtiltak i jordbruket. Vi veit at tiltaka som er foreslått har god miljøeffekt, og treng auka ramme med midlar for å kunne setja planane ut i livet.

Tilskot til drenering

Både av omsyn til miljø; redusert utvasking, avrenning, erosjon og klimagassutslipp, og for å sikre produksjonsgrunnlaget for matproduksjon og plantedyrkaranes inntektsgrunnlag, er det ynskjeleg at det vert grøfta meir i jordbruket.

I Vestfold og Telemark var pågangen av søkjarar om tilskot til drenering av jordbruksjord monaleg større i 2020 enn året før. I 2020 vart det løyvd 9 423 130 kr, fordelt på 149 søknadar. Til grunn for søknadane ligg eit totalareal på 5 131 daa som svarar til ein auke på 33 %. 4 244 daa skulle grøftast systematisk, ein auke på 23 %.

Av dei 149 søkjarane eigde 102 sjølve arealet som skulle drenerast. 47 søknadar gjaldt drenering på leigd areal. Ingen av søknadane gjaldt prosjekt som vil kunne auka erosjonsfara, eit vil kunne føre til auka flomfare, seks av prosjekta vedrører naturverninteresser og kulturminnestyresmakta har uttala seg i sju av sakene.

Statsforvaltaren opplevde at det fanst nok midlar i potten for tilskot til drenering av jordbruksjord. Det var tilgangen på gode søknadar som avgrensa kor mykje som vart løyvd.

Vannforvaltningsplaner (fra kapittel 3.1.6.2.3.2 i TB)

Rapportere på

Miljøvirkemidlene er innrettet i henhold til vannforvaltningsplanene. I tråd med nasjonale føringer om vannforvaltning skal mer forpliktende krav tas i bruk ved behov for forsterket innsats.

Regionalt miljøprogram for Vestfold og Telemark 2019-2022 har stor merksemd rundt tiltak mot avrenning til vatn. Både RMP-tilskot og SMIL er innretta mot at ordningane skal stimulera til auka omfang av tiltak som kan betre vassmiljøet. Utfordringane er størst i jordbruksområda i Nedre delar av Telemark og i Vestfold. Mange av vassførekomstane har stor grad av jordbrukspåverknad og moderat, dårleg eller svært dårleg økologisk tilstand.

Landbruksavdelinga har lagt ned eit omfattande arbeid i 2020 med å koordinera innspel frå sektor jordbruk til ny "Regional vannforvaltningsplan m/ tiltaksprogram for Vestfold og Telemark for 2022-2027". Kommunene, vassområda, faglag, landbruksrådgivinga og miljøavdelinga har vore involvera i arbeidet. Eit vitkig kunnskapsgrunnlag har vore nye utrekningar av avrenninga frå jordbruket i fylket vårt frå NIBO (Agricat P). Føringer til jordbruket i vassarbeidet frå departementa er òg lagt til grunn.

Dei aktuelle vassområda er dela inn i tiltaksområde som følgjer nedbørfeltgrenser. Det er laga tiltakspakkar for jordbruket tilpassa lokale utfordringar for 32 tiltaksområde i 8 vassområde. Tiltakspakkane inneheld omfanget av dei pågåande tiltaka, pluss ein vesentleg auke i gjennomføringa av tiltak.

Samanlikning av Agricat-utrekningane vi har, med 10 års mellomrom, viser at utviklinga i omfanget av miljøtiltak i jordbruket har gått i positiv retning. Dette har skjedd som ein følgje av auka merksemd rundt vassmiljø og tilskot til frivillige miljøtiltak. I nedbørfelta til innsjøane med dei største miljøutfordringane er til dømes delen areal med "ingen jordarbeiding om høsten" nå på over 60 %.

Klimaendringane gjer desverre at effekten av alle tiltaka ikkje er så synlege i den målte miljøtilstanden i vatn og vassdrag. Difor inneheld dei nye tiltakspakkane vesenleg auka omfang av tiltak med god effekt, og som det er eit potensial for å heva opp. Tiltakspakkane er sett saman slik at dei skal balansera produksjonsomsyn og miljøomsyn.

I arbeidet med gjennomføring av pågåande tiltak som erosjonssikring i/langs vassdrag møte vi i aukande grad interessekonfliktar mellom omsyn til vasskvalitet, naturmangfald, vassdragstiltak og matproduksjon.

Fram til no har ikkje heimlar som gir mogelegheiter for innføring av strengare miljøkrav vert nytta. Mykje er oppnådd gjennom frivillige tiltak støtta av tilskot. Utfordringane framover er imidlertid så store at sektor landbruk har spela inn til vassforvaltningsplanen at vi vil starta ein prosess med å vurdere innføring av regionale miljøkrav i visse område i planperioden 2022-2027.

Dette skal greiast ut i 2022:

1. I kva område i Vestfold og Telemark vil det vera behov for regionale miljøkrav?

Eit område kan t.d. vera nedslagsfeltet til ein innsjø eller eit vassdrag med store vassmiljøutfordringar. Det kan eventuelt veljast ut fleire område baserte på jordbrukspåverknad og miljøtilstand i vatnet.

2. Kva tiltak skal dei regionale miljøkrava innehalda?

Dette må tilpassast utfordringane i dei aktuelle områda. Aktuelle tiltak kan vera pålegg om grasdekka buffersoner langs vassdrag, grasdekka vassvegar inne på jordene, ein viss del ingen jordarbeiding om høsten eller fangvekstar mm.

3. Kva er kostnadene knytte til innføring av regionale miljøkrav?

Pålagde tiltak i eit område vil støttast av dei same tilskotsordningane som blir gitte til frivillige tiltak i dag. Vestfold og Telemark fylke får ei viss ramme med midlar frå Jordbruksoppgjøret kvart år. Omfanget av tiltak vil auka, og den økonomiske ramma for RMP og SMIL må òg aukast.

I utgreiingane vil kommunane, vassområda, faglag, landbruksrådgivinga og SF miljøavdelinga bli involvera.

Utvalgte kulturlandskap (fra kapittel 3.1.6.2.3.3 i TB)

Rapportere på

Ha god oversikt over forvaltning av områdene som har status som Utvalgte kulturlandskap i jordbruket, samt bidra til direktoratenes forslag til plan for videre arbeid med Utvalgte kulturlandskap i jordbruket fra 2020 til og med 2025.

I samband med arbeidet med nye områder 2020-25 gjennomgikk vi korleis målsettingane med ordninga blir ivarteke for dei ulike områda og fylket. For landbruk, miljø og kulturminne er det tilfredstillande og mykje gode resultat, men både biologiske verdiar og beiteaktivitet er område ein følgjer spesielt med på, og som heng saman.

Kulturlandskapsverdiene er styrka etter dei vart utvalde område - er ei generell tilbakemelding frå undersøkinga. Ordninga styrkar grunnlaget for å oppretthalde gardsdrift og landbruksnæring, særleg på øyane i Færder og på Jomfruland og Stråholmen.

Kommunane sin administrative kvardag har noko ulik samansetting i fylket. Alle kommunane melder om ressursproblem og tid som kritisk faktor. Med forvaltingsansvar frå 2020 har kommunane møtt mange nye oppgåver og det har vore tett dialog med fylkesmannen undervegs. Møter og aktivitet har vore løyst som elektroniske møte, noko felt for einsskildede deltakarar og elles færre fysiske møtepunkt. Mykje aktivitet og stor vilje, tross alt.

Hjartdal og Svartdal:

Administrasjonen i Seljord og Hjartdal kommune samarbeider om det daglege. Styringsgruppa er samansett av faglag, lokallag og politisk nivå, og er viktig støtte for administrasjonen. Område vart utvald då ein visste at forvaltnigna skulle flyttast til kommunane, og ein del tilretteleggjing vart gjort med tanke på at dette kom frå 2020. Område har hatt fokus på grunnlagsarbeid med rapportar over bygningsmiljø og insektsstudie, i tillegg mykje søknadshandsaming og oppfølging av formidling, skilt og informasjon. Stor aktivitet.

Jomfruland og Stråholmen

Kragerø kommune har samarbeidd med Drangedal kommune om landbruksforvaltninga. Dei har delt arbeidet om UKL mellom seg, kor Drangedal har utbetalingar i Agros og Kragerø har vedtak og oppfølging. Arbeidsutvalet er samansett av lokale ildsjelar og bønder, dei legg planar for tiltak og arrangement. Kommunane har løst oppgåva godt, teke godt ansvar og er tydelege i området. Designkonkurranse over lokale produkt er ei satsing i området.

Færder

Færder kommune har behandla innkomne søknadar om tilskot og har god kjennskap til Agros. Saksbehandlaren har òg god kunnskap om UKL-området, etter å ha vore med i UKL-arbeidet i mange år. Grunna knappe ressursar og delvis òg Covid19, har heile UKL-nettverket ikkje vore samla i 2020. Forvaltningsgruppa for Færder UKL med repr. frå fylkeskommune, FM miljøavdeling, Færder nasjonalpark og landbruksavdelinga har hatt elektroniske møte. Samarbeidet er godt.

Felles

Med ny forvaltningsmodell har Fylkesmannen organisert ei fagressursgruppe med representantar frå miljø, kulturminne og landbruk. Denne gruppa møter kommunane i 2-3 fellesmøter gjennom året, og er elles i jamnleg kontakt med kommunane etter høve. Kommunen er fyrste linje for områda nå, men regional forvaltning trekkast inn i styrings- og arbeidsmøter i områda i vekslende grad. Denne modellen fungerer på ei god måte og må få gå seg til vidare. Fylkesmannen har stort sett delteke i områda via elektroniske møte.

Tilskudd til tiltak i beiteområder (fra kapittel 3.1.6.2.3.4 i TB)

Rapportere på

Formålet med Tilskudd til tiltak i beiteområder er kjent og fulgt opp av kommunene på en god måte.

Kommunane tok over forvaltninga av tilskot til tiltak i beiteområde i 2020. Kommunane har forvalta ordninga på ein god måte.

Vestfold fylke har ikkje hatt ordninga på mange år, men fekk mogelegheita til å søkje etter at fylka vart slegne saman til Vestfold og Telemark. Ein av dei "nye" kommunane som kunne søkje fekk midlar dette året.

Det er stort behov for beitetiltak, men lite pengar. Tildelt pott (kr. 500.000), utgjør om lag 20 % av innmeldt behov. Det blir derfor ein vanskeleg prioritering både for oss og for kommunane. Det var kun 9 av 23 kommunar som fekk midlar frå potten i 2020. Me løyvde omlag 600.000 i 2020 (potten + inndregne midlar).

Det kom inn ei klage. Den vart ikkje tatt til følge da avslaget var heimla i kommunen sine retningslinjer.

Det er ynskjeleg at minst 30 % av midla gjeng til elektronisk overvaking. I Vestfold og Telemark er det mange som ynskje elektronisk gjerdning og overvaking, særleg i høve til Nofence. For fylket gjekk 58 % av tildelinga til elektronisk overvaking.

3.1.1.15 Andre oppdragTilskott til landbruksvikarverksemd.

Det er to avløyssarlag i fylket vårt. I søknadsskjemaet og rapporten for landbruksvikarverksemda 2020 vart det ikkje funne avvik i høve til tidlegare års inntekter og kostnader hjå nokon av laga.

Det eine laget har beredskap i 17 av fylkets kommunar (Telemark), medan det andre laget har beredskap i dei resterande 8 kommunane (Vestfold).

Eit av laga har medlemmer som bur i kommunar knytt til andre fylker. Covid 19 har ikkje påverka landbruksvikarverksemda i nokon av laga. Eit av laga har som føremål å ikkje tjene pengar på landbruksvikarverksemda og har såleis ein lågare dagsats enn det som er gjeldande for ordninga.

Produksjonssvikt i planteproduksjonen

I 2020-sesongen vart det registrert 67 søknadar om erstatning for klimaårsaka produksjonssvikt i planteproduksjonen. 59 av desse gjaldt skader i frukt- og berkulturar. Klimaproblema omfatta frostskeidar på skot, frostskeidar i blomen og dårleg fruktutvikling årsaka av låg temperatur, haglskeidar og vindskadar.

I 2020 vart det innført ein ordning der frukt- ber- potet og grønsakdyrkarar som mangla haustemannskapar grunna Covid 19-restriksjonar, kunne søke om erstatning for produksjonssvikt. Fem søknadar om slik støtte vart sende inn frå dyrkarar i Vestfold og Telemark.

Autorisasjon Handtering og bruk av plantevevmidlar/Tilleggskurs for Gnagemidlar.

Ingen av kursarangørane i Vestfold og Telemark har hatt tilbod om digitale autorisasjonskurs/tilleggskurs i gnagemidlar i 2020. Det blir tilbod om dette i 2021.

3.1.2 Statlig virksamhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger**3.1.2.1 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv**

Opprettinga av eit regionalt velferdsråd for Vestfold og Telemark medverkar til samheng mellom sosialbustadpolitikk og nasjonale satsningar og sikrar eit betre samarbeid mellom kommunane og statlege etatar.

Regionalt velferdsråd Agder og Vestfold og Telemark blir leia av ei styringsgruppe som består av dei to fylkesmennene, direktør i Husbanken sør, fylkesdirektør NAV Vestfold og Telemark, Regiondirektør Bufetat Sør, Avdelingsdirektør helse og sosialavdelingen (Fylkeslegen) fylkesmannen i Agder, ordføreren i Arendal og rådmannen i Tønsberg.

Det er oppretta eit arbeidsutval som følgjer opp og koordinerer 4 arbeidsgrupper. Dei som er med i arbeidsutvalet er assisterande direktør i helse- og omsorgsavdelinga, Fylkesmannen i Vestfold og Telemark, seniorrådgjevar i helse- og sosialavdelinga i Agder og fagdirektør i Husbanken Sør.

Dei 4 arbeidsgruppene er:

- 1) Utsette barnefamiljar
- 2) Rus og psykiatri
- 3) Bustadsosiale omsyn i plan
- 4) Bustadsosialkonferanse

Arbeidsgruppene set i verk og koordinerer nasjonale tiltak, oppgåver og virkemidlar internt og eksternt på dei prioriterte områda.

Regionalt velferdsråd vil gjennom å samordne regionale aktører i møte med kommunane arbeide for å bidra til å løse kommunane sine sammensatte velferdsutfordringar i integrering, folkehelse, helse- og omsorgstjenester, barn- og unges levekår, universell utforming, sosiale tjenester og boligsosiale forhold.

Helhetlig samarbeid mellom stat og kommune (fra kapittel 3.2.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Helhetlig samarbeid mellom stat og kommune om de to tiltakene i Bolig for velferd.

Dei to tiltaka er å legge til rette for at vanskeligstilte familiar bur i egnet bustad, og å etablere arbeidsprosessar om heilhetleg tilbod av bustadar og bu- og oppfølgjingsstenestar for personar med rusmiddelavhengigheit og psykiske lidningar som manglar eller risikerar å miste bustaden sin.

Det er i 2020 etablert Velferdsråd for Vestfold og Telemark og Agder. og kor det er sett ned fire arbeidsgrupper. Rådet forsterker betydning av samarbeidet mellom Husbanken og Fylkesmannen, samtidig som kommunene som ansvarlig planmyndighet og viktig premissgiver er representert. Rådet skal i tillegg til planprosesser ha fokus på brukere med psykisk helse og rus, som kanskje den mest utfordrende gruppen å bosette, og barn og unges levekår.

3.1.2.2 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring

I all hovudsak så er måla nådd. Tilsyns- og kontrollverksemda er godt samordna regionalt gjennom tilsynsforum. Når det gjeld målretting av tilsyn - med omsyn til tilsynsobjekt og tilsynsystema - så er det nok i hovudsak på val av objekt at ein har ein regional fridom, mykje av tilsynsaktiviteten er knytta til klare rammer som kjem saman med tilsynsoppdraget. Fokuset på læring og forbedring som eit sentralt mål for tilsynsverksemda er styrka, men me kan jobbe endå betre med dette.

Den samlede tilsynsbelastningen for den enkelte kommune skal ikke være for stor. (fra kapittel 3.2.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Den samlede tilsynsbelastningen for den enkelte kommune skal ikke være for stor.

Arbeidet med samordning av statlige tilsyn er organisert med ein regional tilsynskoordinator med vara som deltek i nasjonalt nettverk, ei intern tilsynsgruppe med medlemmer frå alle fagområde hos Statsforvaltaren som driv med kommuneretta tilsyn, og eit regionalt tilsynsforum med aktuelle statsetatar og kontrollutvalssekretariat.

Tilsyna er samordna i det regionale tilsynsforumet, gjennom møte i starten av året - då med omsyn til tid, omfang, tema og omfang/kostnad knytta til eventuelle pålegg.

For rapporteringsåret vurderast ikkje tilsynsomfanget å ha vore for stort, korkje samla sett eller for einskildkommunar. Kommunane har bede om og fått flytta tilsyn frå Arkivverket noko i tid, Utover det har dei ikkje teke opp særskilte utfordringar med omsyn til omfang av tilsyn eller manglande samordning i tid.

Dialogen med dei andre tilsynsmyndigheitene er god, men det er jo forskjell i omfang og frekvens av dialogen utanom fastsette møte i regionalt tilsynsforum, noko som er naturleg ut frå ulike tilsynsoppdrag, ulikt tilsynsomfang og ulike målgrupper innad i kommunane.

For dette året har me i tilsynsforum berre gått inn på dei einskilde kommunane nokså overflatisk, me har ikkje kome så langt dette året at me har kome i gang med å djupdukke i einskildkommunar.

Tilsyn mot kommunen innrettes slik at fylkesmannens ressurser benyttes effektivt (fra kapittel 3.2.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Tilsyn mot kommunen innrettes slik at fylkesmannens ressurser benyttes effektivt.

Me har hatt fullt oversyn over forvaltningsrevisjonar og vore budde på å ta omsyn til desse der det har vore relevant. For rapporteringsåret har utsetjing eller avlysing av tilsyn av di tilsynsystemaet nett har vore tema i ein forvaltningsrevisjon, ikkje vore aktuelt.

Som omtalt tidlegare, sidan tilsynskalenderen ikkje var fullt operativ frå starten, så vart mykje av tilsynsdialogen med kommunane, inkludert koordinering i tid, gjennomført i ein-til-ein-kontakt på telefon eller e-post. Utsetjingar på grunn av pandemien som kom i mars er handtert på same måten.

Tilsyn fører til læring og forbedring i kommunen. (fra kapittel 3.2.1.2.3.1 i TB)

Rapportere på

Tilsyn fører til læring og forbedring i kommunen.

Her vert det stikkordsmessig:

- vere godt budde, mellom anna for verkeleg å kunne fokusere på å lytte til det som vert sagt
- vise forståing for utfordringane dei har og kunnskap om kommunen
- sterkt fokus gjennom tilsynet på felles formål om læring og utvikling, ikkje at nokon skal "takast med buksa nede"
- legge opp til brei deltaking i kommunen sine førebuingar til tilsynet, mykje av læringsutbyttet i tilsynet ligg der
- legge til rette for brei deltaking på opnings- og sluttmøte
- ulik tilsynsform og innhald i tilsynsdag ut frå status i kommunen
- tilpassa intervju i innhald og lengde ut frå nivåa på intervjudeltakarane,
- tillate bisittarar for uerfarne og usikre intervjuobjekt
- generelt tillate bisittar(ar) på intervju, for læring
- deling av gode døme på oppgåveløysing frå andre kommunar som inspirasjon/retteiing for å kome i gang med utbetring av manglar
- tilby særskilt oppfølging/bistand der ein ser at det kan bli naudsynt
- vere budde på å gå frå intervjuet til retteiing/opplæring der ein ser at intervjuobjektet manglar kunnskap om temaet

3.1.2.3 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektor

Kommunane er informert om klimaomsyn gjennom nyheitsbrev og samlinger for kommunane med tema klima. I oktober 2020 arrangerte vi i samarbeid med Miljødirektoratet og Fylkeskommunen ei 2-dagars samling for kommunane med klima- og utsleppsreduksjonar som tema, noko som var svært vellukka.

I planarbeidet brukar vi Statlege planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing og tilhøyrande rettleiarar frå MDIR, samt "Klimaprofil" for Vestfold og Telemark og "Klimahjelparen" frå DSB aktivt i vår tilbakemelding til kommunane.

Landbruksavdelinga bidreg med kunnskapen sin i ulike klimarelaterte jord- og skogbruksprosjekt, og har ansvaret for dei regionale Klima- og Miljøprogramidla for jordbruket. I tillegg forvaltar landbruksavdelinga ulike tilskotsordningar som stimulerer klimavenlege tiltak. Beredskapsstaben bidreg med kunnskap om klimatilpassing i planarbeidet, og korleis klimaendringar vil påverke risiko og sårbarheit og naturfarar som flom, skred, overvatn og erosjon.

Fylkeskommunen har etablert eit nytt klimanettverk for det nye fylket- "Vestfold og Telemark Klima- og energinettverk" der vi er medlem og deltar aktivt med innspel til tema. Medlemskapet inneber ei forpliking til klimaarbeidet og grøne moglegheiter toppleinga, systematisk arbeid med klima-miljøstyring, og dessutan utarbeidinga av ein årlig klimarekneskap og seinare klimabudsjett.

Vi deltar òg aktivt i klimanettverket med dei andre embeta, og har mykje dialog med enkelte om m.a. a. utarbeiding av sjekklister for klimatilpassing og utsleppsreduksjonar, og arbeid med klimarekneskap og budsjett

Internt har vi i 2020 utvida klimagruppa vår med representantar frå kvar avdeling som møtast minst fire gonger per år. Klimagruppa har utarbeidd og vedtatt eit mandat for arbeidet i ledergruppa. Klimagruppa lagar - og rapporterar årlig på ein handlingsplan som inneber aktivitetar som kjem i tillegg til VØI/Tildelingsbrevet. Vi er Miljøfyrtårn-sertifisert, og nytt bygg i Tønsberg er BREEAM-sertifisert, noko som set svært høge krav til berekraft og miljøstyring innanfor leing, helse- og innemiljø, energi, transport, vatn, materiale, avfall, arealbruk/økologi og forureining. For å redusere eigne utslepp ytterlegare har vi også i 2020 fått på plass ei løysing med utelukkande el-basert bildelingstenester til bruk i tenestereiser.

Kommunale klima- og energiplanar har ambisiøse mål (fra kapittel 3.2.1.3.1.1 i TB)**Rapportere på**

Alle kommuner har en gjeldende klima- og energiplan med ambisiøse mål som bidrar til å redusere klimagassutslipp

Alle kommunane har utarbeidd klima- og energiplanar, og dei er tildels svært ambisiøse. I tilbakemelding til dei kommunale planstrategiane ser vi òg til at kommunane vurderer behovet for revidering av kommunale klima- og energiplanar. I den samanheng viser vi til føringane i SPR for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing. Vidare er og dei regionale klimaplanane for Vestfold og Telemark føringar for dei kommunale klima- og energiplanane.

Ved revidering av dei kommunale klima- og energiplanane følgjer kommunane opp dei sentrale føringane og måla knytt til reduksjon i klimagassutslepp. Utfordringa er å følgje opp måla i neste omgang. Fleire kommunar har oppretta eigne stillingar for å jobbe med klimaspørsmål, noko som lovar godt for dette arbeidet framover.

I Grenlandsområdet er det stort fokus på reduksjon av klimagassutslepp frå transportsektoren som del av bypakke-arbeidet. Dette blir òg lagt til grunn ved revisjon av kommuneplanens arealdel, som kommunane Skien og Bamble er i startfasen med, mens Porsgrunn vil revidere sin arealdel i slutten av valperioden. Vestfold og Telemark fylkeskommune har vedtatt å revidere ATP-Grenland, som grunnlag for utarbeiding og oppfølging av framtidig byutviklingsavtale.

Vestfold og Telemark fylkeskommune har sekretariatsansvaret for klima- og energiforum, og har her ei pådrivarrolle.

Kommunane utarbeider tiltaksstrategiar for bruk av NMSK-midler som stimulerer klimapositive tiltak i skogen (t.d. ungskogpleie). Tiltaksstrategiar blir godkjente av Fylkesmannen.

Fylkesmannen er ikkje kjent med overordna planar frå kommunane som vurderer tiltak mot avskoging.

Kommunene har tatt i bruk ny veiledning til klimatilpassing (fra kapittel 3.2.1.3.1.2 i TB)

Rapportere på

Kommunene har tatt i bruk ny veiledning til klimatilpassing i statlig planretningslinje (SPR) for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing i kommunene, herunder i utforming av planstrategier etter plan- og bygningsloven.

Ny rettleiing til SPR for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing og dei to tilhøyrate rettleiarane frå Miljødirektoratet blir brukt aktivt i planhandsaminga vår og i tilbakemeldingen til kommunane på både planstrategiar og planar etter PBL.

Vi bistår kommunane med vurderingar av effekter og konsekvenser av klimaendringene, og brukar mellom anna "Klimaprofilane" for fylket, og rettleiareren "Klimahjelperen" frå DSB aktivt i våre innspel.

Omsynet til samfunnstryggleik er systematisk og gjennomgåande tatt med i våre innspel og tilbakemeldingar til kommunane til planstrategiane siste året. Det blir her vist til oppdaterte klimaframskrivingar som grunnlag for tiltak og ved utarbeiding og revisjon av planar. Vi vurderer vidare ROS-analysar som blir utarbeida til planarbeidet, både når det gjeld innhald og metode.

Vi opplever at kommunane har stort medvit om desse spørsmåla og at det blir tatt alvorleg ved utarbeiding av nye planar.

3.1.2.4 Andre oppdrag

Oppdrag 3.1.2.4.1

Læringsnettverk

Det er etablert fem læringsnettverk i Vestfold og Telemark. Alle nettverk har utviklingsprosjekt som skal stimulere til teneste- og tiltaksutvikling i kommunane. I tillegg har og tre av nettverka utviklingsprosjekt som skal styrke oppfølginga og rettleiinga til kommunane av kommunale fosterheimar. Prosjekta består mellom anna av å utvikle felles rutinar og retningslinjer på tvers av kommunar, opplæring i implementeringskunnskap, utvikling av evalueringsverktøy, etablere og utvikle eigne rettleiingstilbod, kompetansehevande tiltak for tilsette, familierådsarbeid, ettervernsarbeid og etablering av ressursteam på tvers av kommunar.

Eitt av nettverka som består av 11 kommunar og 4 interkommunale barneverntenestar, deltar og i forprosjekt for utprøving av grunnmodell for hjelpetiltak i regi av Bufdir. Arbeidet starta juni 2020.

Vi har arrangert ein felles samarbeidsdag for nettverka i 2020, der også aktuelle kompetansetilbud har bidratt. Det er innhenta skriftleg evaluering og rapportering frå nettverka for 2020. På grunn av koronapandemien har alle nettverka måtta utsetja aktivitetar i 2020 i samband med prosjekta sine.

Tenestestøtteprogrammet

Dei små og sårbare kommunane i Vestfold og Telemark har gjennomført tenestestøtteprogrammet. Alle gir gode tilbakemeldingar på nytteverdien av deltakinga.

I 2020 er det Holmestrand og Horten som har fått tilbod om og takka ja til deltaking i tenestestøtteprogrammet. Korona-pandemien har gjort at tidspunkta for oppstart vart utsett, og ein hadde førebuande møte og leiarmøte med kommunane seint på året. Sjølv om det no er lagt til rette for at ein kan gjennomføra programmet digitalt, er det ikkje tvil om at dette utgjør ei stor utfordring for barnevernstenestene. Tenestene rapporterer om ei sliten personalgruppe grunna den spesielle tida vi er inne i, og leiarane er tydelege på at det ikkje er forsvarleg å gjennomføra programmet med den tidssløyfen som no er laga. Dei har i eige brev til rettleier og Bufdir bedt om utsett oppstart for fellessamlingane, slik at programmet kan gjennomførast ved fysisk nærvær, noko vi støttar dei i.

Førebels melding frå Bufdir er at to nye kommunar vil få tilbod om å delta i 2021, medan resten av kommunane i fylket vårt vil få tilbod i 2024.

Statsforvaltaren opplever programmet som viktig i arbeidet med implementering av felles praksis i den enkelte tenesta, og kan forhåpentlegvis bidra til ei større forståing/likskap i undersøknings- og tiltaksarbeidet i barnevernstenestene over heile landet.

Rettleiingsteam

Vi har ei barnevernsteneste som deltar i rettleiingsteam. På grunn av koronapandemien har oppstarten komme i gang noko seinare enn planlagt, men barnevernstenesta rapporterer at dei no er i gang. Barnevernstenesta er tydeleg på at rettleiingsteam er eit viktig og riktig tiltak for dei.

Dialogmøte

Statsforvaltaren har gjennomført dialogmøte med kommunane i samband med Bufdir sin kartlegging knytt opp mot barnevernsreforma.

Vi planlegg dialogmøte med kommunane som eit ledd i oppfølginga av barnevernsreforma første kvartal i 2021.

Oppdrag 3.2.1.4.2

Barn- og unge gruppa har arbeidd med å gjera kommunane og fylkeskommunen kjent med dei voldsforebyggjende verktøya "Eg Veit" og "SNAKKA" representert ved helse- og omsorgsavdelinga og oppvekstavdelinga, herunder barnevern, barnehage, skule og NAV.

3.1.2.5 Tilrettelegge for god CBRNE-beredskap

I vår FylkesROS frå januar 2020 er CBRN omtala. Me har og styrka CBRNE beredskapen ved at prosjektmidlar frå DSA er nytta til å utvikla atomberedskapen i IUA-regi. Planlagde aktivitetar som fagdagar for innsatspersonell vart kansellert grunna korona.

Vurdere etterlevelse av CBRNE (fra kapittel 3.2.1.5.1.1 i TB)

Rapportere på

Sørge for at CBRNE er vurdert i etterlevelse av relevante krav i [Fylkesmannens samfunnsikkerhetsinstruks](#)

Samarbeid med IUA er vår satsing slik at me kan utvikla heilskapleg CBRNE beredskap. Samstundes har koronaepidemien styrka CBRN-beredskapen i fylket. Kommunanes smitteverberedskap er til dømes sentralt i beredskap for terror med biologiske agens.

Ivareta rollen som regionalt samordningsrollen innen CBRNE-beredskap (fra kapittel 3.2.1.5.1.2 i TB)

Rapportere på

Ivareta rollen som regionalt samordningsledd i tråd med Fylkesmannens samfunnsikkerhetsinstruks innen CBRNE-beredskap, ref. [kgl.res. 23. august 2013 - Atomberedskap sentral og regional organisering](#) og *mandat for beredskapsutvalget mot biologiske hendelser, 23.mars 2019*.

FylkesROS inneheld fleire tema om CBRNE. Midlar frå DSA er nytta til å styrka den regionale atomulykkesberedskap. Tildeling av midlar for flaumvern i 2020 vart ruta til materiell og kompetanse i IUA. Dette styrkar og CBRN-beredskapen, særleg rensekapasitet.

CBRNE-beredskap i fylkesberedskapsrådet (fra kapittel 3.2.1.5.1.3 i TB)

Rapportere på

Benytte fylkesberedskapsrådet aktivt for å sikre god faglig rådgivning regionalt og lokalt, i tråd med [Nasjonal strategi for CBRNE-beredskap](#).

I 2020 hadde me møter i FBR kvar 14. dag, kommunane kvar veke frå starten av mars. ABU er integrert i fylkesberedskapsrådet. Arbeidet med å styrka smitteverberedskapen har effekt også for CBRNE-beredskapen, særleg "B"-delen. Kommunanens samfunnmedisinske kompetanse og akuttmedisinsk beredskap er ein sentral del av CBRNE-beredskapen.

3.1.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene

3.1.3.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og saksbehandling

Oppvekst:

Vi vurderar at i eit år med dei utfordringane som pandemien har ført med seg, har vi på mange måter hatt ekstra hyppig og god kontakt med kommunane på alle saksområda våre. I disse møtene har vi ofte veileda på lovverket.

Vi har i 2020 gjennomført så godt som alle pålagte tilsyn. Vi vurderar dermed at vi har hatt god måloppnåing.

Miljø:

Covid-19 gjer at det har vore vanskeleg å gjere nok tilsyn på forureiningsfeltet, og vi er ikkje nøgd med det. Vi har vidare ikkje kontrollert årsrapportar for bedriftane, noko vi i ettertid ser at vi skulle ha gjort. Årsaka til avvik var ressursituasjonen i gruppa, som var krevjande, og skifte av fagsjef.

Minimum 2 tilsyn per år. (fra kapittel 3.3.1.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Minimum 2 tilsyn per år.

Vi har ført stedlig tilsyn med Horten og Nome kommune. Tilsystema var individuell plan for deltakarar i introduksjonsprogrammet etter introduksjonslova § 6 og § 19 første ledd.

Begge tilsyna vart gjennomførte som følge av ei risikovurdering.

Tilsyna viste at begge kommunar braut introduksjonslova.

Alle klagesaker er behandlet innen (fra kapittel 3.3.1.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Alle klagesaker er behandlet innen 12 uker, jf. § 7-1 bokstav d, i byggesaksforskriften

Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i byggesaker etter plan- og bygningsloven

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	-82 %	40 %	351	139

Alle klagesaker der det er gitt (fra kapittel 3.3.1.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Alle klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42, er behandlet innen 6 uker, jf. § 7-1 bokstav e, i byggesaksforskriften

Saksbehandlingstid for klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 6 uker
100 %	-82 %	18 %	11	2

Vi hadde eit etterslep av restansar frå 2019 over i 2020 som førte til at vi ikkje overheldt 6-ukersfristen i alle saker der det var gitt utsett iverksetting. Dei sakene vart likevel vurderte konkret når det gjaldt prioritering.

Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans (fra kapittel 3.3.1.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker

Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker på plan- og bygningsrettens område

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	-14 %	86 %	7	6

Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans (fra kapittel 3.3.1.1.3.2 i TB)

Rapportere på

Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker

Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker (klageinstans) på plan- og bygningsrettens område

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	0 %	100 %	1	1

IED: Avfalls-BREF (fra kapittel 3.3.1.1.4.1 i TB)

Rapportere på

Alle aktuelle virksomheter som er omfattet av avfalls-BREF, har fått varsel og pålegg om endring av tillatelse.

Alle avfallsanlegga i fylket er pålagt å vurdere om dei er omfatta av BAT. Vi har starta med å vurdere verksemdenes eigenvurdering på pålegget om BAT-vurdering. To verksemdar har fått oppdaterte løyve i tråd med relevante BAT-krav, herunder BAT-AEL, i samband med endringssøknader.

Virksomheter omfattet i avfalls-BREF

Antall virksomheter omfattet i avfalls-BREF	Antall virksomheter som har fått varsel og pålegg om endring av tillatelser	Differanse
20	2	-18

To verksemdar har, i samband med endringssøknader, fått oppdaterte løyve i samsvar med relevante BAT-krav.

Forurensningstilsyn: God kompetanse (fra kapittel 3.3.1.1.5.1 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen har god kompetanse og tilfredsstillende aktivitet på forurensningstilsyn

Vi vurderer oppnåing av målet i 2020 som middels. Ein føresetnad for å lykkast på dette området er å halda oss fagleg oppdatert og ha gode kunnskapar om regelverket til kvar tid. Vi deltar derfor på alle fagsamlinger som miljødirektoratet held. Vi deltar òg på andre relevante fagsamlinger og i relevante nasjonale tilsynsaksjonar. Det er etablert eit eige landsdekkande tilsynsnettverk for fylkesmennene der vi er aktivt deltakande i. Vi deltar òg i regionalt samarbeid med HMS-etatene.

Omfanget av tilsyn i 2020 vart vesentleg mindre enn planlagt grunna Covid-19. Vi har fleire år hatt problem med å gjennomføre det forventa talet på tilsyn og klare forventa frekvens for tilsyn med dei enkelte verksemdene. Digitale tilsyn synsast ressurskrevande å gjennomføra både i forhold til storleik, og manglande digital kompetanse og løysingar for dei fleste verksemdene vi fører tilsyn med. Det er og ei utfordring at vi ikkje har nok personell med høg kompetanse og erfaring innan tilsynsfaget. To medarbeidarar skulle vore på tilsynskurs som vart avlyst i 2020.

Vi tilset i 2021 ein ny medarbeidar som primært skal jobba med tilsyn.
2-4 medarbeidarar vil og delta på tilsynskurs om det avholdast i 2021
Vi forventer at effekten av dei planlagde tiltaka fyst vil bli synlege i 2022.

Vi gir utstrekt rettleiing til små- og mellomstore bedrifter og til kommunane gjennom tilsynsarbeidet vårt og gjennom arbeidet med utarbeiding av løyve. Vi har ikkje kontrollert årsrapportane i 2020, det ser vi no at vi skulle ha gjort. Årsaka var manglande ressurser og skifte av fagsjef. Avviket er drøfta med Miljødirektoratet og vi er enige om at ei slik prioritering ikkje skal gjerast om igjen.

3.1.3.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning

Landbruksavdelinga legg vekt på kompetanseoppdraget vi har overfor kommunane i lov- og tilskottsforvaltninga, og meiner det bidrar sterkt til effektiv og korrekt lov- og tilskottsforvaltning. Året har gjeitt oss nokre utfordringar med tanke på gjennomføring av kompetansesamlingar, men vi har likevel gjennomført kompetansesamlingar med spissa tema, mellom anna om lov- og tilskottsforvaltning. Ansvar for å rettleie blir òg varetatt ved kontakt per telefon og e-post. Landbruksavdelinga er i tillegg klageinstans i slike saker.

Det er eit press for å dele landbrukseigedomar, både av driftsmessige- og økonomiske omsyn, og det er eit press på konsesjon ved erverv av særleg skog- og utmarksareal. Landbruksavdelinga er kjent med at nokre kommunar har utfordringar med å halde ein likeins og korrekt praksis i disse sakene. Dette gjer òg at det kan vere variasjonar i praksis frå kommune til kommune. Det er uheldig av omsyn til likebehandling, rettstryggleik og ein forsvarleg varetaking av landbrukets arealressursar. Vi har i 2020 gjennomført 4 kompetansesamlingar på Teams på enkeltområder innanfor lov- og eigedomsforvaltninga. Vi spør kommunane kva for tema vi skal ha på kompetansesamlingane, og vi kan sjå av klagebehandlinga at administrasjonen bruker den kunnskapen dei får. Den største utfordringa på lovområdet er å nå fram til politikarane.

Landbruksavdelinga har over tid gitt tilbod om opplæring av politikarane i lovforvaltning, og vi ser no at interessa for dette er aukande. Det har vore eit etterslep av saker til klagebehandling på lov- og eigedomsområdet etter samanslåinga av Vestfold og Telemark, men landbruksavdelinga har i løpet av året jobba ned restansar og er no innanfor ei forsvarleg saksbehandlingstid.

På vår nettside legg vi kvar veke ut aktuell informasjon om mellom anna tilskottsforvaltning til kommunane. Vi sender òg ut fire informasjonsskriv ("Informasjon til bonden") i året direkte til alle bønder i Vestfold og Telemark som søker produksjonstilskot. Skrivet er ein nyttig informasjonskanal for nyheiter innan tilskottsforvaltning. E-posten blir sendt med ei programvare for utsending av e-post med moglegheit for å melde seg av. E-postadressa blir henta frå søknad om produksjonstilskot. Nyheiter på våre nettsider når fram til bøndene når dei blir lenka til landbruksportalen for Vestfold og Telemark sin nettside grontfagsenter.no.

I 2020 har Landbruksdirektoratet gjort ei rekke forbetringar i fagsystemet for produksjonstilskot, eStil PT, som gjer det enklare for kommunane å følgje opp avvik og varselmeldingar i søknadene. Kommunane vert «tvinga» til å gjere skriftlege vurderingar slik at dei oppfyller krava til å dokumentere vurderingane som gjerast, slik dei er gitt i rundskriv. Endringane og forbetringane i eStil PT har gjort det enklare og meir rasjonelt for oss å følgje opp og kontrollere kommunane.

Vi har over tid etterspurt verktøy for å følgje opp vilkåret om vanleg jordbruksproduksjon i § 2 i forskrift om produksjons- og avløysartilskot. I løpet av 2020 har fleire rapportar om dette kome på plass. Landbruksdirektoratet har involvert oss og andre embete i dette arbeidet, og det set vi pris på. Det er nyttig at direktoratet bruker oss aktivt, som det bindeleddet vi er mellom kommune og stat. Vi ser fram til at det kjem på plass rapportar om vanleg jordbruksproduksjon òg for grovfôr og korn.

I 2019 starta vi eit arbeid for å bevisstgjere kommunane i oppfølging av vilkåret om vanleg jordbruksproduksjon. Med utgangspunkt i rapportane frå Landbruksdirektoratet, søkjemoglegheiter i fagsystemet eStil PT og innspel frå ei referansegruppe med representantar frå kommunane, har vi utarbeidd eit dokument til støtte for kommunane sitt arbeid med vilkåret om vanleg jordbruksproduksjon. Kommunane si oppfølging av vilkåret i § 2 i forskrift om produksjons- og avløysartilskot vil vi i det vidare vere ein del av vår forvaltingskontroll.

I mars 2020 sendte vi brev til Landbruksdirektoratet om svakheiter ved § 4 tredje og fjerde ledd i forskrift om produksjons- og avløysartilskot. Vi meiner det er nødvendig å endre regelverket, slik at det vert mogleg å kome med reaksjonar som står i samhøve med regelverksbrotet sin alvorgrad. Vi har fått

informasjon om at saka no er hos LMD og at det vil kome endringar i forskrifta. Det er heilt nødvendig, og vi ventar at nytt regelverk blir fastsett så fort som råd.

I samband med arbeidet med risikovurderingar av produksjons- og avløysartilskot spelte vi i september inn til Landbruksdirektoratet at det er ein risiko at éin person i kommunen aleine kan stå for all sakshandsaming og attestering. Vi foreslo at det prioriterast ressursar til å innføre to-trinns-godkjenning av vedtak i eStil PT. Landbruksdirektoratet svarte at dei allereie er i gong med å utvikle funksjonen og at den vil verte implementert i 2021, både i eStil PT og eStil RMP.

I 2020 har vi arbeidd med forbetra internkontroll som eit viktig verktøy for å sikre effektiv og korrekt lov- og tilskotsforvaltning. Vi har halde fram med arbeidet med å lage felles rutinar og dokument for den nye landbruksavdelinga, kor vi tar med det beste frå dei tidlegare embeta Telemark og Vestfold. Våre rutinar omfattar våre eigne pålagde oppgåver som kjem fram av rundskriv og instruksar, og i tillegg har vi valt å innlemme oppfølging av nokre av kommunane sine oppgåver i våre rutineskildringar. Slik synleggjer og vektlegg vi behovet for samordna praksis og lik handsaming i alle kommunane i fylket. Kompetanseoppdraget er òg synleggjort i rutineskildringane. Framleis står det att å knyte internkontrollen for ordningane i landbruket til Riskmanager i embetet. Vi har nytta embetet sine malar eller gjort avklaringar med administrativ eining der vi ynskjer å bruke eigne malar, så innlemminga i Riskmanager vil vere enkel. Arbeidet med internkontroll er ein kontinuerleg prosess, og basert på erfaringar og tilbakemeldingar i 2020, vil vi gjere endringar og forbetringar i internkontrollen i 2021.

Gjennomført kontroller i henhold til kontrollplan (fra kapittel 3.3.1.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Det er gjennomført kontroller i henhold til kontrollplan, og planen er bekreftet til Landbruksdirektoratet.

Risikobasert kontrollplan er utarbeida for 2020, og det er sendt skriftleg stadfesting om dette til Landbruksdirektoratet innan fristen 01.04.2020. Kontrollarbeidet er gjennomført i samsvar med planen.

Kontroll av foretak - husdyrkonsesjon

Betegnelse på rapporteringskrav	Svar
Er kontroll av foretak på husdyrkonsesjonsområdet gjennomført i samsvar med Ldirs rundskriv?	Ja
Antall foretak der det er innhentet opplysninger utover det som er tilgjengelig i egne systemer	3
Antall foretak som er fulgt opp etter kontroller i 2019	7
Antall foretak som skal følges opp vedr. produksjonsgrensen i 2021	13
Antall foretak det er gjennomført stedlig kontroll hos i 2020	3
Antall foretak som er kontrollert pga. mistanke om driftsfelleskap	3
Antall foretak som har fått vedtak om standardisert erstatning	1
Antall foretak som har fått standardisert erstatning pga. driftsfelleskap	0
Antall foretak som er kontrollert, men vedtak om standardisert erstatning er under arbeid	2
Beløp standardisert erstatning sendt til Ldir for innkreving	35750

Risikobaserte kontroller i forvaltningen av tilskudd og erstatninger

Ordning	Er kontrollpunkter fastsatt?	Effekter av kontrollpunktene
Tilskot til veterinære reiser	Ja	Det vart ikkje funne avvik i kontrollane. Det er kontrollert eit utval av innkomne søknader etter ei risikovurdering. Riskofaktorer vi har sett etter er med anna søknader med høge tilskotsbeløp, hyppighet av besøk same stad og same dag, skyssmåte (båt), veterinærer som tidlegare har gjort mykje feil i søknader og anna. I overkant av 20% av søknadene er kontrollera risikobasert etter dette. Tidsbruken har vore i samsvar med dette.
Stimuleringsstilskot	Ja	Ordninga blei satt opp i kontrollplanen i 2020 og dei 4 aktuelle veterinærområdene i Vestfold/Telemark skulle kontrollerast for resultatoppnåing. Alle veterinærområdene har dokumentert skriftleg korleis tenesta er organisert og kva for avtaler som gjeld for veterinærhjelp til produksjonsdyr. Øvrige opplysninger om verksemd og bruk av tilskotet kjem fram i Agros. Vi fann at tilskota er brukt i tråd med regelverket.

Kontroll av foretak - tidligpensjonsordningen

Betegnelse på rapporteringskrav	Svar
Kontrollert som følge av avvik i kontrolliste	
Saker funnet i orden	
Saker med feil	
Beskrivelse av feilene	

Landbruksdirektoratet har ikkje sendt ut lister for kontroll av næringsinntekta til tidlegpensjonistane i 2019. Vi har fått opplyst om at lister for 2019 og 2020 skal sendast ut frå direktoratet i november 2021. Denne kontrollen har derfor ikkje vore mogleg å gjennomføre for søkjarane i 2019 enno.

Kontroll av foretak som følge av mulige feilopplysninger

Foretak	Ordning og årsak	Resultat	Oppfølging
A, B, C	Husdyrkonsesjon og produksjonstilskot/avløysartilskot. Vi fikk melding av Landbruksdirektoratet om at same person stod som søkjar på avløysartilskot knytta til ulike verksemdar. Dette er årsaka til at vi har starta ei omfattande kontroll av verksemdene som er knytta opp til ein familie som driv konsesjonsregulert produksjon.	Kontrollen er under arbeid.	Vi har hatt møte med dei involverte og har samla saman mykje informasjon om verksemda og korleis dei samhandlar. No jobbar vi med å få oversikt over reknskapet. Det er ikkje tatt stilling til reaksjon enno. Vi håper å avslutte kontrollen første halvår 2021.

Gjennomført risikobasert forvaltningskontroll (fra kapittel 3.3.1.2.1.2 i TB)

Rapportere på

Det er gjennomført risikobasert forvaltningskontroll av 20 pst. av kommunene.

Det ble i 2020 gjennomført kontroll med ein eller fleire tilskotsordningar i 15 kommunar i Vestfold og Telemark fylke. Dette utgjør forvaltningskontroll i 65% av kommunane.

Forvaltningskontroller av kommunene

Kommune	Ordninger og omfang	Avvik ved kontroll (antall og beskrivelse)	Oppfølging av avvik
Sandefjord	PT avikshandtering, SML og RMP.	PT (produksjonstilskot): 2 avik; 1. Det er ikkje skriftleg grunngjeving for kvifor den einstkilde søknad er plukka ut til risikobasert kontroll. 2. Kontrollerte verdiar er ikkje systematisk ført i kolonna for risikobasert kontroll i fagsystemet eStil PT, SML og RMP: Det ble ikkje funne avvik i forvaltninga. Det ble utført både dokumentkontrollar og feltkontrollar for begge ordningane. Kontrollstad: Kommunen.	Produksjonstilskot: Frist for lukking av avvik er ikkje ute på tidspunktet for årsrapportering. Kommunen skal sende inn forbetra, skriftleg rutine.
Tinn	SML, RMP, tilskot til tiltak i beiteområde	Ingen avvik for SML, RMP eller tilskot til tiltak i beiteområde.	
Holmestrand	NMSK- tilskott til skogkultur, NMSK skogsbilvegar vedlikehald. Revisjon av skogfond. Foretaks kontroll av to søknader knytt til kommuneskogen. Gjennomført møte med kommunen om resultat av kontrollen og rutinger for kommunens vegvedlikehaldskontroll.	NMSK Skogsvegar vedlikehald: 1 avik- manglar rutine for gjennomføring av systematisk kontroll av vegvedlikehaldet for skogsvegar motteke tilskott. Skogkultur 2 avik a) Krevde ikkje søknadsskjema b) Fatta vedtak utan fullmakter frå eigarar. Revisor fann same saka utan fullmakt.	NMSK skogsbilvegar vedlikehald - fylgt opp med møte med kommunen med gjennomgang av lovar, forskrifter, regelverk, retningslinjer og sentrale og lokale rettleiarar for krav, anbefalingar og risiko knytt til vegvedlikehald m.o.t. økonomi, bruk og sikkerheit for veganlegg, nedanforliggende terreng og infrastruktur og bebygd areal. Det er særskilt lagt vekt på utfordringar knytt til auka nedbør og flaum og fare for jord- og leirskred i område utsette for rasfare. Statsforvaltaren har planlagt kompetansesamlingar i fylket med vegvedlikehald som tema. Skogkultur: a) Skjema skal vere tatt i bruk b) Endra rutine. Fullmakt i enkeltsak henta inn. Vi har sendt brev til alle kommunane om bruk av fullmakter når søkjar ikkje er heimelshavar eller advokat.
Kragerø/Drangedal	NMSK skogkultur, skogfond, PT avikshandtering	Skogkultur: 0 avik registrerte. Skogfundsrevisjonen: Tre kontoar med avvik i avsetnad. Skyldast m.a. registrering på feil skogeigar. To kontoar med negativ saldo. Den eine gjeld eit uvesentleg beløp. Eldre saker. PT: 3 avik; 1. For få kontrollerte saker, 2. Risikobaserte kontrollar er ikkje tilstrekkeleg dokumentert, 3. Det er ikkje avkorta ved brot på kravet om gjødslingsplan.	Skogfundsrevisjon: Fulgt opp av kommunen. Produksjonstilskot: Frist for lukking av avvik er ikkje ute på tidspunktet for årsrapportering. Kommunen skal sende inn forbetra, skriftleg rutine.
Kviteseid/Nissedal	NMSK skogkultur, skogfond. Revisjon av skogfond	Skogkultur: 0 avik registrerte. Skogfundsrevisjon: Funn der søkaren ikkje er heimelshavar eller advokat og fullmakt ikkje ligg føre.	Skogfundsrevisjon: Vi har sendt brev til alle kommunane om bruk av fullmakt frå heimelshavaren om ikkje søkaren er heimelshavar eller advokat.
Larvik	NMSK skogsbilvegar vedlikehald: Gjennomført møte med kommunen om resultat av kontrollen og rutinger for kommunens vegvedlikehaldskontroll.	NMSK Skogsvegar vedlikehald: 1 avik- manglar rutine for gjennomføring av systematisk kontroll av vegvedlikehaldet for skogsvegar motteke tilskott.	NMSK skogsbilvegar vedlikehald - fylgt opp med møte med kommunen med gjennomgang av lovar, forskrifter, regelverk, retningslinjer og sentrale og lokale rettleiarar for krav, anbefalingar og risiko knytt til vegvedlikehald m.o.t. økonomi, bruk og sikkerheit for veganlegg, nedanforliggende terreng og infrastruktur og bygd areal. Det er særskilt lagt vekt på utfordringar knytt til auka nedbør og flaum og fare for jord- og leirskred i område utsette for rasfare. Statsforvaltaren har planlagt kompetansesamlingar i fylket med vegvedlikehald som tema.
Notodden	NMSK skogsbilvegar vedlikehald: Gjennomført kontroll av vedlikehaldet på 4 skogsvegar i felt og møte med kommunen om resultat av kontrollen og rutinger for kommunens vegvedlikehaldskontroll.	NMSK Skogsvegar vedlikehald: 1 avik- manglar rutine for gjennomføring av systematisk kontroll av vegvedlikehaldet for skogsvegar motteke tilskott.	NMSK skogsbilvegar vedlikehald - fylgt opp med møte med kommunen med gjennomgang av lovar, forskrifter, regelverk, retningslinjer og sentrale og lokale rettleiarar for krav, anbefalingar og risiko knytt til vegvedlikehald m.o.t. økonomi, bruk og sikkerheit for veganlegg, nedanforliggende terreng og infrastruktur og bygd areal. Det er særskilt lagt vekt på utfordringar knytt til auka nedbør og flaum og fare for jord- og leirskred i område utsette for rasfare. Statsforvaltaren har planlagt kompetansesamlingar i fylket med vegvedlikehald som tema.
Skien	NMSK skogsbilvegar vedlikehald: Gjennomført kontroll av vedlikehaldet på 2 skogsvegar i felt og møte med kommunen om resultat av kontrollen og rutinger for kommunens vegvedlikehaldskontroll. Avløsning ved sykdom	NMSK Skogsvegar vedlikehald: 1 avik- manglar rutine for gjennomføring av systematisk kontroll av vegvedlikehaldet for skogsvegar motteke tilskott. Avløsning ved sykdom. Det vart gjennomført dokumentkontroll i november 2020. Ingen avik vart funne	NMSK skogsbilvegar vedlikehald - fylgt opp med møte med kommunen med gjennomgang av lovar, forskrifter, regelverk, retningslinjer og sentrale og lokale rettleiarar for krav, anbefalingar og risiko knytt til vegvedlikehald m.o.t. økonomi, bruk og sikkerheit for veganlegg, nedanforliggende terreng og infrastruktur og bygd areal. Det er særskilt lagt vekt på utfordringar knytt til auka nedbør og flaum og fare for jord- og leirskred i område utsette for rasfare. Statsforvaltaren har planlagt kompetansesamlingar i fylket med vegvedlikehald som tema.
Porsgrunn	Avløsning ved sykdom	Dokumentkontroll gjennomført i november 2020. Inga avik funne	
Bamble	PT avikshandtering	Produksjonstilskot: 2 avik; 1. For få kontrollerte søknader, 2. Risikobaserte kontrollar er ikkje tilstrekkeleg dokumentert.	Produksjonstilskot: Frist for lukking av avvik er ikkje ute på tidspunktet for årsrapportering. Kommunen skal sende inn forbetra, skriftleg rutine.
Midt-Telemark	Avløsning ved sykdom	Dokumentkontroll i november 2020. Inga avik funne	
Tønsberg	Avløsning ved sykdom	Dokumentkontroll gjennomført i oktober 2020. Inga avik.	
Færder	Avløsning ved sykdom	Dokumentkontroll gjennomført i oktober 2020. Inga avik	

Forvaltningskontroller av kommunene, 20%

Resultatmål	Differanse resultatmål	Resultat	Antall gjennomførte forvaltningskontroller	Antall kommuner i fylket
20 %	45	65 %	15	23

Andel avvik avdekket under (fra kapittel 3.3.1.2.1.3 i TB)

Rapportere på

Andel avvik avdekket under kontroll som er fulgt opp: 100 pst.

Avvika vi har funne er omtalt i sluttrapportane til kommunane som har hatt forvaltingskontroll. Kommunane har fått fristar til å utbetre avvika. Vår erfaring er at kommunane følger dette godt opp. Alle avvik kor fristen for å lukke avvik er ute, er no lukka. Nokre avvik har kommunane frist til 1. mars i 2021 med å lukke.

3.1.3.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester

Tiltak for å styrkje tillit til tenestene og varetaking av retten til nødvendige og forsvarlege tenester er ei sentral oppgåve i arbeidet innan helse, omsorg og sosial. Helse- og omsorgsavdelinga har i 2020 gjeve rettleiing om fortolkning av regelverk og lagt vekt på at saksbehandlingstida skal vere kort. Vi har prioritert saker som gjeld rettstryggleiken til enkeltpersonar. På grunn av ressursituasjonen i avdelinga har vi ikkje klart å oppfylle volumkravet for planlagde tilsyn i 2020.

Nye tvangstiltak skal følges opp med tilsyn (fra kapittel 3.3.1.3.1.1 i TB)**Rapportere på**

Nye tvangstiltak skal følges opp med tilsyn. Tilsynet skal utføres på stedet hvor tjenesten ytes og tvangstiltakene utøves. Fylkesmannen skal undersøke om kommunens plikter overholdes i samsvar med overprøvede vedtak. Prioritering av tilsyn med tvang skal for øvrig være basert på informasjon om risikoforhold og på fylkesmannens kjennskap til kommunene og aktuelle vedtak.

Fylkesmannen har i 2020 ikkje hatt høve til å gjennomføra stedleg tilsyn knytta til tvang og makt etter hol kapittel 9. Dette skuldast for ein stor del pandemien, men ikkje minst også ressursituasjonen i avdelinga.

Fylkesmannen skal ta kontakt med det enkelte barn (fra kapittel 3.3.1.3.2.1 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal ta kontakt med det enkelte barn med tilbud om tilsynssamtale. Hvilke konsekvenser koronapandemien har for omsorgen og oppfølgingen barna får på institusjonen må være tema i samtalen med barna. Barnet kan kontaktes i forkant eller under fylkesmannens tilsynsbesøk. Dersom barnet ikke var tilstede under tilsynsbesøket, skal fylkesmannen i etterkant kontakte barnet med tilbud om samtale.

Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark legg stor vekt på å få snakke med barn og unge som bur på institusjonane i fylket vårt. Vi har oppretta ein kontakttelefon for barn og unge som bur i barneverninstitusjonar. Dette mobilnummeret er gjort kjent på Statsforvalteren sine nettstader. Der er og sendt ut ulik informasjon til institusjonane og til bebuarane som bur der om at vi kan nåast på dette nummeret på dagtid.

Ved melde tilsyn blir det sendt ut eit varsel med informasjon om tilsynsbesøket. Her blir institusjonen bedt om å informere bebuarane om tilsynsbesøket. I forkant av sjølve besøket skal det sendast ein SMS til den enkelte bebuar, via institusjonens mobiltelefon. Her gir vi bebuaren informasjon om tilsynet og at vi ønsker å snakka med dei om korleis det er å bu på institusjonen. Alle får tilbud om samtale. Bebuarar får utdelt brosjyra med vår kontaktinformasjon og informasjon om vår rolle/funksjon. Brosjyra med kontaktinformasjon blir lagd igjen til dei av bebuarane vi ikkje fekk snakke med. Her gir vi beskjed om at dei kan ta kontakt hvis dei ombestemmer seg og likevel ønsker samtale. Ved uanmeldte tilsynsbesøk skal vi senda SMS med tilsvarende informasjon til dei som vi ikkje fekk snakka med.

Vi har erfart at ungdommer ikkje ønsker å snakke med oss, men vil kommunisera på SMS.

Fylkesmannen skal gjennomføre samtale med alle barn som ønsker det. (fra kapittel 3.3.1.3.2.2 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal gjennomføre samtale med alle barn som ønsker det.

På tidspunktene som tilsynene ble gjennomført bodde det til sammen 169 barn i barneverninstitusjonane i Vestfold og Telemark. Det ble gjennomført 85 samtaler. 144 barn ble tilbudt samtale. Det utgjør 85 prosent ut fra antall barn som bodde på institusjonane på tilsynstidspunktet. Vi tilbyr alle barna samtaler, men noen av disse tilbudene skjer via de ansatte på institusjonen, og blir derfor ikkje registrert som et personlig tilbud til det enkelte barn.

Median saksbehandlingstid for tilsynssaker HOD (fra kapittel 3.3.1.3.3.1 i TB)

Rapportere på

Median saksbehandlingstid for tilsynssaker: 6 måneder eller mindre.

Vi starta i 2020 219 tilsynssaker og avslutta 250. Vi planlegg med ein vidare reduksjon i 2021.

Av dei 250 sakene vart 26 avslutta med lokal avklaring. 14 av dei 250 vart ikkje realitetshandsama, men avslutta grunna pandemien. Totalt vart difor 210 realitetshandsama, 47% innafor 6 månader.

Vi har ikkje oppfylt krava i 2020. Dette skuldast for ein stor del ressursituasjonen i avdelinga og pandemien.

Median saksbehandlingstid for tilsynssaker: 6 måneder eller mindre (Helse/omsorg)

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Helse/omsorg	50 %	- 3 %	47 %

Saksbehandlingstid for tilsynssaker ASD (fra kapittel 3.3.1.3.3.2 i TB)**Rapportere på**

Saksbehandlingstid for tilsynssaker: 5 måneder eller mindre

Vi hadde ingen tilsynssaker i 2020.

Saksbehandlingstid for tilsynssaker: 5 måneder eller mindre (Sosial)

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Sosial	100 %	- 100 %	0 %

Avslutning av klagesaker (fra kapittel 3.3.1.3.3.3 i TB)**Rapportere på**

Avslutning av klagesaker: Minst 90 prosent innen 3 måneder.

Helse/omsorg: Vi behandla 97% av klagesakene innan tre månader. Vi behandla 500 klagesaker i 2020.

Sosial: Vi behandla 311 klagesaker. 99 % vart behandla innan tre månader.

Saksbehandlingstid - Avslutning av klagesaker: minst 90% innen 3 måneder

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Realitetsbehandlet innen 3 md.
Sosial	90 %	9 %	99 %
Helse/omsorg	90 %	7 %	97 %

Andel vedtak om bruk av tvang og makt (fra kapittel 3.3.1.3.3.4 i TB)**Rapportere på**

Andel vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning som er overprøvd innen 3 måneder: Minst 90 %.

Vi overprøvde i 2020 totalt 109 vedtak etter hol. kapittel 9. Andel overprøvde vedtak som hadde ei sakshandsamingstid innan 3 månader var i 2020 på 89 %, dvs. eit prosentpoeng under målkravet. Resultatet er ei klar forbedring sidan 2019 (73 %). Vi har ei lita gruppe sakshandshandsamarar på desse sakane og vi har også hatt ei langtidssjukemelding i gruppa i 2020. Vi har likevel fortsatt god kontroll på sakane.

Saksbehandlingstid - Vedtak om bruk av tvang og makt: minst 90% innen 3 måneder

Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
90 %	- 1 %	89 %

Andel søknader om dispensasjon fra utdanningskrav (fra kapittel 3.3.1.3.3.5 i TB)**Rapportere på**

Andel søknader om dispensasjon fra utdanningskrav som er behandlet innen 3 måneder: Minst 90 %.

Søknadar om dispensasjon som kjem inn utanom vedtak som overprøvast, behandlast fortløpande. Det er ingen utfordringar knytta til dette.

Avslutning av klager på tvang i barnevernsinstitusjoner og omsorgssentre (fra kapittel 3.3.1.3.3.6 i TB)

Rapportere på

Minst 90 % av klager på tvang i barnevernsinstitusjoner og omsorgssentre skal være avsluttet innen 1 måned.

Vi har behandla 37 klager på tvang etter rettighetsforskrifta. 92 % av sakene er avslutta innan ein måned.

Vi har ingen omsorgssentre i Vestfold og Telemark.

Saksbehandlingstid - klager på tvang i barnevernsinstitusjoner og omsorgssentre: minst 90% innen 1 måned

Resultatmål	Differanse	Avsluttet innen 1 måned
90 %	2 %	92 %

Resultatmål FMVT (fra kapittel 3.3.1.3.4.3 i TB)

Rapportere på

Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 265 poeng

Statsforvaltaren har ikkje oppfylt krava i 2020. Dette skuldast for ein stor del ressursituasjonen i avdelinga og pandemien. Det vart gjennomført totalt 6 systemrevisjonar i kommunane med tema kommunalt beredskapsarbeid og helseberedskap.

Aktivitetsvolum av tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester

Resultatmål	Differanse	Resultat
265	-205	60

Resultatmål FMAG, FMIN og FMVT (fra kapittel 3.3.1.3.5.2 i TB)

Rapportere på

Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 60 poeng

Statsforvaltaren har ikkje oppfylt krava i 2020. Dette skuldast for ein stor del ressursituasjonen i avdelinga og pandemien. Det vart gjennomført ein systemrevisjon i spesialisthelsetenesta.

Aktivitetsvolum av tilsyn med spesialisthelsetjenesten

Resultatmål	Differanse	Resultat
60	-50	10

Resultatmål FMVT (fra kapittel 3.3.1.3.6.2 i TB)

Rapportere på

Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 85 poeng

Vi har ikkje oppfylt krava til aktivitetsvolum i 2020. Dette skuldast i hovudsak ressursituasjonen i avdelinga og pandemien. Vi gjennomførte to tilsyn i form av landsomfattande undersøking om tilgjengelegheit til sosiale tenester i NAV.

Aktivitetsvolum av tilsyn med sosiale tjenester

Resultatmål	Differanse	Resultat
85	-75	10

Det vart gjennomført to tilsyn (undersøkingar) tilsvarende 20 poeng i 2020. Eitt av tilsyna vart avslutta med rapport i 2021, og er derfor ikkje registrert i 2020.

Alle tilsyn på Helsetilsynets områder hvor det er funnet brudd på lovkrav (fra kapittel 3.3.1.3.7.1 i TB)

Rapportere på

Alle tilsyn på Helseilsynets områder hvor det er funnet brudd på lov- og forskriftskrav er avsluttet (dvs. praksis er endret) innen en avtalt frist.

Helse- og omsorgsavgdelinga følger opp verksemdene inntil dei har iverksett tiltak.

På barnevernområdet er det det revisjonsleiar eller saksbehandlar som følgjer opp saka til lovbrøtet er retta. Vi er i tett dialog med tenesta i denne perioden for å sikra nødvendig fremdrift og at formålstjenlege tiltak blir sett i verk for å hindra tilsvarende lovbrøtt, men også for å sikra at det er forståing for lovbrøtet. Vår kunnskap om styring og system i kommunen vil også være et moment i korleis vil vi følgjer opp lovbrøta.

Etter at eit lovbrøt er lukka stadfestar vi overfor kommunen at tilsynet er avslutta.

Vi brukar òg samlingar både med barnevernleiarare og institusjonleiderere til å dela erfaringer frå tilsyn og korleis tenesta har retta lovbrøtet.

3.1.3.4 Andre oppdrag

Statsforvaltaren vil særlig understreka dei gode erfaringane me har med statlige insentiver for å byggja heilskapleg beredskap for fylket. Statlige insentiv tilsvarende midlane for flaumvern våren 2020 har høg effekt, direkte for den kapasiteten det gjer og indirekte med at det støttar opp under auka samarbeid,

3.1.3.5 En effektiv og velfungerende vergemålsforvaltning som ivaretar rettsikkerhet og rettslikhet

Vi har arbeidd godt for å få til felles rutinar og ein ein god saksflyt i verjemålsgruppa. Vi ser at arbeidet som er lagt ned for å laga gode system og malar i botnen gjer at arbeidet flyter lettare. Dette viser seg på årsresultatene på dei områda vi blir målte på. Vi vil arbeida vidare med å halda systemet vårt oppdatert, og dessutan ha sjølvråderetten i fokus. Selv etter korona og store endringar i arbeidskvardagen, så har vi klart å levera gode resultat og hatt god tilgjengelighet for innbyggerane i fylket.

Opprett vergemål (fra kapittel 3.3.2.1.1.1 i TB)**Rapportere på**

Opprett vergemål – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 70 dager.

Resultatet på området ligg på 91 % innan 70 dagar. Dette er ei auke frå 2019, der resultatet var 73 %.

Verjemålsavgdelinga har i 2019 etter samanslåinga av embeta fått på plass nye rutinar og eit omfattande system med malar for oppretting av verjemål. Dette har gitt gode utslag i 2020. Vi har ei eiga gruppe som særskilt jobbar med oppretting av verjemål, herunder endringar av verjemål, der ein stor del av arbeidet er knytt til varsling, rettleiing og kartlegging av behov for den enkelte pr telefon. Gjennom tidleg kontakt med personen med behov for verje, pårørande og hjelpeapparatet rundt får vi raskare kartlagt behovet, og dessutan avklart om alternativ til verjemål kan dekkja behovet til den

hjelpetrengande. Dette kan vera bistand gjennom legalfullmakta etter verjemålslova § 94, framtidfullmakt eller bistand frå til dømes NAV med vidare.

Det at vi har fått på plass nye, gode rutinar, og dessutan raskt tar tak i sakene, medfører at vi får eit godt resultat kva gjeld resultatet på området.

Saksbehandlingstid - Opprett vergemål – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 70 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
91 %	80 %	11 %

Klagesaksbehandling (fra kapittel 3.3.2.1.1.4 i TB)**Rapportere på**

Klagesaksbehandling – 80 % av klagen Fylkesmannen mottar på vergemålsområdet skal være behandlet innen 60 dager.

Vi har i 2020 hatt 39 klager, der 30 klager er behandla innen 60 dager. Det gir eit resultat på 77 %. Klagesaksbehandling er det einaste området vi ikkje har eit resultat innafor målkravet. Bakgrunnen kan vere at enkelte av sakene har vore arbeidskrevjande. Det er eit mål for 2021 å komme innafor målkravet også på dette området.

Klagesaksbehandling – 80 % av klagen Fylkesmannen mottar på vergemålsområdet skal være behandlet innen 60 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
77 %	80 %	-3 %

Vergeregnskapskontroll (fra kapittel 3.3.2.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Alle vergeregnskap i sentralt uttrekk fra Statens sivilrettsforvaltning skal være kontrollert innen fristen.

662 rekneskap for 2019 er kontrollert, alle innen fristen. Kontrollen er grundig utført ved at manglar ved innlevering er innhenta. Alle verjene der rekneskap er kontrollert har fått brev fra oss etter kontrollen med tilbakemelding på resultatet av kontrollen. Uttrekket for 2019 inneholdt fleire saker frå risikograppa. Våre erfaringar for 2019, er at vi avdekkar eit større antall saker med misbruk av person med verjes midler. Desse er tatt hånd om og fulgt opp vidare.

Alle vergeregnskap i sentralt uttrekk fra Statens sivilrettsforvaltning skal være kontrollert innen fristen

Resultat	Resultatmål	Differanse
100 %	100 %	0 %

Digital innlevering av vergeregnskap (fra kapittel 3.3.2.1.3.1 i TB)**Rapportere på**

Andelen vergeregnskap som leveres digitalt via Altinn, skal være minst 75 %.

83 % av alle vergeregnskap er innlevert digitalt. Dette er et resultat av et kontinuerleg arbeid over mange år mht. rettleiing av verjer ved kurs, telefonrettleiing, nettsider og e-post.

Andelen vergeregnskap som leveres digitalt via Altinn, skal være minst 75 %

Resultat	Resultatmål	Differanse
83 %	75 %	8 %

Digital innsending av søknader (fra kapittel 3.3.2.1.3.2 i TB)**Rapportere på**

Andelen søknader om godtgjøring og søknader om fylkesmannens samtykke (bruk av kapital, salg av eiendom etc.) som leveres digitalt via Altinn, skal være minst 60 %

81 % er innlevert digitalt. Dette er eit resultat av eit kontinuerleg arbeid over mange år mht. rettleiing av verjer ved kurs, telefonrettleiing, nettsider og e-post.

Andelen søknader om godtgjøring og søknader om fylkesmannens samtykke (bruk av kapital, salg av eiendom etc.) som leveres digitalt via Altinn, skal være minst 60 %

Resultat	Resultatmål	Differanse
81 %	60 %	21 %

3.1.3.6 Vergehaver skal ha høy grad av selvbestemmelse og vergemålene skal være individtilpassede

Sjølvråderetten til verjehavar er i fokus og er eit klart utgangspunkt i verjemålssakene, både når det gjeld oppretting, samtykker undervegs, eventuell avslutning og dessutan i rettleiinga vår til verjene. Sjå også pkt. 3.3.2.2.1.1.

Individtilpasning av vergemål (fra kapittel 3.3.2.2.1.1 i TB)**Rapportere på**

Når et vergemål opprettes, skal fylkesmannen foreta nødvendige undersøkelser slik at vergens mandat tilpasses vergehavers behov og ønsker. Begrunnelsen for omfanget av vergemålet skal framgå av vedtaket.

Vi har vore med i Pilotprosjektet til SRF om individtilpasning av mandata i verjemål. Grunna rutinen vår med å greia ut sakene godt på førehand før verjemål eventuelt blir oppretta, har likevel tilnærminga vår til pilotprosjektet vore noko enklare. Utgreiinga består som nemnt i å snakke med personen det gjeld, pårørende, apparatet rundt med vidare for å kartlegge behovet til den enkelte. Dessutan kartlegges det om mindre inngripande tiltak slik som t.d. frivillig forvaltning, legalfullmakt, framtdsfullmakt og vidare er passande i den enkelte saka.

Saksbehandlarane som arbeider med oppretting av verjemål opplever at denne «utgreiinga» gir eit godt bilde av behovet til den enkelte, og at mandata etter dette kan bli tilpassa det enkelte individ.

Vi har fått tilbakemeldingar om at vide mandat gir verjene ein lettare jobb. Dette ved at det er vanskeleg å vite det totale behovet i starten, også undervegs. Verja skal i alle tilfelle ha dialog med verjehavar, slik at verja uansett ikkje skal gjera meir enn nødvendig. God rettleiing til verjene vil sørge for profesjonalitet, klargjera kva som er rolla til verja, og dessutan kva som ikkje er rolla til verja, og sørge for at dei yter bistand berre etter behovet sjølv om omfanget av verjemålet er vidare.

I fleire saker blir det bedt om at verja sender inn ein framdriftsplan etter oppretting av verjemål, som er ein skriftleg plan/oversikt over avtalane mellom verje og verjehavar. Dette blir antatt å kunna vera positivt både for verje og verjehavar då ein får klargjort behovet, også set saman med sjølvråderetten til verjehavar, og ha dette dokumentert til seinare. Vi meiner at dette bidrar til at bistanden til verja blir tilpassa behovet til verjehavar.

Kompetente verger (fra kapittel 3.3.2.2.1.2 i TB)

Rapportere på

Kompetente verger som ivaretar vergehavers selvbestemmelsesrett, har god rolleforståelse og kunnskap om vergemålsloven. Vergene skal være bevisst på at vergerollen både innebærer å gi beslutningsstøtte til vergehaver samt å representere personen utad.

Vi opplever at dei faste verjene har god rolleforståing i oppdraga sine som verjer. Vi sender ut informasjonsskriv til verjene i alle nye saker, og dessutan ved byte av verje. Dette blir gjort sjølv om verja har fleire oppdrag frå tidlegare, slik at verjene blir minte på rolla. Skrivet inneheld mellom anna informasjon om plikt til å høyra verjehavar, i tillegg til informasjon om kva som inngår i mandatet til verja, kva som fell utanfor med vidare. Utarbeiding av skriftleg framdriftsplan, som nemnt over, vil i tillegg kunna vera med på å skapa medvit rundt sjølvråderetten og rolla som verje.

Vi har i tillegg hatt sjølvråderetten som tema i tilsynet som vart gjennomført og avslutta i 2020 med verjer som har meir enn 20 oppdrag i portefølja si.

3.1.3.7 Barnehagemyndigheter, barnehageeiere og skoleeiere forstår, formidler og etterlever regelverket

Vi vurderer, slik det kjem fram vidare i dette rapporteringsområdet, at det no kan sporas ein positiv utvikling i kommunane. Dei har betre forståing av regelverket, vi ser nedgang i klager, og vi ser t.d. på handhevingsordninga at dei har betre aktivitetsplanar enn før.

Kommunane har lav terskel for å be oss om rettleiing. Vi vurderer det som positivt.

Sektorkunnskap ligger til grunn for vurdering av oppfølging og virkemiddel (fra kapittel 3.3.3.1.1.1 i TB)

Rapportere på

All vurdering av oppfølging og valg av virkemiddel skal være basert på kunnskap om tilstanden på rettsikkerhetsområdet

Den kunnskapen vi har om tilstanden i sektor er basert på både sektoromspennande og einskildståande kjelder. Vi ser mellom anna på tal frå BASIL, GSI og elevundersøkinga, vi bruker informasjon vi får gjennom tilsyn og saks- og klagebehandling, vi vurderer opplysningar gitt i meldingar frå føresette, elevar, tilsette i sektor, medieoppslag og dessutan informasjon vi blir kjente med i møte med barnehagemynda, barnehagestyrarar, barnehageeigarar, skoleeigarar og andre aktørar på feltet.

Vi har i avdelinga ei eiga gruppe med ansvar for statistikk, analyse og risikovurderingar på barnehage- og skoleområdet som i hovudsak jobbar med å få til ei meir systematisk oppfølging av utvalde indikatorar for oppfølging av tilstanden i sektor. Indikatorane er mellom anna valde fordi dei er på område med store konsekvensar for sårbare barn og unge. I tillegg til dette blir tilstand i sektor jamleg drøfta i ulike møter i avdelinga.

Den kunnskapen vi får om sektor blir brukte i samband med utvelgelse av både tema og objekt for tilsyn, men òg som utgangspunkt for dialog med kommunar dersom dette er meir aktuelt. Vår kjennskap til og kunnskap om kommunane vil vera vesentleg i val av oppfølging av den enkelte kommunen. Rettleiing som verkemiddel er godt eigna i mange tilfelle, men vi må i tillegg vurdere korleis denne rettleiinga blir gitt og kva nivå i sektor ho rettar seg mot og fra kva nivå i embetet deltakinga skjer.

I heilt konkrete situasjonar, kan vi t.d. gjennomføre det vi kallar eit tilsynsavklarande møte eller senda eit tilsynsavklarande brev, slik at vi får opplysningar nok til å følgja opp med riktig verkemiddel, enten det er rettleiing eller tilsyn. På dette grunnlaget opnar vi i nokre situasjonar tilsyn umiddelbart, men som hovudregel blir slike opplysningar med inn i vurderingane for tilsynsplanlegginga for neste år. Dette året har vi ikkje opna nokre hendelsesbaserte tilsyn.

Vi brukar felles tilsynskalender for betre samordning av tilsyn på ulike områder. Vi samordnar også tilsyn om det er behov for oppfølging som går på tvers av fagområde og avdelingar innad i embetet, til dømes meldeplikttilsyn og introduksjonstilsyn.

Bruk av tilsyn som virkemiddel skal øke (fra kapittel 3.3.3.1.1.2 i TB)

Rapportere på

Økt bruk av tilsyn som virkemiddel der risikovurderingene tilsier det

I planlegginga av tilsyn på barnehage- og skoleområdet for 2020 har vi prioritert tilsynsystema på regelverksområde både basert på kjennskap til kommunanes forståing av regelverket og deira og skolanes/(barnehagemyndes) praksis, og på same tid kunnskap om område der det er mange sårbare

barn og unge, og hvor lovbrudd kan få store konsekvensar. Dette har i særleg grad vist seg i samband med handhevingsordninga og særleg aktivitetsplikta til skolane. På barnehegeområdet har det vore knytt til regelverket om tilrettelegging i barnehagen og spesialpedagogisk hjelp.

Som beskrive i førre punkt (3.3.3.1.1.1), har vi òg merksemd i enkeltsaker som avdekkjer risiko. Litt avhengig av den informasjonen vi får, følgjer vi opp med til dømes møte eller brev der vi ber om forklaring for saka. Vidare oppfølging kan vera opning av hendelsesbasert tilsyn, vurdering av planlagt tilsyn framover i tid, eller rettleiing.

Vi meiner at vi har tilsyn tilsvarande risikovurderingane.

Tilsyn skal avdekke brudd med store konsekvenser (fra kapittel 3.3.3.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Tilsyn er prioritert på områder hvor det er høy sannsynlighet for brudd på regelverket og hvor det er store konsekvenser for barn, unge og voksne og læringer

Vi prioriterte tilsyn på skoleområde der det er en spesiell bekymring for rettstilstanden til enkeltbarn- og unge. Vurderingane byggjer på kjennskap til regelforståing- og etterlevelse, konkrete meldingar og saker i handhevingsordninga, andre klagesakar som til dømes klager på spesialundervisning, samt resultat frå elevundersøkinga.

Vi har observert at saker i handhevingsordninga i mange tilfelle oppstår som følgje av mangelfull tilrettelegging, og har derfor vurdert at klager/beklagelser på området spesialundervisning er ein god indikasjon på regelverksbrot på skulemiljøfeltet. Dette gjeld òg i stor grad elevar som i utgangspunktet har ein sårbarhet.

På barnehegeområdet har vi i valg av tema tatt spesielt hensyn til lovområder der det er størst sannsynlighet, ut fra vår samla ROS analyse (BASIL, klager, media, veiledning ol.), for lovbrudd. Vi legg stor vekt på konsekvensane dei moglege lovbrota kan gje barn. Derfor har vi valt tema: spesialpedagogisk hjelp tema og individuelt tilrettelagt tilbod til barn med nedsett funksjonsevne i eitt tilsyn. Konsekvensane av brot i desse to rettane kan vera at barn ikkje får tidleg hjelp og støtte i utvikling og læring, og at barn i verste fall ikkje blir inkluderte i praksisen og aktivitetane til barnehagen.

Vidare har vi i tre av tilsyna undersøkt korleis barnehagemynda følgjer opp forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehagar. Og dessutan korleis dei ser til at barnehageiere har nok pedagogar med riktig kompetanse. Vi vurderer at kompetansen til personalet er den viktigaste kvalitetsfaktoren i barnehagen.

Funna etter tilsyn tyder på at tema var aktuelle tema for tilsyn, og at vi har gjort ei fornuftig risikovurdering.

Rapportering av tilsyn - barnehage og opplæringsområdet

Område	Kommune	Navn på barnehage (kun særlige tilfeller)/skole	Nasjonalt initiert tema eller egeninitiert	Tema nasjonalt initiert tilsyn	Tema egeninitierte tilsyn	Stedlig/skriftlig	Antall kontrollspørsmål per tilsyn	Status tilsyn per 31.12.	Antall korreksjonspunkter i foreløpig rapport pr tilsyn (= brudd på regelverket per tilsyn)	Dato foreløpig tilsynsrapport
Opplæring	Skien kommune	Menstad ungdomsskole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Stedlig	21	Endelig rapport	3	25.6.2020
Opplæring	Skien kommune	Mæla ungdomsskole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Stedlig	21	Endelig rapport	1	6.5.2020
Opplæring	Kragerø kommune	Kragerø skole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Stedlig	21	Foreløpig rapport	6	21.12.2020
Opplæring	Kragerø kommune	Sannidal ungdomsskole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Stedlig	21	Foreløpig rapport	5	21.12.2020
Opplæring	Holmestrand kommune	Sande ungdomsskole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Stedlig	21	Foreløpig rapport	9	16.12.2020
Opplæring	Vinje kommune	Åmot skule	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Stedlig	21	Foreløpig rapport	7	8.12.2020
Opplæring	Notodden kommune	Sætre skole	Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Nasjonale prøver	Skriftlig	1	Vedtak om pålegg	1	19.10.2020
Opplæring	Sandefjord kommune	Krokemoa skole	Egeninitiert	Egeninitiert tilsyn	Elevundersøkelsen	Skriftlig	2	Vedtak om pålegg	2	17.1.2020

Opplæring	Midt-Telemark kommune	Folkestad skule	Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Elevundersøkelsen	Skriftlig		2	Vedtak om pålegg		2	17.1.2020	
Barnehage	Tokke		Nasjonalt initiert	Godkjenning av barnehager		Stedlig		12	Vedtak om pålegg		10	13.03.2020	
Barnehage	Tokke		Nasjonalt initiert	Veiledning og tilsyn		Stedlig		14	Vedtak om pålegg		6	13.03.2020	
Barnehage	Tokke		Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17	Stedlig		5	Varslet		3	13.03.2020	
Barnehage	Midt-Telemark		Nasjonalt initiert	Veiledning og tilsyn		Stedlig		14	Vedtak om pålegg		4	24.06.2020	
Barnehage	Midt-Telemark		Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17 a med forskriften	Stedlig		14	Vedtak om pålegg		10	24.06.2020	
Barnehage	Midt-Telemark		Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 19 med forskrift	Stedlig		5	Vedtak om pålegg		2	24.06.2020	
Opplæring	Siljan kommune		Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Meldeplikten til barnevernet	Stedlig		4	Vedtak om pålegg		0	23.11.2020	
Opplæring	Notodden kommune	Heddal ungdomsskole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Stedlig		21	Endelig rapport		2	23.6.2020	
Opplæring	Notodden kommune	Tveiten skole	Nasjonalt initiert	Skolemiljø		Stedlig		21	Foreløpig rapport		4	23.6.2020	
Barnehage	Siljan kommune		Nasjonalt initiert	Egeninitiert tilsyn	Barnehagemyndighetens ansvar når det gjelder plikten til å påse at barnehagene oppfyller reglene som gjelder meldeplikten til barnevernet	Stedlig		10	Vedtak om pålegg		3	23.11.2020	
Barnehage	Midt-Telemark		Nasjonalt initiert	Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 18	Stedlig		5	Varslet		3	24.06.2020	
Barnehage	Larvik kommune		Nasjonalt initiert	Veiledning og tilsyn		Stedlig		15	Vedtak om pålegg		5	06.10.2020	
Barnehage	Larvik kommune		Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Rett til spesialpedagogisk hjelp	Stedlig		12	Vedtak om pålegg		2	06.10.2020	
Barnehage	Larvik kommune		Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Individuelt tilrettelegging	Stedlig		9	Vedtak om pålegg		1	06.10.2020	
Barnehage	Bamble kommune		Nasjonalt initiert	Veiledning og tilsyn		Stedlig		18	Foreløpig rapport		9	16.12.2020	
Barnehage	Bamble kommune		Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17 a med forskrift	Stedlig		12	Foreløpig rapport		12	16.12.2020	
Barnehage	Bamble kommune		Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 18	Stedlig		7	Foreløpig rapport		4	16.12.2020	
Barnehage	Bamble kommune		Egenintiert	Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 19 med forskrift	Stedlig		5	Foreløpig rapport		5	16.12.2020	

Rapportering av funn fra tilsyn - barnehage og opplæringsområdet

Område	Kommune	Navn på barnehage/skole	Tema/deltema nasjonalt initierte tilsyn	Tema/deltema egeninitierte tilsyn	Kontrollspørsmål som er avdekket brudd på (nasjonalt initierte tilsyn)	Kontrollspørsmål som er avdekket brudd på (egeninitierte tilsyn)	Kommentarer
Opplæring	Notodden kommune	Sætre skole	Egeninitiert tilsyn	Nasjonale prøver		Registrerer skolen resultatene for alle elever som ikke er fritatt eller fråverande?	
Opplæring	Sandefjord kommune	Krokemoa skole	Egeninitiert tilsyn	Elevundersøkelsen		Bestiller skolen elevundersøkinga til alle elevene på dei obligatoriske trinna	
Opplæring	Midt-Telemark kommune	Folkestad skule	Egeninitiert tilsyn	Elevundersøkelsen		Bestiller skolen elevundersøkinga til alle elevene på dei obligatoriske trinna	
Opplæring	Sandefjord kommune	Krokemoa skole	Egeninitiert tilsyn	Elevundersøkelsen		Fordele skolen brukarnamn til Elevundersøkelsen til alle elevene på dei obligatoriske trinna og gjennomføra undersøkinga	

Opplæring	Midt-Telemark kommune	Folkestad skule	Egeninitiert tilsyn	Elevundersøkelsen		Fordeler skolen brukernavn til Elevundersøkelsen til alle elevene på dei obligatoriske trinna og gjennomføra undersøkinga	
Opplæring	Vinje kommune	Åmot skule	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		
Opplæring	Vinje kommune	Åmot skule	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor så raskt som saken tilsier?		
Opplæring	Vinje kommune	Åmot skule	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen undersøker saken når rektor mottar varsel fra en som jobber ved skolen, eller en elev sier fra om at skolemiljøet ikke er trygt og godt?		Rektor sikrer ikke at undersøkelsene er omfattende nok til å finne hva det er som ligger bak elevens opplevelse og hva i elevens omgivelser som påvirker hvordan eleven opplever skolemiljøet. Rektor sikrer ikke at undersøkelsene blir dokumentert
Opplæring	Vinje kommune	Åmot skule	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at eleven får uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen?		
Opplæring	Vinje kommune	Åmot skule	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Følger rektor opp at skolen gjennomfører tiltak i tråd med aktivitetsplanen?		
Opplæring	Vinje kommune	Åmot skule	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Sikrer rektor at skolen innhenter tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket, inkludert elevens syn på hvordan tiltakene har virket, og hvilke endringer eleven ønsker?		
Opplæring	Vinje kommune	Åmot skule	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Sørger rektor for at skolen tilpasser tiltakene basert på informasjonen om hvordan tiltakene har virket og elevens syn?		
Opplæring	Notodden kommune	Heddal ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt?		
Opplæring	Notodden kommune	Heddal ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Informerer skolen elever og foreldre som mener at skolen ikke oppfyller aktivitetsplikten, om at de kan melde saken sin til fylkesmannen?		
Opplæring	Notodden kommune	Tveiten skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen undersøker saken når rektor mottar varsel fra en som jobber ved skolen, eller en elev sier fra om at skolemiljøet ikke er trygt og godt?		
Opplæring	Notodden kommune	Tveiten skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at eleven får uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen?		
Opplæring	Notodden kommune	Tveiten skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt?		
Opplæring	Notodden kommune	Tveiten skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Lager skolen en skriftlig plan i tråd med kravene i § 9 A-4 sjettede ledd når skolen skal sette inn tiltak i en sak?		

Opplæring	Kragerø kommune	Kragerø skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		
Opplæring	Kragerø kommune	Kragerø skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor så raskt som saken tilsier?		
Opplæring	Kragerø kommune	Kragerø skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Lager skolen en skriftlig plan i tråd med kravene i § 9 A-4 sjettede ledd når skolen skal sette inn tiltak i en sak?		
Opplæring	Kragerø kommune	Kragerø skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Sikrer rektor at skolen innhenter tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket, inkludert elevens syn på hvordan tiltakene har virket, og hvilke endringer eleven ønsker?		
Opplæring	Kragerø kommune	Kragerø skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Sørger rektor for at skolen tilpasser tiltakene basert på informasjonen om hvordan tiltakene har virket og elevens syn?		
Opplæring	Kragerø kommune	Kragerø skole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Informerer skolen elever og foreldre som mener at skolen ikke oppfylder aktivitetsplikten, om at de kan melde saken sin til fylkesmannen?		
Opplæring	Kragerø kommune	Sannidal ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen undersøker saken når rektor mottar varsel fra en som jobber ved skolen, eller en elev sier fra om at skolemiljøet ikke er trygt og godt?		
Opplæring	Kragerø kommune	Sannidal ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen undersøker saken snarest?		
Opplæring	Kragerø kommune	Sannidal ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt?		
Opplæring	Kragerø kommune	Sannidal ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Lager skolen en skriftlig plan i tråd med kravene i § 9 A-4 sjettede ledd når skolen skal sette inn tiltak i en sak?		
Opplæring	Kragerø kommune	Sannidal ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Sikrer rektor at skolen innhenter tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket, inkludert elevens syn på hvordan tiltakene har virket, og hvilke endringer eleven ønsker?		
Opplæring	Holmestrand kommune	Sande ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Har alle som jobber på skolen, kunnskap om at det er elevens subjektive opplevelse som avgjør om eleven har et trygt og godt skolemiljø?		
Opplæring	Holmestrand kommune	Sande ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?		
Opplæring	Holmestrand kommune	Sande ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Varsler rektor skoleeieren om alvorlige tilfeller, inkludert tilfeller der skolen ikke har klart å løse en sak?		
Opplæring	Holmestrand kommune	Sande ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen undersøker saken når rektor mottar varsel fra en som jobber ved skolen, eller en elev sier fra om at skolemiljøet ikke er trygt og godt?		

Opplæring	Holmestrand kommune	Sande ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at eleven får uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen?		
Opplæring	Holmestrand kommune	Sande ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt?		
Opplæring	Holmestrand kommune	Sande ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Lager skolen en skriftlig plan i tråd med kravene i § 9 A-4 sjettede ledd når skolen skal sette inn tiltak i en sak?		
Opplæring	Holmestrand kommune	Sande ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Sikrer rektor at skolen innhenter tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket, inkludert elevens syn på hvordan tiltakene har virket, og hvilke endringer eleven ønsker?		
Opplæring	Holmestrand kommune	Sande ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak		Sørger rektor for at skolen tilpasser tiltakene basert på informasjonen om hvordan tiltakene har virket og elevens syn?		
Opplæring	Skien kommune	Mæla ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen undersøker saken når rektor mottar varsel fra en som jobber ved skolen, eller en elev sier fra om at skolemiljøet ikke er trygt og godt?		Ikke tilstrekkelig dokumentert.
Opplæring	Skien kommune	Menstad ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen undersøker saken når rektor mottar varsel fra en som jobber ved skolen, eller en elev sier fra om at skolemiljøet ikke er trygt og godt?		Ikke tilstrekkelig dokumentert.
Opplæring	Skien kommune	Menstad ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at eleven får uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen?		
Opplæring	Skien kommune	Menstad ungdomsskole	Skolemiljø (aktivitetsplikten) - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle og sette inn tiltak		Sikrer rektor at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt?		
Barnehage	Bamble kommune		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Har barnehagemyndigheten tilstrekkelig kunnskap om hvordan alle barnehageeierne oppfyller sine plikter etter barnehageloven?		
Barnehage	Bamble kommune		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Bruker barnehagemyndigheten denne kunnskapen til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn?		
Barnehage	Bamble kommune		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Gjennomfører barnehagemyndigheten veiledning og tilsyn i tråd med sine risikovurderinger?		
Barnehage	Bamble kommune		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Bruker barnehagemyndigheten tilsyn som virkemiddel der dette er nødvendig for å påse regelverksetterlevelse etter barnehageloven hos barnehageeier?		
Barnehage	Bamble kommune		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Er barnehagemyndighetens tilsyn basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven?		
Barnehage	Bamble kommune		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Innhenter barnehagemyndigheten informasjon i tilsyn som gjør at den kan ta stilling til om barnehageeier oppfyller barnehageloven?		
Barnehage	Bamble kommune		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Vurderer og konkluderer barnehagemyndigheten på om barnehageeier oppfyller lovkravene i barnehageloven?		
Barnehage	Bamble kommune		Veiledning og tilsyn - Reaksjoner og vedtak		Gir barnehagemyndigheten pålegg om retting bare i tilfeller der den har konkludert med at et forhold er ulovlig eller uforvarlig?		
Barnehage	Bamble kommune		Veiledning og tilsyn - Reaksjoner og vedtak		Følger barnehagemyndigheten opp at bruddene på barnehageloven har blitt rettet?		

Barnehage	Bamble kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17a med forskriften		Har barnehagemyndigheten oversikt over barnehageeierens plikter etter barnehageloven § 17 a og forskriften?	
Barnehage	Bamble kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17a med forskriften		Har barnehagemyndigheten tilstrekkelig kunnskap om hvordan alle barnehageeierne oppfyller sine plikter etter barnehageloven § 17 a og forskriften?	
Barnehage	Bamble kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17a med forskriften		Bruker barnehagemyndigheten kunnskapen om barnehageeierens regelverkssetterlevelse til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn, jf. barnehageloven §§ 8, 16 og 17a?	
Barnehage	Bamble kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17a med forskriften		Gjennomfører barnehagemyndigheten veiledning og tilsyn i tråd med sine risikovurderinger, jf. barnehageloven §§ 8, 16 og 17 a ?	
Barnehage	Bamble kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17a med forskriften		Baserer barnehagemyndigheten sine risikovurderinger, veiledning og tilsyn på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven § 17 a og forskriften?	
Barnehage	Bamble kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17a med forskriften		Gir barnehagemyndigheten nødvendig veiledning til den som ønsker å søke om dispensasjon, slik at vedkommende blir i stand til å oppfylle kravene til søknaden?	
Barnehage	Bamble kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17a med forskriften		Baserer barnehagemyndighetens vedtak seg på oppdatert og gjeldende forståelse av forskriften §§ 2 og 3?	
Barnehage	Bamble kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17a med forskriften		Gis barnehagemyndighetens vedtak om midlertidig dispensasjon kun virkning fremover i tid?	
Barnehage	Bamble kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17a med forskriften		Inneholder vedtak om midlertidig dispensasjon informasjon om: De reglene vedtaket bygger på?	
Barnehage	Bamble kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17a med forskriften		Inneholder vedtak om midlertidig dispensasjon informasjon om: De faktiske forholdene vedtaket bygger på?	
Barnehage	Bamble kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17a med forskriften		Inneholder vedtak om midlertidig dispensasjon informasjon om: De hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn?	
Barnehage	Bamble kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17a med forskriften		Inneholder vedtak om midlertidig dispensasjon informasjon om: Klageadgang, klagefrist, klageinstans og fremgangsmåte ved klage og retten til å se sakens dokumenter, dersom søknaden blir avslått eller innvilget med vilkår?	

Barnehage	Bamble kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 18		Braker barnehagemyndigheten kunnskapen om barnehageeierens praksis til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn, jf. barnehageloven §§ 8, 16 og 18.	
Barnehage	Bamble kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 18		Gjennomfører barnehagemyndigheten veiledning og tilsyn i tråd med sine risikovurderinger, jf. barnehageloven §§ 8, 16 og 18.	
Barnehage	Bamble kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 18		Tilpasser barnehagemyndigheten rettefristen til bruddets type og omfang?	
Barnehage	Bamble kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 18		Følger barnehagemyndigheten opp at bruddene på barnehageloven § 18 har blitt rettet?	
Barnehage	Bamble kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 19 med forskriften		Har barnehagemyndigheten tilstrekkelig kunnskap om hvordan alle barnehageeierne oppfyller sine plikter etter barnehageloven §§ 8, 16 og 19 og forskriften?	
Barnehage	Bamble kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 19 med forskriften		Braker barnehagemyndigheten kunnskapen om barnehageeierens regelverksetterlevelse til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn, jf. barnehageloven §§ 8, 16 og 19, jf. forskrift om politiattest i barnehager?	
Barnehage	Bamble kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 19 med forskriften		Gjennomfører barnehagemyndigheten veiledning og tilsyn i tråd med sine risikovurderinger, jf. barnehageloven §§ 8, 16 og 19, jf. forskrift om politiattest i barnehager?	
Barnehage	Bamble kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 19 med forskriften		Innhenter barnehagemyndigheten tilstrekkelig informasjon i tilsyn som gjør at den kan ta stilling til om barnehageeieren oppfyller barnehageloven §§ 16 og 19 og forskriften?	
Barnehage	Bamble kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 19 med forskriften		Vurderer og konkluderer barnehagemyndigheten tilsyn på om barnehageeieren oppfyller lokravene i barnehageloven §§ 16 og 19 og i forskriften?	
Barnehage	Larvik kommune		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Har barnehagemyndigheten tilstrekkelig kunnskap om hvordan alle barnehageeierne oppfyller sine plikter etter barnehageloven?		
Barnehage	Larvik kommune		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Braker barnehagemyndigheten denne kunnskapen til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn?		
Barnehage	Larvik kommune		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Braker barnehagemyndigheten tilsyn som virkemiddel der dette er nødvendig for å påse regelverksetterlevelse etter barnehageloven hos barnehageeier?		
Barnehage	Larvik kommune		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Er barnehagemyndighetens tilsyn basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven?		

Barnehage	Larvik kommune		Veiledning og tilsyn - Reaksjoner og vedtak		Inneholder pålegg om retting eller vedtak om stenging informasjon om: a) De reglene vedtaket bygger på? b) De faktiske forholdene vedtaket bygger på? c) De hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn? d) Klageadgang? e) Klagefrist? f) Klageinstans? g) Fremgangsmåten ved klage? h) Informasjon om retten til å se sakens dokumenter? i) Informasjon om retten til å be om utsatt iverksettelse?		
Barnehage	Larvik kommune		Egeninitiert tilsyn	Rett til spesialpedagogisk hjelp		Vurderer PPT hva som er barnets beste når de utarbeider sakkyndige vurderinger?	
Barnehage	Larvik kommune		Egeninitiert tilsyn	Rett til spesialpedagogisk hjelp		Tar kommunen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp?	
Barnehage	Larvik kommune		Egeninitiert tilsyn	Individuelt tilrettelegging		Opplyser kommunen saken tilstrekkelig for å kunne ta stilling til: • om et barn har en nedsatt funksjonsevne? • om barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn?	
Barnehage	Siljan kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehagemyndigheten ansvar når det gjelder plikten til å påse at barnehagene oppfyller reglene som gjelder meldeplikten til barnevernet		Har barnehagemyndigheten tilstrekkelig informasjon om hvordan barnehagene oppfyller reglene som gjelder meldeplikten til barnevernet?	
Barnehage	Siljan kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehagemyndigheten ansvar når det gjelder plikten til å påse at barnehagene oppfyller reglene som gjelder meldeplikten til barnevernet		Bruker barnehagemyndigheten denne informasjonen til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn?	
Barnehage	Siljan kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehagemyndigheten ansvar når det gjelder plikten til å påse at barnehagene oppfyller reglene som gjelder meldeplikten til barnevernet		Gjennomfører barnehagemyndigheten veiledning og tilsyn i tråd med sine risikovurderinger?	
Barnehage	Tokke kommune		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Har barnehagemyndigheten tilstrekkelig kunnskap om hvordan alle barnehageeiere oppfyller sine plikter etter barnehageloven?		
Barnehage	Tokke kommune		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Bruker barnehagemyndigheten denne kunnskapen til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn?		
Barnehage	Tokke kommune		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Gjennomfører barnehagemyndigheten veiledning og tilsyn i tråd med sine risikovurderinger?		
Barnehage	Tokke kommune		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Bruker barnehagemyndigheten tilsyn som virkemiddel der dette er nødvendig for å påse regelverksetterlevelse etter barnehageloven hos barnehageeier?		
Barnehage	Tokke kommune		Veiledning og tilsyn - Reaksjoner og vedtak		Er barnehagemyndighetens tilsyn basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven?		
Barnehage	Tokke kommune		Veiledning og tilsyn - Reaksjoner og vedtak		Vurderer og konkluderer barnehagemyndigheten på om barnehageeier oppfyller lovkravene i barnehageloven?		
Barnehage	Tokke kommune		Godkjenning av barnehager - Før søknad		Gir barnehagemyndigheten nødvendig veiledning om regler for godkjenning av barnehager til den som ønsker å søke om godkjenning?		
Barnehage			Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad		Gir barnehagemyndigheten nødvendig veiledning til søkeren i godkjenningsprosessen?		
Barnehage	Tokke kommune		Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad		Innhenter barnehagemyndigheten nødvendig informasjon for å vurdere om barnehagen er egnet etter barnehageloven §§ 1, 1a og 2 om barnehagens formål og innhold?		
Barnehage	Tokke kommune		Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad		Innhenter barnehagemyndigheten politattest for søkeren, eier av barnehagens lokaler og deres familiemedlemmer, hvis de har mulighet til å være i direkte kontakt med barna i barnehagen?		

Barnehage	Tokke kommune		Godkjenning av barnehager - Behandling av søknad		Vurderer barnehagemyndigheten om barnehagen er egnet etter barnehageloven §§ 1, 1a og 2?		barnehagen er egnet
Barnehage	Tokke kommune		Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad		Tar barnehagemyndigheten hensyn til uttalelser og eventuelle vilkår fra andre myndigheter i sin vurdering av om den skal godkjenne barnehagen?		
Barnehage	Tokke kommune		Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad		Setter barnehagemyndigheten vilkår kun om antall barn, barnas alder og oppholdstid?		
Barnehage	Tokke kommune		Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad		Avslår barnehagemyndigheten søknad om godkjenning dersom politiattest er krevd, men ikke levert?		
Barnehage	Tokke kommune		Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad		Inneholder vedtak om avslag eller innvilgelse med vilkår informasjon om: a) Klageadgang? b) Klagefrist? c) Klageinstans? d) Fremgangsmåten ved klage?		
Barnehage			Godkjenning av barnehager - Avgjørelse på søknad		Godkjenner barnehagemyndigheten alle barnehager som oppfyller kravene til godkjenning?		
Barnehage	Tokke kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17		Bruker barnehagemyndigheten kunnskapen om barnehageeieres praksis til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn, jf. barnehageloven §§ 8,16 og 17?	
Barnehage	Tokke kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17		Bruker barnehagemyndigheten kunnskapen om barnehageeieres praksis til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn, jf. barnehageloven §§ 8,16 og 17.	
Barnehage	Tokke kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17		Vurderer og konkluderer barnehagemyndigheten tilsyn på om barnehageeieren oppfyller lovkravene i barnehageloven §§ 16 og 17?	
Barnehage	Midt-Telemark kommune		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Har barnehagemyndigheten tilstrekkelig kunnskap om hvordan alle barnehageeiere oppfyller sine plikter etter barnehageloven?		
Barnehage	Midt-Telemark kommune		Veiledning og tilsyn - Risikovurdering og veiledning		Bruker barnehagemyndigheten denne kunnskapen til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn?		
Barnehage	Midt-Telemark kommune		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Bruker barnehagemyndigheten tilsyn som virkemiddel der dette er nødvendig for å påse regelverksetterlevelse etter barnehageloven hos barnehageeier?		
Barnehage	Midt-Telemark kommune		Veiledning og tilsyn - Gjennomføring av tilsyn		Er barnehagemyndighetens tilsyn basert på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven?		
Barnehage	Midt-Telemark kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 19 med forskriften		Innhenter barnehagemyndigheten tilstrekkelig informasjon som gjør at den kan ta stilling til om barnehageeieren oppfyller barnehageloven § 8, 16 og 19, jf. forskriften?	
Barnehage	Midt-Telemark kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 19 med forskriften		Bruker barnehagemyndigheten denne informasjonen til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn?	
Barnehage	Midt-Telemark kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17a med forskriften		Gir barnehagemyndigheten riktig veiledning om barnehageloven § 17 a med forskrifter, jf. barnehageloven § 8.	

Barnehage	Midt-Telemark kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17a med forskriften		Har barnehagemyndigheten tilstrekkelig informasjon om hvordan barnehagene oppfyller reglene som gjelder barnehageloven § 17a?	
Barnehage	Midt-Telemark kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17a med forskriften		Bruker barnehagemyndigheten kunnskapen om barnehageeieres regelverksetterlevelse til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn, jf. barnehageloven §§ 8, 16 og 17a?	
Barnehage	Midt-Telemark kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17a med forskriften		Inneholder vedtak om midlertidig dispensasjon informasjon om: De reglene vedtaket bygger på?	
Barnehage	Midt-Telemark kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17a med forskriften		Inneholder vedtak om midlertidig dispensasjon informasjon om: De hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn?	
Barnehage	Midt-Telemark kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17a med forskriften		Inneholder vedtak om midlertidig dispensasjon informasjon om: De faktiske forholdene vedtaket bygger på?	
Barnehage	Midt-Telemark kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17a med forskriften		Inneholder vedtak om midlertidig dispensasjon informasjon om: retten til å se sakens dokumenter?	
Barnehage	Midt-Telemark kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17a med forskriften		Gir barnehagemyndigheten vedtak om midlertidig dispensasjon kun med virkning fremover i tid?	
Barnehage	Midt-Telemark kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17a med forskriften		Inneholder vedtak om midlertidig dispensasjon en konkret vurdering i hvor stor grad han/hun det blir søkt dispensasjon for er egnet til å inneha stilling ut fra reelle kompetanse? informasjon om: De faktiske forholdene vedtaket bygger på?	
Barnehage	Midt-Telemark kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 17a med forskriften		Inneholder vedtak om midlertidig dispensasjon en konkret vurdering om det skal stilles villkår?	
Barnehage	Midt-Telemark kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 18		Gir barnehagemyndigheten riktig veiledning om barnehageloven §§ 8 og 18?	
Barnehage	Midt-Telemark kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 18		Bruker barnehagemyndigheten kunnskapen om barnehageeieres praksis til å gjøre risikovurderinger for å vurdere behov for veiledning og tilsyn, jf. barnehageloven §§ 8, 16 og 18?	
Barnehage	Midt-Telemark kommune		Egeninitiert tilsyn	Barnehageloven § 18		Gjennomfører barnehagemyndigheten veiledning og tilsyn i tråd med sine risikovurderinger, jf. barnehageloven §§ 8, 16 og 18? ?	

Økt samsvar identifisert risiko og kontrollerte områder - Vestfold og Telemark (fra kapittel 3.3.3.1.2.6 i TB)

Rapportere på

Tilsyn skal, i større grad enn i 2018, sikre økt samsvar mellom identifisert risiko og de kontrollerte områdene i regelverket

Vi har funne lovbrøt i alle tilsyn vi har gjennomført på barnehage- og skoleområdet i 2020, med unntak av tilsynet med meldeplikt på skole. Totalt sett

fann vi brot i om lag 35 % av kontrollspørsmåla i alle gjennomførte tilsyn, og i om lag 30 % av kontrollspørsmåla i nasjonal tilsynssatsing

Målet om at tilsyn utan avdekte brot på regelverket skal reduserast samanlikna med 2018, er nådd.

Kompetanse på trygt og godt skolemiljø (fra kapittel 3.3.3.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Alle skoleeiere og skoleledere har kompetanse på hva som gir et trygt og godt skolemiljø

Vi driv kontinuerleg kompetanseheving til skoleeigarar og skoleleiarar om kva som gjev eit trygt og godt skolemiljø.

Embetet har gått inn i tematikken i kontaktmøte med alle skoleeigarane, og den er tatt opp att i dei lokale nettverka. I møter med fylkeskommunal og kommunale skoleeigarar og skoleleiarar er vår informasjon og rettleiing også basert på erfaringar frå handhevingssakene.

Vi rettleiar og følger opp både skoleeigarar og skolar i enkeltsaker som omhandlar skolemiljø.

I følgje erfaring opplever vi at skolar som har hatt skolemiljøssaker, får kompetanseheving gjennom sjølve vedtaket. Skolar får også kompetanseheving gjennom rettleiing når vedtaket er fatta. Mange uttrykker at dei er fornøgde med oppfølginga og har revurdert eigen praksis på bakgrunn av dette. Vi merker at mange skolar har fått større tryggleik i dette arbeidet.

Embetet har ferdigbehandla 134 saker som omhandla skolemiljø i 2020. I tillegg til dei faste arenaene som er gjort greie for, blir vi kontakta av både skolar og kommunar med spørsmål om rettleiing. Skoleeigarar eller skoleleiarar tek kontakt på telefon til sakshandsamarar med spørsmål om rettleiing på skolemiljøssaker. Dette skjer ofte i etterkant av enkeltsaker der skolen sjølv opplever at dei treng kompetanseheving og rettleiing. Skoleleiarar har ofte merksemda på vedtaket som gjeld eigen skole og på kva dei kan arbeide vidare med på eigen skole. I nokre tilhøve er skoleeigar involvert i disse sakene, men dei blir i større grad rettleia på regelverkforståing.

Vi støttar skoleeigarar i satsingsprosjekt i regi av Utdanningsdirektoratet, som mellom anna; Inkluderande skole og barnehagemiljø, Læringsmiljøprosjektet og Oppfølgingsordninga.

I Vestfold og Telemark starta pulje 5 i Læringsmiljøprosjektet i 2020. Dette prosjektet er eit samarbeidsprosjekt mellom Læringsmiljøsenenteret og Utdanningsdirektoratet. Kommunar blei oppmoda til å søke, og Drangedal kommune og Horten kommune frå Vestfold og Telemark deltek.

Dei involverte kommunane og skolane som deltek, uttrykker at dei opplever at dei får rettleiing og fagleg påfyll i samanheng til skolens innsatsområde. Skolene rapportar at dette gir god kompetanseheving. Dei skolane som deltek i prosjekter har merksemda på førebygging og ei forbetring av praksis.

Før Covid-19 blei vi relativt ofte bedt om å halde innlegg om 9A på samlingar for skoleleiarar. Året 2020 blei «eit annleis år» med færre fysiske møteplassar og meir digital kommunikasjon. Felles samlingar har ikkje vore prioritert i denne perioden og kompetanseheving skjer no i større grad digitalt.

Kompetanse på aktivitetsplikten (fra kapittel 3.3.3.1.3.2 i TB)

Rapportere på

Alle skoler har fått økt kompetanse om aktivitetsplikten

Skolane har fått informasjon om skolens aktivitetsplikt i ulike samanhengar (jf. tidlegare punkt) sidan handhevingssakene starta. Det er vanskeleg å slå fast eller måle i kva grad kompetansen om aktivitetsplikten har auka.

Tal på saker held seg stort sett på same nivå, nokre skolar/kommunar har saker jamt og andre har aldri hatt saker. Fagfeltet er framleis relativt nytt, og det er eit krevjande implementeringsarbeid. Vi kan sjå teikn på at fleire skoler og skoleeigarar har større forståing for lovverket no enn før. Dette vert tydeleg når skolene sender inn dokumentasjon i enkeltsaker.

Fem virkedager til tilbakemelding og vurdering (fra kapittel 3.3.3.1.4.1 i TB)

Rapportere på

Innen fem virkedager skal fylkesmannen ta kontakt med eleven/foreldre som har meldt inn saken og gi dem en plan for vidare saksbehandling. Innen samme frist skal fylkesmannen ha avgjort om saken skal avvises.

På dette punktet har vi ei god praksis. Vi tar som regel kontakt innan 2 dagar når det er meldt inn ei sak, og det vert oppretta ein plan for vidare sakshandsaming. Vi har ein eigen samarbeidsinstruks over korleis vi skal samarbeide og går stegvis fram i saka.

Nokre saker vert avvist av oss innan fem dagar. Vi avviser der det er klart at vilkåra for sakshandsaming ikkje er oppfylt. I særlege tilfelle skal nokre saker handsamast sjølv om vilkåra for å behandle saka ikkje er oppfylt.

Enkelte saker kunne vore avvist på eit tidlegare tidspunkt. Dette gjeld til dømes saker der føresette er usikre på om dei ynskjer at vi skal starte opp saka med ein gong. Etter rettleiing frå embetet på korleis dei kan snakke med skolen, ser vi at nokre saker vert trekt ut i tid når føresette har oppretta ny tillit til skolen. Det er vanskeleg å avvisе saker i denne fasa når vi veit at både føresette og barn har det vanskeleg.

Rask ferdigbehandling (fra kapittel 3.3.3.1.4.2 i TB)**Rapportere på**

Alle saker er ferdigbehandlet så raskt som mulig

Alle sakshandsamarar på fagområdet er kjent med at sakene skal starte opp raskt som mogleg. Avdelinga har to 9A-koordinatorar som fordeler og følger med på sakene. Det er alltid ein pedagog og ein jurist på saka. Sakshandsamar 1 har ansvar for tilrettelegging, progresjon og skrivearbeidet. Dei som melder opplever at dei blir høyrte og får hjelp innan kort tid.

Sakshandsamarane avtaler barnesamtale i løpet av ei veke. Vi tar vidare kontakt på telefonen med skolen og orienterer dei om at vi har motteke ei sak. Vår erfaring er at skolane setter i gang arbeid i samsvar med aktivitetsplikta, etter at rektor er blitt kjent med at elev eller føresette har tatt kontakt med oss.

I innhentingbrevet har vi lagt vekt på å få det tydeleg fram kva skolen skal sende inn for at vi kan få den informasjonen vi treng i den enkelte saka. Praksisen vår er nedfelt i vår rutine for 9A-saker.

Lang sakshandsamingstid har somme gonger vore ei utfordring i periodar der det er mange saker. Vi har oppdaga «tidsjuvar», og jobbar kontinuerleg med å få sakene handsama og ut så raskt så mogleg.

Høy kvalitet i vedtakene (fra kapittel 3.3.3.1.5.1 i TB)**Rapportere på**

Alle vedtak etter § 9 A-6 har høy kvalitet i saksbehandlingen

Forarbeida, Opplæringslova, og Utdanningsdirektoratets rettleiar er aktivt i bruk for å sikre kvaliteten i vår sakshandsaming i handhevingsordninga

Vi har faste 9A-møter for å diskutere regelverksforståing og praksis. 9A-møtene vert også nytta til kompetanseheving internt. Vi drøftar reelle problemstillingar og tema og gjer bruk av kvarandre sin kompetanse for å utvikle ei felles forståing og felles praksis. Dette er med på å sikre høg kvalitet i arbeidet vårt.

Juristane har eigne juristmøter der juridiske problemstillingar vert diskutera. Gruppa formidlar vidare resultat for meir drøfting i 9A-gruppa. Det finn stad ei kompetanseheving i samarbeidet mellom jurist og pedagog i enkeltsakene. Vi har ei fadderordning for nyttilsette for at dei skal få hjelp og støtte til å raskt komme inn i sakshandsaminga og for å ivareta kvaliteten i vedtaka.

Sakshandsamarane kan også verte nytta som ressurspersonar for å høgne kvaliteten når det er utfordring som ein treng spesifikk kunnskap på. Vi har også blitt betre til å dele på digitale plattformer (Teams) artiklar og anna som høgnar vår kompetanse for ein betre kvalitet.

Direktør i oppvekstavdelinga godkjenner og kvalitetssikrar alle handhevings saker og deltek på dei faste møta kvar 14.dag. Dette bidreg til oversikt over saksfeltet og kalibrering av praksis. I enkeltsaker der vi er i tvil, kan vi kontakte Utdanningsdirektoratet.

Vi deltek i eit tre- fylke-samarbeid med Oslo-Viken og Innlandet. Dette samarbeidet starta i 2020 og her vert det drøfta ulike problemstillingar. Vi lærer av kvarandre og utvekslar erfaringar og kompetanse for å oppnå høgare kvalitet i sakshandsaminga av skolemiljø saker.

For å sikre ein meir lik praksis i klagesakshandsaming, bruker vi malar på dei fleste områder. Dei har vi revidert i løpet av året.

I 2020 definera 9A-gruppa omgrepet kvalitet og kom fram til at det handlar både om struktur og språk, gode tiltak og presise juridiske vurderingar.

Vi har ikkje vore på regelverksamlingar i regi av Utdanningsdirektoratet i 2020. Desse samlingane har tidlegare vore både nyttige og viktige for utviklinga av arbeidet i handhevingsordninga. I vårt embete har det vore tilsett fleire nye sakshandsamarar, og samlingane med Utdanningsdirektoratet har vore viktige i opplæring av nyttilsette. Samlingane ga oss oppdatert forskning på fagfeltet. Dette etterlyser vi.

Vedtak i klarspråk og tilpasset mottakeren (fra kapittel 3.3.3.1.6.1 i TB)**Rapportere på**

Alle vedtak er skrevet i et klart språk og er tilpasset mottakeren

Vi har utvikla felles malar for reglane i barnehagelova og opplæringslova på dei fleste områda der vi fattar vedtak. Vi reviderer malane med jamne mellomrom, og justerer dei både med tanke på klarspråk og korrekt rettsanvendelse. Vedtaka våre er i hovudsak stila til klagar, med kopi til kommunane, med unntak av dei sakene der vi opphev og ber kommunane om å fatta nytt vedtak.

Alle vedtak kvalitetssikrast av minst to sakshansamarar.

Vi har som mål å skrive kort og godt med klart språk slik at mottakarane lett forstår vedtaka. Vi jobbar med å skrive slik at det er lett å forstå. Vi har ein kontinuerleg prosess der vi jobbar med innhaldet og kvalitet i forhold til klarspråk i vedtaket.

Når det gjeld handhevingsarbeidet, har vi jobba med nokre av omgrepa som vi nyttar i vedtaka for å ha ei felles oppfatning av dei ulike delane i handhevingsarbeidet, til dømes «særskilt sårbar». Når vi utviklar vår eigen oppfatning, vil dette verke inn på språket vi nyttar og korleis vi sakshandsamar. Ei eiga gruppe har jobba med nye malar der det vert lagt vekt på klarspråk.

Vi får ikkje tilbakemeldingar som tydar på at mottakarane ikkje forstår språk eller innhald.

Vedtak fra skoleeier med rettsanvendelsesfeil eller saksbehandlingsfeil (fra kapittel 3.3.3.1.7.1 i TB)

Rapportere på

Antall vedtak fra skoleeier med rettsanvendelsesfeil og/eller saksbehandlingsfeil er redusert

Vi rettleier i sjølve saksbehandlinga og gjennom oppfølging av tilsyn på forvaltningsområdet. I 2019 hadde vi til dømes tilsyn på spesialundervisningsområdet (på deltemaet fatte vedtak). I 2020 har vi hatt tilsyn på tema ordensreglement og fating av vedtak om bortvisning (rapport ikkje ferdigstilt). Sjølv om vi ikkje kan seie med sikkerheit at det er vår rettleiinga som har ført til vedtak med færre rettsanvendelsesfeil og eller sakshandsamingsfeil, ser vi at talet på vedtak frå skoleeigar med feil er reduserte. Dette illustrerast og ved at vi har oppheva færre vedtak enn tidlegare år. Dette gjeld særleg på to område, der det i hovudsak har vore rettleiing gjennom sjølve saksbehandlinga; skyss og skoleplassering.

Det har vore ein nedgang i talet på klagar på opplæringsområdet i 2020. Vi antar dette har samanheng med koronasituasjonen.

Årsak til oppheving har i hovudsak vore mangelfull eller svak grunngeving i vedtaka frå skolens/kommunens side og eller manglande vurderingar av barnets beste.

I ein normalsituasjon ville vi ha gjennomført kontaktmøter (regelverkssamlingar) der ulike delar av opplæringslova og forvaltningslova ville vore tema. I 2020 har vi stort sett hatt digitale kontaktmøter med kommunane, der vi har prioritert tett oppfølging og avklaringar både fagleg og juridisk på områder i hovudsak knytta til covid-19 situasjonen. Sjølv om vi ser ein viss betring i nokre kommunar basert på løpande og konkret klagehandsaming gjennom året, har vi planlagt fleire tiltak for 2021, herunder informasjon på våre heimesider og rettleiing i møte med skoleeigarar for å redusera talet på vedtak frå skuleeigarar med ulike feil.

3.1.3.8 Fylkesmannen understøtter nasjonale myndigheters, fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med bosetting og integrering

Fylkesmannen har jamleg kontakt med kommunane og fylkeskommunen gjennom faste nettverk og dialog. Her formidlar vi sentrale føringar, tilsynsresultat og aktuell regelverksinformasjon.

Som nemnt i punkt 3.3.3.2.1.1 har vi i tillegg oppretta eit regionalt velferdsråd for Vestfold og Telemark og dette rådet har 4 arbeidsgrupper som arbeider med å koordinere nasjonale tiltak, oppgåver og verkemiddel internt og eksternt på dei prioriterte områda:

- 1) Utsette barnefamiljar
- 2) Rus og psykiatri
- 3) Bustadsosiale omsyn i plan
- 4) Bustadsosialkonferanse

Fylkesmannen vurderer eigen måloppnåing som god innanfor dette oppdraget.

Fylkesmannen bidrag til samarbeid mellom stat- og kommunesektor om bosetting (fra kapittel 3.3.3.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Helhetlig samarbeid mellom stat, fylkeskommuner og kommuner om rask og treffsikker bosetting.

Fylkesmannen har tidleg i 2020 innleidd eit godt samarbeid med integreringsteam i fylkeskommunen, med sikte på informasjonsutveksling om evna kommunar har til å tilby gode løysingar for nyankomne innvandrarar og gode kvalifiseringsløp i introduksjonsprogrammet. Nav Vestfold og Telemark er òg med på desse møta. Denne gruppa vil i 2021 arrangere fleire samlingar der vi vil ha fokus på ny integreringslova, ansvaret frå fylkeskommunen når det gjeld ny lova og NAV rolla si i integreringsarbeidet.

Fylkesmannen har også oppretta Regionalt velferdsråd som vil gjenom å samordne regionale aktørar i møte med kommunane arbeide for å bidra til å løyse kommunane sine sammensette velferdsutfordringar i integrering-, folkehelse-, helse -og omsorgstjenester, barn -og unges levekår, universell utforming, sosiale tenester og boligsosiale forhold. Det er naturleg at denne gruppa vil jobba mot heilskapleg samarbeid mellom stat, fylkeskommunar og kommunar om rask og treffsikker busetting.

3.1.4 Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk

3.1.4.1 Barnehageeiere og skoleeiere har ansatte med kompetanse som fremmer utvikling, læring og trivsel tilpasset barn og unges behov

Rapporteringar frå BASIL viser at både private og kommunale barnehageeigar har tilfredsstillande kompetanse ut i frå lovkrav. Når det gjeld dispensasjonar, så ligg det på 0,3 % i år, medan det i fjor lå på 0,5 %. Vidare viser Basil-statistikken at i barnehagane aukar talet på personar med formell kompetanse. Talet på assistentar har hatt ein nedgang frå 1399 i 2019 til 1350 i 2020. Samtidig har talet på fagarbeidarar auka.

Vi har lagt til rette for ei brei deltaking i regional ordning med fokus på kven som treng kompetanseutvikling mest. Eit breitt samansett samarbeidsforum har hatt kompetansebehovet som tema ved vurdering av fordeling av kompetansemiddel. Dei tiltaka som er sett i gang er i tråd med dei kartlagde behova i dei lokale nettverka. Vi ser dette igjen i dei langsiktige planane, og i dei lokale planane. Vi vurderer at dette er med på å utjamne kvalitetsforskjeller. Vi registrerer òg at etterspørselen etter lokale tilretteleggingsmiddel er stor. Mange har fått, eller er i gang med, etter- og vidareutdanning knytt til lokale kompetansebehov. Dette gjeld både for private og kommunalt tilsette.

GSI-tal viser at av totalt 4233 årsverk på grunnskolar i Vestfold og Telemark blir 76 årsverk til undervisning gitt av undervisningspersonale som ikkje oppfyller kompetansekrava for tilsetjing jf. opplæringslova § 10-1 og friskolelova § 4 -2.

Av totalt 5 390 lærarar i Vestfold og Telemark fordelt på 238 einingar er det 161 lærarar som ikkje oppfyller kompetansekrava for tilsetjing, jf. opplæringslova § 10-1 og friskolelova § 4-2.

Det er 9 lærarar som underviser på både 1.-7. årstrinn og 8.-10. årstrinn som oppfyller kompetansekravet for tilsetjing på 1. - 7. årstrinn, men ikkje 8.-10. årstrinn.

Det er store forskjellar på kvaliteten elevar møter i skolane. Alle kommunar, fylkeskommunen og friskolar deltek i desentralisert ordning. Vi har tru på at kompetansemodellen med stor grad av kollektive prosessar for profesjonsutvikling, skal bidra til utjamning av uønskte forskjellar. Det vil òg vere viktig å følge opp fagfornyninga, spesielt sidan sektor har hatt utfordringar knytt til pandemien.

I tillegg har Vestfold og Telemark med to kommunar i oppfølgingsordninga. Vidare har vi i 2020 rekrutterte to kommunar inn i læringsmiljøprosjektet. Ein av kommunane deltar med alle skolar, barnehagar, skoleeigar, barnehagemynd og PP-tjenesten etter avtale med Utdanningsdirektoratet.

Gjennom Inkluderande barnehage- og skolemiljø (IBSM), samlingsbasert tilbod, får både barnehagar og skolar tilbod om kompetanseutvikling i barnehage- og skolemiljø. Vi har hatt kommunar med i alle puljane frå starten, til saman 13 kommunar.

Det var stor interesse i å delta i Kompetanseløftet i Vestfold Telemark fylke. Vi prioriterte ut frå dei kjenneteikna som Utdanningsdirektoratet la til grunn for satsinga.

Vi sende eit forslag til leiarforum for oppvekst i fylket, og dei var samde i at Tønsberg og Holmestrand skulle vere med å pilotere i 2020. Satsinga er svært omfattande og tek for seg heile laget rund barnet. Dei to kommunane har i løpet av 2020 prioritert nokre tema. Dei har mellom anna sett at det er behov for ny og omfattande analyse av stoda i deira kommunar. Denne analysen skal omfatte fleire sektorar i kommunen. I 2021 vil fleire kommunar vere med i denne satsinga.

Dei nemnde satsingane vert sett i samanheng med andre satsingar og særskilt med desentralisert og regional ordning for kompetanseutvikling. I samband med dette kan ein og nemne handsamingsordninga. Gjennom denne ordninga skjer betydeleg kompetanseheving knytta til læringsmiljø og trivsel på nokre skolar.

System for å kartlegge, analysere og vurdere kompetansebehov (fra kapittel 3.4.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle barnehage- og skoleeiere har systemer for å kartlegge, analysere og vurdere kompetansebehov i sine virksomheter

Barnehage:

Omlagginga av kompetanseordninga har utan tvil retta merksemda mot dei faktiske situasjonane i barnehagar som grunnlaget for utviklingsarbeid. Alle dei lokale nettverka har nytta eit eget verktøy for kartlegging. Verktøyet er utarbeidd av Samarbeidsforum i 2019. Fleire nettverk har supplert med ståstadsanalyse og eigne kompetansekartleggingsmetodar. Nokre nettverk har, i samarbeid med UH, utvikla analysemetodar som grunnlag for vurderingsarbeidet.

I årshjulet til lokale nettverk er det lagt opp til at frå oktober – desember blir det gjennomført ei behovskartlegging som førebuing og revidering til neste års kompetanseplan. I tillegg arrangerer Samarbeidsforum i samsvar med årshjulet til samlingar i løpet av året. Samlingane er lagt opp som lærande nettverk.

I 2020 har vi har hatt to erfaringssamlingar for lokale kompetansenettverk, med deltaking frå lokal UH og organisasjonane. Første samling hadde tema: «Utfordringar og moglegheiter i barnehagebasert kompetanseutvikling». Lokal UH bidrog med eit innlegg om temaet. Dei lokale nettverka jobba både i eget nettverk og i grupper der dei delte erfaringar på tvers av nettverka. Tilbakemelding frå lokale nettverk ble gjennomgått og drøfta i lokal UH sin erfaringssamling for fagressursar i USN. Disse analysane blir vidare brukt av UH til å være betre førebudd i møte med den enkelte barnehageeigar og som eit bidrag inn i barnehagelærarutdanninga.

Andre samling var heildigital og hadde tema «Suksesshistorier og samarbeidskultur.» Nettverka hadde fått oppgåver på førehand og forberedt seg.

Oppgåvene blei nytta i gruppediskusjonar. Eit lokalt nettverk og lokal UH bidrog med innlegg. Målet med samlinga var å identifisere gode verkemiddel i arbeidet med å etablere ein god samarbeidskultur og eit godt partnerskap. Som ein oppfølging av samling 1 la UH fram korleis nye erfaringar frå Regional ordning for kompetanseutvikling bidrar til ny kunnskap og utvikling for Universitetet og barnehagelærandanninga.

Dei lokale nettverka arbeider kontinuerleg med utgangspunkt i dei opphavelge lokale behova. Kartlegging, analyse og vurdering vil framleis vere eit sentralt tema for Samarbeidsforum sitt arbeid.

Skole:

Alle skolane er representert gjennom dei lokale nettverka. Alle regionane i fylket har levert inn plan for kompetanseutvikling før utbetaling av midlar. Det er ikkje ein samstemt praksis på korleis kompetansebehovet er kartlagt hjå den enkelte skoleeigar. Det er også planar som har gått over to skoleår utan noko ny kartlegging. Nokre av har nytta analysematerieill frå utdanningsdirektoratet, andre har fått hjelp av lokal UH. I til dømes region Vest-Telemark har Universitetet i Sør-øst Norge (USN) vore tett på regionen om "kor skoen trykker". Dei har bruka ein brevmetode og spurt elevane kva dei treng av metodikk for å lære best mogleg innanfor dei tema som er valde. I andre regionar har det ut frå arbeid med "Elevane bak tala", vore merksemd på å analysere elevane sine læringsresultat og vidare arbeide med progresjon.

Tiltak møter lokale behov og er forankret i langsiktige kompetanseutvplaner (fra kapittel 3.4.1.1.1.2 i TB)**Rapportere på**

Alle samarbeidsforum sikrer at prioritering av tiltak møter lokale kompetansebehov og er forankret i langsiktige kompetanseutviklingsplaner

Barnehage:

Heilskapleg kartlegging, analysar, vurderingar og prioriteringar i dei lokale nettverka er samla i nettverkets eigen kompetanseutviklingsplan. Disse planane er sendt til regionale nettverk som har vurdert og prioritert ut frå lokale behov og laga ein plan for kvart nettverk. Disse to planane ligg til grunn for Samarbeidsforums overordna, langtidspan for regional ordning i Vestfold og Telemark.

Ei viktig funksjon denne planen har, er å vise kva krav det er sett til heile prosessen, ifrå lokal kartlegging, analyse og vurdering til endelege prioriteringar i Samarbeidsforum. Planen legg og føringar for å involvere aktørane på alle nivå. På den måten er Samarbeidsforum, slik vi ser det, i stand til å gjere prioriteringar som støttar opp om krava til ordninga.

Skole:

Dei regionale nettverka i Vestfold og Telemark prioriterer tiltak ut frå lokale behov. Dei ser også til at dei er forankra i langsiktige planar. Vi opplever at tiltaka i den desentraliserte ordninga er basert på lokale behov og skoleeigarar i regionen famner om eit stort antall skolar/lærarar.

Kompetansetiltak gjennomføres i partnerskap med UH (fra kapittel 3.4.1.1.1.3 i TB)**Rapportere på**

Alle samarbeidsforum sikrer at barnehage- og skolebaserte kompetansetiltak gjennomføres i partnerskap mellom barnehage-, skoleeiere og UH

Barnehage:

USN er vår lokale UH og har ein fast representant i begge regionale nettverk og Samarbeidsforum for Vestfold og Telemark. Vi har i år i Samarbeidsforum diskutert kva omgrepet partnerskap betyr for vår ordning, og kva slags ansvar kvar av partane har for å oppretthalde den. Vidare har vi snakka myke om intensjonane bak partnerskapet og samarbeidande UH, der UH skal nytte erfaringar gjennom partnerskapet som bidrag til å vidareutvikle lærarutdanningane. Eksempel på diskusjonar har vore knytta til til dømes kor mange fagressursar UH skal ha ute i den einskilde barnehage og korleis universitet skal få utbytte. Diskusjonane har og dreid seg om kva utbytte nettverka får av denne løysinga.

Samarbeidsforum har utarbeida eit årshjul for dei involverte partane; lokale kompetansenettverk, regionale nettverk og samarbeidsforum. Gjennom årshjulet har det vore viktig å sikre at metoden for kompetanseutvikling er barnehagebasert.

Samarbeidsforum avgjorde hausten 2020 at det skulle utarbeidast kontraktar mellom dei lokale nettverka og UH. Alle lokale nettverk har dermed fått kvar sin kontrakt som konkretiserer og sikrar kva for tiltak som skal gjennomførast, på kva måte, i kva for eit tidsrom og med kva for nokre aktørar. I disse kontraktane er det også presisert at ein grunna korona må finne gode løysingar for gjennomføring av kompetansetiltak, til dømes frå stadleg til digitale løysingar. Tilbakemelding frå nettverka er at dette har styrka partnerskapet. Alle tiltaka er gjennomført i medhald av kontraktane.

Skole:

UH er representert i samarbeidsforum og i dei fire regionale gruppene. Vi har som eit vilkår at det skal vere ei samarbeidsavtale med UH. Mange av regionane har eit langvarig samarbeid med lokal UH. Det er litt ulikt korleis dette blir organisert og korleis dei løyser "partnerskapet". På grunn av Covid-19 har det blitt nokre endringar i planane, men skoleeigarar seier at dei trass i situasjonen har fått gjennomført dei fleste planane. Lokal UH var raske til å legge mykje til ei digital plattform.

Vi har hatt jamnlege møter med UH der mellom anna omgrepet "partnerskap" er tema, og vi kan registrere at både skoleeigarar og UH er meir samstemte

i kva som ligg i det.

System for å kartlegge, analysere og vurdere kompetansebehov (fra kapittel 3.4.1.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Alle kommuner i oppfølgingsordningen har systemer for å kartlegge, analysere og vurdere kompetansebehov i sine virksomheter

Vi har følgd opp Hjørdal og Drangedal kommunar i oppfølgingsordninga. Hjørdal går ut av ordninga frå 01.01.2021. Drangedal kom med i uttrekket i 2020 og vil bli følgd opp også i 2021.

Hjørdal analyserer mellom anna resultatane frå nasjonale prøvar og elevundersøkinga. Kommunane gjennomfører ståtadsanalysar. Basert på funna har rektorane oppfølgingsmøte med kvar enkelt lærar der dei tar opp utfordringar og kompetansebehov. Skoleleigarane tar funna med inn i samarbeidet med skoleleigar der ein vurderer kommunen sitt behov for kompetanse og vidareutdanning. Drøftingane har aktualitet både for arbeidet med tilstandsrapport og prioriteringar i budsjettet.

Drangedal har tatt i bruk Visma Flyt Skole for å systematisere arbeidet med kompetanse. Dei skaffar seg oversikt og analyserer kompetansebehovet gjennom resultatoppfølging og analyse av grunnskolepoeng, nasjonale prøver, GSI-data og elevundersøkinga. Kommunane utarbeider ståtadsanalysar. På bakgrunn av analysane, skolepolitisk plan og kommunale satsingsområde prioriterer dei søknadene om vidareutdanning for lærarar og utarbeider kompetanseplanar for aktuelle utviklingsområde. Kommunen har eit godt samarbeid med det regionale nettverket Grenland+ i arbeidet med desentralisert kompetanseutvikling.

Målrretta tiltak basert på analyser av utfordringar og behov (fra kapittel 3.4.1.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Alle kommuner i oppfølgingsordningen jobber med målrretta tiltak basert på analyser av utfordringar og behov for å bedre læringsmiljøet og læringsutbyttet for barn og unge

Hjørdal har vore opptatt av strukturert utviklingsarbeid på skolane. I fyrste halvdel av oppfølgingsordninga utarbeidde dei forpliktande planar. I 2020 handla det om å gjennomføre planane. Kommunen er fornøgd med at arbeidet no er klart og at planane blir gjennomførde. Hjørdal har hatt eit godt samarbeid med Kongsbergregionen.

Drangedal har følgd eit anna løp i ordninga enn dei andre kommunane. I 2019 fekk Drangedal nasjonal merksemd då fleire tidlegare elevar stod fram med sterke historier om mobbing. Då kommunen kom inn i oppfølgingsordninga, blei det i samråd med Utdanningsdirektoratet bestemt at arbeidet med eit godt læringsmiljø måtte kome fyrst. Kommunen gjekk inn i eit forprosjekt med Læringsmiljøsentret våren 2020 og er no med i Læringsmiljøprosjektet. Som ein del av arbeidet har dei endra rutine sine og fått dei forankra og behandla i dei folkevalte organa.

Mobbesakene som kom opp i 2019 var vanskelege for heile kommunen. Det var behov for å involvere store grupper i arbeidet med å få eit godt læringsmiljø. Drangedal har derfor laga ei referansegruppe for Læringsmiljøprosjektet med rådmann, kommunalsjefar, tillitsvalde, folkevalte representantar og foreldrerepresentantar. Slik vi vurderer det har kommunen sett inn store ressursar og arbeid planmessig med å betre læringsmiljøet.

3.1.5 Gjennomførte evalueringer

Vi har ikkje gjennomført allmenne evalueringar eller brukarundersøkingar i 2020.

3.2 Avvik på oppdrag i tildelingsbrevet og/eller faste oppgaver i virksomhets- og økonomiinstruks

3.2.1 Tverrsektorielle oppdrag/oppgaver

Ingen avvik meldt.

3.2.2 Arbeids- og sosialdepartementet

På grunn av ressursituasjonen i helse- og omsorgsavdelinga har vi for å kunne løyse dei sakene, som ifølgje styringsdokumenta skal prioriterast først, ikkje nådd målkrava til planlagde tilsyn.

Ellers ingen vesentlege avvik.

3.2.3 Barne- og likestillingsdepartementet

Ingen avvik.

3.2.4 Helse- og omsorgsdepartementet

På grunn av ressursituasjonen i Helse- og omsorgsavdelinga har vi for å kunne løyse dei sakene, som ifølgje styringsdokumenta skal prioriterast først, ikkje nådd målkrava til planlagde tilsyn.

Ellers ingen vesentlege avvik.

3.2.5 Justis- og beredskapsdepartementet

Vi syner til prosatekst på verjemålsområdet. Dei utfylte rapportane syner også at det i all hovudsak er svært god kontroll. Dette gjeld også på rettshjelpområdet.

3.2.6 Klima- og miljødepartementet

Det er to avvik på miljø:

1. Vi har ikkje kontrollert eigenkontrollrapportane frå bedrifter av di vi ikkje har hatt ressursar til det. Saka er meldt frå til Miljødirektoratet, mellom anna i epost datert 3. juni 2020. Direktoratet har ikkje motsett seg det. Vi meiner difor at den prioriteringa vi måtte gjere om ikkje å handsame eigenkontrollrapportane var klårt med oppdragsgivar. Grunna at fleire sakshandsamarar i plangruppa slutta, så vi oss nøydde til å bruke ressursar frå dei andre faggruppene for å løyse oppdraga på plan. Det var ein ekstraordinær situasjon, som ikkje vil skje om att neste år.

2. Feil føring i regnskap: Koden «tilskudd» har i nokre tilfeller vore brukt i staden for «kjøp av fremmede tjenester». Årsaka var å synleggjere overføringar til kommunar og andre frå fagmidler. Vi registrerer at direktoratet ikkje vil at vi skal bruke det. For 21,22 og 31 postar vil vi etter dette bruke koden «kjøp av fremmede tjenester» istadenfor «tilskudd» når vi får faktura frå kommunar o.l. Når det gjeld feil føring av driftskostnader på tilskotsposter, så gjeld «kjøp av fremmede tjenester» som påpeke av Miljødirektoratet i realiteten tilskot, men vi har ikkje brukt rett kode i kontering. Vi vil sjekke kode for verksemda i Brønnøysund jf. "Miljødirektoratets instruks om tilskuddskoder". Vi vil òg kjøre månadleg kontroll for å fange opp ev. feilføringar i 2021

3.2.7 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Ingen avvik meldt.

3.2.8 Kunnskapsdepartementet

Ingen avvik.

3.2.9 Landbruksdepartementet

Ingen avvik

3.3 Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet

Kvalifiseringsprogrammet (fra kapittel 7.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal beskrive:

- Hvordan kommunene i fylket ivaretar sitt ansvar for kvalifiseringsprogrammet, og om det har skjedd endringer i dette etter at lovendringene trådte i kraft 1. januar 2019
- Om NAV-kontorene har oversikt over personer som er i målgruppen for programmet
- Utfordringer knyttet til at alle personer i målgruppen for programmet blir vurdert for deltakelse og får tilbud om program hvis de fyller vilkårene loven setter
- Hva kjennetegner NAV-kontor som ivaretar sitt ansvar for kvalifiseringsprogrammet på en god måte
- Fylkesmannens arbeid for å legge til rette for at kommunene ivaretar sitt ansvar for programmet i henhold til regelverket og på en god måte

I 2019 registrerte vi ein auke i antal deltakere i Kvalifiseringsprogrammet (KVP) frå 352 i januar til 491 i desember 2019. Dei fire fyrste månadane i 2020 registrerte vi ein auke frå 493 deltakarar i januar til 530 ved utgangen av april 2020. Frå april/mai til august 2020 har antal deltakarar gått ned til 473. Vi meiner det er svært sannsynleg at nedgangen i antal KVP-deltakarar har årsak i pandemi-situasjonen.

Etter det NAV-kontora oppgjer, er årsakene til auka i starten av året framleis knytt til regelendringane om at KVP ikkje lenger er ein rett deltakarane berre får ein gang og at programmet kan innehalde utdannings- og opplæringsaktivitetar.

På bakgrunn av tilbakemeldingar vi har fått frå NAV-kontora, ser vi at det er mange kontor som er strukturerte og systematiske i arbeidet med å skaffe oversikt over personar som er i målgruppa for programmet, mellom anna ved faste og hyppige gjennomgangar av brukarar og drøftingsmøte på tvers av dei ulike avdelingane. Enkelte kontor melder om at det er ein eigen KVP-koordinator ved kontoret som har faste møte med alle avdelingar og informerer om inngangsvilkåra for KVP, og som er med og vurderer om nokon av brukarane kan vere aktuelle for KVP. Andre kontor melder om at grundige

kartleggingar fører til at fleire blir fanga opp som moglege kandidatar til KVP.

Fleire NAV-kontor melder om at det er mange brukarar som har låg kompetanse i norsk språk og at dette fører til at det er utfordrande å finne relevante tiltak i programmet. Fleire kontor melder og at det krev mykje tid å vurdere, setje i gang og følgje tett opp eit KVP-løp og at det manglar gode system for den kommunale tenesta KVP (registrering av fråvær, timelister mv.).

NAV-kontor som arbeider med KVP på ein god måte kjenneteiknast ved at det er kunnskap og merksam om KVP i alle avdelingar og at KVP er tema på felles faglege møte og tverrfaglege møte. NAV-kontora melder og om at det er viktig å ha ein eller fleire rettleiarar ved kontoret som har ekstra god kunnskap om KVP og som held oversikt over deltakarane og dei ulike tiltaka. Videre blir det meldt at det er særleg viktig at rettleiarane følgjer tett opp, at programma er individuelt tilpassa og at det er viktig med tett og godt samarbeid med tiltaksarrangør.

Etter det NAV-kontora melder, vart fleire tiltak og aktivitetar stengde under pandemien. Dette førte til at fleire program vart førebels avbrote.

Embetet knytte til seg ei 100 % stilling frå NAV Larvik i eitt år frå februar 2020 for å kunne yte hjelp til NAV-kontora i Vestfold og Telemark i KVP-arbeidet. I februar og starten av mars 2020 hadde vi møter med alle NAV-kontora v/leiar kor vi presenterte KVP-rådgjevaren og informerte om kva KVP-rådgjevaren kunne hjelpe kontora med. Alle NAV-kontora fekk tilbod om opplæring i KVP.

Vi planla og gjennomførte rettleiings- og opplæringsaktivitetar ved 8 NAV-kontor i 2020 med tema inngangsvilkår, rutinar og malar i KVP-arbeidet, innhald i program og særleg om utdannings- og opplæringsaktivitetar som innhald i program, førebels avbrot og varig stans av program, korleis identifisere KVP-kandidatar mv. Ved nokre kontor har vi hatt fleire opplæringsrundar. Vi har merka oss at det er stort behov for opplæring på KVP-området.

Hausten 2020 etablerte vi KVP-nettverk, i alt 5 nettverk, kor alle NAV-kontora i fylket deltok. Vi har gjennomført to nettverkssamlingar i alle gruppene i 2020. Etablering av nettverk har ført til ein auke i antal førespurnader om problemstillingar på KVP-området.

Erfaringa vår frå nettverka, rettleiings- og opplæringsaktivitetar og dialog med NAV-kontora er at det er ulikt korleis dei enkelte kontora tar hand om KVP-arbeidet. Det er til dels store variasjonar på kor store dei ulike kontora er og kor god kompetansen på KVP-området er. I alle aktivitetane og kontakten vi har hatt med NAV-kontora, har vi vore opptekne av å fokusere på at KVP er ein rett for dei som oppfyller inngangsvilkåra.

To kommunar i Vestfold og Telemark; Færder og Horten, har deltatt i prosjektet «Identifisering av deltakarar til Kvalifiseringsprogrammet» som Arbeids- og velferdsdirektoratet sette i verk i 2020. KVP-rådgjevaren vår har deltatt aktivt i dette prosjektet.

Erfaringa vår med KVP-rådgjevar er svært positiv. NAV-kontora har tatt godt imot dette tilbodet. Eit av suksess-kriteriane er at KVP-rådgjevaren har svært god kunnskap om det totale tiltaksapparatet som kan tilby personar i arbeidet med å kome ut i arbeid, at ho er særleg opptatt av godt oppfølgingsarbeid og at det er fokus på tett individuell oppfølging. Til slutt er rådgjevarens kunnskap om reglane knytte til KVP og ikkje minst hennar egne erfaringar frå arbeid med mange KVP-deltakarar av stor tyding for å lykkes i dette arbeidet.

Aktivitetsplikt (fra kapittel 7.3.1.3 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal beskrive kommunenes erfaring med aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk stønad under 30 år. Herunder om aktivitetsplikten bidrar til overgang til arbeid og utdanning.

Vi har i 2020 gjennomført ei undersøking av kommunanes erfaring med aktivitetsplikta. 11 av 17 NAV-kontor svarte på undersøkinga. Saman med den generelle kjennskapen vi har til NAV-kontora i fylket gjer det oss eit grunnlag for å beskriva erfaringa med tenesta.

Vi har registrert at NAV-kontora stiller vilkår om aktivitet etter sosialtenestelova § 20 a, men at praktiseringa av vilkårløra ikkje alltid er i tråd med lova. Vi har òg merka oss at innhaldet i aktivitetsplikta er lite konkret beskrive i ein del vedtak. Dette er uendra frå tidlegare år.

Rapporteringa viser at aktivitetsplikta bidrar til auka jobbfokus i tråd med arbeidslinja i NAV, og bidrar til betre kartlegging av kvar enkelt brukar. Som resultat av kartlegginga gjord for aktivitetsplikta, kjem det fram at fleire brukarar går raskare over til anna yting.

NAV-kontora erfarer at det å setja vilkår om aktivitet krev tett og individuell oppfølging, noko som er ressurskrevjande, både med omsyn til oppfølging av vilkåra og den enkelte brukaren. Nokon kontor må arbeide konkret for å finne aktivitetar, medan andre har lågterskel tilbod klare. Fleire rapporterer å ha god erfaring med å ha ein eller fleire tilsette til denne oppgåva.

Kommunar vi har hatt dialog med har erfart at det er kvaliteten og innhaldet i aktiviteten som blir tilboden som er avgjerande for om aktivitetsplikta verkar etter hensikta si. Fleire NAV-kontor har etablert egne tiltak til aktivitetsplikta, og nyttar seg av samarbeid med arbeidsgjevarar og tiltaksbedrifter.

Overgang til arbeid og utdanning

Fleire NAV-kontor rapporterer om brukarar som kjem i lønt arbeid som følgje av aktivitetsplikta, og at dette i stor grad er sesongarbeid eller arbeid basert på timar. Vi ser òg at enkelte NAV-kontor viser til å ha blanda resultat, at aktivitetsplikta i stor grad treffer den gruppa som står nærast arbeidslivet. I tillegg blir det rapportert om at eit fåtal går over til utdanning.

Vi har ikkje tilstrekkeleg kunnskapsgrunnlag til å kunna vurdere om aktivitetsplikta bidrar til varig sjølvforsørging gjennom arbeid eller utdanning. Det er få opplysningar om brukarar framleis er sjølvforsørgt etter døme eitt år. NAV tel i all hovudsak formidling til arbeid ved oppstart av arbeidsforholdet.

Aktivitetsplikta under pandemien

Fleire NAV-kontor opplyser om særlege utfordringar knytt til pandemien. Det har vore vanskeleg å gjennomføre aktivitetsplikta under pandemien. Enkelte kontor stengde sine aktivitetstilbod. Nokre kontor forsøkte å følgje opp brukarar digitalt.

Ut over sommaren har dei fleste kontora hatt fungerande aktivitetstilbod.

Digitalisering av sosiale tjenester (Digisos) (fra kapittel 7.3.1.4 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal vurdere og beskrive om og hvordan digitalisering/DIGISOS påvirker tilgjengelighet til og kvalitet på de sosiale tjenestene.

Ei spørjeundersøking til NAV-kontora viser at ikkje alle har etablert digitaliserte tenester på sosialområdet. Fleire NAV-kontor opplyser at det skal innførast i 2021.

Ut ifrå kva kontora sjølv rapporterer og vår erfaring, har ikkje digitaliseringa endra sjølv saksbehandlingsrutinane i vesentleg grad. Effekten av digitalisering ser ut til å vera raskare og meir effektiv saksbehandling, og at brukarane får brev og vedtak frå NAV-kontoret utan at det går med tid til postgang.

Landsomfattande undersøking om tilgjengelegheit til sosiale tenester i NAV-kontora gjennomført i to kontor i 2020, viser at fleire brukarar opplever digitaliseringa på sosialområdet positivt. Høve til å senda søknader elektronisk og lasta opp dokument bidrar for mange til ein forenkla søknadsprosess.

Enkelte NAV-kontor rapporterer at digitale søknader gir meirarbeid, ved at søknader i større grad er dårlegare dokumentert og utfyllt enn ordinære søknader der tenestemottakar har fått rettleiing i forkant av innleveringa.

Vi har ikkje eit klart bilde av om digitalisering fører til betre eller endra oppfølging av tenestemottakarar. Ingen av kontora som har svart i vår undersøking har rapportert at det er frigtort tid til oppfølging.

Få kontor har rapportert om betre kvalitet i tenesta som følgje av digitalisering. Vi kan gjennom vår behandling av klager heller ikkje sjå noko om dette. Vi ser teikn på lite kommunikasjon direkte med tenestemottakar når digitale søknader blir behandla. Behovet til søkar er i fleire tilfeller ikkje tilstrekkeleg kartlagt før det fattast vedtak. Det er vanskeleg å seie om dette kjem av auka digitalisering, eller andre organisatoriske forhold ved kontora.

NAV-kontora i fylket opplyser at digitaliseringa har bidratt til at tilgjengelegheiten til dei sosiale tenestene i stor grad har vorte ivaretatt gjennom pandemien. Ei auka mengde brukarar vart rettleia over til digitale flater. Dette bidrog igjen til at færre var i behov av fysisk oppmøte ved kontora. Den digitale funksjonen «Skriv til oss» bidrog under pandemien til at tenestetilbodet var tilgjengeleg for personar som ikkje ønskte å oppsøka NAV. Fleire NAV-kontor ønskjer denne tenesta i dagleg drift, som ei fellesløsning med dei statlege systema då brukarar av NAV ikkje skil mellom statlege og kommunale tenester og ytingar. Vi vurderer at det er ein fordel at òg brukarar av dei sosiale tenestene har ein slik digital kanal inn til NAV-kontora.

Digitale tiltak, som elektroniske søknadar, er eit positivt supplement og som gjer søknadsprosessen enklare for dei som kan nyttiggjere seg av tiltaka. Samstundes kan det vere vanskelegare å avdekke andre behov som søkjar kan ha når kommunikasjonen hovudsakleg er digital. Digitale løysingar må ikkje stå i vegen for god kartlegging, kommunikasjon og oppfølging av dei som er i behov av tenesta.

Gevinstrealisering (fra kapittel 7.3.1.5 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen bes redegjøre kort for status på gevinstrealiseringsplanen for oppgavene på Statens helsetilsyns områder i årsrapport for 2020.

Det overordna målet er betre kvalitet i sakshandsaming, informasjon og rettleiing. Oppgåvene er fordelt med sikte på best mogeleg disponering av tilgjengelege ressursar, og det må takast omsyn til at omlag 10 % av våre ressursar har vore knytta til oppgåver med pandemien.

Gevinstrealisering (fra kapittel 7.3.1.6 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen bes redegjøre kort for status på gevinstrealiseringsplanen for oppgavene på Arbeids- og sosialdepartementets områder i årsrapport for 2020.

Vi har etter samanslåing fått eit godt fagmiljø med få, men erfarne saksbehandlarar som jobbar på tvers av arbeidsoppgåvene på Arbeids- og sosialdepartementet sitt område. Vi har arbeidd med malar for behandling av klagesaker, og har etablert rutinar for behandling og oppfølging av tilskot.

Vi har gjennom eit år med pandemi lært å jobba meir effektivt med opplæring ut mot NAV-kontora, noko vi vil ta med oss i planlegginga av aktivitetar for 2021. Samla ressursar på sosialområdet har ikkje vore tilstrekkeleg til å utføra all tilsynsaktivitet. Vi har prioritert handsaming av klagesaker.

Fylkesmannen skal rapportere på antall gjennomførte tilsyn... (fra kapittel 7.3.2.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på antall gjennomførte tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven, informasjonsarbeid overfor kommunene om faglig veileder for innhold og kvalitet i tilbudet, samt gi en kort vurdering av tilgjengelighet og kvalitet på tilbudet i fylket.

Vi viser til årsrapport 2019 der vi rapporterte på ei kartlegging av tilbudet kommuner i «gamle» Telemark gir innbyggjarane sine. Kartlegginga er nå avslutta. Innbyggjarane har god tilgang i disse kommunene, medrekna gruppa psykisk sjuke og/eller rusmisbrukarar. Fem av kommunene fikk lovbrudd da plikta til å ha eit system for internkontroll av krisesentertilbudet ikkje var oppfylt, jf. krisesenterlova § 9 og kommuneloven kap. 30. Alle lovbrudda er no lukka.

Fylkesmannen har i 2020 foretatt ei tilsvarande kartlegging av krisesentertilbudet som Larvik, Holmestrand, Horten, Færder, Tønsberg og Sandefjord gir til sine innbyggjarar. Fire av dei seks kommunene mangla eit tilbod til brukarar med aktivt rusmisbruk og/eller psykisk sjukdom. Det pågår no eit prosjektarbeid for å skaffe denne gruppa eit tilbod som er påreknå å vere på plass medio 2021. Tilgjengelegheita er god for dei andre innbyggjarane.

Tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven

Totalt antall kommuner i fylket	23
Antall krisesentertilbud i fylket	2
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2018	0
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2018	13
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2019	0
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2019	0
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2020	1
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2020	6

Fylkesmannen skal redegjøre for bakgrunnen for og konsekvenser... (fra kapittel 7.3.2.2 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal redegjøre for bakgrunnen for og konsekvenser av eventuelle nedleggelse eller reduksjon i tilbudet.

Det er ikkje vurdert å leggje ned krisesentertilbudet i nokon av kommunene i Vestfold og Telemark.

Fylkesmannen skal rapportere på antall behandlede søknader... (fra kapittel 7.3.2.3 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på antall behandlede søknader, og fattede vedtak inndelt i innvilgelser, avslag og avvisninger knyttet til hver sakstype, etter ekteskapsloven, anerkjennelsesloven og brudvigjingslova i årsrapporten. Når det gjelder ekteskapsloven § 18a andre ledd, bes fylkesmannen differensiere rapporteringen for saker ut ifra sakstype, dvs. etter om sakene gjelder bokstav a), b) eller c).

Fylkesmannen skal rapportere på andelen separasjons- og skilsmisssøknader som er mottatt digitalt.

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark har handsama 1819 saker etter ekteskapslova i 2020. Det er gjeve 929 separasjonsløyve og 815 skilsmisssløyver.

Talet på saker til handsaming etter ekteskapslova er stabilt.

I 2020 har ein handsama 61 saker etter anerkjennelseslova. Talet på saker er stabilt

Antall søknader som vert sendt inn elektronisk har minka. Vi registrerer at om lag 59 % av skilsmisser og 54 % av separasjonar er motteken digitalt. Skilsmisser etter § 22 er bare 15 %. I fjor var prosenten motteken digitalt 63 % for både skilsmisser og separasjonar.

Ekteskapsaker

Lov	Sakstype	Sum	Innvilgelser	Avslag	Avvisninger	Andel mottatt digitalt
Ekteskapsloven	Separasjon, jf. § 20	929	929	0	0	54 %
Ekteskapsloven	Skilsmisse, jf. § 21	802	795	7	0	59 %
Ekteskapsloven	Skilsmisse, jf. § 22	21	20	1	0	15 %
Ekteskapsloven	Tillatelse til å inngå ekteskap selv om vergen har nektet, jf. § 2	0	0	0	0	0 %
Ekteskapsloven	Samtykke til ekteskap mellom adoptivbarn og tidligere adoptivfamilielemmer, jf. § 3 andre ledd	0	0	0	0	0 %
Ekteskapsloven	Fritak fra krav om forlovere, jf. § 7j	0	0	0	0	0 %
Ekteskapsloven	Fritak for dokumentasjon av skifte, jf. § 8 siste ledd	6	5	1	0	0 %
Ekteskapsloven	Klage på at prøvingsattest ikke er utstedt, jf. § 10 andre ledd	0	0	0	0	0 %
Ekteskapsloven	Klage på at vigsel er nektet, jf. § 14 tredje ledd	0	0	0	0	0 %
Ekteskapsloven	Godkjenning av ugyldige ekteskap, jf. § 16 andre ledd	0	0	0	0	0 %
Ekteskapsloven	Reise sak om et ekteskap består eller ikke, jf. § 16a	0	0	0	0	0 %
Ekteskapsloven	Anerkjennelse av utenlandske ekteskap, jf. § 18a andre ledd bokstav a	0	0	0	0	0 %
Ekteskapsloven	Anerkjennelse av utenlandske ekteskap, jf. § 18a andre ledd bokstav b	0	0	0	0	0 %
Ekteskapsloven	Anerkjennelse av utenlandske ekteskap, jf. § 18a andre ledd bokstav c	0	0	0	0	0 %
Ekteskapsloven	Reise sak for å oppløse ekteskap som er inngått i strid med § 3 eller § 4, jf. § 24 andre ledd	0	0	0	0	0 %
Anerkjennelsesloven	Anerkjennelse av utenlandske skilsmisser eller separasjoner, jf. § 4 første ledd	61	60	0	1	0 %
Brudvigjingslova	Godkjenning av ugyldige ekteskap, jf. § 11 tredje ledd	0	0	0	0	0 %

Fylkesmannen skal rapportere på antall fattede vedtak... (fra kapittel 7.3.2.4 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på antall fattede vedtak etter barneloven i årsrapporten. Fylkesmannen bes om å spesifisere sakstype etter hjemlene i barneloven.

Det er fatta eitt vedtak etter barnelova § 55 i 2020. Vi har òg gitt skriftleg informasjon i to saker.

Det har ikkje vore fatta vedtak verken etter barnelova § 44 eller § 47 i 2020.

Det har vore gitt noe rettleiing på dei tre områda etter førespunad på telefon og e-post.

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid... (fra kapittel 7.3.2.5 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med veiledning og informasjon på familierettens område, herunder om mekling. Dette kan for eksempel være hvilke typer saker som dominerer, utviklingstrekk og utfordringer. Det er også av interesse å få opplyst hvem som kontakter Fylkesmannen.

Fylkesmannen har ikkje hatt saker til mekling i 2020.

Vi har gitt rettleiing på telefon i saker der partane har tatt kontakt ved usemje. Ofte er det ein av partane i ein konflikt som tar kontakt med oss.

Det har vore ein reduksjon i antall personar som ber om rettleiing om reiseutgifter ved samvær. Vi har hatt nokon spørsmål på telefon frå den eine parten i saker som skal opp for retten, og der parten ikkje har lav nok inntekt til å få fri rettshjelp.

Fylkesmannen skal rapportere på antall saker... (fra kapittel 7.3.2.6 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på antall saker hvor det er gitt ut opplysninger om den adoptertes opprinnelige foreldre i saker hvor fylkesmannen har gitt adopsjonsbevilling.

Vi har fått 36 førespunader frå personar som ønsker opplysningar om det biologiske opphavet sitt i saker der Statsforvalteren har gitt adopsjonsløyve. I 17 av desse sakene er førespunaden frå etterkommarane til adoptivbarn. Talet på førespunader har gått noko ned samanlikna med 2019.

Fylkesmannen skal rapportere på antall tilsyn... (fra kapittel 7.3.2.7 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal rapportere på antall tilsyn med familievernkontorene.

Se tabell

Tilsyn med familievernkontorene

Totalt antall familievernkontor i fylket	Antall gjennomførte tilsyn i 2020	Antall gjennomførte tilsyn i 2019	Antall gjennomførte tilsyn i 2018
4	0	2	2

Det har ikkje vore gjennomført tilsyn i 2020. Det er beslutta å føre tilsyn med dei fire kontora i 2021.

Fylkesmannen skal redegjøre for implementeringstiltak... (fra kapittel 7.3.2.10 i TB)**Rapportere på**

Utgår.

Fylkesmannen skal utarbeide en årsrapport... (fra kapittel 7.3.2.11 i TB)**Rapportere på**

Oppgaven er flyttet til VØI 5.3.8.24.

Årsrapport 2020 for Fylkesmannens tilsyn med barneverninstitusjoner, omsorgssenter og senter for foreldre og barn i Vestfold og Telemark blir sendt i tråd med tidsfrist.

Akuttberedskap i kommunene (fra kapittel 7.3.2.12 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmennene skal redegjøre for embetenes vurdering av kvalitet og risiko i barnevernet i fylket.

Bufdir vil oversende utfylte skjemaer med data på utvalgte indikatorer fra kommunenes halvårsrapportering og SSB. Disse skjemaene skal benyttes som underlag i fylkesmannens vurdering av risikobildet i kommunal barnevernstjeneste.

Akuttberedskap

I Vestfold og Telemark er det Barnevernvakta i Vestfold og Barnevernvakta i Telemark som har ansvaret for akuttberedskapen. Barnevernvaktene gir akutt hjelp til barn og ungdom i alderen 0-18 år og familiane deira/føresette på kveld, helg og natt når barneverntenestene er stengt.

Samlingar

For å sikre at barneverntenestene i fylket får informasjon og opplæring på relevante område, har vi arrangert ulike samlingar i samråd med barnevernleiaranes AU.

Covid-19 førte til nødvendige endringar når det gjeld aktivitetane våre ut mot barneverntenestene. Vi har hatt tett kontakt med barneverntenestene for å holde oss oppdatert på status for sårbare barn og unge. I periodar har vi, i tillegg til anna rapportering, hatt månadlege digitale møte med fokus på covid-19. Kommunane har rapportert om tilnærma normal drift, men har sjølvsgatt hatt nokre utfordringar.

Vi har òg gjennomført samlingar for barnevernsleiarane og teamleiarane i barneverntenestene i fylket. Tema på samlingane har blant anna vore Covid-19, barnevernsreforma, læringsnettverk, oppsummering av tilsynsrapportar frå Helsetilsynet, barn på institusjon og Norsk barnevern vurdert i forhold til systema i andre land. Vidare har Bufetat og Bufdir deltatt for å presentere aktuelle tema, som til dømes Nasjonale retningslinjer for samhandling mellom politi og barnevern og informasjon om menneskehandel. I tillegg til dette arrangerte vi dagssamling for alle tilsette i barneverntenestene med tema dokumentasjon i barnevernet.

Alle barneverntenestene (med unntak av ein) har deltatt på «jusskurs» i regi av Bufdir i 2021. Dei tilsette på barnevernområdet i embetet, har og deltatt på desse samlingane.

Tilsyn

I 2020 har vi gjennomført seks landsomfattande tilsyn med undersøkingar i barnevernet. Det vart påpeika lovbrøt i alle dei seks kommunane. Lovbrota er knytte til manglande dokumentasjon og medverknaden til barn. Erfaringa vår så langt er at tilsyna har hatt ønskt effekt. I 2021 er det planlagt å gjennomføra tre stadlege tilsyn, og eigentilsyn med resten av kommunane i fylket, med temaet undersøkingar i barnevernet. Det betyr at vi ved å gjera det på denne måten skaffar oss ei oversikt over korleis barneverntenestene jobbar med undersøkingar, i alle kommunane våre

Embetet har òg gjennomført felles tilsyn med reglane om meldeplikt i ein kommune. Kommunen som skoleeigar, kommunen som barnehagemynde og barneverntenesta var ein del av tilsynet. Vi konkluderte med eitt lovbrøt; barnehagemynda tar ikkje gjort plikta som mynde ved å sjå til at barnehagane overheld meldeplikta. Tilsynet blei godt mottatt av kommunen, og prosessar for samarbeid og samhandling mellom ulike tenester i kommunen blei starta opp i etterkant av tilsynet.

I 2020 har vi hatt merksemd retta mot oppfølging av biologiske foreldre etter omsorgsovertaking, og opna fleire tilsyn med bakgrunn i konkrete klager. Det er utarbeidd ein plan for korleis vi skal kartlegga og skaffa oversikt over korleis alle tenestene følgjer opp dette tema i 2021.

Det ble også gjennomført et regionalt tilsyn med Bufetat region sør. Tema var Bufetats ivaretaging av bistandsplikten i akuttsaker. Statsforvalteren som er koordinerende statsforvalter i region sør ledet dette tilsynet.

Kompetansesatsing og barnevernreform

I Vestfold og Telemark er det etablert fem læringsnettverk på tvers av kommunane. Det er berre ei av tenestane i fylket som ikkje deltar i eit av nettverka. Tre av nettverka har utviklingsprosjekt både i forhold til tiltaksutvikling og styrking av kommunanes oppfølging og rettleiing av kommunale fosterheim. For dei to andre nettverka har eit av dei eit prosjekt i forhold til tiltaksutvikling og den andre eit prosjekt i forhold til fosterheimsarbeid.

Fleire av tenestane gir tilbakemelding om at det er krevjande og utfordrande å jobba utviklingsarbeid og dei ulike delane av kompetansesatsinga, samtidig som den daglege drifta skal takast vara på, og attpåtil i ei pandemitid med høgare fravær enn vanleg. Vi ser at ein viktig suksessfaktor har vore dei nettverka som har oppretta prosjektleiarstilling frå oppstart av prosjekta. Fleire av prosjekta har, eller er i oppstart av, samarbeid med kompetansesentera.

Vi har formidla informasjon om barnevernreforma ut til kommunane og samarbeidspartnarar. Her viser vi til at resultatet frå Bufdirs spørjeundersøking vart presentert på møte med ordførarar, kommunedirektørar og oppvekstsjefar til stades.

Vi har laga ein plan for det vidare arbeidet med barnevernreforma for 2021. I tillegg til månadlege digitale møte med fokus på covid-19 og barnevernreforma, skal det gjennomførast tre digitale seminar med tema hjelpetiltak, fosterheim og tidleg innsats. Vidare skal det haldast dialogmøte (digitalt) i klynger med kommuneleiing, Bufetat, KS og Bufdir der forankring av barnevernreforma er eit tema.

Færder kommune, som har vore med i forsøket med ny ansvarsfordeling mellom stat og kommune på barnevernområdet, har fått løyve om å fortsette forsøket frem til reforma trer i kraft.

Alle små og mellomstore kommunar i fylket har deltatt i Tenestestøtteprogrammet. To store kommunar skulle delta i programmet i 2020, men på grunn av covid-19 har tidspunktet for oppstart vore endra. Vi ser, gjennom tilsynsaktiviteten vår, at kommunane som har deltatt i tenestestøtteprogrammet har gjort relevante endringar i undersøkingsarbeidet sitt.

Vi har ein kommune som deltar i rettleiingsteam og som gir gode tilbakemeldingar på nytteverdien av dette.

Embetet har gjennomført dialogmøte med barnevernstenestene i fylket med fokus på barnevernsreforma i 2020.

Risikovurdering

Kommunane si kvartals- og halvårsrapportering på lovpålagte fristar på meldingar og undersøkingar blir nøye gjennomgått og vurdert. Frå 2020 får kommunane tilbakemelding på om utvida frist har vore godkjent eller ikkje, og med vår grunngjeving om utvidinga ikkje har vore godkjent. Dette som eit tiltak for auka bevisstheit rundt grunnlag for fristutvidingane, dokumentasjonskrav og grunngivingar. Vi vil òg i byrjinga av 2021 sende ut informasjonsskriv til kommunane om rutinar for kvartalsrapportering og dokumentasjonskrav ved fristutviding for å sikra lik forståing i kommunane.

Rapporteringane for 2020 viser at nokon av tenestene ikkje klarer å oppfylle kravet til oppfølgings- og tilsynsbesøk av fosterbarna. Korona og smittevernhensyn blir gitt som grunngiving for avvika i enkelte av tenestane. Tala er per i dag ikkje alarmerande, men vil bli følgt tett vidare.

Kommunane si rapportering gir saman med annan kunnskap om kommunane, grunnlag for risikovurderinga vår av barnevernstenestene. Vi bruker mellom anna tala frå kommunemonitoren aktivt i overvakinga vår av kommunane. I tillegg til talmaterialet har vi hyppig kontakt med barnevernstenestene på ulike område, noko som gjer at vi meiner vi har ei god samla oversikt over kommunane i fylket.

Embetet hadde i 2019-2020 særskild oppfølging av ein kommune. Dette er no avslutta, men kommunen har fått tilbod om å delta i rettleiingsteam. Kommunen det gjeld er no godt i gang med vidare utvikling av tenesta i tett samarbeid med rettleiarane sine.

Rapportering på tiltak i gevinstrealiseringsplanen (fra kapittel 7.3.2.13 i TB)

Rapportere på

Rapporteringskrav på tiltak i gevinstrealiseringsplanen

- *Søknadsbehandling separasjon og skilsmisssaker*

Fylkesmannen skal redegjøre kort for status på arbeidet med å sentralisere saksbehandlingen av søknader om separasjon og skilsmisse etter ekteskapsloven innenfor de nye sammenslåtte embetene. Embetene skal gjennomføre en kartlegging av ressursbruk og kvalitet i siste kvartal 2022 og dette skal rapporteres i årsrapporten for 2022.

- *Tilsyn etter barnevernloven med forskrifter*

Fylkesmennene bes redegjøre kort for status på arbeidet i årsrapporten for 2020.

I tillegg til de landsomfattende tilsyna har vi gjennomført fleire eigeninitierte tilsyn etter barnevernlova. Gjennom kontinuerleg forbetningsarbeid har vi utvikla tilsyn etter barnevernlova. Vi har også hatt fokus på andre verkemidlar for å følge opp ein tilsynsklage. Kunnskap om tenesta er relevant, og sees i samanheng med de ulike alternative verkemidlane vi har for å sikre rett lovforståelse og lovoppfyllelse. Lokale avklaringar og veiledning i tenesta benyttes i økanda grad, der vi vurderer at det best oppnår formålet med tryggleik for tenestemottakaren og varig forbetring i tenesta. Tilsyn med tenesta gjennomfører vi når vi vurderer at det forelegg eit lovbrøt, og at tilsyn er det beste virkemiddelet for å følge opp tenesta i å rette lovbrøtet. Det gjerast kontinuerleg ROS vurdering og lovbrudd blir fulgt nøye opp. Vi har erfart at enkelte tenestar benytter høvet til å foreta en eigen internkontroll og benytter tilsynet til å vurdere egen teneste. Vi brukar ulike virkemiddel for å spre kunnskap om funna frå tilsyna til det beste for andre virksomheter i fylket. Vi har bedt om og fått tilbakemeldingar fra tenesta vi har ført tilsyn med, om korleis dei har opplevd vårt tilsyn. Slike tilbakemeldingar er nyttige for oss i vårt forbetningsarbeid. Oppfølging av lovbrøt etter tilsyn har vi gitt mer fokus og prioritet. Ein konsekvens av det er at vi følger opp tenesta lengre i tid nå enn tidligare. Det har vist seg å være nyttig og sikrar i større grad varige endringar i tenesta.

Helsetilsynet igangsatte i 2020 et tilsynsutveklingsarbeid som vi bidrar i, ved å være deltaker i ein arbeidsgruppe. Arbeidsgruppa består av saksbehandlere som jobbar på barnevern og sosialområdet. Utveklingsarbeidet har ledelsesforankring. Deltakelse i dette utveklingsarbeidet bidrar til forkus på eget arbeide, og hvordan vi sjølv kan bli betre i å sikre rett lovoppfyllelse i tenestane.

Tros- og livssynssamfunn (fra kapittel 7.3.2.14.1 i TB)

Rapportere på

Oversikt over:

- Nye registrerte/uregistrerte trossamfunn og nye livssynssamfunn
- Trossamfunn som er slettet hos fylkesmannen
- Ev. tilsyn med trossamfunn og forstander.

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark fekk inn åtte søknader om registrering som trus- eller livssynssamfunn i 2020. Ein av søknadane vart ikkje ferdig handsama i 2020, og er sendt til Statsforvaltaren i Agder for vidare oppfølging etter den nye trussamfunnslova som tok til å gjelde frå 1. januar 2021.

Vi har dermed godkjent sju nye registrerte/uregistrerte trus- eller livssynssamfunn i 2020.

Det er ikkje ført tilsyn med trussamfunn og forstandarar i 2020, Vi har heller ikkje sletta trussamfunn hos oss i 2020.

Oversikt over antall saker... (fra kapittel 7.3.2.15.1 i TB)

Rapportere på

Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

Vi fekk 261 søknader om oskespreiing i 2020. I alt 253 søknadar vart innvilga, medan ingen søknadar vart avslegne. Dei siste åtte søknadane vart handsama i 2021. Vi fekk ingen søknadar om privat gravstad, men fekk ein klage på kommunalt enkeltvedtak etter gravferdslova. Denne vart avvist.

Oversikt over antall saker i hver kategori... (fra kapittel 7.3.2.16.1 i TB)

Rapportere på

Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark har handsama 11 søknader om dispensasjon frå lov om helgedagar og helgedagsfred etter paragraf 5 første ledd, om at faste utsalsstader skal halde stengt på helgedagar. Seks av søknadane er innvilga, medan fem er avslegne. Vi har handsama to søknader om godkjenning som typisk turiststad i 2020.

I tillegg er det ein del butikkar og bransjar som i løpet av året har vore i kontakt med oss for spørsmål og rettleiing om utviding av opningstider og søndagsope på grunn av korona-situasjonen.

Langsiktig og helhetlig planlegging knyttet til kapasitet, kompetanse og kvalite (fra kapittel 7.3.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Antall kommuner som integrerer planlegging av de kommuner helse- og omsorgstjenestene i det ordinære økonomi- og planarbeidet i kommunen

Vi viser til rapporteringa vår under punktet "Rekruttering og kompetanseplanlegging på helse- og omsorgsområdet (frå kapittel 3.1.1.1.6.1 i TB)"

Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale helse- og omsorgstilbudet i fylket ut (fra kapittel 7.3.3.2.1 i TB)

Rapportere på

Samlet vurdering av hvorvidt retninger og målsetninger i kvalitetsreforma for eldre – Leve hele livet utvikles i fylket.

Leve heile livet-reforma er om lag 6 månader forseinka ut frå opphøveleg fremdriftsplan på grunn av pandemien. Det inneber at ein del av planarbeida til kommunane er utsette. Som ein konsekvens av dette har fleire kommunar ikkje tatt stilling til reform-løysingane. Som vi skriv i punkt 3.1.3.3.1.1 er planarbeidet til kommunane under arbeid og altså ikkje ferdigstilt i alle kommunar. Det regionale støtteapparatet opplever stor tilslutning til reformarbeidet, og dei største kommunane i fylket har komme langt i å planleggje og setja i verk konkrete tiltak. Dei mindre kommunane har i større grad vore belasta med meirarbeid for nøkkelpersonell som følgje av pandemien, og det har ført med seg lågare deltaking i nettverk og andre aktivitetar i reformarbeidet. Det har vore arrangert digitale nettverkssamlingar i dei etablerte fagnettverka som Utviklingscenter for sykeheim og hjemmetjenester både i Vestfold og i Telemark (USHT) har gitt tilbod om. Det har òg vorte starta opp nye nettverk, mellom anna "Opplæring i klinisk observasjonskompetanse for kommunane i Vestfold", eit 3-årig prosjekt med mål å hjelpe kommunane til å få ein systematisk og standardisert opplæring i klinisk observasjonskompetanse ved å implementera ein felles opplæringsmodell. Også fagdagar i rehabilitering vart gjennomført med stor deltaking frå både kommune og sjukehusa i fylket. Sjå elles årsrapportar frå USHT for nærare skildring av nettverk og kommunedeltaking.

Digitale løysingar har bidratt til å halda arbeidet i gang, og det har vore gjennomført fysiske samlingar når situasjonen har tillate det. Både samling for kontaktpersonar i kommunane og informasjonsmøte om tilskot til sårbar eldre gav stor deltaking. Av andre konkrete aktivitetar gjennomført av det regionale støtteapparatet, kan vi nevne at utemiljø ved sykeheim, aldersvennlig nærmiljø og sentrumsnære turveggar/universell utforming, har vore tema på fleire samlingar.

Eit viktig tema i arbeidet til kommunane med reforma er «Digital prosessplanlegging». Dette er eit initiativ frå det regionale støtteapparatet for å bidra med rettleiing for korleis kommunane kan jobba med prosessar i eigen kommune. Sju kommunar (Tinn, Notodden, Holmestrand, Porsgrunn, Skien, Larvik og Tønsberg) deltek i nettverket som hadde den fyste felles samlinga si 16.11.20. Sidan har dei fått individuell rettleiing. Arbeidet fortset i 2021. Vi viser elles til rapportering om Leve heile livet-reforma til Helsedirektoratet per 15.6 og 1.11.2020.

Rapportere på resultatoppnåelse... (fra kapittel 7.3.3.3.1 i TB)**Rapportere på**

Rapportere på måloppnåelse for tilskuddsordning til kommunene 0765.62

Det blei innvilga ca. 16 mill. i tilskot til 24 årsverk. 11 av 23 kommunar i fylket mottok tilskot. Det blei kun søkt om 3,5 nye årsverk. Vi benytta vesentleg mindre enn opprinneleg fullmakt. Tilsvarende var situasjonen i 2019. Vi forventer ikkje at kommunenes interesse for å søkje tilskot vil øke.

Samlet vurdering av hvorvidt... (fra kapittel 7.3.3.3.2 i TB)**Rapportere på**

Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale rusarbeidet i fylket er utviklet i henhold til retning og målsetninger i Opptappingsplanen for rusfeltet (2016-2020).

Utsatt frist til 1. april 2021, jf. e-post fra Helsedirektoratet 18. januar 2021.

Rapportere på resultatoppnåelse... (fra kapittel 7.3.3.4.1 i TB)**Rapportere på**

Rapportere på resultatoppnåelse for tilskuddsordningen til kommunene 0762.64.

I 2019 var det 19 av 27 kommunar som søkte og fekk tildelt tilskot. Om lag halvparten av dei fekk overført tilskot til 2020, og rapportering på dette skjer fyrst i april 2021. Ein god del har satt sine prosjekt på vent enda eit år, grunna Covid-19, og søkt om overføring til 2021.

Dei aller fleste kommunane i Vestfold og Telemark har fått utarbeidd planar for habilitering og rehabilitering, eller komme godt i gang med planprosessar. Embetet har samla inn, og lest planane. Fleire kommunar har sett i verk betrings- og utviklingsprosjekt på ulike område av tenestane. I nesten alle kommunar har det skjedd ein positiv utveking av koordinerande eining, og arbeidet med IP og koordinering har vorte styrkt i ei eller anna form. Fleire kommunar har valt å ta i bruk nettbaserte IP-løysingar, og har etablert betre system for opplæring og oppfølging av koordinatorar. Det har vorte eit auka medvit omkring kva kompetanse kommunen må ha tilgjengeleg for innbyggjarane sine for å kunne gje eit heilskapleg tilbod om habilitering og rehabilitering, og i nokre kommunar har breiddekompetansen auka i perioden. Framleis er det utfordringar med nok tilgang på spesielle faggrupper som til dømes ergoterapeut, logoped og audiopedagog i einsskilde distriktkommunar i fylket.

Vi har merka oss at det har vore ein låg del av søknader om tilskot til prosjekt som rettar seg mot barn og unge med behov for habilitering (utover IP/koordinator-arbeid). Det har òg vore få kommunar som har hatt fokus på tiltak retta mot vaksne personar som skal rehabiliterast tilbake til arbeid,

personar med behov for psykososial rehabilitering, og mot vaksne personar med utviklingshemming.

Kommunane gir uttrykk for at opptrappingsperioden, med tilhøyrande tilskot, har bidratt til auka fokus og ny motivasjon til å ta fatt på betringsarbeid innan dette tenesteområdet. Det er eit stort gap mellom dei summene kommunene søker om, og det vi har å dele ut. Gjennomsnittleg sum har vore 200.000 - 300.000 per kommune.

Det er førebels uvisst i kva grad tilskotsordninga har medverka til varig styrking av dei kommunale habiliterings- og rehabiliteringstenestene.

Samlet vurdering av hvorvidt tilbudet... (fra kapittel 7.3.3.4.2 i TB)

Rapportere på

Samlet vurdering av hvorvidt tilbudet innen habilitering og rehabilitering i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i opptrappingsplanen.

Året 2020 har òg på dette området vore prega både av pandemien og ressursituasjonen i avdelinga vår.

Det har vore gjennomført samlingar i fagnettverk for koordinerande enining og i nettverk for kvardagsrehabilitering gjennom året.

KOSTRA-tala på tenesteproduksjon kan vera misvisande, då kommunane registrerer aktivitet innan rehabilitering og habilitering svært ulikt. Kva som inngår i rehabilitering og habilitering er ikkje alltid like målbart. Som nemnt i førre punkt i rapporten, så har òg mykje av den planlagde aktiviteten for 2020 vorte overført til 2021.

Det er uvisst i kva grad det totale tilbudet om habilitering og rehabilitering har vorte påverka av pandemien. I samarbeid med USHT Telemark har vi gjennomført ei kartlegging av korleis tilbudet om kvardagsrehabilitering har vorte påverka av pandemien frå mars og fram til november 2020 (eigen rapport finst).

Ni av kommunane (i Telemark) svarte på undersøkinga. Fleire rapporterte om at tilbudet om kvardagsrehabilitering nærast stoppa heilt opp i mars, og fram til mai. Noko aktivitet vart tatt opp att over sommaren, men i mindre omfang enn normalt.

Det totale tilbudet om rehabilitering vart påverka, mellom anna fordi rehabiliteringspersonell, som til dømes fysioterapeutar og ergoterapeutar, mange stader vart omdisponerte til andre oppgåver innan helse i denne perioden. Terskelen for tildeling av tenesta vart heva. Gruppetilbod vart stengde. Fysikalske institutt stengde dørene. Redsel for smitte blant personellet til kommunen førte til uvisse, og verka avgrensande for det tverrfaglege samarbeidet. Også pasientane, på si side, kunne avlysa avtalar av same grunn.

Vi vurderer det som sannsynleg at det totale tilbudet om rehabilitering og habilitering til tider har vore svekt og underdimensjonert i 2020, som følgje av pandemien, og at dette, mellom anna, har ført til auka belastning på pårørande og andre deler av tenestene.

Rapportering på Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering 2017-2019 (fra kapittel 7.3.3.4.3 i TB)

Rapportere på

Rapportering på Etablering og utvikling av kommunale frisklivs-, lærings- og mestringstilbud 2019.

Vi har eit godt samarbeid med fylkeskommunen om tilskotsordninga for frisklivssentraler. Vi gir informasjon om frisklivssentralane i fylket. Det har vore samarbeid om sakshandsaming, utlysning og vurdering av søknadar.

I november 2019 og januar 2020 arrangerte vi faglege samlingar for nettverket i kommunane. Neste samling blei planlagt i mai 2020, men den blei avlyst pga korona.

Alle kommunane i tidlegare Vestfold har etablert frisklivssentralar.

I tidlegare Telemark har 12 av 17 kommunar etablert frisklivssentraler. Nokon av kommunane som ikkje har frisklivssentral har likevel ulike typar frisklivs-, lærings- og meistringstilbud.

Sidan våren 2020 har vi kun hatt kontakt med einskilde frisklivssentralar, mellom anna har vi informert om webinar halde av Helsedirektoratet.

Rapportering på Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering 2017-2019 (fra kapittel 7.3.3.4.4 i TB)

Rapportere på

Rapportere på resultatoppnåelse for tilskuddordning til kommunene 0762.60

Tilskotsordninga har bidratt til at kommunane har vidareutvikla tilboda sine ved å tilby stadig fleire aktivitetar til fleire målgrupper. Eksempelvis kurs om ernæring og fysisk aktivitet for foreldre og barn, prosjektet «Kvardagsglede» og søvnkurs med meir.

Rapportering på Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering 2017-2019 (fra kapittel 7.3.3.4.5 i TB)

Rapportere på

Samlet vurdering av i hvilken grad tilbudet utvikles i henhold til målsetting i regelverk for tilskuddsordning.

Tilskottsordninga for frisklivs-, lærings-, og meistringstilbod har i perioden 2017 – 2019 bidratt til at alle kommunane i Vestfold og i dei fleste Telemarkskommunane har fått etablert eit tilbod. Omfanget og innhaldet i aktivitetane/prosjekta varierer frå dei minste til dei største kommunane. Tilskottsordninga har vore viktig for etablering og utvikling av tenestetilbodet, spesielt i dei minste kommunane.

Rapportering på Omsorg 2020, herunder Demensplan 2020 (fra kapittel 7.3.3.5.1 i TB)**Rapportere på**

Samlet vurdering av i hvilken grad det kommunale helse- og omsorgstilbudet i fylket planlegges og utvikles i henhold til retning og målsettinger i Omsorg 2020, samt en vurdering av hvordan utviklingssentrene for sykehjem og hjemmetjenester ivaretar sin rolle overfor kommunene i fylket.

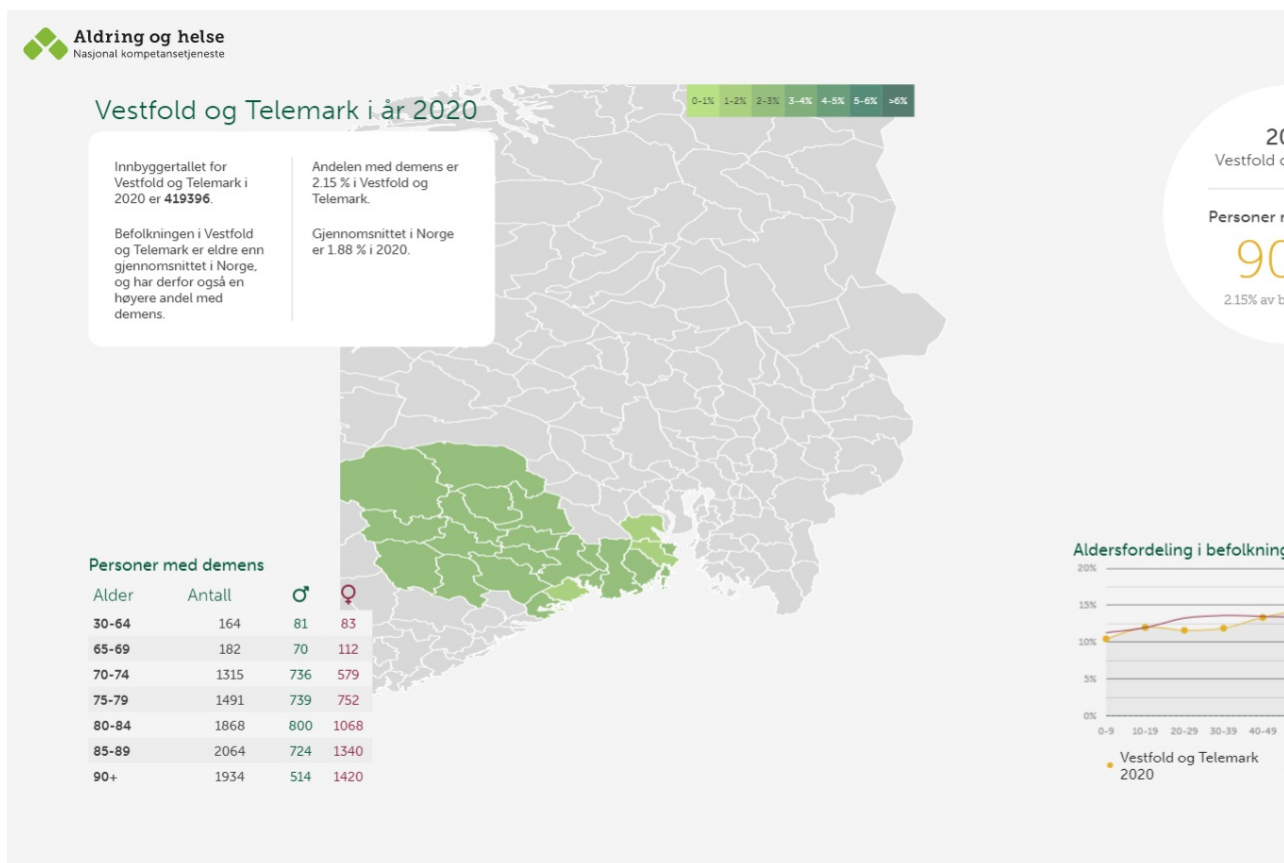
Alle kommunar i fylket er med i utviklingsarbeid for innovasjon av velferdsteknologi. Kommunane får god røynsle med ulike typer teknologi, både for heim og institusjonar. Kommunane er med i faglege nettverk. Utviklingssentra for sjukeheim og heimetenester (USHT) er viktige for å skipe gode møteplassar. Det same gjeld Skien kommune og Kongsberg kommune (for Tinn, Notodden og Hjarstadal), som leiar fleirårige utviklingsprosjekt for kommunane.

Omsorg 2020 har gjennom dei siste 5 år vore den overordna strategien som kommunane har utvikla tenestene sine i forhold til. Det har vore viktig for helse- og omsorgstilbodet at arbeidet har vore langsiktig og heilskapleg. I tidlegare Vestfold var Forum for Omsorg 2020 ein svært viktig arena, der dei som tek avgjerder i kommunar, sjukehus, NAV, fagforeiningane, Universitetet, fylkeskommunen, opplæringskontor, KS, utviklingssentera og embetet, møttest på strategisk nivå. Dette forumet har ikkje vorte vidareført i same form etter samanslåinga med Telemark, og i 2020 har det grunna pandemien ikkje vore mogleg å halda møte om vidare aktivitet i forumet. Det vil vera naturleg å sjå på framtidig organisering av samarbeidsarenaene i lys av Leve heile livet-reforma. Arbeidet med satsingene i Omsorg 2020 er likevel godt etablerte og blir følgt opp gjennom nettverk og prosjekt som er i drift, til dømes på velferdsteknologi-området.

Når det gjeld korleis Utviklingssentrene tar vare på rolla si overfor kommunane i fylket, er det vurderinga vår at Utviklingssentrene gjer ein god jobb ut frå ressursane dei har tilgjengeleg. Det er eit tett samarbeid med begge USHTene i fylket vårt, og desse har noko ulikt utgangspunkt med Sandefjord og Porsgrunn som vertskommunar for høvesvis tidlegare Vestfold og tidlegare Telemark. Geografiske forskjellar og ulike kompetanse- og kapasitetsutfordringar mellom dei tidlegare fylka gjer at arbeidsmetodar er tidvis ulike. For embetet er USHT ein viktig samarbeidspartnar i utviklingsarbeidet i helse- og omsorgssektoren, og særleg tydeleg er dette i Leve heile livet-arbeidet der USHT er ein likeverdige partnar, men med mindre ressurs enn KS og oss. I 2020 der fokuset i hovudsak har vore på kommunal planlegging, har USHTene ikkje vore like aktiv som KS og embetet, men i neste fase der implementering av løysingane er på dagsorden, vil kompetansen deira bli endå viktigare.

Rapportering på Omsorg 2020, herunder Demensplan 2020 (fra kapittel 7.3.3.5.2 i TB)**Rapportere på**

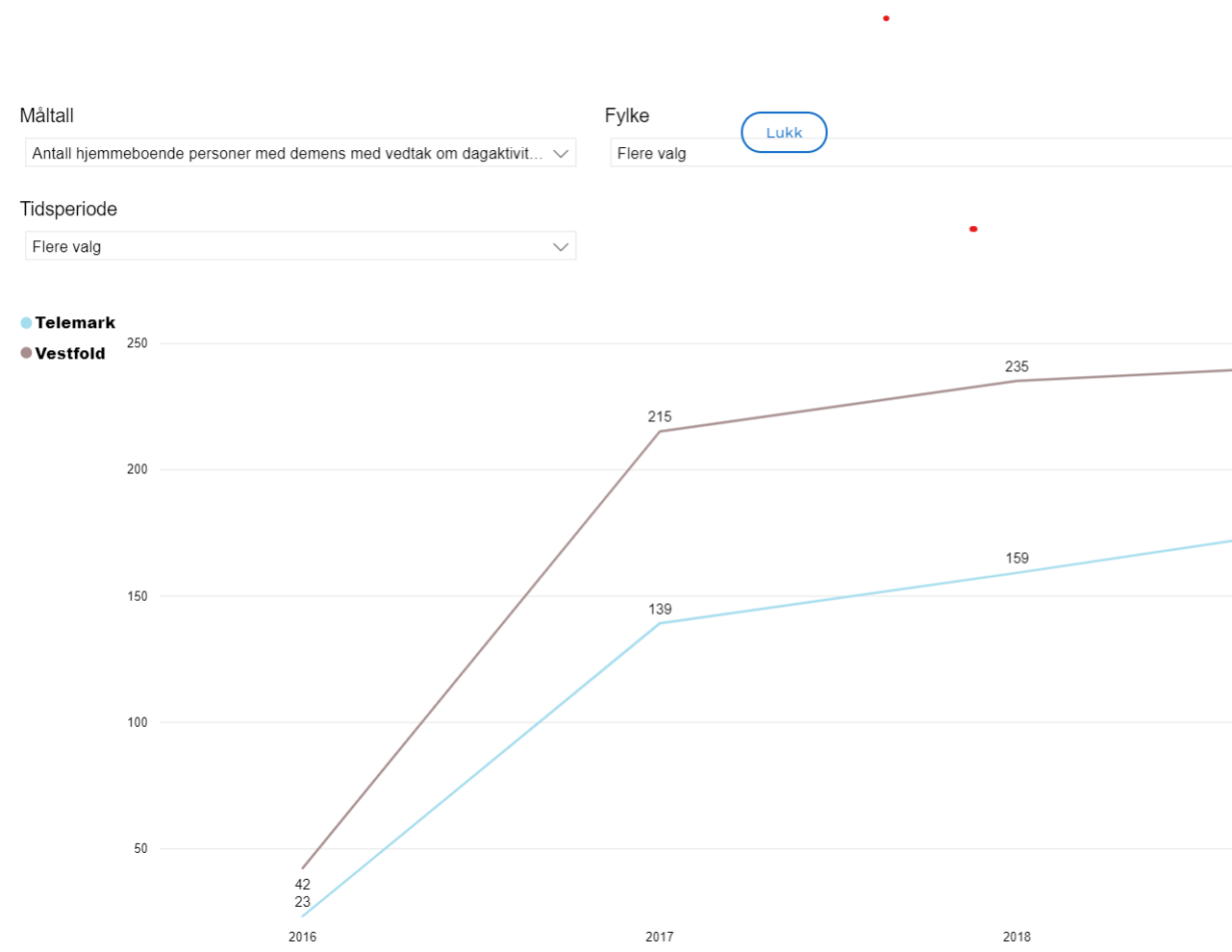
Vurdering av i hvilken grad kommunene i fylket planlegger og utvikler sine helse- og omsorgstjenester til personer med demens og deres pårørende i tråd med mål, strategier og tiltak i Demensplan 2020, samt den demografiske utviklingen og utfordringsbildet for øvrig.

Demenskart fra ressursportal.no viser at andelen med demens er 2,15 % av innbyggjarane. Vi ligg høgare enn gjennomsnittet for landet som er 1,88 %. Dette har si bakgrunn i at innbyggjarane i Vestfold og Telemark er eldre enn gjennomsnittet for Noreg. I åra som kjem vil talet på personar med demens auke. Vi finn større andel innbyggjarar med demens i distriktkommunar i område Telemark.

Demensplan 2020 har vært en viktig del av Omsorg 2020, jf. rapportering på punkt 7.3.3.5.1.

Det har vore stor aktivitet på demensområdet gjennom heile perioden frå 2015, og også ved tidlegare satsingar. Demensplanarbeidet har vore ein del av det andre arbeidet til kommunane med utvikling og planleggjing for helse- og omsorgstenestene i Omsorg 2020. Det har vore fokus i mange kommunar på å jobba systematisk med pårørandestøtte og ordningar med avlastning for å auka livskvalitet og å utsetja behovet for sjukeheim. Dagaktivitetsplasser har fått ein sjølvsgad plass i kommunane, og det er gode døme på ulike løysingar på aktivitet som rettar seg særskilt mot behova som personar med demens har. Døme på slike aktiviteter er Inn på tunet/Grøn omsorg. Nyare forskning viser at førekomsten av demens er høgare enn kva som tidlegare har vore antatt. Det fører med seg at kommunane må sjå på eigne prognosar når dei skal revidere planane sine. Eit hjelpemiddel er til dømes "Demenskart" frå Aldring og helse, sjå over. Kompetanseheving har vore eit viktig satsingsområde i arbeidet med Demensplan 2020, og USHTane si rolle har vore svært viktig mellom anna knytt til ABC-opplæringa. I 2020 har USHT fulgt opp ein kommune om gongen på grunn av restriksjonar knytt til pandemien.

Tabellen viser talet på personar med demens i Vestfold og Telemark som har vedtak om dagaktivitetstilbud. Talet har auka dei siste fire åra, men det er fortsatt eit lågt tall sammenlikna med andre fylke.

Rapportering på Kompetanseløft 2020 (fra kapittel 7.3.3.6.1 i TB)

Rapportere på

Rapportering på tilskuddsmidler mellom tiltak som inngår i kap 761, post 68 Kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd pr. 01.05.

Samlet vurdering av kompetanse- og rekrutteringssituasjonen innen helse- og omsorgstjenestene i kommunen, herunder gi en vurdering av tilgangen på utdanningstilbud i fylket, herunder tilgangen på desentraliserte og deltidsutdanninger innen helse- og sosialfagutdanninger.

Kompetanseutfordringar

Helse- og omsorgstenesta i fylket vårt har eit generelt aukande behov for kompetanse innan somatisk vurdering, palliasjon, teknologi, kvalitetsutvikling, pasientsikkerheit, brukarmedverknad, ernæring med vidare. Evnetrening innan praktiske prosedyrar er òg eit aukande behov. Kompetanse i handtering av vald og utagerande åtferd er det òg behov for, i tillegg til meir kompetanse i interkulturell kommunikasjon, integrering og funksjonelt språk både for tilsette i tenesta og for brukarar med ulik kulturell bakgrunn. Kommunane peikar på samhandlingsreforma og overføring av sjukare pasientar og meir komplekse oppgåver som årsak til aukande kompetanseutfordringar.

Embetet har i lengre tid ønskt at kommunane i tidlegare Telemark skulle hatt eit meir systematisk arbeid med smittevernrutinar, noko som vart særleg aktualisert våren 2020. I samband med søknadsbehandling av kompetanse- og innovasjonstilskotet la embetet til rette for at kommunane kunne søka og få innvilga tilskot til ulike opplæringsiltak knytt til smittevern og covid-19 i 2020.

Samarbeid med utdanningsinstitusjonar i fylket/samarbeid om desentralisert utdanning

Embetet har ei viss bekymring for kompetansesituasjonen i dei kommunane i tidlegare Telemark fylke med lågast innbyggartal, dvs. midtre og vestre delar av området. Desse har samtidig størst geografisk avstand til studiestad, og av utrekningar på demografisk utvikling framover dei som får den største delen aldri befolkning, og dermed behov for kvalifisert personell.

Våren 2020 deltok embetet saman med Senter for omsorgsforskning og USN i ein dialogrunde med kommunane i tidlegare Telemark for å kartlegga

behov for desentraliserte tilbud og deltidsutdanning. Fleire kommunar understreka viktigheita av å få studietilbod både i Bø, Notodden og Porsgrunn. Særleg i dei små kommunane med lange avstandar, er det viktig for studentane å kunna kombinera studiar med arbeid. Mange av dei det er aktuelt å rekruttera for høgare utdanning, er avhengig av å kunna bu heime for å gjennomføra studie. Etter vurderinga vår er det ønskeleg at USN etablerer fleire studietilbod i Porsgrunn/Notodden/Bø, og at det blir lagt til rette både for deltidsutdanning i bachelor sjukepleie og vernepleie, og at fleire vidareutdanningar òg blir lagt til desse distrikta.

Både deltid sjukepleie og vidareutdanning i aldring og helse vart nedlagt ved USN campus Porsgrunn i 2019. Embetet har derfor understreka overfor USN, behovet for å etablere tilbodet på ny. USN har seinare vedtatt å etablere ei desentralisert sjukepleiarutdanning for distrikta med oppstart i 2022, sjå omtale på USN sin nettsid <https://www.usn.no/aktuelt/nyhetsarkiv/starter-sjukepleierutdanning-for-distriktene>

Frå dialogmøta signaliserer distriktskommunane i tidlegare Telemark ønske om kortare kurs, men med studiepoeng, som seinare kan inngå i master eller vidareutdanning. Følgjande emne er særleg aktuelle; helserett, geriatrisk vurderingskompetanse, rus og vald, utfordrande åtfærd – makt og tvang, og demens. Representantar for USN noterte seg ønske om slike kortare kurs.

Vi har òg jamleg kontakt med Fagskolen der vi diskuterer aktuelle opplæringsprogram som vi ser behov for. Våren 2020 har vi hatt ei eiga kartlegging ut mot kommunane, og med førespurnad både til USN og til fagskulen med eit spesielt ønske om å leggja til rette kompetanseheving innan palliativ/lindrande behandling og smittevern knytt til covid-19 pandemien.

ABC opplæring

Utviklingssentera (USHT Vestfold og Telemark) bidrar godt i ABC-opplæringa, og tala for dei som har fullført utdanning og dei som er under utdanning viser at dette framleis er eit ønskt og eit godt tilbod om kompetanseheving. Dei fleste er spreidde mellom demensomsorgas ABC, mitt livs ABC og Velferdsteknologiens ABC. Det er òg ein del deltakarar på ABC musikkbasert miljøbehandling og nokon på eldreomsorgens ABC.

Vurderinga vår er at dette er eit viktig tilbod innan kompetanseheving i tenestene. Sett i forhold til innbyggartal har Telemark hatt høgare deltaking, noko som stadfestar at denne opplæringsforma er mogleg å gjennomføra òg i distrikta. Det har likevel vore utfordringar i 2020; USHT Telemark rapporterte hausten 2020 at det på grunn av pandemien ikkje har vore mogleg å halda oppe den høge aktiviteten, heller ikkje på dette området. Ei bekymring som har komme fram, er at helse- og omsorgstenesta i mange kommunar er dårleg rigga med tanke på utstyr til digitale møte og webinar. Det er òg rapportert at tilsette og leiarar på lågare nivå er slitne av alt ekstra arbeid med korona. Vi har meldt bekymringa til Helsedirektoratet og fått signal om at delar av kompetanse- og innovasjonstilskotet som kommunane har fått i 2020 kan nyttast til innkjøp av digitalt utstyr.

Kvalifisering av ufaglærte

I tråd med tildelingskriteria for kompetanse- og innovasjonstilskotet prioriterte vi ikkje å gi støtte til kortare kurs og opplæring i 2020. Det er likevel eit dilemma, då mange av distriktskommunane uttrykker at det er mykje lettare å få gjennomført korte kurs/opplæring enn meir omfattande studietilbod. Dei siste åra har vi derfor gitt noko «distriktstilskot» som dei sjølv har kunna nytta til slike formål.

Akuttkjede prosjektet i Telemark

I Telemark har det gjennom fleire år vore eit viktig samarbeidsprosjekt mellom kommunane og Sjukehuset Telemark HF. I prosjektet «Akuttkjede prosjektet i Telemark» er det utvikla enkle verkøy for kartlegging og observasjon av pasientar som er aktuelle for innlegging i sjukehus, noko som har heva kompetanse hos tilsette i fleire ledd av tenesta. Vi har vurdert det som svært viktig kompetanseheving, og derfor bidratt med noko av kompetanse- og innovasjonsmidla til dette.

Menn i helse

Menn i Helse har tilsett felles koordinator for Vestfold og Telemark frå 1. januar 2020. Prosjektet får no overføring til drift på eigen post på statsbudsjettet.

Tilskotet "Sårbare eldre"

I revidert statsbudsjett i juni 2020 vart tilskotsordninga "Sårbare eldre" oppretta. Målet med ordninga var å motverke einsemd hjå eldre som følge av pandemien. Vestfold og Telemark fekk drøye 25 millionar kroner til utdeling. Vi bevilga ca 11 millionar kroner til 80 tiltak for heimebuande eldre og ca 14 millionar kroner til tiltak for bebuarar i sjukeheim og omsorgsbustader. Verksemdar i alle kommunar fekk tilskot.

Tilskota ble delt ut seint på året 2020. Restriksjonar grunna smittevern ved årsskiftet 2020-2021 har ført med seg at mange tiltak er forseinka. Midlane skal nyttas i løpet av 2021.

Anna rapportering

Etter at kommunane har sendt inn sine rapportar pr. 1.4.2021 til oss, vil vi kunne gje meir detaljerte opplysningar om kompetanse- og rekrutteringssituasjonen i helse- og omsorgstenestene i kommunane. Eigen rapportering knytt til kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskot vert sendt til Helsedirektoratet innan 1. mai 2021.

Vi viser elles til rapport her under punktet "Rekruttering og kompetanseplanlegging på helse- og omsorgsområdet (frå kapittel 3.1.1.1.6.1 i TB)"

Involvering av brukere og pårørende i tilsyn med tvungen somatisk helsehjelp (fra kapittel 7.3.3.7.1 i TB)

Rapportere på

Vi ber fylkesmennene evaluere involveringen av brukere og pårørende i tilsynet med praktiseringen av tvungen somatisk helsehjelp i den kommunal helse- og omsorgstjenesten, jf. oppdrag 3.3.1.3.11 En samlet vurdering sendes til Statens helsetilsyn, og fristen utvides til våren 2021. Statens helsetilsyn vil utarbeide en rapportmal.

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark har på grunn av dels pandemien og dels ressursituasjonen i avdelinga, ikkje gjennomført nokon tilsyn med praktiseringa av tvungen somatisk helsehjelp i 2020 (LOT). Det er derfor vanskeleg å evaluere involveringa av brukarar og pårørande.

Evaluerer hvordan samtaler med brukere i tilsyn med bruk av tvang fungerer (fra kapittel 7.3.3.7.2 i TB)**Rapportere på**

Vi ber om at fylkesmannen evaluerer hvordan samtaler med brukere i tilsyn med bruk av tvang fungerer, jf. oppgave 5.3.8.12 i VØI. En samlet vurdering sendes Statens helsetilsyn innen 31.12.2020. Statens helsetilsyn vil utarbeide en rapportmal.

Fylkesmannen rapporterte den 18.12.20 til Helsetilsynet. Fra rapporten sitarast følgjande:

"Fylkesmannen i Vestfold og Telemark har i 2020 ikke gjennomført noen stedlige tilsyn med tvang overfor personer med utviklingshemming. Dettens skyldes både coronasituasjonen og ressursituasjonen i avdelingen.

Generelt kan vi imidlertid tilføye at vi hos Fylkesmannen i Vestfold og Telemark, når vi tidligere har vært ute på stedlige tilsyn med bruk av tvang overfor personer med psykisk utviklingshemming, alltid ønsker å samtale med brukeren. Vi ber rutinemessig kommunen/tjenestestedet å undersøke med brukeren om vedkommende ønsker å samtale med oss når vi kommer. Vi setter uansett av tid til en samtale, dersom bruker skulle ønske samtale når vi er på besøk. Ofte har vi da en prat med brukeren om hans/hennes situasjon. Dette er nyttig for oss i tilsynet. Andre ganger kan det være at bruker ikke ønsker å snakke med oss; vedkommende kan bli stresset og ønsker snarere å ikke være hjemme når vi er på besøk. Dette er også helt greit, etter vår oppfatning."

Rapportering på gevinstrealiseringsplanen S (fra kapittel 7.3.3.8.1 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmennene bes redegjøre kort for status på gevinstrealiseringsplanen for oppgavene på Statens helsetilsyns områder i årsrapport for 2020.

I 2020 har arbeidet med auka kvalitet og effektivitet og samordning kome i skuggen av Covid-19 pandemien.

Hovedutfordringa i Helse- og omsorgsavdelinga er nedtrekket avdelinga har fått, og såleis ikkje har ressursar som samsvarar med den store tilgangen av saker.

Rapportering på gevinstrealiseringsplanen Helsedirektoratet (fra kapittel 7.3.3.8.2 i TB)**Rapportere på**

Helsedirektoratet viser til gevinstrealiseringsplan i forbindelse med sammenslåing av embeter, som er utarbeidet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD).

Fylkesmannen skal i tråd med dette gjennomføre en kompetansekartlegging, for å sikre god ressursutnyttelse. Rapportering på kompetansekartleggingen, og endringer foretatt på bakgrunn av denne, meldes i årsrapport for 2020.

Rapportering på gevinst skjer først i forbindelse med årsrapportering for 2022.

Det overordna målet er betre kvalitet i sakshandsaming, informasjon og rettleiing. Oppgåvene er fordelt med sikte på best mogeleg disponering av tilgjengelege ressursar, og det må takast omsyn til at omlag 10 % av våre ressursar har vore knytta til oppgåver med pandemien.

Tilsyn av verger (fra kapittel 7.3.4.1.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal i årsrapporten rapportere på totalt antall kontrollerte vergeregnskap i 2020. Det skal oppgis hvor mange av disse vergeregnskapene embetet har plukket ut og kontrollert basert på egne risikovurderinger.

Fylkesmannen skal også rapportere på antall vergemål som det er ført tilsyn med i 2020 utover regnskapskontroll, både planlagte og hendelsesbaserte. Fylkesmannen skal i tillegg kort beskrive hva tilsynene har avdekket og hvordan avvik er fulgt opp.

Det er gjennomført 675 rekneskapskontrollar i 2020. 662 av sakene er fra det sentrale uttrekket, 13 saker er tatt ut til kontroll basert på egne risikovurderingar. I tillegg til dette er rekneskapet for 2019 kontrollert i samband med kontroll av avsluttande verjerekneskap i 2020. Av omsyn til kapasitet på sakshandsaminga, oppretter vi ikkje aktiviteten rekneskapskontroll i avsluttande saker.

Det er gjennomført 76 tilsyn, 75 verjebaserte, 1 aktivitetsbasert. Av desse tilsyna, er 31 tilsyn for verjer med meir enn 20 oppdrag. Vi har gjennomført eit grundig tilsynsarbeid for verjer med fleir enn 20 oppdrag. Alle sakene er grundig gjennomgått av oss på førehand. Det er avholdt tilsynsmøter med verjene. Verjerapportar er skriva og journalført på verjene. Sjå og 7.3.4.1.3.

Antall kontrollerte vergeregnskap og antall kontrollert på bakgrunn av egne risikovurderinger

Antall totalt kontrollerte vergeregnskap	Totalt antall leverte vergeregnskap	Antall verger under oppfølging	Antall verger som er fratatt oppdrag
675	3 851	9	9

Fratakelse av vergeoppdrag (fra kapittel 7.3.4.1.3 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal i årsrapporten rapportere på hvor mange verger som er fratatt sitt oppdrag i 2020 som en konsekvens av funn i regnskapskontrollen.

Fylkesmannen skal også rapportere på antall verger som har blitt fratatt vergeoppdrag i løpet av 2020 på bakgrunn av andre tilsyn og en kort redegjøre for årsaker til fratakelsene.

Av dei om lag 56 rekneskap som ikkje ble godkjend, er det bytta verje i 9 saker. Alle dei ikkje godkjente sakene er kontrollerte og sjekka ut, etter at manglar ved innleveringa er henta inn.

Vi har, etter å ha motteke fleire klager og bekymringsmeldingar frå verjehavar eller andre, hatt samtaler og oppfølging med to faste verjer. Det blei då også gått igjennom deira verjeporteføljje. Etter gjennomgang av meldingane og bekymringene med verjene, har dei sjølv sagt frå seg alle sine oppdrag. Det var omlag 56 saker. Det blei då bytta verje i sakene etter vergemålsloven § 29 første ledd.

Enkelte andre verjer er bytta ut med heimel i vergemålsloven § 29 annet ledd av ulike grunnar, slik som dårlig samarbeid, kjemi eller andre høve, i alt omlag 39 saker.

Årsrapportering rettshjelp (fra kapittel 7.3.4.2.1 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal i årsrapportløsningen rapportere på antall innkomne, innvilgede og avslåtte søknader for perioden, fordelt på henholdsvis fritt rettsråd og fri sakførsel. Fylkesmannen skal også rapportere på gjennomsnittlig saksbehandlingstid og på antall restanser. Hva gjelder de innvilgede sakene, skal rapporteringen gi en oversikt over forekomsten av økonomisk dispensasjon, samt totale advokatutgifter og evt. andre utgifter som er innvilget i aktuelle periode, fordelt på saksområde. Av rapporteringen skal det videre fremgå hvorvidt det er gitt avslag som følge av økonomisk overskridelse eller av andre grunner i henhold til skjema over rettshjelpsstatistikk fra Statens sivilrettsforvaltning.

Fylkesmannen skal rapportere på forbruk for året samt forventet forbruk på kap. 470, post 01 for påfølgende år. Eventuelle avvik skal begrunnes. Fylkesmannen skal umiddelbart informere SRF dersom det er andre vesentlige risikoer eller avvik på området.

I 2020 har vi utbetalt til saman kr. 9 260 809 etter lov om fri rettshjelp. Av dette utgjør kr. 7 741 895 fritt rettsråd og kr. 1 518 914 er utbetaling i saker som er handsama av kontrollkomisjonen for psykisk helsevern. Totalforbruket på kapittel 470, post 01 er såleis kr. 9 260 809.

Det er utbetalt advokatsalær i 1261 saker. Dette er saker som anten er godkjende av advokaten sjølv, eller av oss. Vi har utbetalt salær i saker for kontrollkomisjonen i tillegg.

Vi har i 2020 godkjent økonomisk dispensasjon i 15 fritt rettsråd-saker. Dette gjaldt tre saker om skifte av felleseige, ein barnefordelingssak, ein familiesak, seks klagesaker etter folketrygdlova, ei sak om arbeid, ein om gjeld og to uprioriterte saker. Vi har avslege 97 saker. 23 søknader er avslegne på grunn av at søkeren ikkje oppfyllte dei økonomiske vilkåra, 69 søknader er avslegne av andre grunnar og fem søknader er avslegne etter ein kombinasjon av økonomi og andre grunnar.

I 2020 fekk vi 21 søknader om fri sakførsel. Vi har avslege ni søknader, medan åtte søknader om fri sakførsel vart innvilga. Ingen av søknadane vart

avslege på grunn av økonomi, åtte av andre grunnar og ein sak vart avslege etter ein kombinasjon av økonomi og andre grunnar.

Gjennomsnittleg sakshandsamingstid i 2020 har vore tre til åtte veker for søknader om fritt rettsråd og fri sakførsel. For utbetaling av eigeninnvilga stykkprissaker og saker frå kontrollkommisjonen har gjennomsnittleg handsamingstid vore på om lag ein til to veker.

Retts hjelp

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Fritt rettsråd	Fri sakførsel
Innkømne søknader	1 282	1 261	21
Innvilgede søknader	1 083	1 075	8
Avslåtte søknader	106	97	9

Fylkesmannen skal rapportere på forventet forbruk... (fra kapittel 7.3.4.2.2 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på forventet forbruk på kap. 470, post 01 inneværende og påfølgende år. Eventuelle avvik skal begrunnes.

Forbruket på kapittel 470, post 01 har vore på kr. 9 317 584.

Forbruket totalt sett har vore som forventa i 2021, og vi vurderer at forventa forbruk for 2022 vil ligge på om lag same nivå, det vil seie kring 9 500 000 millionar kroner per år. Når det likevel har vorte en stor auke i forventet forbruk fra 2019 til 2020 er årsaka at rapporteringa for 2019 var på om lag 1,8 millioner for lite. Dette skuldast ein feil som var gjort ved innsetting av formel i Excel-skjema.

Rapportering på resultater på brukerundersøkelsen (fra kapittel 7.3.4.2.3 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal i årsrapporten kort redegjøre for resultatene i brukerundersøkelsen blant brukerne av retts hjelpsordningen, jf. oppdrag 3.3.1.4.2 i supplerende tildelingsbrev 1.

Vi har mottoke tre svar på brukarundersøkinga blant brukarane av retts hjelpsordninga. Alle svara er frå advokatar. Ingen privatperson har svart.

Alle svara frå advokatane byggjer på heilt eller delvis innvilging, og gir uttrykk for at dei er godt nøgde med vår handsaming. Vi vurderer at det er kome for få svar på brukarundersøkinga, til at denne gir eit rett bilete av kor nøgde brukarane på fri retts hjelpsområdet er når det gjeld handsaming av saker på fagområdet hos oss.

Status øvelser med kriseorganisasjonen i kommunene (fra kapittel 7.3.4.3 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal redegjøre for status på gjennomførte øvelser med kriseorganisasjonen i kommunene.

Grunna korona er ikkje kriseleinga i kommunane øvd direkte. Hendinga har i seg sjølv øvd beredskap og kriseleing. Situasjonsforståelse, rapportering og samordning er øvd i heile 2020. Vi har øvd Nødnett kvar månad for fylkesberedskapsrådet og kommunane, det vil sei for dei som er brukarar.

Kompetanseheving om totalforsvaret i kommunene (fra kapittel 7.3.4.4 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal kort redegjøre for tiltak som er gjennomført for å heve kompetansen i kommunene.

Vi har delt informasjon om totalforsvaret, men i redusert grad. Me er opptatt av at kommunanen skal ha ei grunnleggjande evne til å ta i mot, og behandla gradert informasjon slik som tryggleiksvurderingar, rapportar og tiltak som er gradert etter sikkerhetslova.

FylkesROS (fra kapittel 7.3.4.5 i TB)

Rapportere på

Redegjør for status på fylkesROS og tilhørende oppfølgingsplan

FylkesROS var ferdig i januar 2020. Den vart delt i og gjennomgått med kommunane. Det er vår røynsle at den tener som eit grunnlag for dei kommunale heilskapelege ROS-analysane. I 2021 vil me ha en prosess med oppfølgingsplan for fylkesberedskapsråd og kommunanen. I praksis, se på status for tiltak etter analysen. Samstundes vil me gjera departementet merksam på at vi ikkje har mynde til å gjera anna enn å synleggjera tiltaka. Det vil ofte vera den einskilde kommune eller sektor som treffer dei naudsynte tiltak.

FylkesROS 2020 har eit eige kapittel om barn og unges perspektiv på samfunnstryggleiken. Erfaringa frå dette er særers gode.

Status scenario fylkesROS (fra kapittel 7.3.4.6 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal redegjøre for status av scenario sikkerhetspolitisk krise/krig i fylkesROS.

I vår ROS er temaet dekket i eit eige kapittel.

Regionale tiltak gjennomført i arbeidet med forebygging og beredskap (fra kapittel 7.3.4.7 i TB)

Rapportere på

Hvilke tiltak vurderer embetet har vært viktigst for å ivareta fylkesmannens ansvar for samordning i arbeidet med forebygging og beredskap?

Statsforvaltaren tok tidleg i koronahandteringa prinsipielle valg. Me skal utgjera ein skilnad og meirverdi for kommunane. Døme på dette er at me leia etablering av eit regionalt lager for smittevermmateriell, me laga råd og veiledarar og me sikra og samla informasjon til og frå kommunane. I fall det vart spurd om vi då kunne ble uhilda i seinare tilsyn eller kontrolloppgåve var svaret vårt at då ville vi nytta settestatsforvaltar. Behovet for veiledning er stort, ikkje minst heilskaplege tiltak for innbyggjarar til dømes langs ei kollektivakse. Der må det vera like råd for pendlarar anten dei tek tog frå Holmestrand eller Skien. Deling av fylket i to sonar er eit døme på samordning.

Vidare hyppige møter og tett dialog med kommunane, rolla som veileidar, rådgjevar og samordnar. Til dømes skipa me eit prosjekt som munna ut i eit regionalt lager for smittevermmateriell for kommunane og me leia utvikling av ein regional vegleiar for gjestehamner og campingplasser. .

Gevinstrealisering: helhetlig og systematisk tilnærming i oppfølging av kommuner (fra kapittel 7.3.4.8 i TB)

Rapportere på

Rapportering på tiltak i gevinstrealiseringsplanen: Redegjør kort for status på arbeidet med å tilrettelegge for enhetlig og systematisk tilnærming til samfunnsikkerhets- og beredskapsarbeidet i oppfølging av kommunane.

I 2020 samla vi beredskapskoordinatorer i fylket som eit tiltak for enhetlig og systematisk beredskapsarbeid. Bruk av sjølvmeldinga er ein rapporteringsrutine som skal gje einskapeleg arbeid. Dei vekentlige møtene med standard rapportering gjennom koronahandteringa er og bidrag til einskapeleg beredskapsarbeid.

Gevinstrealisering: styrke samordningsrollen innen samfunnsikkerhetsarbeidet (fra kapittel 7.3.4.9 i TB)

Rapportere på

Rapportering på tiltak i gevinstrealiseringsplanen: Redegjør kort for status på arbeidet med å tilrettelegge for felles tilnærming og systematisk oppfølging av regionale aktører.

Vi har hatt møte i fylkesberedskapsrådet annakvar veke i 2020. Standard rapportering, sams situasjonsbilete på digitale verktøy har vært sentrale bidrag.

Gevinstrealiseringsplanen: Tilsyn (fra kapittel 7.3.5.1 i TB)

Rapportere på

I henhold til gevinstrealiseringsplanen, rapportere på hvilke tiltak som er gjort for å øke kvaliteten og sikre lik praksis på tvers av embetene og hvilke grep som er tatt for å øke tilsynsaktiviteten

Miljø og plan

Vi har utarbeida ny rettleiar i handsaming av dispensasjonar etter plan- og bygningslova, for å gjere handsaminga i kommunen betre, og sikre at vi gjer dei same råda til alle. Vi har og hatt fleire møter i enkeltsaker med nabo-embeteter, som Oslo/Viken og Agder for å sikre lik handsaming. Vi brukar dei digitale plattformane som Teams og Skype for deling av aktuelle saker.

Gevinstrealiseringsplanen: Veiledning av kommunene (fra kapittel 7.3.5.2 i TB)

Rapportere på

I henhold til gevinstrealiseringsplanen, rapportere på hvilke tiltak som er innført for å bedre veiledningen av kommunene og hvilke resultater tiltakene har ført til.

Miljø og plan:

Dispensasjonretteljar er laga for handsaming av slike saker etter plan- og bygningslova, og vi har halde eit webinar for kommunane om dette. Vi trur det vi gje betre handsaming og betre utgreiing av saker. Vi har og halde webinar om fremmede artar og korleis kommunane kan handtere det. Det er sær mange deltakarar på desse "samlingane", og vi får gode tilbakemeldingar.

Fremmede organismer (fra kapittel 7.3.5.3 i TB)

Rapportere på

Status på gjennomførte tiltak mot fremmede organismer (referanse i tildelingsbrevet: 3.1.4.1.4).

Ei lang rekkje tiltak er gjort, sjå tabell,

Fremmede organismer

Beskrivelse av tiltak (som meldt inn i ESS)	Oppfølging av kriteriesett	Art/artsgruppe	Type tiltak	Vurdering av gjennomført tiltak	Sum
Tiltak mot rynkerose på Fynsletta, Færder kommune. Utført av kommunen.	Tiltaket følger opp kriteriet om å utføre tiltak mot framande artar i trua naturtypar og naturtypar som er viktige for trua artar.	Rynkerose	Bekjempelse	Arbeidet er godt i gang og mange forekomster er fjerna. Nokon få forekomster gjenstår og tiltaket må følgjes opp.	21 000
Bekjempelse av kjempespringfrø i Virikvassdraget. I Sandefjord kommune - utført av kommune og grunneierlag.	Tiltaket følger opp kriteriet: tiltak mot forekomstar der det er stort sannsyn for å fjerna arten i eit område/region	Kjempespringfrø	Bekjempelse	Arbeidet er i gang - Sandefjord kommune har byrja med tiltak øvst i vassdraget. Grunneigarlaget har fått utarbeidd ein tiltaksplan og er i gang med planlegginga av tiltaka	100 000
Tiltak mot parkslirekne på Ørsnes, Færder kommune. Utført av Statsforvaltaren.	Tiltaket følger opp kriteriet om tiltak som vil bidra til å redusera spreieing inn i verneområde	Parkslirekne	Bekjempelse	Tiltaket er i gang - må følgjast opp over fleire år	19 325
Tiltak mot rynkerose Jomfruland, Kragerø kommune. Tiltaket blir utført av Statsforvaltaren	Tiltaket følger opp kriteria om å redusera spreieing inn i verneområde, og tiltak mot framande organismar i område med trua naturtypar og naturtypar som er viktige for trua artar	Rynkerose	Bekjempelse	Arbeidet er godt i gang og mange forekomstar er fjerna. Nokre få forekomstar står att og tiltaket må følgjast opp vidare. Vi hadde uteståande midler frå ifjor som finansierte arbeidet i år.	0
Tiltak mot framande artar i Larvik kommune. Utført av kommunen	Prosjektet følgjer opp kriteriet om tiltak i trua naturtypar og i naturtypar som er viktige for trua artar	Kjempebjørnekjeks/tromsøpalme, kjempespringfrø, parkslirekne, kanadagullris, hagelupin og rynkerose	Bekjempelse	Larvik kommune jobbar aktivt med fremmedartsproblematikken i kommunen sin. Pga. koronasituasjonen og fordi kommunen ikkje fekk vita innvilga sum før i mars vart ikkje heile tilskotsbeløpet nytta. Kommunen har sett i gang mange prosjekt og tiltaka må blir følgde opp framover	165 000
Tiltak mot framande artar i Skien kommune. Utført av kommunen.	Tiltaket følgjer opp kriteriet om tiltak mot framande organismar i område med trua naturtypar og naturtypar som er viktige for trua artar	Høyrisikoarter, som for eksempel parkslirekne	Bekjempelse	Skien kommune er godt i gang med tiltak mot framande artar i kommunen. Dei fokuserar blant anna på parkslirekne og kjempebjørnekjeks. Prosjekter er i gang og vil måtte følgjes opp i komande år. Kommunen fekk ikkje brukt alle pengane i år pga. koronasituasjonen.	74 000
Kartlegging og bekjempelse Seljord kommune. Utført av kommunen.	Tiltaket følgjer opp kriteriet om tidleg innsats mot nye forekomstar i regionen	Parkslirekne, (kjempespringfrø, lupin - kartlegging)	Bekjempelse	Seljord søkte om utsetjing av prosjektet til 2021 då dei ikkje hadde fått gjennomført tiltaka i år pga. koronasituasjonen.	30 000
Tiltak mot framande artar i Tønsberg kommune. Utført av kommunen.	Tiltaket følgjer opp kriteriet om å redusere spreieing inn i verneområdar.	Parkslirekne og tromsøpalme (kjempebjørnekjeks)	Bekjempelse	Kommunen har utført tiltak mot desse artane som planlagt. Tiltaka må følgjas opp.	22 500
Tiltak mot lupin i artsrik slåttemark Hjørdal. Utført av kommunen i samarbeid med soknerådet	Tiltaket følgjer opp kriteriet om tiltak mot framande organismar i område med trua naturtypar og naturtypar som er viktige for trua artar.	Lupin	Bekjempelse	Tiltaket er godt i gang, og lupinen blei slått fleire gonger i 2020. Tiltaket må følgjas opp vidare.	15 500
Kartlegging av spansk kjøvel i Tokke og Kviteseid. Utført av Statsforvaltaren	Følgjer opp kriteriet om tiltak mot framande organismar i område med trua artar og naturtypar og naturtypar som er viktige for trua artar. Også kriteriet om tidleg innsats blir fulgt opp.	Spansk kjøvel	Kartlegging	Tiltaket vart ikkje utført i år pga. ressursituasjonen	0
Tiltak mot kjempespringfrø Sauherad kommune. Utført at Statsforvaltaren/kommunen	Tiltaket følgjer opp kriteriet om å hindre spreieing av framande organismar inn i verneområda	Kjempespringfrø	Bekjempelse	Tiltaket vart ikkje utført i år pga. ressursituasjonen.	0
Kartlegging av framande fiskeslag. Samarbeidsprosjekt med fylkeskommunen.	Prosjektet følgjer opp kriteriet om samarbeid mellom ulike etatar, i tillegg til kriteriet om tidleg innsats,	Framande fiskeslag	Kartlegging	Prosjektet er i gang, prøvetaking har vore utført i 2020 og vil fortsetje i 2021.	100 000

Kompetansesamling for kommunane. Utført av Statsforvaltaren.	Dette tiltaket følgjer opp kriteriet om samkøyrdte tiltak og samarbeid mellom ulike etatar	Framande artar generelt	Informasjonstiltak	Den årlege kompetansesamlinga på framande artar for kommunane vart i år gjennomført som eit webinar, noko som fungerte godt. Det var ca. 50 deltakarar på samlinga. Samlinga vart utført digitalt og det var dermed lite kostnader involvert.	0
Oppfølging av handlingsplanen for stillehavsøsters. Utført av Statsforvaltaren og Fylkeskommunen	Prosjektet følgjer opp kriteriet for samkøyrdte tiltak og samarbeid mellom ulike etatar, i tillegg til å følgja opp kriteriet for bekjempelse av framande organismar i område med trua naturtypar	Stillehavsøsters	Bekjempelse	Samarbeidsprosjektet med Fylkeskommunen på Østersdugnaden fungerer godt, og det vart samla inn ca. 30 tonn østers i år. Prosjektet vil bli vidareført neste år og vi vil ha fokus på verneområde og område med høge naturverdier	350 000
Tiltak mot mort i Notodden. Utført av statsforvaltaren.	Prosjektet følgjer opp kriteriet med tiltak som har fokus på tidleg innsats, mot nye førekomstar i regionen og tiltak mot førekomstar der det er eit stort sannsyn for å fjerna arten i eit område	Mort	Bekjempelse	Prosjektmiddelet tatt frå budsjettet for 2019, så desse midla vart ikkje brukte i år	0
Tiltak mot utanlandske treslag Bjerkøy. Utført av Statsforvaltaren i samarbeid med Færder nasjonalpark	Tiltaket følgjer opp kriteria der det er stort sannsyn for å fjerna arten i eit område, samarbeid mellom ulike etatar, tiltak i naturtypar som er viktige for trua artar, og kriteriet med reduksjon av spreiring inn i verneområde	Utanlandske treslag	Bekjempelse	Dessverre vart dette prosjektet ikkje gjennomført etter planen pga. usemje med grunneigaren. Vi prøvde vidare å bruka pengane på eit liknande prosjekt ved Adalstjern naturreservat der det skal fjernast framande treslag inne i verneområdet, men dette vart òg stoppa pga. grunneigar.	0
Kartlegging av framande artar langs vassdrag Sande. Utført av kommunen	Prosjektet følgjer opp kriteriet med tiltak som vil bidra til å redusera spreiring inn i verneområda	Kjempepringfrø	Kartlegging	Tiltaket vart opphøve avslått, men då det var løyvd fleire middele (100 000kr) i tildelingsbrevet enn i søknadsbehandlingsi i ESS så hadde vi midlar til å støtta dette prosjektet. 50 000 vart brukte på dette prosjektet og 50 000 vart brukte til drift. Kartlegginga vart utført og tiltak mot kjempepringfrø vart sett i gang. Tiltaket bør følgjast opp i kommande år	50 000
Tiltak mot kjempebjørnekjeks i gamle Vestfold (ikkje innmeldt som behov) Utført av Statsforvaltaren	Følgjer opp kriteriet om tidlig innsats mot ein art	Kjempebjørnekjeks	Bekjempelse	Lei inn ein entreprenør som har gjort tiltak mot kjende førekomstar av kjempebjørnekjeks i fylket. Tiltaket har vore vellykka så langt og vi har fått fjerna mange av førekomstane. Har i forbindelese med arbeidet funne to store førekomstar av kjempebjørnekjeks. Arbeidet må følgjast opp vidare	80 000
Prøvetaking og felling av tre infiserte med phytophthora (ikkje innmeldt behov) Utført av Statsforvaltaren	Tiltaket følgjer opp kriteriet med tidlig innsats mot ein art	Phytophthora	Bekjempelse	Det vart stadfesta at treet hadde phytophthora og treet vart felt.	18 240
Fjerning av høstberberis i beite utenfor verneområde (Pirane) (ikkje innmeldt behov) Utført av Statsforvaltaren	Tiltaket følgjer opp kriteriet om å hindre spreiring av framande organismar inn i verneområda	Høstberberis	Bekjempelse	Statsforvaltaren har satt i gang eit arbeid for å fjerna høstberberis i eit område utanfor Pirane naturreservat. Arbeidet vil bli utført vinteren 2021.	33 750
Tilskot til Bø og Sauherad hagelag for å halde foredrag om framande artar. Ikkje innmeldt behov. Kostnadsinndekning	Følgjer opp kriteriet om samarbeid mellom ulike etatar	Framande artar generelt	Informasjonstiltak	Gav tilskot til Bø og sauherad hagelag for at dei kunne leiga inn foredragshaldar frå USN (David Mundal) om framande artar	4 500
			Annet	Kostnadsinndekning på avdelinga	816 685
					1 900 500

Truede arter (fra kapittel 7.3.5.4 i TB)

Rapportere på

Status på gjennomførte tiltak for å ta vare på eller innhente kunnskap om truede arter og naturtyper (referanse i VØI: 5.1.5.11).

Gjennom tilskuddsforvaltningen har det blitt fordelt 1,2 mill. kr til tiltak for trua arter, og 3,0 mill. kr til trua naturtyper.

Driftsmidler over 21-posten til trua naturtyper er benyttet til kartlegging av kalklindeskog, slåttemark og høstingsskog, samt til utarbeiding av skjøtselsplaner for slåtteenger og eikemiljø, og til regional fagrådgiving for slåttemarker og høstingskoger.

Truede arter og naturtyper

Art/naturtype	Ref. nr.	Type tiltak	Omfang av tiltaket	Navn på område	Utdyping og vurdering av gjennomført tiltak	Sum
Kalklindeskog		Kartlegging		Hoppestadvegen Skien; Tårnfjellvegen Skien; Asstranda Porsgrunn; Steinvika Bamble	Utsjekk av kalklindeskog i eldre naturtyperegistreringar (Hoppestadvegen); nykartlegging utanfor verneområde (øvrige). Leveransen av naturtypedata våren 2022 (DN13).	50 000
Slåtteeeng		Kartlegging	18 slåtteeenger som manglar i Naturbase	Kommunane Hjartdal, Seljord, Tokke, Fyresdal, Larvik, Tinn, Porsgrunn, Vinje, Horten	Leveranse av naturtypedata (DN13) våren 2022	100 000
Slåtteeeng		Skjøtselsplan		Helleåsvegen, øst for, Porsgrunn; Herlandsetra Larvik	BN00091290. Vurdert på nytt i 2020 og gjeve verdi "B" (BioFokus, på oppdrag fra grunneigar). Fylgjast opp av Telemark botaniske forening. Herlandsetra BN00122090 er i aktiv skjøtsel i regi av grunneier.	53 512
Slåtteeeng, haustingsskog		Administrative tenester / oppfylgging av handlingsplan ovafor grunneigarar	Ca 100 aktive lokalitetar totalt. Har i 2020 omfatta lokalitetar i tidlegare Telemarks-kommunar		Oppfylgging av grunneigarar ift søknad, skjøtsel, rapportering, skjøtselsplan mm. Inkludert kontakt med "nye" grunneigarar for å informere og motivere til å skjytte slåtteeenger og haustingsskogar.	120 000
Haustingsskog		Kartlegging	8 lokalitetar som manglar i Naturbase	Kommunane Skien, Drangedal, Hjartdal, Seljord, Tokke	Leveranse av naturtypedata (DN13) våren 2022	60 000
Hul eik		Skjøtselsplan			Utarbeiding av skjøtselsplanar for eit utval eikemiljø i fleire kommunar i Vestfold og Telemark. To kontraktar til omsynsvis AsplanViak og BioFokus.	200 000
						583 512

Deponier og finansiell sikkerhet (fra kapittel 7.3.5.5 i TB)**Rapportere på**

Deponier og finansiell sikkerhet: Rapportere på status med arbeidet med kravstilling om finansiell sikkerhet i tillatelsene (referanse i tildelingsbrevet: 3.14.4.11).

Seks av dei åtte aktive deponia i fylket har krav om finansiell sikkerheit i løyva. Eit av deponia har godkjent finansiell sikkerheit og eit deponi har oversendt forslag som ligg til godkjenning hos oss. For eit av deponia er vi i dialog og ventar vi på eit forslag frå verksemda til finansiell sikkerheit. Tre av deponia er kommunalt eigde og skal likevel ikkje stilla garanti.

Deponi og PFAS (fra kapittel 7.3.5.6 i TB)**Rapportere på**

Deponi og PFAS: Rapportere på status med arbeidet med reviderte tillatelser for deponier som trenger det (referanse i tildelingsbrevet: 3.1.4.4.9).

Eit deponi i fylket, Tønsberg fyllplass, fekk 26.2.2019 løyve til å deponera PFAS-forurensende massar som ikkje er farleg avfall i ein eigen, tilpassa celle. Løyvet gjeld 150 000 tonn totalt, over ein periode på tre år. I kva grad det er aktuelt for deponiet å få massar for oljeplattformer (borekaks og slopp) er usikkert pga. avstandar.

Ingen andre deponi i fylket treng eit slikt reviderte løyve.

Skjønnsmidler (fra kapittel 7.3.6.1.1 i TB)**Rapportere på**

Omtale av prosess med kommunene i tildelingen av skjønnsmidler for 2021.

Fordeling av skjønnsmidlar for 2020

Av den samla skjønnsmiddelramma på 65 mill. kroner vart 44 mill. kroner fordelte som ordinære skjønnsmidlar i statsbudsjettet i oktober 2019, medan høvesvis 11 og 10 mill. kroner vart brukte til innovasjons- og fomyingsprosjekt og haldne tilbake til å dekkja utgifter som følgje av uventa økonomiske utfordringar i løpet av året.

For skjønnsmidlar til innovasjons- og fomyingsprosjekt viser vi til omtala under overskrifta "Spesifikk omtale av arbeid med omstilling".

Heile ramma til uventa utgifter vart fordelt etter søknader frå kommunane. Sjå og brev til departementet med oppfordring om utbetaling av skjønnsmiddel av 24. september.

Skjønnsmidlar i samband med utbrotet av koronaviruset

Vi viser til dei ulike oppdraga vi fekk for å kartlegge meirutgifter for kommunane som følgje av koronapandemien, og fordeling av skjønnsmidlar til dei ulike formåla.

Det første oppdraget med skjønnsmiddeltildeling i samband med pandemien, frå 19. mars, ble fordelt 25. mars. Fordelinga ble gjort raskt etter dialog med kommunane i fylket. Midlane ble fordelt etter innbyggartal, men med eit minimumsbeløp per kommune, grunngjeve i at alle kommunane hadde hatt ekstraordinære utgifter ved etablering av beredskap osv. Uavhengig av kor hardt ramma dei har vore i den første fasen av virusutbrotet.

Vi venta så med deling av resten av skjønnsmidlane embetet fekk til deling, så nært opp til fristen som mogleg. Dette gjorde vi for å få best mogleg oversikt over behovet i kommunane, slik at tildelte midlar i størst mogleg grad skulle gjenspeile dei faktiske økonomiske konsekvensane av pandemien for kommunane.

Skjønnsmidlane embetet hadde til deling var ikkje tilstrekkeleg til å dekke det samla meirbehovet til kommunane i fylket. Det er openbart at fleire kommunar hadde meirbehov som var større enn dei tildelte midlane.

I deling av koronaskjønnsmidlane la vi vekt på føremåla til dei ulike løyvingane, samtidig som vi forsøkte å ha eit heilskapleg blick på situasjonen til kommunane. Vi la vidare vekt på meirutgiftene og mindreinntektene som kommunane rapporterte til oss, talet på smittetilfelle, andre koronarelaterte kompensasjonar og innsparingar, og til slutt fylkesmannens skjønnsvurdering.

Embetet fekk hovudsakleg tre oppdrag frå departementet med å kartlegge situasjonen i kommunane som følgje av pandemien. 27. mars ba departementet om «grove anslag for kommunenes direkte merutgifter knyttet til koronautbruddet». 28. september kom oppdraget om å spille inn «behov for skjønnsmidler i eget fylke til TISK-arbeidet i kommuner med store utbrudd». Og til slutt ba departementet oss 29. oktober om å «supplere den informasjonen dere allerede har sendt departementet, med nye anslag» og om å «spesifisere om det er enkelte, og i tilfelle hvilke, kommuner der det er behov for ytterligere kompensasjon».

Vi forstår at pandemisituasjonen var krevjande for departementet å handtere. Vi vil likevel understreke betydninga av at oppdraga vi får er tydelege. Slik vi opplevde desse oppdraga i 2020, la dei opp til ulike tolkingar både frå embeta og kommunane, med den konsekvens at deling av skjønnsmidlar mellom embeta og dermed mellom kommunane i mindre grad gjenspeila dei faktiske økonomiske konsekvensane i kommunane.

Ved fleire høve, mellom anna i pressemeldinga 16. oktober etter at delrapporten om dei økonomiske konsekvensane av pandemien for kommunesektoren, ble det stadfesta at «staten skal stille opp» for kommunane. Våre kartleggingar viste at utgifter til mellom anna smittevernustyr varierte monaleg mellom kommunane, utan at det nødvendigvis kunne forklarast med smittetrykket. Forklaringa er truleg ulikt innkjøpte volum, men ikkje minst at prisen på smittevernustyr varierte monaleg gjennom året. Det ble aldri klargjort overfor embeta, i vårt oppdrag med å fordele skjønnsmidlar, i kva grad skjønnsmidlane skulle nyttast til å avlaste prisrisikoen for kommunane i sine innkjøp av smittevernustyr.

Generelt vil kommunar med høge inntekter kunne bruke meir midlar enn kommunar med låge inntekter og i slike situasjonar med krisehandtering. Det ble heller ikkje klargjort i kva grad embeta skulle ta omsyn til dette i si deling av skjønnsmidlane - om vi skulle "premiere" dei som dreiv meir effektivt eller om vi i større grad skulle kompensere høge utgifter utan at dette kunne forklarast med smittetrykket.

Den nemnde delrapporten stadfesta at det til då var godt samsvar mellom kostnadane kommunane hadde hatt samla og kompensasjonen dei hadde fått, men at det var store variasjonar mellom kommunane.

I pressemeldinga om delrapporten stod det at «For å identifisere kommunar som har hatt spesielt store kostnader under virusutbrotet, har statsråden bedt fylkesmennene kartlegge situasjonen i kommunane i sine fylke.» I ein nyheitssak på departementets heimeside 22. oktober, i samband med fylkesvis deling av skjønnsmidlar til TISK-utgifter, stod det at «Fylkesmennene fikk tidligere denne måneden derfor i oppdrag å kartlegge situasjonen i kommunene i sine fylker, for å identifisere kommunene som har hatt spesielt store kostnader som følge av koronakrisen.»

Slike oppdrag hadde vi ikkje fått, men vi forstod det slik at skjønnsmidlane skulle nyttast for at den samla kompensasjonen skulle bli meir treffsikker.

I oppdraget vi fekk 29. oktober skulle vi «supplere den informasjonen dere allerede har sendt departementet, med nye anslag». I epost 3. november ble det utvidet til å gjere «anslag på et samlet merbehov i embetet».

Oppdraget hadde altså ikkje same ordlyd som nemnde pressemelding og nyheitssak.

Vi så det likevel som naturleg, mellom anna på bakgrunn av pressemeldinga i samband med delrapporten, og formuleringa «samlet merbehov» i eposten 3. november, å legge til grunn ei tilnærming til denne kartlegginga lik den som låg til grunn i nemnde delrapport.

Vi er usikre på om dei andre embeta har lagt til grunn tilsvarande tilnærming. Vi er bekymra for at ulik metodisk tilnærming kan ha medverka til at grunnlaget departementet hadde for å fordele skjønnsmidlane mellom embeta, ikkje gjenspeila den faktiske situasjonen i kommunane.

Skjønnsmidlar til flaumførebyggjande tiltak

Skjønnsmidlane til flaumvern ble i store trekk nytta til å styrke dei interkommunale utvala mot akutt forureining. Det vart skaffa mobilt flaumvern, pumper og anna materiell med opplæring og slik at beredskapen og kan nyttast til andre føremål enn flaum. Til dømes vil det og gjere ein auka skogbrannberedskap eller auka beredskap mot akutt forureining. Vi vil understreke at ein slik tilnærming styrkar beredskapen totalt i fylket og den heilskaplege beredskapen, for alle kommunane. Beredskapen blir plassert og vurdert for heile fylket. I tillegg vart ein del av midlane nytta til direkte investeringar som styrkar infrastruktur i kommunane der det var kjend sårbarheit, eksempelvis flaumvollar og auka kapasitet på kulvertar.

Vi vil understreke at statlege insentiv slik som tildeling av skjønnsmidlar til flaumførebyggjande tiltak har ein vesentleg effekt, når dei vert nytta for å styrke samarbeid og heilskapleg beredskap.

Fordeling av ordinære skjønnsmidlar for 2021

Skjønnsmiddelramma til embetet for 2021 er 59 mill. kroner. Det er 6 mill. kroner lågare enn i 2020 og blant dei lågaste tildelingane i landet per innbygger. Som tidlegare år er det ikkje tilstrekkeleg til å korrigere for dei skjønsmessige utfordringane som kommunane i fylket har, mellom anna som følgje av det låge inntektsnivået hos mange av kommunane. Med unntak av Færder har alle kommunane med innbyggartal over 12 000 inntektskorrigerede frie inntekter under landsgjennomsnittet.

Av skjønnsramma vart 42 mill. kroner fordelt som ordinære skjønnsmidlar i statsbudsjettet, medan hhv. 9 og 8 mill. kroner er sett av til innovasjons- og fornyingsprosjekt og tilbakehaldne skjønnsmidlar.

Alle kommunane vart inviterte til å spele inn forhold dei meinte Fylkesmannen burde ta omsyn til ved fordelinga av dei ordinære skjønnsmidlane for 2021. Vi fekk innspel frå dei fleste kommunane.

Ved fordelinga av dei ordinære skjønnsmidlane tok vi, som gjort greie for i brev til KMD av 4. september, utgangspunkt i inntektsituasjonen for kommunane, innspelet kommunane hadde til oss og vurderinga vår av kommunanenes «skjønsmessige utfordringar». Til grunn for den endelege tildeling ligg såleis ei heilhetleg vurdering av kvar kommune sitt behov. Retningslinjene frå departementet låg heile vegen til grunn for fordelinga av midla mellom kommunane.

Erfaringane våre tilseier at skjønsmessige utfordringar ofte er størst i små kommunar. Det har samanheng med at ekstraordinære utgifter gjerne lettare blir handtert av større kommunar. Kostnaden per innbygger er mindre. Generelt vil derfor tildelinga per innbygger vere større i små enn i store kommunar. På den andre sida vil lavinntektskommunar naturlegvis ha svakare grunnlag for å handtere slike utgifter enn kommunar med høgare inntekter. Derfor bør òg slike kommunar tildelast skjønnsmidlar, uavhengig av storleik.

Fylkesmannen fekk òg for 2021 i oppdrag å vurdere bruk av skjønnsmidlar til kommunar som slår seg saman og som opplever utilsikta økonomiske verknader av samanslåinga.

Fylkesmannen kjenner ikkje til nokon slike særskilde tilfelle der ein kommune kjem uheldig ut som direkte følgje av ei samanslåing. Nye Midt-Telemark kommune argumenterer for at dei taper eit betydeleg beløp (til Notodden) på grensejusteringa mellom gamle Sauherad og Notodden, og at grensejusteringa er ei følgje av samanslåinga mellom Sauherad og Bø. Vi deler langt på veg denne vurderinga.

Midt-Telemark nådde likevel ikkje fram med krav om erstatning frå Notodden etter inndelingslova § 21. For 2020 tildelte vi ein del av dei tilbakehaldne skjønnsmidlane til Midt-Telemark. Vi vil vurdere å gjere det same i 2021. Dette må likevel vurderast opp mot behovet til andre kommunar for tilbakehaldne skjønnsmidlar. Ei betydeleg tildeling til Midt-Telemark, som kompensasjon for tapet knytt til grensejusteringa, vil gå på kostnad av resten av kommunane i fylket, slik at den tilgjengelege skjønnsramma deira blir redusert ytterlegare

Spesifikk omtale av arbeid med omstilling (fra kapittel 7.3.6.2.1 i TB)

Rapportere på

Spesifikk omtale av arbeid med innovasjons- og fornyingsprosjekt i kommunene. Kort om fordeling av skjønnsmidler til formålet, herunder rapportering i ISORD, og formidling av resultatene.

Omtale av virkninger og resultater av prosjektene.

Arbeidet til embetet med omstilling og modernisering i kommunane har to viktige utgangspunkt, utover retningslinjene til departementet:

1. Skjønnsmidlane er ein del av dei samla inntektene til kommunane, og derfor skal kommunane ha betydeleg innverknad på bruken.
2. Kommunane driv den løpande tenesteproduksjonen med større eller mindre innslag av utvikling og omstilling som ein del av dagleg drift, både etter eige initiativ, men også stimulert av statlege handlingsplanar eller KS-program. Vi prøver å kopla moderniseringsarbeidet til denne kontinuerlege verksemda.

Prosjektskjønnsmidlane, skjønnsmidlar til innovasjons og fornyingsprosjekt, skal medverke til at kommunane gjennom innovasjon betre kan løysa oppgåvene sine; hovudsakleg tenesteproduksjonen. Det betyr ikkje at desse skjønnsmidlane finansierer dagleg drift, men at vi må ta utgangspunktet i problemforståinga til kommunane og avgjerds- og moglegheitshorisont.

Som nemnt vart 11 mill. kroner av skjønnsmiddelpotten for 2020 tildelt som prosjektskjønnsmidlar.

I søknadsinvitasjonen til kommunane om prosjektskjønnsmidlar for 2020, viste vi til KMDs retningslinjer på vanleg måte, og dessutan krav til kva ein søknad bør innehalde.

Dei gamle embeta i Vestfold og Telemark har hatt ulike prosessar for tildeling av skjønnsmidlar til slike prosjekt. I Vestfold har det blitt kunngjort ein ordinær søknadsrunde, der kommunane har sendt inn prosjektsøknader i Isord. I Telemark har ein sum blitt tildelt kvart av fire regionråd – Grenland, Midt-Telemark, Vest-Telemark og Kongsbergregionen – som så har levert inn søknader for prosjekta sine. Denne modellen vidareførte vi i 2020.

Det var sett av 4,2 mill. kroner til Vestfold-kommunane. Det kom inn søknader på til saman 15,0 mill. kroner til 19 prosjekt. Åtte prosjekt i Vestfold fekk støtte i 2020. To av desse var fellesprosjekt som alle kommunane i Vestfold stod bak.

For regionråda i Telemark var det sett av 6,8 mill. kroner. Kommunane prioriterer sjølv, gjennom regionråda, mellom aktuelle prosjekt innanfor den avsette ramma til kvart regionråd. Fylkesmannen godkjenner søknadene i Isord. I 20120 fekk 11 prosjekt i Telemark prosjektskjønnsmidlar. Progresjonen av

desse prosjekta har blitt følgde gjennom jamnlege møte med sekretærene for dei respektive regionråda. Det blir lagt stor vekt på erfaringsoverføring og fylkesoverbyggjande prosjekt. Sjå mellom anna omtala av Responssenteret i Kongsberg og prosjektet «Orden i eige hus» i årsrapporten for 2019.

Frå og med 2022 vil heile ramma til prosjektskjønnsmidlar bli tildelt etter ein felles søknadsrunde for alle kommunane i fylket.

Vi viser til Isord for ei uttømmende liste over prosjekt som fekk tildelt støtte i 2020. Eit avgjerende moment i tildelinga er at prosjekta har potensial for gevinst og verdi for eigen og andre kommuner gjennom overføring av kunnskapen som blir tileigna.

Tildelinga gjennom Isord fungerer bra, utan at den gir noka innsparing i arbeidet for oss. Vi må uansett saksbehandle som vanleg i saksbehandlingssystemet vårt.

Rapporteringa av prosjekta i Isord blir innretta etter prosjektas antatte ferdigstilling. Typisk er likevel at prosjekta bruker lenger tid til ferdigstilling enn planlagt. Så lenge prosjekta likevel har tilfredsstillande framdrift ser vi på det å vere uproblematisk. Koronasituasjonen med medverka til større forseinking enn vanleg i denne framdrifta.

Erfaringane frå moderniseringsprosjekta blir spreidde og blir mellom anna formidla i fagnettverk og leiarforum. Det har vore færre møtepunkt utanom koronamøta mellom embeta og kommunane i 2020. Men så seint som i desember 2019 arrangerte Holmestrand kommune seminar om prosjektet «Mot kommune 3.0 i 2019 – Samskaping for tillitsbaserte og berekraftige tenester til barn, unge og familiar». Det har òg vore vidareformidling mellom regionråda i Telemark. I januar 2021 arrangerte embetet digitalt seminar med vidareformidling av fleire prosjekt, og med moglegheit for kommunane å leggje fram nye prosjektidear dei kan samarbeide om.

Resultat og verknadar av prosjekt som har fått tildelt prosjektskjønnsmidlar

Vi viser til departementets krav om å rapportere på resultat og verknadar av prosjekt som har fått prosjektskjønnsmidlar.

Vi vil først generelt trekke fram det betydelege arbeidet innan digitalisering som er gjort og som går seg føre i fylket. Kongsbergregionen, som i denne samanheng er overbygninga for Tinn, Hjartdal og Notodden kommuner, er og har vore i førarsete med omsyn til digitaliseringsarbeidet i fleire år. Vi viser her til prosjekta som vart omtalt i årsrapporten for 2019.

I 2020 starta eit felleskommunalt digitaliseringsprosjekt, DigiTV, opp. Prosjektet skal bidra til å avdekke kommunane sine behov for digitale løysingar og tenester, mellom anna gjennom å kartlegge eksisterende løysingar og kompetanse. På sikt er målet å implementere felles løysingar på tvers av kommunegrensane. Videre vil eit slikt prosjekt òg vere nyttig med tanke på erfaringsutveksling og overføring av kompetanse.

Vi opplever at kommunane i aukande grad legg vekt på kva for behov digitaliseringsprosjekts skal løyse, og at dei må realisere gevinstane prosjekta legg opp til.

Vi vil òg trekke fram to konkrete digitaliseringsprosjekt, eitt som er ferdigstilt og eit starta opp i 2020.

Tønsberg kommune fekk i 2017 tilskot til prosjektet «Pilotprosjekt – innbyggjerdialog». Av ulike grunner, mellom anna bytte av leverandør, ble gjennomføringa av prosjektet noko forseinka.

Ein av kommunane sine store utfordringar og tidstyver er informasjon til og frå innbygarane. Gjennom prosjektet har Tønsberg tatt i bruk eit elektronisk verktøy – ein app til smarttelefonar. I appen kan lar innbygarane melde frå om sine observasjonar og sakar, sende bildar osv. Innbygarane kan abonnere på informasjon frå kommunen og få «push-meldingar». Appen blir no nytta i ordinær drift i kommunen.

Moglegheita for å sende informasjon direkte til innbygarane har vist seg særleg nyttig i koronapandemien. I ei spørjeundersøking før sommarferien 2020, rapporterte over 60 % av dei spurde at dei hadde fått informasjon om korona via appen.

Eit anna området der løysinga har fungert bra og gitt ein klar gevinst er tilbakemeldingsverktøyet «Borgermelding», som er ein del av appen. Systemet er direkte kopla opp mot fagsystemet til Teknisk drift i kommunen. Det betyr at meldingar frå innbygarar som tidlegare vart tatt imot via telefon, skrive ned og sendt pr. e-post, for så manuelt å bli lagt inn i fagsystemet, no går automatisk frå innbygar til fagsystem og rett saksbehandlar. Løysinga gir òg ei unik moglegheit for å rapportere tilbake status i saka til innbygar, òg det direkte frå fagsystemet. Ein slik automatisering gir openbart effektiviseringsgevinst både for brukar og kommunen.

Kommunen minna i si rapportering til oss om viktigheita av å tidleg sikre same forståing for behova hos dei aktørane som er involverte i eit slikt prosjekt. Eit døme på dette som kommunen trekk fram er at det var krevjande å sørge for at leverandør forstod viktigheita av at meldingar inn til teknisk drift ble avlevert på ein god måte, direkte i deira fagsystem. Leverandør hadde nok mest erfaringar med samarbeid med mindre kommunar, der det var tilstrekkeleg med meldingar levert til e-post eller liknande. Ei anna erfaring er at det kan vere utfordrande dersom fleire ulike leverandørar må nyttast for å få til tekniske løysingar. Å sikre gode koplingar mellom to eller fleire system kan vere krevjande, men er viktig for å sikra best mogleg effekt og utnytte gevinstpotensialet.

Dette prosjektet er ikkje bland dei prosjekta som har fått mest tilskot, men vi trekk det frem her fordi gevinstane ved prosjektet, både gjennom effektivisering og betre dialog med innbygarane, er så openbare.

Eit samarbeidsprosjekt mellom Sandefjord, Porsgrunn, Larvik og Horten kommune om automatisering av handsaminga av søknadar om økonomisk sosialhjelp fekk tilskot i 2020. Her er målet å forenkla dei fasane i sakshandsaminga som ikkje krev nærare vurdering av sakshandsamarane, slik at handsaminga blir meir effektiv og at sakshandsamarane kan bruke ein større del av tida på dei sakane som krev nærare vurderingar. På den måten kan prosjektet både føre til innsparing gjennom meir effektiv sakshandsaming, men òg betre kvalitet i sakshandsaminga.

Det skal gis rapportering i tabell... (fra kapittel 7.3.6.3.1 i TB)**Rapportere på**

Det skal gis rapportering i tabell som viser:

- Antall saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i for året, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.
- Antall lovlighetskontroller som er foretatt etter initiativ av fylkesmannen, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.

1 sak etter klage frå tre medlemmer av kommunestyret. Vedtaket vart opprettholdt.

1 lovlighetskontroll etter eget initiativ. Vedtaket vart oppheva.

Kommunalrettslig lovlighetskontroll etter klage og eget initiativ

Type lovlighetskontroll	Vedtak opprettholdt	Ulovlig vedtak	Sum
Etter klage	1	0	1
På eget initiativ	0	1	1

Kortfattet omtale av... (fra kapittel 7.3.6.3.2 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmennene skal gi en kortfattet omtale av hvilke særlige kommunalrettslige tema de veileder kommunene om, og om eventuelle kommunalrettslige saker som har vært ressurskrevende/hatt mye oppmerksomhet i embetet.

Den kommunalrettslege rettleiinga vart i 2020 sterkt påverka av pandemien. Moglegheita for å gjennomføra tradisjonell folkevaltopplæring vart avgrensa og dialogen med kommunen konsentrerte seg i stor grad om forhold som var relaterte til pandemien og det mellombelse lovverket som vart vedtatt. På området til kommunalretten var det spesielt reglane om opne/lukka møte og offentleggjering av dokument.

I mange saker om møteoffentlegheit har det vore uklart i kva grad utvalet er eit folkevalt organ etter kommunelova § 5-1, og om reglane om møteoffentlegheit gjeld.

Førespurnader rundt habilitet etter forvaltningslova §6, både frå politikarar og kommuneadministrasjonar var det òg mange av i 2020. Særleg den skjønnsmessige vurderinga etter andre ledd, der dei ønsker vurderinga vår av konkrete tilfelle. Vi held fram med å rettleia dei til kva moment som vekter den eine eller andre vegen, men sidan vedtaket kan bli gjenstand for kontroll av lovgrunnlaget, er vi veldig varsame.

I samband med lokale vedtak i kommunane som følgje av pandemien, fekk vi ei rekke førespurnader frå publikum, der vi vart bedne om å kontrollera lovgrunnlaget av vedtak på eige tiltak etter kommunelova § 27-1 andre ledd. Vi fokuserte på rettleiing av kommunane gjennom dialog, ved skipinga av ei Teams-gruppe med deltakarar frå alle kommunane i fylket, og dessutan opplæring på Teams i samband med det faste vekentlege beredskapsmøtet med kommunane. Vi oppretta òg ei gruppe med juristar frå alle embeta i landet, slik at vi kunne hjelpa kvarandre og slik at kommunen i landet fekk lik rettleiing når dei tok kontakt med embeta med spørsmål rundt korona-regelverket. Vi gjorde kontroll av lovgrunnlaget på eige tiltak av ei lokal forskrift i Vinje kommune.

Vi fekk òg i 2020 ei rekke førespurnader rundt lokale VA- og renovasjonsforskrifter. Klageorganet etter forskriftene er ulike, ut frå i kva grad forureiningslova § 85, jf. forvaltningslova § 28 eller forureiningsforskrifta § 41-5 er brukt som heimel for klaga på vedtak i den lokale forskrifta. Ut frå at gebyr etter forskriftene ikkje er å sjå på som enkeltvedtak, jf. m.a Justisdepartementets fråsegn JDLOV-2002-4149, stadfesta i brev av 15. april 2019, blir vi i desse tilfella ofte bedt om å gjere kontroll av lovgrunnlaget av eige tiltak. Vi har ikkje gjort nokon kontroll av lovgrunnlaget på eige initiativ i slike saker i 2020, men følgjer med stor interesse debatten rundt rettstryggleiken ved avskoren klagemoglegheit på gebyrfastsetjinga i lokale forskrifter.

Før landet stengde i mars 2020 fekk vi gjennomført to tradisjonelle dagar med opplæring i Tinn kommune, der tema var forvaltningslova, offentleglova og eigarstyring, og to ettermiddagar med opplæring av kontrollutvalet i Sandefjord innan kommunelov og forvaltningsrett.

Kortfattet omtale i årsrapporten av bruken av interkommunalt samarbeid i fylket (fra kapittel 7.3.6.3.3 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmennene skal, på bakgrunn av egne erfaringer etter kontakt med kommunene, gi en kort omtale av omfanget av interkommunalt samarbeid i fylket, i hvilke former kommunene samarbeider, og hvilke tjenester det samarbeides om.

Kommunane i tidlegare Vestfold fylke har dei seinare åra slått seg saman til større kommunar. Den minste kommunen i innbyggartal har nærare 25.000 innbyggjarar. Opprydding og endring i interkommunalt samarbeid har vore ein del av samanslåingsprosessen. Det interkommunale samarbeidet i dei tidlegare Vestfold-kommunane dreier seg i dag i stor grad om interkommunale løysingar for brann, akutt forureining, vassforsyning, avfallsanlegg, renseanlegg, legevakt o.l. I tidlegare Telemark har berre éi samanslåing har funne stad; Bø og Sauherad vart til Midt-Telemark kommune 1. januar 2020.

11 kommunar i tidlegare Telemark har under 10.000 innbyggjarar, av desse har 9 under 5000 innbyggjarar og 5 har færre enn 2000 innbyggjarar. Kommunane i tidlegare Telemark fylke har ein utstrekkt bruk av interkommunale samarbeid. Dei tidlegare Telemark-kommunane er deltakarar i fire regionråd; Vest-Telemarkrådet, Grenlandsrådet, Midt-Telemarkrådet (Nome og Midt-Telemark) og Kongsbergregionen, sistnemnde saman med fire kommunar i tidlegare Buskerud fylke.

I dag er revisjon, kontrollutvalssekretariat og bortsetningsarkiv for Vestfold og Telemark fylke organisert som interkommunale selskap (IKS). Forutan to kommunar som ikkje deltar i det felles kontrollutvalssekretariatet, deltar alle kommunen i fylket i desse selskapa. Grenland Havn, Vestfoldmuseene og Vest-Telemark PPT er døme på andre IKS i fylket. Ei rekke samarbeidsavtalar om å nytta tenester i nabokommunen har uklar organisering, medan andre samarbeid er organiserte etter kommunelova § 20-2, t.d. miljøretta helsetilsyn, legevakt, fysioterapi, 110-sentral, feiing, IKT, akutt forureining, velferdsteknologi, barnevern, PPT, voksenopplæring osb.

Vi er i ferd med å utarbeida ei oversikt over formaliserte samarbeid mellom kommunane i det nye fylket. Denne vil om kort tid bli oversendt departementet.

Når det gjeld prosjektsamarbeid har vi oversikt over dei samarbeida vi gir skjønsmiddel til, og elles kjem samarbeidsprosjekta i tidlegare Telemark fylke fram av regionrådets årsmeldinger

Fylkesmennene skal i årsrapporten... (fra kapittel 7.3.6.4.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmennene skal i årsrapporten oppgi hvor mange klager på avslag om begjæringer om innsyn de har behandlet, jf. offentleglova § 32 og forvaltningsloven § 28 annet ledd, samt hvor mange tilfeller klager har fått helt eller delvis medhold i klager etter offentleglova § 32.

Vi har behandla 43 klager på avslag på innsyn. I 34 saker vart vedtaket til underinstansen stadfesta og i 9 saker fekk den som klaga, heilt eller delvis medhald i klaga.

Fylkesmannsembeter som samordner statlig innsigelser (fra kapittel 7.3.6.5.1 i TB)

Rapportere på

Det skal rapporteres på fylkesmannens arbeid med samordning av statlige innsigelser, herunder i hvilken grad innsigelser blir løst gjennom dialog.

Fylkesmannen har samordna statlege motsegn i 28 plansaker i 2020. Det blei totalt fremma 59 motsegn til desse planene. 7 av motsegnene blei avskjera. 51 av dei 59 motsegnene blei fremma av Fylkesmannen sine fagavdelingar. Dei resterande motsegnene blei fremma av NVE, Bane NOR og Statens vegvesen. Dei 7 motsegnene som blei avskjera blei fremma av Fylkesmannen sine fagavdelingar. Motsegnene blir i hovudsak løyst gjennom dialog.

Samordning av statlige innsigelser

Etat	1. Antall planer der andre statlige etater har <u>oversendt</u> innsigelse til fylkesmannen	2. Antall planer der innsigelsene fra andre statlige etater er <u>løst</u> før de er fremmet for kommunen	3. Antall planer der innsigelsene fra andre statlige etater er <u>avskåret</u> av fylkesmannen	4. Antall planer med innsigelse fra fylkesmannen og andre statlige etater <u>fremmet</u> for kommunen
Antall planer totalt	7	0	0	28
Fylkesmannen	0	0	0	23
Avinor				
Biskopene				
Direktoratet for mineralforvaltning				
Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap				
Fiskeridirektoratet				
Forsvarsbygg				
BaneNor	1	0	0	1
Kystverket				
Luftfartstilsynet				
Mattilsynet				
NVE	5	0	0	5
Oljedirektoratet				
Politiet				
Riksantikvaren				
Statens vegvesen	1	0	0	1
Statsbygg				

Fylkesmannen gjennomfører samordningsmøte med innsigelsesmyndigheten før innsigelsene fremmes for kommunen. Vi har ikke oversikt over ev. innsigelser fra andre statlige etater som er løst før samordningsmøtet.

Fra og med 01.01.2017... (fra kapittel 7.3.6.6.1 i TB)

Rapportere på

Fra og med 01.01.2017 rapporterer alle embetene byggesaker i SYSAM- ny rapporteringsløsning for fylkesmennene.

- Av årsrapporten for 2020 skal det fremgå totalt antall behandlede byggesaker.
- Av årsrapporten for 2020 skal det fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis.
- Av årsrapporten for 2020 skal det i tillegg fremgå antall saker som ikke ble avgjort innen 12 uker. Det skal vises hvor lang gjennomsnittlig overskridelse var i disse sakene. Overskridelse skal føres i antall dager.
- Av årsrapporten for 2020 skal det i tillegg fremgå hvor mange saker det ble avtalt lengre frist enn angitt i saksbehandlingsforskriften jf. pbl. § 21-8 andre ledd, hvor mange "særlige tilfeller" klageinstansen selv forlenget fristen i, og hvor mange saker der fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse.

Rapportering om byggesaker etter plan- og bygningsloven

Totalt antall behandlede saker	Antall saker gitt medhold	Antall saker ikke avgjort innen 12 uker	Gjennomsnitt dager ikke avgjort innen 12 uker	Antall saker gitt lengre frist	Antall særlige tilfeller klageinstansen selv forlenget	Antall saker fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse
351	37	212	57	0	0	0

Rapportering av plansaker i SYSAM (fra kapittel 7.3.6.7.1 i TB)

Rapportere på

Fra og med 01.01.2017 skal alle embetene rapportere plansaker i SYSAM- ny rapporteringsløsning for fylkesmennene.

- Av årsrapporten for 2020 skal det fremgå totalt antall behandlede klager på reguleringsplaner og gjennomsnittlig saksbehandlingstid i antall dager. Det skal i tillegg fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis.

Vi har behandla 51 % av plansakene innan 12 veker, mot 46 % i 2019. Vi har totalt sett behandla plansaker raskare i 2020 enn i 2019. Gjennomsnittleg saksbehandlingstid gjekk ned frå 112 dagar i 2019 til 92 dagar i 2020. Gjennomsnittleg overskridelse av fristen på 12 veker gjekk og ned frå 81 dagar til 59 dagar. Det har vore ein positiv trend gjennom året som vi forventar at vil halda fram i 2021. Vi har fokus på å prioritera desse sakene og har sett i verk tiltak for at fleire saksbehandlarar skal kunna behandla plansaker raskt og effektivt.

Rapportering om plansaker etter plan- og bygningsloven

Betegnelse på rapporteringskrav	
Antall behandlede klagesaker reguleringsplaner	45
Gjennomsnittlig behandlingstid i dager for klager på reguleringsplaner	92
Antall klagesaker om reguleringsplan som ikke er behandlet innen 12 uker	22
Antall klagesaker om reguleringsplan der klagen er gitt medhold helt eller delvis	1

Det skal rapporteres om lærlinger... (fra kapittel 7.3.6.8.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på antall lærlinger i 2020. Det skal også framgå innenfor hvilke fag.

Vi har 1 lærling i kontor- og administrasjonsfaget. Lærlingen starta hos oss i august 2020 og er ferdig med læretida i august 2022.

Rapportering på fellesføring 2019 (fra kapittel 7.3.6.9.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal i årsrapporten redegjøre for hvordan rekrutteringsarbeidet har vært innrettet for å nå 5 %- målet og de øvrige målene for inkluderingsdugnaden, jf. Rundskriv H-3/18.

Sjå punkt 4.2 i årsrapporten

Fellesføring 2019 - motvirke arbeidslivskriminalitet (fra kapittel 7.3.6.10.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal i årsrapporten redegjøre for resultater fra oppfølging av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetenes anskaffelser er innrettet for å gjennomføre dette hensynet, jf. rundskriv H-8/17.

Vi har ein innkjøpsstrategi, innkjøpspolitikk og ein innkjøpsveglear

Vi nyttar Statens innkjøpssenter og FMFA sine rammeavtalar når dette er mogleg. I Skien så nyttar vi oss av innkjøpsavtalane til Statens vegvesen.

FMFA skal hjelpe til med kjøp over terskelverdi. Vi rådfører oss med FMFA også ved kjøp under terskelverdi.

I samband nye kontorlokale og i samarbeid med Statsbygg, så vart det bedt om pris både nye kontorlokale både med og utan møblar. Vi aksepterte ein pris med møblar. Innkjøp og val av leverandør vart var gjort i tett samarbeid med ny gardseigar.

Vi deler nytt kontorbygg i Tønsberg med ei rekke andre bedrifter. Gardseigar ønsker på grunn av pris-, miljø-, estetiske- og av tryggingmessige årsaker å bruka felles leverandør for alle leigetakarane på renhold, kaffi, foliering, gardiner, kantine, vaktmeistertenester, overvakingstenester og avfallshandtering. Gardseigar har derfor sørgd for innkjøpa av desse tenestene på vegne av alle leigetakarane. Vi har vore med i prosessen og har godkjent leverandørane og pris for tenestene.

Gevinstrealisering på planområdet (fra kapittel 7.3.6.11.1 i TB)

Rapportere på

Embetene skal gi en kort, årlig samlet vurdering og rapportering i årsrapporten på egen ressursbruk knyttet til arbeid med og medvirkning i planprosesser (som formidling, høringsuttalelser, dialog og samordning av nasjonale og viktige regionale interesser). I tilknytning til rapporteringen på ressursbruk skal det også gis en vurdering av kvaliteten på arbeidet.

Før samanslåing av embeta vart det brukt inntil 10 årsverk på planbehandling i Vestfold og Telemark. I 2020 har det vært nytta omlag 7 årsverk. Her er og arbeidet med samordning av statlege motsegner med. I tillegg drar vi på noko ressursar frå andre faggrupper og fagavdelingar. Arbeidsmåten er samordna, noko som har gitt ein effektiviseringsgevinst. Vi meiner at potensialet for gevinstar ved samanslåing langt på veg er tekne ut no.

I løpet av siste året har det vore stor utskifting i plangruppa, med i alt 4 nye medarbeidarar. Det har ført til stort behov for opplæring, stor ekstra belastning på dei andre medarbeidarane, og utfordringar med å følgje opp medverkinga i planbehandlinga på det nivået vi kunne ønskt. Vi meiner likevel at vi har klart å ivareta dei viktigaste nasjonale og regionale interessene i planarbeidet, og har god dialog med kommunane.

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid...(2) (fra kapittel 7.3.7.4 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med veiledning og informasjon på universell utforming.

Fylkesmannen var leiar i arbeidsgruppa for utvikling av universelt utforma turveggar i tettstadar i Telemark 2012-2019. Arbeidsgruppa har og hatt representantar for Telemark fylkeskommune, Vegvesenet og DNT-Telemark. Vi har kontaktpersonar i alle 17 kommunar i Telemark.

Frå 1.1.2020 har nye Vestfold og Telemark fylkeskommune leiinga av arbeidsgruppa. Da dei to fylkeskommunene slo seg saman, auka dei fokus på universelt utforma turveggar. Fylkesmannen og vegvesenet bidrar i arbeidet.

Nytt i 2020 var at alle dei tidligare Vestfoldkommunane og deltar i nettverket. Arbeidsgruppa i fylket har engasjert konsulent til å kartleggje ein "turveg for alle" i alle kommunane. Dette held fram i 2021 med direkte vegleing til kommunane.

Fokus på etterbruk av nedlagte jernbanar er svært aktuelt. Gamle jernbaneanlegg er svært egna til universelt utforma turveggar. Det er her stort potensiale for viktige nyanlegg for å auke friluftsliv og fysisk aktivitet for alle. Dette er i tråd med regjeringas Handlingsplan for fysisk aktivitet 2020-2027.

I tillegg har vi fulgt opp universell utforming ved handsaming av arealplanar.

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med å fremme likestilling... (fra kapittel 7.3.7.5 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med å fremme likestilling knyttet til ulike diskrimineringsgrunnlag i aktuell lovgivning.

Når det gjeld likestillingsarbeid jobbar embetet vårt ut frå eit breitt likestillingsperspektiv, og søker å ta vare på oppgåva gjennom dei faste oppdraga våre i klagesaker, tilsyn, informasjon og rettleiing. Likestilling og inkludering er eit eige punkt i dialogen vår med kommunane og fylkeskommunen.

I tillegg har embetet ei eiga gruppe som tar vare på både det interne og eksterne likestillingsarbeidet i embetet. I 2020 er oppdraget at vi skal arbeide for likestilling, mangfald og mot diskriminering i eiga verksemd og at vi skal fremje likestilling på område Fylkesmannen har lovpålagt ansvar for.

Den interne gruppa bestilte i 2019 rapport frå Likestillingssenteret. Rapporten vi fikk i desember 2019, ga eit heilskapleg bilde av korleis kommunane og fylkeskommunen arbeider med likestilling i det nye samanslåtte fylket. Rapporten bidrog til å identifisere område som embetet kunne arbeide med framover når det gjeld likestillingsarbeid. Blant anna viste rapporten store svakheiter i kommunane og hos fylkeskommunane når det gjeld rapporteringskrav på området. Særleg så vi svikt med omsyn til tiltak.

Embetsleiinga bestemte på bakgrunn av rapporten at kommunane og fylkeskommunen skulle rettleiast i 2020 på korleis dei kunne bli betre på likestillingsarbeid/tiltak.

I tillegg til å rettleie kommunar og fylkeskommunen på dei lovendingane som tredde i kraft i 2020, inviterte vi også til en konferansen i september 2020. På konferansen gjekk Likestillingscenteret og Likestillingsombudet gjennom funna i rapporten i tillegg til å rettleie på området.

Rapportering saksbehandlingstid i skolemiljø saker (fra kapittel 7.3.8.1 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på gjennomsnittlig saksbehandlingstid i håndhevings sakene per 31.12. Dere skal kun rapportere på saker som gjelder brutt/ikke brutt aktivitetsplikt.

Vi har i 2020 hatt 45 saker med broten/ikkje broten aktivitetsplikt (3 oppfylt og 42 brote).

Gjennomsnittleg saksbehandlingstid på dei 45 ferdige vedtaka er 91,6 dagar.

Rapportering av tilsyn etter barnehageloven og opplæringsloven (fra kapittel 7.3.8.2 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal beskrive de vurderingene som var avgjørende for valg av:

- a) tilsynstema
- b) omfang
- c) skriftlig eller stedlig tilsyn
- d) tilsynsobjekt

a) tilsynstema

På tilsyn prioriterer vi område der lovbrøt har store konsekvensar for barn og unge. I 2020 har vi valt tema der vi veit det er stort sannsynlighet for å finne sårbare barn og unge og høg sannsynlighet for brot på regelverket. Vi har derfor valt skolemiljø som tema for dei fleste av tilsyna. For å auka treffsikkerheita for lovbrøt, har vi i tillegg spissa tilsyna og gjennom ein risiko- og sårbarhetsanalyse av dei kjeldene vi har tilgjengeleg, valt deltema skolens aktivitetsplikt. Vi har i tillegg igangsett eit skriftleg tilsyn på tema ordensreglement og bortvisning på fleire skolar i ein kommune, utan å ha ferdigstild rapporten i 2020. Vi vurderer òg for dette tema at det er stort sannsynlighet for å finne sårbare barn og unge, høg sannsynlighet for å finne brot, og at lovbrøt kan få store konsekvensar for dei det gjeld. Vi har òg gjennomført tilsyn med manglande gjennomføring av elevundersøkinga og nasjonale prøvar.

Når det gjeld barnehageområdet har vi også i 2020 sett behov for å føre tilsyn med barnehagemyndas bruk av verkemidlane rettleiing, tilsyn og godkjenning av barnehagar. Når vi har tilsyn med barnehagemyndas "påsjå"-rolle, vurderer vi at det omfattar eit breitt risikofelt. I tillegg har vi valt temaa spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging av barnehagetilbodet fordi disse tema tar vare på sårbare barn. På bakgrunn av klager og førespurnadar har vi vurdert at det er høg sannsyn for å finne lovbrøt når det gjeld disse temaa. Vi har også ført tilsyn med pedagogisk bemanning, grunnbemanning og styrarressurs fordi vi har sett gjennom BASIL-rapporteringa at fleire av barnehagane ikkje oppfyller lovkrava. Vi har derfor også her vurdert at det er høg sannsyn for å finne lovbrøt.

b) omfang

På trass av koronasituasjonen har vi i hovudsak gjennomført alle dei tilsyna vi hadde planlagt for i 2020. Vi har ikkje utsett nokon tilsyn på grunn av koronasituasjonen. Fordi vi har prioritert å gjennomføre dei planlagde tilsyna, har vi gjort andre vurderingar enn tidlegare når det gjeld hendingar som oppstår uventa gjennom året. Dette betyr at terskelen for å opna hendelsesbaserte tilsyn har vore høgare enn tidlegare år.

c) skriftlig eller stedlig tilsyn

I utgangspunktet skulle alle tilsyn på skolemiljø vera stadlege. Koronasituasjonen medførte at enkelte tilsynsmøte og tilsynsintervju vart gjennomførte digitalt via Teams. For å få til ei best mogleg gjennomføring vart den praktiske organiseringa av det enkelte tilsynet, enten det enda opp med fysisk oppmøte, digitalt eller ein blanding av dei to, vorte drøfta og vedtatt i tett dialog med skoleleiar og skoleleiar. Sjølv om digital gjennomføring ikkje opplevast optimalt, har det i all hovudsak fungert bra, og vi har gjort oss nyttige erfaringar med bruk av ulike digitale verkøy som vi kjem til å ta med oss vidare òg etter pandemien. Det opplevast framleis slik at stadleg oppmøte tiffører tilsyn noko særskilt som eit digitalt tilsyn ikkje klarer fanga opp.

Også på barnehageområdet skulle alle tilsyn vore stadleg, men eit av tilsyna ble gjennomført digitalt pga. koronasituasjon.

d) tilsynsobjekt

Tilsynsobjekta er valde på bakgrunn av ein risiko- og sårbarhetsanalyse. Vi har mellom anna vurdert resultat frå elevundersøkinga, førespurnader frå elevar og føresette, saker i handhevingsordninga og andre område som t.d. spesialundervisning. Vi har òg hatt med i vurderinga skolar og kommunar vi ikkje har stor kjennskap til.

På barnehageområdet har vi valt tilsynsobjekta på bakgrunn av risikovurderingar. Vi har henta informasjon frå registreringar i områdeovervaking, oppslag i media, bekymringsmeldingar, statistikk i BASIL, klagesaker, barnehagemyndas deltaking på møtefora og barnehagemyndas kontakt med Fylkesmannen.

Vi har ei plikt til å samordne oss med andre tilsyn foretatt av til dømes kommunane si eige tilsynsorgan (kommunerevisjonen). Det har hendt at vi har endra objekt av denne årsak.

Oppfølging av restrisiko (fra kapittel 7.3.8.3 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal redegjøre for hvordan de følger opp avdekket risiko som ikke er fulgt opp med tilsyn.

Opplysninger vi får, enten det er medieoppslag, saks- eller klagebehandling, frå føresette, elevar, sektor eller andre aktørar, som vi vurderer som kritikkverdige forhold, blir registrerte i eit risikovurderingsskjema. Statistisk materiale blir òg løpande vurdert.

Dersom ikkje opplysningane er av ein slik karakter at vi meiner det er viktig og nødvendig å opna eit hendingsbasera tilsyn, blir desse opplysningane likevel aktivt vurdert når vi vel tilsynsystema og tilsynsobjekt for kommande år.

Vi vel ofte rettleiing når vi avdekker risiko, noko vi meiner er eit verkemiddel som er fungerer godt i mange situasjonar.

På barnehageområdet har vi eit døme på dette. Vi fekk sendt inn ei sak til oss som gjaldt meldeplikt til barnevernet. Saken var feilsendt og skulle vore sendt til den aktuelle barnehageomynda. Vi leste saksdokumenta og oppdaga at det var behov for å rettleie på regelverket om meldeplikta. Etter rettleiing frå oss opna barnehageomynda tilsyn i den aktuelle barnehagen og ga pålegg om retting. I etterkant ble det ei sak i media.

Rapportering av antall klager på barnehage- og opplæringsområdet (fra kapittel 7.3.8.4 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal rapportere på antall klager, type klager og resultatet av behandlingen på barnehage- og opplæringsområdet.

Generelt ser vi at talet på klager har gått ned i 2020, samanlikna med året før. Vi ser dette i samanheng med koronasituasjonen. Utover dette er det ikkje store endringar i forholdet mellom dei ulike klagetypene, utover naturlege svingingar. Det er vanskeleg å peika på konkrete årsakar i dei einskilde tilfella.

I tillegg til mengde klagar som kjem fram av dei ulike tabellane, har vi behandla 44 søknader om dispensasjon frå kravet om vurdering med karakter i 2. fremmedspråk. Av desse vart 38 søknader innvilga og 6 avslått.

Klagebehandling - Barnehage (barnehageloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Barnehageloven § 10	2	1	0	1	0
Barnehageloven § 16	7	6	0	1	0
Forskrift om familiebarnehager § 7	0				
Forskrift om foreldrebetaling § 5	0				
Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager	3	1	0	2	0
Forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager § 4	0				
Barnehageloven § 16 a	0				
Forskrift om regnskapsplikt for godkjente ikke-kommunale barnehager § 6	0				
Barnehageloven § 19 e	0				
Barnehageloven § 19 g	4	0	0	4	0
Barnehageloven § 19 h	0				
	16	8	0	8	0

Klagebehandling - Frittstående grunnskoler (friskoleloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Inntak, § 3-1	1	0	1	0	0
Skysst, § 3-7	1	0	1	0	0
Spesialundervisning, § 3-6	1	0	0	1	0
Standpunkt i fag	1	0	0	1	0
	4	0	2	2	0

Klagebehandling - Frittstående videregående skoler (friskoleloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
	0	0	0	0	0

Klagebehandling - Grunnskolen (opplæringsloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Bortvisning, § 2-10	5	0	1	4	0
Fremskutt skolestart, § 2-1 tredje ledd	2	0	2	0	0
Permisjon fra opplæringen, § 2-11	2	0	1	1	0
Skoleplassering, § 8-1	22	0	22	0	0
Skyss, § 7-1	11	2	6	3	0
Spesialundervisning, § 5-1	4	0	1	3	0
Utsatt skolestart, § 2-1 tredje ledd	1	0	1	0	0
Standpunkt i fag	47	0	9	38	0
Standpunkt i orden og oppførsel	5	0	0	5	0
Sum	99	2	43	54	0

Andre klagar som ikkje passar inn i tabellen over: En klage på punktskriftoplæring, jf. § 2-14 med resultat ikkje medhold. Det er ei lita endring i skoleskyssaker frå 16 i 2019 til 11 i 2020. Vi har inga anna forklaring på dette utover naturlege svingningar. Det er framleis få klagar på spesialundervisning, og klagar på skoleplassering er på same nivå som 2019. Skildnaden frå 2019 når det gjeld skoleplassering er at i 2020 har ingen vorte oppheva.

Klagebehandling - Vidaregående skoler (opplæringsloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Retttil ett/to ekstra år i vgo, § 3-1 femte ledd	2	0	2	0	0
Videregående opplæring for voksne, § 4A-3	3	0	3	0	0
Sum	5	0	5	0	0

Det har vore ein nedgang i saker om rett til ekstra år frå 8 i 2019 til 2 i 2020. Vi har ikkje forklaring på dette, annet enn at det er ein del av ein naturleg svingning.

Kompetansetiltak på fagopplæringsområdet (fra kapittel 7.3.8.5 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal redegjøre for hvilke kompetansetiltak dere har gjennomført på fagopplæringsområdet, og hva dere har gjort for å øke regelverksetterlevelsen i sektor.

Eit par sakshandsamarar på feltet har gjennomført "Kompetansepakke fag- og yrkesopplæring" der Udir er arrangør. Fleire sakshandsamarar skal gjennomføra denne våren.

Vi har generelt ikkje nok kunnskap om Vestfold og Telemark fylkeskommune sin praksis på dette området, utover opplysningar frå tidlegare tilsyn og informasjon frå eit par enkelt saker om fagopplæring som har vore feilsendt Fylkesmannen. Tema har vore tatt opp i kontaktmøte med fylkeskommunen, og det står på planen for 2021 at vi skal invitera fylkeskommunen til eit møte for å få meir informasjon om korleis dei sjølv vurderer eigen regelkompetanse og praksis.

Denne aktiviteten har ikkje vore prioritert og delvis falt ut/vorte utsett som følgje av pandemien for 2020.

Alle som jobbar med fagopplæringa har fått egna faglitteratur på området som dei har lest.

Kompetanseutvikling for barnehager og skoler (fra kapittel 7.3.8.6 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal redegjøre kort for status på arbeidet med kompetanseutvikling for barnehager og skoler i fylket, herunder vurdere hvordan samarbeidsforum sikrer systemer for at tiltakene møter lokale behov og gjennomføres i partnerskap med UH. Fylkesmannen skal også rapportere i egne tabeller på deltakelse i kompetansetiltak i regional ordning for barnehage og desentralisert ordning for skole.

Fylkesmannen skal gi sin vurdering av hvordan kompetansemodellen på sikt kan bidra til å utjevne kvalitetsforskjeller mellom barnehager og skoler.

Barnehage: Når det gjeld regional ordning så deltar alle kommunale eigarar og mange private eigarar. To nettverk er først kommen med i regional ordning i løpet av barnehageåret 2019-2020. For å nytte ressursar betre har to nettverk slått seg saman. Dermed er det 14 lokale nettverk i Vestfold og Telemark med til saman 23 kommunale eigarar og 160 private eigarar. Felles tematisk satsingsområde er: "Inkluderande miljø for omsorg, lek, læring og danning".

Samarbeidsforum sendte sin innstilling til Fylkesmannen hausten 2020. Statsforvaltaren har utbetalt middel til Universitetet i Sørøst-Norge (90% middel) og til kommunale og private barnehageeigarar (10% middel). Alle tiltaka er i gang.

Samarbeidsforum bad Fylkesmannen undersøke behovet for andre lokale tiltak i fylket. Vi gjennomførte ved starten av året ein kartlegging av behovet for barnehagefagleg grunnkompetanse, KOMPASS og barne- og ungdomsarbeidarutdanninga. Kartlegginga viste at det i 2020 var interesse og behov for alle tiltak utanom KOMPASS.

Barnehagefagleg grunnkompetanse: Kartlegginga viste at det var to behov hos barnehageeigarar. Det eine var manglande grunnkompetanse på det pedagogiske arbeidet i barnehagen, observasjon; praksisfortellingar og tilbakemeldingskultur. Det andre behovet var lovendringar på barnehageområdet irekna psykososialt barnehagemiljø. På grunn av corona-pandemien ønska barnehageeigarane at opplæringa skulle vere digital. Filmene var særleg

tiltenkt assistent-fagarbeidargruppa, men kunne gjerne nyttast i heile personalgruppa. Det blei bestilt 7 filmar a 30 minuttar som passer godt for rettleiing og personalmøte. Etter kvar film var det lagt opp til mellomarbeid. Filmene er levert til alle barnehagane med digital tilgang ut juni 2021.

Fagarbeidarutdanning: Fylket vårt er langstrakt og kartlegginga viste at Fylkesmannen måtte tenke nytt når det gjeld tilbod til assistentar. For å kunne ivareta dei lange avstandane bestilte vi ei utdanning som kombinerar nettundervisning og 2 fysiske samlingar totalt gjennom året. Fylkesmannen i Vestfold og Telemark følgjer opp med statistikk over antal kandidatar med bestått eksamen og gjennomført fagprøve. Vi ønsker å framheva at dette studiet motiverer for at fleire assistentar søker formell utdanning. Samarbeidsforum ønsker å vidareføre dette tilbodet også i 2021.

Tilretteleggingsmiddel: Målet med tilretteleggingsmiddel er å stimulere til at tilsette i barnehagane utviklar sin kompetanse. Samarbeidsforum ønska i år at tilretteleggingsmiddel skulle sjåast i samanheng med den heilskaplege kompetanseplanen. Det var og viktig for Samarbeidsforum at dei som allereie var i eit studieløp blei prioritert i søknadsprosessen. Fylkesmannen lyste ut tilretteleggingsmiddel og fekk søknader ifrå 130 tilsette. 111 av disse har fått tildelt tilretteleggingsmiddel etter lokale prioriteringar. Søknadane kom ifrå 12 ulike kommunar og frå både kommunale og private barnehagar. Dei retta seg mot studie innan ABLU, barnehagelærarutdanning deltid, spesialpedagogikk, styrarutdanning, fagskoleutdanning og rettleiing. Vi vurderer at tiltaket er godt mottatt i sektor og er eit godt supplement til den nasjonale ordninga.

Implementering av ny Rammeplan: Fylkesmannen har sidan høringskonferansen hausten 2016 arbeidet målretta med informasjon og kompetansehevingstiltak til alle aktørane i barnehagesektoren om innhald og implementering av ny rammeplan. Dette har og vore tema på alle møter med barnehagemyndene og andre aktørar. Fylkesmannen har tidlegare år hatt plan for implementering av ny rammeplan.

Når det gjeld 2020 har prioriteringane vært todelt. Lokale nettverk i regional ordning har søkt middel til å jobbe med tema barnehagens psykososiale miljø og vi har tildelt middel til dette. Når det gjeld den andre prioriteringa så har det vist seg at enkelte barnehagar har behov for kompetanseutviklingstiltak som går over to år, der dei får tett oppfølging frå kompetansemiljø. Fylkesmannen har på bakgrunn av dette tatt kontakt med Høgskolen i Innlandet og inngått ei avtale for 30 barnehagar i fylket. Studiet disse 30 barnehagane skal være en del av strekker seg over to år og heiter «Barnehagemiljø og krenkingar»

Elles deltek kommunale og private barnehageeigarar og i andre statlege satsingar. I inkluderande barnehage- og skolemiljø er det 7 kommunar i pulje 3, 3 kommunar i pulje 4 og 2 kommunar i pulje 5. Fylkesmannen følgjer opp disse kommunane.

Arbeid i Samarbeidsforum

Samarbeidsforum er tydelege på at det er barnehagebaserte tiltak som får støtte. Som hjelp til å gjennomføre barnehagebasert kompetanseutvikling har samarbeidsforum gitt ressursar til å utvikle ein nettbasert ressurs for å støtte nettverka. Nettressursen er levert av lokal

UH: <https://usn.instructure.com/courses/19793>

Nettressursen er bygd slik at barnehagen kan sjå film, jobbe med spørsmål, lese aktuell litteratur og nytte andre ressursar. Alle eigarar i Vestfold og Telemark har tilgang til ressursen.

Dei tiltaka som er sett i gang held fast ved dei kartlagde behova i dei lokale nettverka. Vi ser dette igjen i dei langsiktige planane og at innsatsen held fast ved lokale behov. Vi vurderer at dette er med på å utjamne kvalitetsforskjeller.

Fylkesmannen har faste møter med UH kor bl.a. status på arbeidet i dei lokale nettverka er tema. På tross av et annleis år med pandemi, har både lokale nettverk og UH omstilt seg, og mange av tiltaka er gjort nettbaserte. Det rapporterast om stort arbeidspress og stadig omorganiseringar i barnehagane, men dei lokale kompetansenettverka har vore gode støttespelarar og pådrivarar i arbeidet med den barnehagebaserte kompetanseutviklinga. Jamlege møter i samarbeidsforum har understreka at tiltaka har grunnlag i dei lokale behova og at forståinga av partnerskapet gjeld alle partar.

Skole:

I Vestfold og Telemark har vi to samarbeidsforum, eitt for barnehage og eitt for skole. Ei viktig grunngeving for dette er at det gjer det mogleg å drøfte seg fram til endelege prioriteringar. Desse drøftingane er viktige. Det er ein pågåande diskusjon om dei to foruma kan samordnast for det vidare arbeidet, nå som det er blitt ein Tilskotsmodell der Kompetanseløftet er ein del av ordningane. På skolesida vil det vere føremålsteneleg å sjå desentralisert ordning i samanheng med Kompetanseløftet.

I Vestfold og Telemark er det egne nettverk (tre i gamle Telemark + kommunane i gamle Vestfold) for dei offentlege skolane og eitt for friskolane. Vi inviterer til egne nettverk der dei får spele inn korleis dei kan ta del i den desentraliserte ordninga, mellom anna tildeling av midlar.

Kompetansebehovet blir kartlagt gjennom ulike prosessar av skoleeigar. Leiarforum, der regionane er representert, har blitt samde om korleis midla skal fordelast. I dette leiarforumet sit lokal UH, lærarorganisasjonane, KS, fylkeskommunen og vi. "Leiarforum" er ny etter samslåinga av fylka. Forumet har ikkje funne si endelege form. Å fordele midla etter behov er lagt til den enkelte region.

Nokre av kommunane i Vestfold og Telemark har avtalar med andre UH den den lokale. Tre av kommunane i region Midt/Øst samarbeider med både HiNN og USN. Færder kommune samarbeider med både Fiks/Oslo Met og USN dette skoleåret. Dei avtalane har ført til at lokal UH har satt inn fleire ressursar på å handtere ordningane. Dei har også vore aktive med digitale løysingar.

Det er store forskjellar på kvaliteten elevlar møter i skolane. Vi har tru på at kompetansemodellen med stor grad av kollektive prosessar for profesjonsutvikling, skal bidra til utjamning av uønskte forskjellar. Det er derfor eit av krava vi set til ordningane, at det skal vere arbeidsplassbasera tiltak etter lokale behov. Det er med glede at vi ser at til at ein av regionane også involverar elevane. Sektor må heile tida vurdere eigen praksis og kva dei treng, på både kort og lang sikt. For å sikre at arbeidet og tiltaka er tufta på forskning, må arbeidet vere godt forankra i eit partnerskap med UH.

Vi ser at det er utfordrende å få alle til å delta i ordningane og at det kan vere mange oppgåver som tek merksemda over på drift. For dei små kommunane kan det vere få ressurspersonar å spele på. I dei store kommunane kan det vere andre vanskar.

Skolane er ikkje i mål med fagfornyinga. Det er eit arbeid som leiinga held fram med å prioritere inn i den desentraliserte ordninga. Målet i sektor er å sjå samanhengar og sjå korleis ein kan få meining i utviklingsarbeidet, og utvikle ein praksis til det beste for elevane. Vi skal støtte sektor i dette viktige arbeidet.

For at kompetansemodellen på sikt skal bidra til å utjamne kvalitetsforskjellar, er det viktig at ein kontinuerleg sikrar at skoleutviklingsarbeidet er forankra lokalt hjå lærarane og elevane. Lærarar må involverast i de lokale utviklingsarbeidet. På den måten blir tiltaka tilpassa dei som står i praksisfeltet. Det må jobbast systematisk over tid, og leiinga på skolane må kople utviklingsarbeidet til klasserommet.

Det må leggjast vekt på å styrke det kollektive arbeidsfellesskapet på skolane slik at skolens profesjonsfellesskap blir utvikla.

Kompetanseutvikling i skole - fordeling av midler til UH-institusjoner

Navn på UH som er tildelt midler på prosjekt 21000	Beløp tildelt (kr)	% av totalt beløp som FM er tildelt på prosjekt 62525
Universitetet i Sørøst-Norge	8 438 420	48
Totalt	8 438 420	48

Kompetanseutvikling i skole - fordeling av midler til skoleeiere

Skoleeiere	Antall skoleeiere som er tildelt midler på prosjekt 62525	Beløp tildelt (kr)	% av totalt beløp som FM er tildelt på prosjekt 62525
Kommuner	23	6 754 080	38
Fylkeskommuner	1	1 306 000	7
Friskoler	13	396 500	2
Totalt	37	8 456 580	47

Kompetanseutvikling i skole - deltakelse og gjennomføring

	Antall offentlige skoler	Antall private skoler	% av det totale antallet skoler som finnes i embetet
Hvor mange grunnskoler har gjennomført kompetansetiltak?	171	8	93 %
Hvor mange videregående skoler har gjennomført kompetansetiltak?	23	0	100 %
Totalt	194	8	

Det er 21 videregående skoler i fylket. I tillegg har to skoler; SMI og Kompetansebyggeren deltatt. Av antall kommunale grunnskoler har 93% av skolene deltatt. Av antall friskoler grunnskole har 26,7% deltatt. Kompetanseutviklingen har i stor grad vært knyttet til ulike tema innen fagfornyelsen, læreplanarbeid, utvikle forskningsbasert kunnskap i et partnerskap, triangulær analyse, profesjonsfellesskap og inkluderende læringsmiljø.

Kompetanseutvikling i barnehage - kompetansetiltak (hovedtildeling)

	Beløp tildelt FM (kr)	% av totalt beløp som FM er tildelt på prosjekt 21000
Barnehagebasert kompetansetiltak	9 276 376	70
Andre kompetansetiltak	4 317 624	30
Midler tildelt prosjekt 21000 i første supplerende tildelingsbrev (hovedtildeling)	13 594 000	100

I tillegg fekk vi overført 577 000 kroner frå 2019, som vi har brukt til å utbetala til den enkelte barnehageeigaren.

Kompetanseutvikling i barnehage - fordeling av midler til UH-institusjoner

Navn på UH som er tildelt midler på prosjekt 21000	Beløp tildelt (kr)	% av beløp som er tildelt barnehagebasert kompetansetiltak
Universitetet i Sørøst-Norge (USN)	9 276 376	100
Totalt	9 276 376	100

Kompetanseutvikling i barnehage - fordeling av midler til barnehageeiere

Barnehageeiere	Antall barnehageeiere som er tildelt midler på prosjekt 21000	Beløp tildelt (kr)	% av beløp som er tildelt barnehagebasert kompetansetiltak
Kommunale eiere	23	297 000	0
Private eiere	160	280 000	0
Totalt	183	577 000	0

Kompetanseutvikling i barnehage - deltakelse og gjennomføring av barnehagebasert kompetansetiltak

Barnehagebasert kompetansetiltak	Antall kommunale barnehager	Antall private barnehager	% av barnehager i embetet
Hvor mange barnehager har totalt gjennomført barnehagebasert kompetansetiltak i 2020?	155	129	77 %
Hvor mange barnehager har gjennomført barnehagebasert kompetansetiltak knyttet til tema: Barnehagen som pedagogisk virksomhet?			
Hvor mange barnehager har gjennomført barnehagebasert kompetansetiltak knyttet til tema: Kommunikasjon og språk?			
Hvor mange barnehager har gjennomført barnehagebasert kompetansetiltak knyttet til tema: Et inkluderende miljø for omsorg, lek, læring og dannelse?	155	129	77 %
Hvor mange barnehager har gjennomført barnehagebasert kompetansetiltak knyttet til tema: Barnehagens verdigrunnlag?			

Kompetanseutvikling i barnehage - fordeling av midler til andre kompetansetiltak

	Beløp tildelt (kr)	% av beløp som er tildelt andre kompetansetiltak
Fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget	231 000	9
Kompetansehevingstudier for assistenter og barne- og ungdomsarbeidere		
Barnehagefaglig grunnkompetanse	261 624	11
Tilretteleggingsmidler for lokal prioritering	3 825 000	80
Totalt	4 317 624	100

Kompetanseutvikling i barnehage - deltakelse på andre kompetansetiltak

	Antall deltakere fra kommunale barnehager	Antall deltakere fra private barnehager	Antall deltakere totalt
Fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget	15	15	30
Kompetansehevingstudier for assistenter og barne- og ungdomsarbeidere			0
Barnehagefaglig grunnkompetanse	201	195	396
Tilretteleggingsmidler for lokal prioritering	78	33	111
Totalt	294	243	537

Oppfølgingsordningen (fra kapittel 7.3.8.7 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal vurdere om tiltakene som er iverksatt i oppfølgingsordningen har bidratt til bedret læringsmiljø og læringsutbytte.

Sjå også punkt 3.4.1.1.2.1 og 3.4.1.1.2.2.

Vi kan stadfeste at både Hjartdal og Drangedal har gjennomført analysar og har sett i gong tiltak for å betre læringsmiljøet og læringsutbytte. Tiltaka har likevel verka i så kort tid at ein ikkje kan forvente ei vesentleg endring. All erfaring tilseier likevel at der ein fokuserer og legg ned arbeid kjem resultatata på sikt.

I Drangedal har kommunen avdekt alvorlege saker som tidlegare gjekk under radaren. Det er ei stadfesting på at tydeleg fokus, gode planar, kompetanseheving og brei forankring gir eit betre læringsmiljø. Kommunen har følgd opp avtalen med Utdanningsdirektoratet om å fokusere på læringsmiljøet fyrst. Dei har likevel jobba med læringsutbyttet gjennom fagforyinga og språkkommunearbeidet. Kommunen planlegg å arbeide enda meir med læringsutbyttet frå hausten 2021.

Rapportering på forvaltning av tilskuddsordningene (fra kapittel 7.3.8.8 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannen skal gi en egenvurdering av hvordan embetet forvalter tilskuddsordningene i henhold til retningslinjene og gjeldende regelverk. Fylkesmannen skal redegjøre for eventuelle avvik i utføringen av forvaltningen og gi en omtale av iverksatte tiltak.

Fylkesmannen behandlar søknader frå eigarar, kommunar og fylkeskommune når dei kjem inn i samsvar med fristar sett av oss. Søknadene blir journalførte i arkivsystemet, ePhorte. Saksbehandlar gjennomgår søknadene og gjer ein formalia- og rimelighetskontroll.

Ved eventuelt mangelfulle opplysningar, blir søkaren kontakta per e-post (e-post og svar frå søkaren blir journalført på saka), og manglande dokumentasjon, eventuelt korrigerd søknad, blir sendt inn før søknadene blir behandla og blir utbetalt til kommunen/fylkeskommunen.

Saksbehandlar fører ei oversikt over søknadene for kvar enkelt tilskotsordning i eige rekneark.

Informasjon om retningslinjer og gjeldande satsar for tilskotsordningane er formidla i forum der dette har vore naturleg.

Vi gjennomfører tilskotskontrollar på både barnehage- og skoleområdet. Ved avvik blir dette rapportert til UDIR. Bland anna vart det i 2020 avdekt i ein av våre kommunar at ein av barnehagane som har fått investeringstilskot ikkje har drive med same kapasitet som i tildelingsåret. Desse midla er tilbakebetalte frå kommunen og vidaresendt til Kunnskapsdepartementet.

I tillegg rapportera vi på økonomi og tilskot i UDIRs tertialportal – tal per 30.04, 31.08 og 31.12.

Gevinstrealisering på barnehage- og grunnsopplæringsområdet (fra kapittel 7.3.8.9 i TB)**Rapportere på**

I henhold til gevinstrealiseringsplanen skal fylkesmannen redegjøre for realiseringen av gevinst på oppgavene informasjon- og veiledning, klagesaksbehandling og tilsyn. Fylkesmannen skal i tillegg tabellrapportere på ressursbruk og kvalitet for nevnte oppgaver.

Vi opplever ei gevinstrealisering ved at vi etter embetssamanslåinga har fått eit større fagmiljø med auka profesjonalisering.

Vi har utarbeida og revidert felles malar for fleire klagesaksområde. Vi har etablert ei juristgruppe, og andre grupper innanfor ulike fagfelt, som utarbeider

utkast til malar. Dette blir godkjende av leiargruppa, og blir så lagt i saksbehandlingsprogrammet ePhorte.

Mengda skolemiljø saker er stor, og krev mykje ressursar. Dette er ei utfordring, då fleire av dei tilsette i tillegg til å behandle handhevingssaker også behandler andre klagesaker og deltek på tilsyn.

Vi har satt i gang eit arbeid for at tilsynsgruppene, som jobbar med det same tema, skal drøfte funn og kva som kan føre til brot/ikkje brot på regelverket. Vi skal jobbe vidare med dette i 2021, og har i tillegg ei forventning om auka profesjonalisering gjennom tilsynsutvikling i avdelinga. Statistikk og analysegruppa bidrar til ROS, som blir brukt inn i tilsynsplanlegginga.

I 2020 har vi prioritert klagesaksbehandling og tilsyn. Den kontakten vi har hatt med skoleeigarar og barnehagemyndar har i stor grad vore digital, og i stor grad handla om ulike problemstillingar knytt til covid-19 situasjonen. For å sikre forståinga av trafikklysmodellen og andre avklaringar knytte til pandemisituasjonen har vi valt å følgje kommunane tett under pandemien. Frå sektoren har vi fått gode tilbakemeldingar på dette.

Denne prioriteringa kan til ein viss grad ha gått ut over rettleiing og informasjon på ein skilde andre saksfelt. Likevel har moglegheita for digitale samlingar og møte gitt ei innsparring i tidsbruk og reiseveg.

I samband med samanslåinga av embeta gjorde vi ei vurdering av kompetansen, slik at vi fekk ei fordeling av arbeidsoppgåver som i større grad var føreseielege for den ein skilde medarbeidar. Vi har gått i retning av meir spesialiserte medarbeidarar, med f.eks. ansvar for færre klagesakstypar. Det er likevel alltid minst to saksbehandlarar på eit felt, slik at saksbehandlinga blir kvalitetssikra, og for å unngå sårbarheit.

I forbindelse med introduksjonsordning... (fra kapittel 7.3.8.10.1 i TB)

Rapportere på

I forbindelse med introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven) skal fylkesmannen rapportere på antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.

Vi behandla 14 klager i 2020. 13 klager blei stadfesta og ei sak blei endra.

Fire saker gjaldt rett og plikt til deltaking i introduksjonsprogram. Tre saker gjaldt forlenging av introduksjonsprogram. Tre saker gjaldt stans av introduksjonsprogram. To saker gjaldt endring av individuell plan. To saker gjaldt delvis rett og plikt til deltaking og delvis forlenging av program.

På området opplæring i norsk... (fra kapittel 7.3.8.10.2 i TB)

Rapportere på

På området opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (introduksjonsloven) skal Fylkesmannen oppgi antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.

Vi har behandla 5 klagesaker på området opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere. Alle dei fem klagen blei stadfesta.

Tre av sakene gjeldt rett til opplæring og to av dei gjeldt fritak frå opplæringa.

Fylkesmannen skal i årsrapporten... (fra kapittel 7.3.8.10.3 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal gjennomføre statsborgerseremonier for alle nye statsborgere i fylket som har fylt 12 år, samt medvirke til at andelen av nye statsborgere som deltar på seremoniene øker.

Fylkesmannen skal i årsrapporten rapportere på antall statsborgerseremonier som er avholdt, totalt antall utsendte invitasjoner til nye norske statsborgere og totalt antall nye statsborgere som har deltatt i statsborgerseremoniene i fylket.

I 2020 var det registrert 994 nye norske statsborgarar i Vestfold og Telemark. På grunn av Covid-19-pandemien vart det ikkje halde nokon seremoniar i 2020. Seremoniar for 2020 vart avlyst. Alle dei 994 nye norske statsborgarar har i januar 2021 fått tilbod om å få tilsendt statsborgar-boka i posten.

Fylkesmannen skal også rapportere på.... (fra kapittel 7.3.8.10.4 i TB)

Rapportere på

Fylkesmannen skal også rapportere på antall deltakere i opplæring norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (også personer som ikke er omfattet av introduksjonsloven). I tillegg skal fylkesmannen rapportere på antall årsverk i kommunene som gir opplæring i norsk og samfunnskunnskap iht. introduksjonsloven.

1. halvår: 1598 deltakarar- 135,69 årsverk

2. halvår: 1520 deltakere- 129,63 årsverk

Bosetting av nyankomne flyktninger (fra kapittel 7.3.8.10.5 i TB)

Rapportere på

Det vises til styringsparameter 3.3.3.2.1. Fylkesmannen skal kort redegjøre for samarbeid mellom stat, kommune og fylkeskommune om rask og treffsikker bosetting samt gi en vurdering av samarbeidet.

Det blir meldt om få nyankomne fra kommunane i Vestfold og Telemark.

Fylkeskommunen har gjennom regionreforma og ny integreringslov fått auka ansvar for det regionale busetjingsarbeidet. Vi samarbeider med fylkeskommunen på området. Blant anna er vi allereie i gang med samarbeid om implementering av ny integreringslov. I dette samarbeidet inngår òg NAV Vestfold og Telemark.

Vi har merka oss at det er eit mål med ny lov å få ei meir treffsikker busetting, basert på kartlegging av deltakaranes behov for kompetanse. Derfor skal vi i 2021 ha fokus på informasjon om ny integreringslov til kommunane, og kva forventningar kommunen må innfri til relevante tiltak for å kvalifisera nyankomne.

Rapporter på antall årsverk mm (fra kapittel 7.3.9.1 i TB)

Rapportere på

- Antall årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene samlet per 31.12.2020, samt antall enheter/landbrukskontor i kommunene i embetet.
- Antall årsverk i landbruksavdelingen og antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindriftsforvaltning per 31.12.2020.
- Ressurser benyttet til planlegging og gjennomføring av kontrollplanen på landbruks- og reindriftsområdet.

Tal tilsette på landbrukskontora er omlag på same nivå som eit år tidlegare. I kor stor grad årsverka blir utført innan landbruks-forvaltninga er meir usikkert. Mange av dei kommunetilsette har andre oppgåver, størsteparten av viltforvaltninga, vassdrags-forvaltninga og sektorleiarressursar er lagt til området.

Landbruksavdelinga er redusert med 1 årsverk mot slutten av 2020 og ytterlegare eit årsverk frå 01.02.21. Desse årsverka blir ikkje erstatta, både med grunnlag i ny fordelingsmodell mellom embeta, effektivitetsnorm og sett i høve til departemental tildeling.

Arbeidet med kontroll er oppgradert siste året og ressursbruken vesentleg større enn tidlegare. Harmonisering av opplegg og gjennomføring frå dei tidlegare to fylka har halde fram. I tillegg er kontroll på driftsfellesskap auka, og krev betydelege ressursar. Effekten av arbeidet er god.

Årsverk mm

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall
Antall årsverk i landbruksavdelingen hos FM per 31.12.2020	21.2
Antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindrift hos FM per 31.12.2020	0.0
Antall årsverk brukt til kontroll hos FM i 2020 på landbruksområdet, jf. resultatmål pkt 3.3.1.2.1	2.8
Antall årsverk brukt til kontroll hos FM i 2020 på reindriftsområdet, jf. resultatmål pkt 3.3.1.2.2	0.0
Antall personer hos FM som har arbeidet med kontroll i 2020 på landbruksområdet, jf resultatmål pkt 3.3.1.2.1	12.0
Antall personer hos FM som har arbeidet med kontroll i 2020 på reindriftsområdet, jf resultatmål pkt 3.3.1.2.2	0.0
Antall enheter/landbrukskontor i fylket per 31.12.2020	18.0
Antall samlede årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene per 31.12.2020	55.5

10 i risikobasert kontroll + 2 i kontrollarbeid saman med revisor, skogfond.

Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart. (fra kapittel 7.3.9.2 i TB)

Rapportere på

Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart (AR5) skal det rapporteres i henhold til tabell:

- Antall kommuner i fylket som ikke har utarbeidet og/eller oppdatert rutinebeskrivelse for ajourhold av AR5.
- Antall kommuner i fylket som ikke har hatt periodisk ajourhold siste 5 år, og som ikke har planlagt ajourhold i gjeldende geodataplan.

Av 23 kommunar i Vestfold og Telemark er det 5 som har rutineskildring for ajourhold av AR5 (ikkje alle kommunane svarte på førespurnaden). Fleire av dei andre kommunane har gode rutinar, men manglar skrifteleg rutineskildring. Ein kommune har ikkje hatt periodisk ajourhold dei siste 5 åra (Fyresdal). Fyresdal er satt opp med periodisk ajourhold i 2021. Gjennom fylkesgeodataplanen er det eit mål for 2021 og få oversikt over rutineskildringar for løpande ajourhold og følge opp at rutineskildringar blir implementert. Det vart ikkje gjort nokre tiltak for dette i 2020.

Kartsamarbeid og arealressurskart

	Kommuner uten ajourføring/oppdatering	Antall kommuner som ikke har ajourført/oppdatert	Antall kommuner i fylket
AR5 tilstand	9 %	2	23

Hjartdal hadde periodisk ajourhold i 2018, Fyresdal skal ha i 2021. Tabellen er forresten ikkje oppdatert etter kva det skal rapporterast på - status rutineskildring og ajourhold siste 5 år. Tabellen gjer då heller ikkje eit godt svar på korleis status er i fylket.

Gi en overordna vurdering av kontrollresultatene i forbindelse med forvaltning... (fra kapittel 7.3.9.3 i TB)**Rapportere på**

Gi en overordna vurdering av kontrollresultatene i forbindelse med forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske tiltak.

På tross av pandemien, har vi hatt ein utstrakt forvaltningskontroll med kommunane i Vestfold og Telemark i 2020. Vi har innan fleire ordningar gjennomført stadleg feltkontroll saman med kommunen i samband med kontrollarbeidet. Mange oppstartsmøter og sluttmøter er gjennomført som teamsmøter. Vi har også gjennomført dokumentgjennomgang på teams for ei av ordningane vi har kontrollert. Vi har erfart at bruk av teams har fungert godt. Møtene har vore effektive, og overordna leiar har funne tid til å delta på sluttmøtet. Bruk av teams fordrar imidlertid god saksførebuing av sakshandsamar for at møtet skal bli godt og effektivt. Vi vil fortsette bruken av teams særleg i sluttmøter der det opplevast formålstjenleg også etter pandemien.

Vårt inntrykk frå kontrollarbeidet er at kommunane jobbar godt med forvaltning av tilskotsordningane/velferdsordningane som vi har kontrollert. Vi ser samstundes at landbrukskontora har ulik ressurstilgang, og for enkelte kontor kan omfang og kvalitet av kontrollarbeidet lide noko av for lite ressursar. Vi har etterspurt skrivelege rutinar/internkontroll for ordningane i samband med forvaltningskontrollen. Mange kommunar har interne, skrivelege rutiner på plass, men det står att ein del arbeid med å få eit gjennomgåande system for internkontroll på plass i kommunane for dei einskilde ordningane. Vi vil i 2021 jobbe aktivt med opplæring av kommunane om internkontroll, og vi har varsla at internkontroll kjem til å vere eit viktig punkt i våre forvaltningskontrollar i 2021.

Innføring av nye elektroniske sakshandsamingsverktøy, som til dømes Agros, gjer at ein får på plass ei rekke automatiske kontrollar under sakshandsaminga. Dette bidreg til å sikre lik handsaming av søknadene og redusere feilføringar. Elektronisk kontroll av opplysningane og dokumentasjon i søknadene, krav om at sakshandsamar må kommentere avvik og elektroniske maler for vedtaksbrev, bidreg til å heve kvaliteten på sakshandsaminga og til lik handsaming. Det er eit ønske om å få på plass eit kontrollskjema også for regionale miljøtilskot, tilsvarande det som finnst for produksjonstilskot.

Skogkulturtiltak er ikkje definerte i forskrift om tilskot til nærings- og miljøtiltak i skogbruket eller i tilhøyrande regelverk. Det gjer at vi skriv merknader der avvik blir opplevd som mest korrekt, t.d. for tilskott til "ungskogpleie" i h.kl. 3 og 4. Dette kan gi eit skeivt bilete av den reelle tilstanden.

Anmeldelse (fra kapittel 7.3.9.4 i TB)**Rapportere på**

Rapportere om antall saker hvor anmeldelse er vurdert og antall saker som er anmeldt.

Vi hadde ikkje vurdert anmeldelse i saker i 2020, korkje i saker vi har hatt til handsaming som fyrste instans eller saker kor kommunen er fyrste instans.

Avkortinger produksjonstilskudd (fra kapittel 7.3.9.5 i TB)**Rapportere på**

Gi en kort analyse/vurdering av kommunenes arbeid med avkorting ved feilopplysninger, herunder:

- Vurdering av om kommunen følger opp og avkorter i tilfeller der det er godkjent en lavere verdi enn det søker selv har oppgitt i søknad om produksjonstilskudd, og hva som er årsaken til at det ev. ikke avkortes.
- Vurdering av om kommunenes avkortingsbeløp ligger på et nivå som anses i tråd med retningslinjene gitt i rundskriv, og om det er store forskjeller mellom kommuner i hvordan avkorting vurderes.
- Vurdering av om kommunenes skriftlige begrunnelse for avkorting er tilstrekkelig og i tråd med [saksbehandlingsrundskrivets](#) beskrivelse av hva som må vurderes (kap. 6.15.3).

Gjennom egne analyser i fagsystemet eStil PT, forvaltningskontrollar og informasjon gitt av kommunane i kompetansesamlingar, har vi god informasjon om kva for vurderingar kommunane gjer av avviket når dei godkjenner ein lågare verdi enn føretaket har søkt om og kva for avkortingsvurderingar kommunane gjer. Dei aller fleste kommunane gjer nødvendige og relevante vurderingar, men det varierer kor godt kommunane kan dokumentere desse vurderingane. Endringane som er gjort i fagsystemet i 2020, der kommunane vert tvunga til å skrive avkortingsvurderingar òg når dei ikkje avkortar, er difor nyttige. Sjølv om kommunane i stadig større grad vert tvunge til å gjere skriftlege vurderingar, må vi likevel følge tett opp at dei skriftlege kommentarane er fullstendige og gir god nok informasjon.

Dei vanlegaste årsakene til at kommunane det ikkje avkortar når dei godkjenner lågare verdi enn det er søkt om er at arealet i Gårdskart er endra med 1-2 dekar sidan førre søknad, at søker har kome med korrigeringar pr. tif. eller e-post før fristen for å gjere endringar i søknaden og at kommunen oppfattar avviket som ei feilføring (som regel med rette). I nokre tilfelle er godkjend verdi 0 fordi søknaden er delvis avslage. I slike tilfelle kan avviksrapporten vere misvisande, for det kjem fram at det ikkje er avkorta, men ikkje at avviket skuldast eit delvis avslag.

Vi har ved kontroll funne at éin kommune ikkje har avkorta for brot på forskrift om gjødslingsplanlegging. Denne kommunen er følgd opp i forvaltningskontroll. Elles følgjer kommunane opp avkorting etter § 11. Kommunane si avkortingsnivå, både etter § 11 og § 12 ligg på det som er i tråd med retningslinjene gitt i rundskriv. Det er ikkje store skilnader mellom kommunane i avkortingsnivå. Det er skilnader mellom kommunane når det gjeld å

avkorte eller ikkje avkorte ved feilopplysningar. Desse skilnadene som kan føre til ulik handsaming av like feil hjå føretaka har vore tema på mange kompetansesamlingar, og vi erfarer at skilnadene vert mindre.

I forvaltingskontroll av produksjonstilskott vektlegg vi spesielt kommunane si avvikshandtering. Kommunane som har manglande/mangelfulle skriftlege avviksvurderingar i fagsystemet og kommunane som ikkje, eller i mindre grad enn forventa, fattar vedtak om avkorting vert høgast prioritert ved utplukk til kontroll.

Kommunane sine grunngjevingar for avkorting er ofte ikkje tilstrekkelege. Kommunane er flinke til å syne til kravet i forskrifta og riktig paragraf, men vurderinga av om vilkåra for å avkorte er oppfylte, kjem i mange kommunar ikkje fram. Gode, fullstendige grunngjevingar har vore tema på kompetansesamlingar.

Utveksling av informasjon - dyrevelferdssaker (fra kapittel 7.3.9.6 i TB)

Rapportere på

Gi en kort vurdering av hvordan rutiner for utveksling av informasjon mellom Mattilsynet og landbruksforvaltningen i saker om dyrevelferd fungerer. Herunder:

- Er sakene som sendes fra Mattilsynet til landbruksforvaltningen i tråd med beskrivelsen av hvilke saker som skal sendes over (punkt 3 i rutinen)?
- Får både kommunen og fylkesmannen kopi av vedtak samt oversendelsesbrev i saker som er omfattet av rutinen (punkt 3 og 5 i rutinen)?
- Gjennomføres det jevnlig møter mellom landbruksforvaltningen og Mattilsynet i tråd med rutinen punkt 6 og saksbehandlerrundskrivet kap. 2?

I saker omfattet av avtalen "[Rutineutveksling av informasjon mellom Mattilsynet og landbruksforvaltningen i saker om dyrevelferd](#)", skal landbruksforvaltningen vurdere om grunnvilkåret «vanlig jordbruksproduksjon» er oppfylt, jf. forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket § 2. Som hovedregel skal ikke forskriftens § 11 om avkorting grunnet brudd på annet regelverk brukes. Vi ber Fylkesmannen gi en kort vurdering av hvordan kommunene har fulgt opp denne praksisendringen og hvordan den har fungert i 2020.

Sakene som vert sendt frå Mattilsynet til landbruksforvaltninga er i tråd med rutinen. Vi fekk oversendt berre to saker i 2020, og Mattilsynet har i samarbeidsmøte bekrefta at det er riktig tal på aktuelle saker, i medhald av rutinen.

I dei sakene vi har hatt i 2020, har både kommunen og Fylkesmannen fått kopi av vedtak. Forklarande oversendingsbrev følgjer ikkje alltid med kopiane, men ved fyrste oversending av kopi for ein dyrehaldar har oversendingsbrev vore med, og landbruksforvaltninga får dimed informasjon frå Mattilsynet ved fyrste gongs kjennskap til saka.

Det har i fleire år vorte gjennomført to årlege møter mellom landbruksforvaltninga (oss) og Mattilsynet. I 2020 vart det gjennomført slike møter på Teams 15. juni og 4. desember. Ved begge møta vart det brukt mykje tid på oppfølging av samarbeidsavtalen. Bruk av Teams tilførte møta mykje ekstra verdi, ved at fleire deltakarar frå Mattilsynet kunne vere med. Mellom anna deltok ein person frå ei anna avdeling enn Vestfold/Telemark i Mattilsynet Region Øst med spesialkompetanse om dyrevelferd og samarbeidsavtalen. Gjennom samarbeidsmøta, og særleg det siste året, er har begge parter fått auka kunnskap om den andre sitt arbeid på området. Til dømes har Mattilsynet fått auka forståing for årshjulet i forvaltninga av produksjonstilskott og når det skal fattast vedtak om produksjons- og avløsertilskott.

Praksisendringa frå å vurdere avkorting til å vurdere om vilkåret for vanleg jordbruksproduksjon er oppfylt har vore tatt opp i kompetansesamlingar for kommunane. Dei to kommunane som har hatt aktuelle saker, har vore bevisst denne praksisendringa og handtert ho på ein god måte. Det er likevel ikkje mindre krevjande for kommunane å handtere slike saker etter den nye praksisen. Ordlyden i oversendingsbrevet frå Mattilsynet og Mattilsynet si oppfølging av dyrehaldar etter eget særlovsregelverk er av stor tyding for kommunen sin konklusjon. Spesielt i saker som vert oversendt etter punkt 3 bokstav c og d i rutinen, er vurderinga av om produksjonen er vanleg eller ikkje, krevjande.

Utveksling av informasjon i saker om dyrevelferd

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall saker oversendt fra Mattilsynet	Antall saker der foretaket ikke oppfyller grunnvilkårene	Antall saker kommunen har avkortet, § 11 første ledd	Antall saker kommunen har utbetalt tilskudd som omsøkt
Saker som gjelder avtalens punkt 3 a (forbud mot hold av dyr)	1	1	0	0
Saker som gjelder avtalens punkt 3 b (hel/delvis avvikling)	0	0	0	0
Saker som gjelder avtalens punkt 3 c (kronisk dårlige dyrehold)	1	1	0	0
Saker som gjelder avtalens punkt 3 d (alvorlig vanskjøselse av dyr)	0	0	0	0

Avvikling av pelsdyrproduksjon (fra kapittel 7.3.9.7 i TB)

Rapportere på

Rapportering på vedtak knyttet til avvikling av pelsdyrproduksjon.

Vi hadde eit vedtak på avvikling av pelsdyrhald i desember 2019. I 2020 har det ikkje vore gjeve løyve i høve til ordninga.

Pelsdyrhaldarene i Vestfold og Telemark yngste å halde fram så lenge som råd. Det var difor ikkje venta at me skulle få inn søknadar i 2020. Åtgången på

før vart særst vanskeleg, og alle produsentane slutta seint i 2020. Det er nå 5 søknadar til handsaming. Kun ein av desse er mogeleg å handsame no. Dei fleste har ikkje levert alle skinna frå farmen og reknas difor ikkje som avslutta. Ein fyljer ikkje grunnvilkåra, da farmen vart utleigd og dei av den årsak ikkje hadde dyr i januar 2018. To har førebels ikkje søkt om kompensasjon.

Alle som har sent inn søknader søker på alternativ kompensasjon for mink.

Det er vanleg å behalde skinna innfryst og vente på betre skinnprisar. Dette er komplisert med noverande reglar. At Kopenhagen Furs skal avviklast kompliserer dette endå meir.

Kompensasjon etter avviking av pelsdyrhold

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Ubehandlede saker	Saker under behandling	Ferdig behandlet
Kompensasjon etter avviking	5	4	1	0
Kompensasjon for kostnader til riving og opprydding	0	0	0	0
Kompensasjon for lavere årlig alderspensjon	0	0	0	0
Sum 1142.77 - Tilskudd til kompensasjon ved avviking av pelsdyrhold	0			

Gevinstrealiseringsplan (fra kapittel 7.3.9.9 i TB)

Rapportere på

I gevinstrealiseringsplanen for LMD forventes det at sammenslåing av embeter skal gi økt kvalitet gjennom mer ensartet rådgivning, veiledning og forvaltningspraksis, og økt profesjonalisering og likebehandling innenfor områdene:

- Reindriftsloven
- Eiendomslovgivningen
- Husdyrkonsesjonsregelverket
- Kontroll og oppfølging av kommunenes forvaltning av produksjonstilskudd og avløsning til ferie og fritid, og regionale miljøtilskudd

Fylkesmannen bes redegjøre kort for status for hvordan gevinstrealiseringsplanen følges opp på LMDs område, herunder ev. utfordringer og risiko knyttet til realisering av gevinst innen fastsatt tidspunkt.

Det er krevande å realisere forventa gevinstar på kort sikt fordi tildelt ramme frå LMD blir redusert etter sammenslåing, og ny fordelingsmodell har slått tydeleg negativt ut for Vestfold og Telemark. Utskifting av erfarne medarbeidarar gjer også sitt. I tillegg har vi fått eit nytt fylke med svært stort "strek i laget", der lokalkunnskap og erfaring frå dei ulike kommunane krev tid. Vi har i perioden etter samanslåing av embeta mista nokre medarbeidarar med lang fartstid og god kommunekunnskap. På grunn av budsjettsituasjonen kan ikkje alle erstattast, og dei nye medarbeidarane som kjem inn, må lærast opp.

Eigendomslovgjeving

På dette området hadde vi 2 juristar i tilnærma full stilling før samanslåing og i 2020 omlag 1,4 årsverk. I tillegg er ein av dei nyttilsett. Eit forsterka krav om auka respekt for kommunalt sjølvstyre gjer at vårt innslagspunkt er under justering, og handlingsrommet for politiske avgjerder i kommunane blir utfordra. Mange kommunar er sårbare med 1 til 1, 5 årsverk på landbruksforvaltninga. Dette gjer at vi har utfordringar både i opplæring på det administrative nivået og det politiske. Omfattande kursaktivitet på teams har fungert bra for nivellering og kunnskapsheving for administrasjon og forvaltning. Kontakt mot politisk nivå har vore tilfeldig og situasjonsbestemt. Dette ikkje minst pga Covid-19 situasjonen. Å fylgje med på lovforvaltning i kommunane er tidkrevande og fordrar auka ressursar. Vi vurderer å ta i bruk §3 i jordlova i løpet av dette året. Sakshandsamingstida vår er no på akseptabelt nivå. Vi har eit god stykke veg å gå på dette saksfeltet.

Husdyrkonsesjonsregelverket

Husdyrkonsesjonsregelverket er svært krevande å forvalte. Så krevande at det i enkeltsaker bind om store delar av arbeidskrafta til enkeltmedarbeidarar i delar av året. På fleire område er det også eit spørsmål om vi har den kompetanse som er nødvendig for å avdekke kritikk- eller straffbare tilhøve. Innføring av ny grense for utrangera purker vil gje mykje arbeid kommande år med krevjande regelverk for kombinertprodusentar. Avdelinga er i gang med ei stor og komplisert sak for tida. Nabofylke er kontakta for råd og hjelp i denne type saker. Innsatsen på området er aukande, men kan neppe sei at vi har hatt gevinstrealisering så langt.

Kontroll og oppfølging av kommunenes forvaltning av produksjonstilskudd og avløsning til ferie og fritid, og regionale miljøtilskudd

Generelt er det ei positiv utvikling i kvaliteten i tilskotsforvaltninga dei seinare åra gjennom heile lina frå Landbruksdirektoratet til Fylkesmannen og kommunane. Både på jord- og skogbrukssida er det gjort betydeleg innsats for harmonisering og likehandsaming frå kommune til kommune. Kontrollaktiviteten er systematisert, risikobasert og gjennomført med god kvalitet.

Generelt er gevinstrealiseringa krevande i ein periode prega av samanslåing, budsjettreduksjon i same treårsperioden og Covid-19. Risiko får å ikkje nå så langt som ynskjeleg.

Arbeidet for utsatte barn og unge (0-24) (fra kapittel 7.3.10.1.1 i TB)

Rapportere på

Vi viser til oppgave 5.2.2.1 Koordinert innsats for utsatte barn og unge og deres familier (0-24 samarbeidet) i VØI. Fylkesmannen skal redegjøre for sitt strategiske og langsiktige arbeid for utsatte barn og unge og deres familier, inkludert hvilke tiltak som er gjennomført for å samordne regionale innsatser og for å styrke samarbeidet mellom sektorer og tjenester i kommunen. Fylkesmannen skal videre vurdere hva som har lyktes godt og hva som er mer utfordrende i arbeidet.

Internt samordning om målgruppa:

Vi har også i 2020 organisert oppdraget som eit tverrfagleg samarbeid. Dette tverrfaglege samarbeidet har vore godt forankra i embetsledelsen, som prioriterte tre målsetjingar. Barn og unge-gruppa som er samansett av fire representantar frå helse- og omsorgsavdelinga og fire representantar frå oppvekstavdelinga har møttast ein gong i månaden og følgd opp dei tre definerte målsetjingane.

Embetsdefinerte strategiske og langsiktige målsetjingar i arbeidet med 0-24- oppdraget:

- Være pådriver for tverrfagleg samarbeid for utsette barn og unge og familiene deira i kommunane og fylkeskommunane.
- Bidra til at kommunane fangar opp og følgjer opp barn og unge som slit psykisk, med spesiell merksemd mot barnevernsbarn.
- Hjelp kommunane med å implementera Barnekonvensjonen i arbeidet sitt på alle områda.

Regional samordning om målgruppa:

Det blei i 2020 etablert eit regionalt Velferdsråd for Agder og Vestfold og Telemark. Regional arena skal koordinere sektorovergripande oppgåver og verkemiddel og bidra til at ulike satsingar sjåast i samheng med strategien: Alle skal ha ein trygg heim. Arbeidet er organisert med ei styringsgruppe, eit arbeidsutval og fire arbeidsgrupper, kor ei av dei er utsette barnefamilier. I tillegg til statsforvaltaren og Husbanken deltek Bufetat sør og to kommunar i arbeidsgruppa. Arbeidsgruppa møttast for første gong i desember 2020 og skal innan utgangen av mars 2021 ha laga ein plan for arbeidet ut mot kommunane.

I 2020 har vi saman med Fylkesmannen i Agder utarbeidd samarbeidsavtale med dei regionale kompetansesentera KoRus, RVTS Sør, R-Bup og KS. Her har vi informert kvarandre om kva dei ulike kan bidra med og korleis vi kan formidle kompetanse til dei mest sårbare kommunane. Denne gruppa har òg i 2020 gitt sekretariatet i 0-24 innspel på kva og korleis arbeidet og programmet kan innrettast for å lykkast best mogleg.

Som eit ledd i dette samarbeidet har vi saman med RVTS arrangert ein to- dagars konferanse, «Tenk Tanken – frå plan til handling». Mål for konferansen var å inspirera kommunar til å utarbeide eigne verksame handlingsplanar i samsvar med Regjeringas «Opptappingsplan mot vald og overgrep».

Den 22. september 2020 arrangerte vi konferansen "SAMAN OM BARNA". Målet med konferansen var å sjå på samordning av helsetilbodet til barn i kommunehelsetenesta og spesialisthelsetenesta. Korleis skal PPT og BUPA gjera det? Resultatet av denne konferansen vart ein intensjonsavtale mellom PPT og BUP. Overordna mål for denne avtalen er at BUPAs og PPTs samarbeid skal opplevast som ein heilskapleg og samanhengande tiltakskjede av pasientar/elevar og foreldre. Delmål er å laga ein føreseieleg og forståeleg samarbeidsmodell mellom BUPA og alle kommunane som fell geografisk under Sjukehuset i Vestfold.

Implementering av Barnekonvensjonen internt og eksternt

Oppvekstavdelinga og Helse- og omsorgsavdelinga arrangerte ei felles VP/VØI dag i februar 2020 der mellom anna implementering av Barnekonvensjon var tema. Etter dette seminaret vart det nedsett ei intern gruppe som skal arbeide med intern, men også eksternt, opplæring og rettleiing. Internopplæring handlar om å ta vare på barn- og ungeperspektivet fortløpande i sakshandsaming på begge avdelingar, og dessutan i plansakshandsaming. Eit døme er i klagesaker på sosialtenesteområdet. Der har vi hatt fokus på barneperspektivet og vore opptatt av at behova knytt til barn og unge skal vere tilstrekkeleg kartlagt og tatt vare på ved utrekning av sosialhjelp, som til dømes klede, utstyr, pc og internett, fritidsaktivitetar, helsesituasjon mv.

Arbeidet med Barnekonvensjonen har vore tema på fleire møte i barn- og ungegruppa, og har vore løfta som deltema i fagsamlingar med kommunane. Blant anna i dialogen vår med kommunane, og i opplæringsaktivitetar vi har hatt med Nav-kontora, har vi vore opptatt av at Nav-kontora skal ha merksemd retta mot barna i saker der det er barn i familien.

Frå 2020 har vi og deltatt med ein representant i «Sjumilssteg-gruppa». Her er det mellom anna arbeidd med nytt opplæringsmatriell.

Tilskot:

Helse- og omsorgsavdelinga forvaltar tilskot til utvikling av dei sosiale tenestene i NAV-kontora. Tilskotet skal gå til stillingar. Utviklingsområde som rettar seg mot oppfølging av barnefamilier, ungdom og innvandrarar vart særleg prioriterte i 2020. Fem av utviklingsprosjekta som fekk tilskot i 2020 retta seg direkte mot barn og unge. Dei etablerte prosjekta har som mål å støtta låginntektsfamiljar med tiltak som til dømes tilpassa økonomisk rådgjeving, tilgang til ein familiekonsulent og hjelp til samhandling med andre instansar. Det er òg etablert eit tiltak for å få unge som har falle ut av skulegang tilbake til vidaregåande skule. For å bidra til kompetanseoverføring mellom kommunar, arrangerte vi hausten 2020 ein erfaringskonferanse der alle som får tilskot presenterte prosjekta sine.

I tillegg har vi i 2020 tildelt skjønnsmiddel til ulike prosjekt som er relaterte til målsetjingane i 0-24 satsinga.

Pilot for programfinansiering

I Vestfold og Telemark er fire kommunar med i Pilot for programfinansiering: Bamble, Horten, Larvik og Siljan.

Vi har organisert oss med ressursgruppe og ei intern arbeidsgruppe. Ressursgruppa er motoren i piloten og har representantar frå kvar kommune, KS, kompetanse- og evalueringsmiljøa og frå oss. I møta i gruppa har vi mellom anna status for arbeidet, erfaringsdeling, kompetanse og evaluering, og rapportering på dagsorden.

Både i ressursgruppa og i den interne arbeidsgruppa er oppvekstavdelinga og helse- og omsorgsavdelinga representert.

Kommunane har fått organiseringa si av piloten på plass i 2020. To av kommunane har endra strukturen i heile kommunen i 2020, men har no ny organisering på plass frå 1. januar 2021. Dei to kommunane bruker dette som eit høve til å organisere det tverrfaglege arbeidet på nytt og plassere piloten i den nye organisasjonen.

Midlane som vi har fått til kompetansesestønad og evaluering er fordelt til kommunane og kompetanse/evalueringsmiljøa.

Kommunane hadde dei førebelse planane sine klare då piloten starta opp i januar 2020. Nullpunktsanalysane skulle vere ferdige i juni. Kommunane si framdrift blei sjølvstarkt prega av utbrotet av covid-19. Kommunane måtte, som samfunnet elles, handtere pandemien. Drifta av tenestetilbodet og arbeidet med beredskap blei sett øvst på dagsorden. Tempoet i piloten gjekk ned. Det førte til at nullpunktsanalysane var klare fyrst i september/oktober. På bakgrunn av analysane har kommunane laga planar for det vidare arbeidet. To av kommunane er godt i gong. Dei to kommunane som har endra organisasjonen er kome noko kortare, men har no rammene for det vidare arbeidet på plass.

Piloten utfordrar kommunane på fleire nivå. Piloten må forankrast slik at organisasjonen forpliktar seg på intensjon og målsetjingar. Dei må undersøkje om dei har kultur for tverrfagleg arbeid og samhandling. Leiing, struktur og budsjett må innrettast slik at dei bygger opp under arbeidet. Så må tiltaka utviklast for å sørge for at utsette barn og unge 0-24 år får tilbodet sitt. Kommunane i fylket har teke fatt i utfordringane og stadfestar at kompetansesestøtaden dei får i piloten fører til framdrift og utvikling.

I arbeidet med nullpunktsanalysane fekk kommunane hjelp frå Korus Sør. Etter ein tilbodsprosess har vi inngått avtale om kompetansesestønad med KS-K for resten av pilotperioden. Samarbeidet mellom kommunane og KS-K på den ein sida og KS-K og oss på den andre sida er i gong og fungerer godt.

Nordlandsforskning skal evaluere piloten. Kommunane var klare på at dei både ville bli evaluert, og i tillegg lære evaluering, sånn at dei har ein metode dei kan bruke i anna utviklingsarbeid. Leveransen frå Nordlandsforskning skal bringe resultatata frå piloten ut i kommunane i ein brukarvennleg rettleiar. Rettleiaren skal vise korleis ein kan oppnå godt samarbeid og ha ein trinnsvis rettleiing for korleis kommunane kan måle resultat, verknad og effekt.

Kartlegging:

Under arbeidet med den strategiske planen for 0-24, vart det bestemt at vi skulle sende ut ei undersøking til kommunane. Målet med undersøkinga var å få kunnskap om, og korleis, kommunen samordnar seg når det gjeld barn og unge. Ei slik undersøking vil òg kunne hjelpe kommunane med å identifisere eigne utfordringar på området. Det vart nedsett ei arbeidsgruppe som utarbeidde ein Quest Back til kommunen på dette temaet. Gruppa vart samansett av representantar frå helseavdelinga og oppvekstavdelinga. På grunn av pandemien, og av omsyn til kommunane, vart tidspunktet for å sende ut kartlegginga endra. Det er no ein plan at kartlegginga sendast ut til kommunane i 2021.

Vurdering:

Fylkesmannen meiner å ha lukkast godt i planlegging av tiltak i den langsiktige planen vår, gjennom felles arbeid på tvers av avdelingar. Med unntak av ei spørjeundersøking som vi valde å utsetje, er alle tiltaka gjennomførte. For å få gjennomført alle planlagde tiltak, måtte vi på starten av året byte frå fysiske arenaer til digitale møtearenaer. Vi vurderar at vi gjennom disse digitale møteplassane har lukkast enda betre i å nå fleire.

I tillegg har vi gjennom heile 2020 bede kommunane kartleggje kva for barn og unge som treng eit tilbod, og korleis kommunane sikrar at dei får det. Vi opplev at dette blei oppfatta som viktig av kommunane og dei har igjennom heile 2020 rapportert på at dette er følgt opp. Vi har sett på disse rapportane i våre respektive avdelingar, men og i Barn- og ungegruppa. Embetet har brukt denne informasjonen i både kommunedialog og i arbeidet med utviklingsoppgåver det meste av året.

Vi meiner at kommunane si merksemd på utsatte barn og deira behov for å møte samordna hjelp, jamt over er stor. Vi vurderar at vår innsats over tid har bidratt til dette.

Det todelt målet i rovviltpolitikken (fra kapittel 7.3.10.2.1 i TB)

Rapportere på

Rapporter på status i forvaltningen av det todelt målet for rovviltpolitikken.

Vestfold og Telemark er med i rovviltregion 2. Sekreteriatet ligg hos Statsforvaltaren i Viken.

Rovviltregion 2 har eit mål om 12 årlege gaupeynglingar. Medelverdi for dei siste 3 åra visar eit høgare antal ynglingar (15,3). Siste året vart det registrert 16 familiegupper. Kvotestjakt på gaupe har som mål å få bestanden ned mot bestandsmålet.

Besetningane i dei stroka som søkte erstatning hadde 10.470 småfe på utmarksbeite. Det vart søkt erstatta 616 småfe, og det vart erstatta 255. Gaupa tek flest dyr, men det er òg nokre streifdyr av ulv og kongeørn i regionen. Tap av beitedyr til store rovdyr har hatt ein betydeleg reduksjon dei siste åra.

Risiko og sårbarhet ved barnevernsinstitusjonene i fylket (fra kapittel 7.3.10.3.1 i TB)

Rapportere på

Alle embeter skal i løpet av 2020 ta i bruk det elektroniske verktøyet som er utarbeidet i samarbeid med fylkesmennene, for å få en systematisk oversikt over risiko og sårbarhet ved barnevernsinstitusjonene i sitt fylke. Risikoinformasjonen vil kunne aggregeres fra dette digitale verktøyet for årsrapportering 2020. Helsetilsynet har sendt ut eget brev til embetene om rapportering for året 2019.

Fylkesmannen har hausten 2020 tatt i bruk det elektroniske risikoverktøyet som er utarbeidd i samarbeid med Helsetilsynet. Vi har riskovurdert alle institusjonane i fylket.

Systemet er ikkje tatt fullt i bruk då det er tekniske utfordringar som systemutviklar og Helsetilsynet er ansvarleg for å rette. Dette gjer at vi per no ikkje kan henta ut risikoinformasjonen frå verktøyet. Vi har likevel oversikt over situasjon ved barneverninstitusjonane i fylket.

Det er 24 barnevernsinstitusjonar/avdelingar i Vestfold og Telemark. I 2020 gjennomførte vi 61 tilsynsbesøk, det vart avdekt ni lovbrøt.

Fylkesmannen ser at risikoverktøyet vil gi oss verdifull oversikt og informasjon som igjen kan føre til meir treffsikre tilsyn. Dette kan gjera at talet på lovbrøt aukar.

Endringer i kommunestrukturen (fra kapittel 7.3.10.4.1 i TB)**Rapportere på**

Fylkesmannens rapportering skal inneholde:

- en vurdering av sammenhengen mellom embetets organisering av arbeidet med oppdraget og observerte effekter i kommunene
- en vurdering av hva embetets erfaringer med organisering og tiltak har å si for neste års strategi (læring/forbedringspotensial), samt beskrivelse av andre relevante faktorer som embetet mener det er viktig at departementene kjenner til i arbeidet med å få til flere kommunesammenslåinger.

I tidlegare Vestfold førte kommunereforma til ei rad kommunesamanslåingar. Frå 2020 hadde det tidlegare fylket seks kommunar, den minste med 25.000 innbyggjarar, den største med omlag 64 000, noko som inneber at Vestfold har den mest homogene kommunestrukturen i landet, og soleis vil vere i stand til å ta på seg fleire oppgåver og større mynde. Det var i tillegg fleire grensejusteringar. I Telemark førte kommunereforma til éin samanslåing. Bø og Sauherad gjekk saman til Midt-Telemark kommune. I tidlegare Telemark er det 17 kommunar. 11 kommunar har under 10.000 innbyggjarar, av desse har 9 under 5000 innbyggjarar og 5 har færre enn 2000 innbyggjarar. Fleire av kommunane opplever nedgang i innbyggartalet. Befolkninga blir eldre. Pandemien har vist at små kommunar med mange fritidsbustader etter eige vurdering ikkje har kapasitet til å gi hyttegjestene dei nødvendige helsetenestene i ei krise.

Vi har i år, som tidlegare år, handtert saksfeltet som ei særskilt prioritert oppgåve, djupt integrert i det øvrige generelle kommuneoppdraget frå KMD. Vi har i svært mange samanhengar løfta fram strukturspørsmålet, og utfordra kommunane til å drøfte situasjonen og sin eigen sårbarheit grundigera. Det gjeld innanfor kommuneøkonomi, kommunalrettsleg rettleiing, interkommunalt samarbeid, planutsegner, kommunedialogen mm.

Vi har i 2020 lagt særleg stor vekt på å løfta strukturspørsmålet i arbeidet med kommunale planstrategiar og regional planstrategi. Arbeidet til kommunen med planstrategi og samfunnsdel gjæv høve til å drøfta om kommunen er rusta til å møta framtidens utfordringar gjennom strukturendringar i tenestene, eller ved eit systematisk samarbeid med nabokommunar. Vi har mint kommunane om at Stortinget har slått fast at det framleis er naudsynt med endringar i kommunestrukturen i landet.

Vi sende 11. juni 2020 eit brev til kommunane om føreliggande og kommande budsjett- og økonomiplanar, der vi tok opp kommuneøkonomi, demografiutfordringar og sårbarheit i tenester. I brevet bad vi kommunane «vurdera om strukturendringar på kommunenivå kan gi eit betra grunnlag for styring og utvikling av tenesteproduksjonen og trygging av den økonomiske handleevna over tid». Vi ba om at kommunestyra blei orienterte om innhaldet i brevet.

Dei fleste Telemark-kommunane brukte mykje tid, ressursar og engasjement på kommunestrukturspørsmålet fram til sommaren 2016, sjølv om innsatsen berre resulterte i éin samanslutning. I det vidare arbeidet til embetet for å løfta kommunestrukturedebatten, vil fagområde og avdelingar involverast mykje sterkare. Det heitte i tildelingsbrevet for 2020: «Fylkesmannen har, på bakgrunn av den breie kontaktflata til embetet mot kommunane og gode kjennskap til dei ulike styrkane og svakheitene til kommunane, ei viktig rolle med å utfordra kommunane om behovet for strukturendringar og stimulera til diskusjonar om kommunesamanslåing, der det lokalt ligg til rette for dette.» Dette betyr eit ansvar for å løfta strukturspørsmålet frå alle dei relevante fagområdas side, til dømes der den enkelte kommunen har tynne fagmiljø. Det kan òg vera nyttig å formidla aktuelle erfaringar frå samanslåtte kommunar, til dømes med viktige betringar av kvaliteten i tenester, kvaliteten på vedtak og annan oppgaveløysing.

Tiltak for å løse boligsosiale problemstillinger i kommunen (fra kapittel 7.3.10.5.1 i TB)**Rapportere på**

Beskriv innsatsen med de to tiltakene i tiltaksplanen for Bolig for velferd 2018-2020 gjennomført av regionale aktører under fylkesmannens ledelse.

Saman med med Fylkesmannen i Agder og Husbanken gjennomførte embetet sin årlege bustadsosiale konferanse. Temaet for årets konferanse

var "Helhetlig tilbud av boliger og bo og oppfølgings tjenester for mennesker med rusmiddelavhengighet og psykiske lidelser som mangler eller kan miste sin bolig".

Arbeidet retta ut mot kommunane er organisert i eit regionalt velferdsråd for Agder og Vestfold og Telemark som blei etablert i 2020. Arbeidet er organisert med ei styringsgruppe som er leia av fylkesmannen i Agder, og kor leierane fra fleire regionale aktørar og kommunar er med. De som er med er fylkesmannen i Agder, fylkesmannen i Vestfold og Telemark, Fylkeslegen i Agder, Regiondirektør i Husbanken Sør, Regiondirektør Bufetat Sør, NAV direktør Vestfold og Telemark, Ordføreren i Arendal kommune og Rådmannen i Tønsberg kommune.

Arbeidsutvalet med medlemmer frå embeta og husbanken står for oppfølging og framdrift i fire arbeidsgrupper som ivaretar fire innsatsområder, utsatte barnefamilier, rus/psykiatri, bustadsosiale hensyn i plan og arbeidsgruppe boligsosiale konferanse.

Arbeidsgruppene arbeider med utvikling og opplæringstiltak, med mål om ein samordna og heilhetleg tilnærming til bustadsosialt arbeid retta mot mennesker med rusavhengighet og psykiske lidningar og utsatte barnefamilier.

Boligsosiale problemstillinger i kommunene

Tiltak 1: Boliger og oppfølgingstjenester for mennesker med rusavhengighet og psykiske lidelser	Tiltak 2: Egnede boliger for vanskeligstilte barnefamilier	Ev. tiltak 3 eller flere
Sammen med Fylkesmannen i Agder og Husbanken arrangerte vi bustadsosialkonferanse "Helhetlig tilbud av boliger og bo og oppfølgingstjenester for mennesker med rusmiddelavhengighet og psykiske lidelser som mangler eller kan miste sin bolig	Embetet arrangerte erfaringskonferanse for kommunar / NAV kontor som får tilskot til utvikling av dei sosiale tenestene i NAV. Fleire av dei prosjekta som ble delt omhandla personleg økonomi og barnefamilier	

3.4 Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk

Embetet er framleis i ei omstillings- og etableringsfase etter fusjonen 1.1.2019. Vi flytta inn i nye kontorlokale både i Skien og i Tønsberg 7. desember 2020. Ny budsjettfordelingsmodell får full effekt i 2022. Vi er eit av embeta som har fått størst nedtrekk og jobbar no med å tilpassa oss den nye modellen. Våren og hausten 2020 hadde vi ein grundig gjennomgang av kva konsekvensar som dette vil medføre. Vi har utarbeidd eit mål bilde for 2021 og 2022 for kvar avdeling.

Vi kom ikkje heilt i mål med utgiftene forbunde med flytting og samlokalisering. Dette medførte at vi fekk eit mindreforbruket på kr 2,625 mill i 2020. Overføring av mindreforbruket til 2021 gir oss rom til å dekkja desse utgiftene.

Bruk av fagmidler er vanskeleg å samanlikna mellom embeta, då tildelingane vil variere frå år til år, både for det enkelte embetet og mellom embeta. Det vil bli justeringar av ressursbruken mellom departementsområde i samband med tilpassing til ny budsjettfordelingsmodell og disponering av mottatte belastningsfullmakter.

Det har vore eit ønske frå embetsledelse og tillitsvalte å føra alle lønnskostnader på 0525.01/3525.02 i staden det enkelte fagdepartement for å få ei samla oversikt over lønnsutgiftene i samband med ny budsjettfordelingsmodell. Vi ser at dette skaper utfordringar knytt til rapportering av nøkkeltal og rapportering av ressursbruk til fagdepartement. Vi vil derfor evaluera denne endringa.

Koronapandemien har medført ein lågare aktivitet på fleire område. Mellom anna har vi reist vesentleg mindre, og fleire planlagde møte har enten vorte avlyst eller vorte gjennomført digitalt. Mellom anna har vi avlyst statsborgarseremoniar og planlagde møte, konferansar og tilsyn. I fagavdelingene har i all hovudsak gjennomført møte og seminar digitalt etter 12. mars 2020.

Kommentar til forbruk 2020 og endringar i det enkelte departementet frå 2019 til 2020:

ASD: Liten auke på kap. 0525 og auke på fagdepartement. Kjem av justering av lønn mellom ASD og BLD.

BLD: Vi ser ein liten reduksjon i forbruket på ordinær drift. Kjem av justering av lønn mellom BLD og ASD.

HOD: Vi har hatt ein auke av forbruket frå 2019 til 2020. Pga. koronapandemi er det brukt mindre til reiser og andre driftsutgifter, samtidig er det brukt betydeleg meir middel til overtid og beredskapstillegg i samband med Covid-19 handteringa. På fagdepartement har vi ein auke frå 2019 som kjem av same forhold. Dette er det fagområdet der vi føler vi har dei største utfordringane mellom krav til måloppnåelse og ressurstildelinga.

JBD: Vi ser ein liten reduksjon på kap. 0525 frå 2019 til 2020, i hovudsak kjem av reduksjonen mindre forbruk på reiser/møte eksterne. På fagdepartement blir ført alt som gjeld verjemål. Vi meiner at beredskapsfunksjonen ikkje er tilstrekkeleg finansiert frå **JBD**. Vi reduserer derfor bemanninga for å tilpassa oss ny budsjettfordelingsmodell.

KLD: Det er auke i forbruket på kap. 0525 frå 2019 til 2020. På fagdepartement ser vi ein reduksjon frå 2019 til 2020. Årsaka er ei endring i måten lønnskostnader er førte mellom fagdepartement og embetet. Total sett har vi brukt meir middel på dette området i 2020 samanlikna med 2019.

KMD: På kap. 0525 ser vi ein reduksjon på frå 2019 til 2020. Dette kjem av i hovudsak måten vi har ført administrativ kostnadsdekning på i 2020. Nedgangen i forbruket er ikkje reelt. Overføring av administrativ kostnadsdekning frå fagdepartementene blir vist som reduksjon av driftsutgifter på KMD sitt område Det tidlegare driftsansvaret vi hadde for statens Park er no avslutta. FMVT fekk kompensert kr 1 mill. frå KMD i samband med auka husleie i 2020. På området har det vore store reduksjonar i reise og møteverksemd både eksternt og internt (to kontorstader).

KD: Koronapandemien har medført reduksjon i reise og møteverksemd og her. På fagdepartement har vi ein stor reduksjon, pga. koronapandemien var eksamen for grunnskulen avlyst i 2020, derfor ingen utbetalningar til sensorar. Lønnskostnader er flytta frå fagdepartement til 0525.01.

LMD: Her ser vi ein reduksjon frå 2019 til 2020, hovudårsaka til reduksjonen er redusert utbetaling til lønn. Fleire tilsette har slutta, og i samband med ny budsjettfordelingsmodell har ein valt å ikkje erstatta stillingar.

Andre: Middel er brukte til lønn i 2020 slik dei var brukte i 2019.

Ressursrapportering

Departement	Kapittel 0525, 2020	Fagdep. 2020	Kapittel 0525, 2019	Fagdep. 2019
Arbeids- og sosialdepartementet	4 608	1 737	4 313	1 223
Barne- og familiedepartementet	9 957	664	10 038	805
Helse- og omsorgsdepartementet	26 556	6 501	26 151	5 276
Justis- og beredskapsdepartementet	9 453	14 621	10 048	15 486
Klima- og miljødepartementet	21 141	2 432	19 408	3 674
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	27 986	0	36 875	0
Kunnskapsdepartementet	18 124	2 915	16 527	7 881
Landbruks- og matdepartementet	17 207	119	18 964	80
Andre	2 186	0	1 690	0
Sum	137 218	28 989	144 014	34 425

3.5 Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultat

Med dei økonomiske rammevilkåra vi har hatt i 2020, så meiner vi at embetet har løyst samfunnsoppdraget på ein god måte. Embetet har i stor grad gjennomført alle oppdrag, med dei avika som er beskrivne i rapporten. Der måloppnåelsen er mindre tilfredsstillande komme av dette pandemien i lang større grad enn mangel på ressursar. Dette gjeld særleg tilsynsaktiviteten, der både egne og omsynet til kommunanes smitteverntiltak har hindra tradisjonelt tilsyn. På den andre sida har kontakten og dialogen med kommunane vore meir omfattande enn nokon gong. Redusert aktivitet på eit område, har dessutan gitt moglegheit til å styrka andre område, som til dømes enkeltsaksbehandling.

I 2020 tilpassa vi oss nye digitale arbeidsformer og hatt ein utstrekkt bruk av hjemmekontor pga Covid-19.

Embetet gjennomførte kontorflyttinga både i Skien og Tønsberg under ein pandemi. Det har vore ein stor og krevjande prosess, men også eit løft for verksemda.

Vi har hatt god kontroll med økonomien gjennom året, men vi slit litt med å tilpassa oss den nye budsjettfinansieringsmodellen. KMD vart tidleg varsla om utfordringar knytt til finansiering av nye kontormøblar, dobbel husleie i desember 2020 og utgifter knytt til flytting og etablering av nye kontorlokale. Ei tilleggsløying frå KMD sørge for at vi kom i mål.

Embetet hadde totalt eit mindreforbruk på ca. 2,625 millionar kroner i 2020. Det kjem av i all hovudsak at utgiftene til flytting og merkostnader i samband med etablering av nye kontorlokale ikkje har forfallsdato før i 2021.

3.6 Andre forhold

Kongelege besøk

Det har vore to besøk frå Kongehuset i 2020:

- 12. januar – H. K. H. Kronprinsen – Besøk til Norcem i Brevik, Porsgrunn kommune
- 9. september – H.K.H. Kronprinsen – Besøk til landbruket i Stokke, Sandefjord kommune.

Saksførebuing i ordens- og medaljesaker

Vi har motteke og handsama 12 søknader om Kongens fortenstmedalje.

4 Styring og kontroll i embetet

4.1 Redegjørelse for vesentlige forhold ved embetets planlegging, gjennomføring og oppfølging

Leiargruppa har vekentlege leiarmøte. På grunn av pandemien vart dei fleste gjennomført digitalt eller som hybridmøte.

I samband med pandemien etablerte vi ei utvida kriseorganisering der dei mest involverte leiarane og embetsleiinga var representert. Beredskapsstaben blir leidd av fylkesberedskapssjefen med støtte frå medarbeidarar/leiarar frå ulike fagavdelingar. Embetsledelsen, beredskapsstaben og nøkkelpersonell har hatt vekentlege møte i samband med pandemihandteringa. Beredskapsstaben er tilført ressursar frå fleire avdelingar i samband med krisehandteringa. Belastninga for helse- og omsorgsavdelinga har vore særleg stor.

Mange planlagde oppgåver og aktivitetar har ikkje late seg gjennomføra på grunn av pandemien. Vi har til dømes i all hovudsak ikkje arrangert eksterne kurs og konferansar i 2020. Vi har heller ikkje klart å overhalda saksbehandlingsfristar innanfor alle område. Det er særleg innanfor helse- og sosialområdet vi har hatt store utfordringar.

Direktørane har vekentlege avdelingsleiarmøte med fagsjefane sine for å følgja opp resultat og aktivitetar. I tillegg kjem årlege medarbeidersamtalar.

I 2020 har vi jobba med eit leiarutviklingsprogram som vi starta opp med i 2019. Formålet med leiarprogrammet og samlingane for leiargruppa har vore å styrka fellesskapet, bli betre kjent og tenka meir heilskapleg. Det har vore ulike tema på samlingane. Tema har vore leiarskap, visjon, ambisjonar, utfordringar knytt til ny budsjettfordelingsmodell, løysingar av tverrfaglege oppgåver, prioritering og internkontroll.

Medbestemmelse blir regelmessig tatt vare på gjennom faste møte i medbestemmesutvalget. Vi har eit aktivt og godt partssamarbeid med regelmessige møte. Utvalet blir leitt av assisterande fylkesmann.

Vi har i tillegg eit aktivt arbeidsmiljøutval som har diskutert problemstillingar knytt til det å jobba heimefrå, oppfølging av medarbeidarundersøkinga, overgang frå cellekontor og til det å arbeida i opne kontorlandskap og nye arbeidsformer. AMU har gjennomført ROS-analyse knytt til HMS i embetet.

4.1.1 Embetets risikostyring

Risikostyring er integrert med verksemdsplanarbeidet og i leiargruppa sitt arbeid gjennom året. Gjennom verksemdsplanlegginga og oppfølging av denne, skal risikovurdering for manglande måloppnåing vurderast. Direktørane skal gjennomføre systematiske risikoanalyser for sine ansvarsområde. Leiargruppa, saman med vermetenesta, gjennomfører årleg risikovurdering av arbeidsmiljøet. Vurderinga skjer på overordna nivå.

Vi har tatt i bruk RiskManager innanfor modulane dokumentstyring, avvikshandtering og ROS-analyse. ROS-analysemodulen er komplisert å bruke, og blir av den grunn bare delvis nytta.

4.1.2 Embetets internkontroll, herunder iverksatte tiltak

Vi har utarbeidd eit internt styringssystem som inneheld alle interne styringsdokument og våre interne retningslinjer (internkontroll). Ein del av systemet er eit delegeringsreglement som tydeleggjer ansvar og roller i embetet. Styringssystemet ligg tilgjengeleg for alle tilsette på intranettet. Vi har tatt i bruk Risk Manager som system for vår internkontroll for informasjonstryggleik og avviksmeldingar.

Vi sikrar oss mot mishald til dømes ved at alle utbetalingar vert attesterte og godkjende av to personar etter førebuing frå økonomieininga. Forvaltingsvedtak og tilskot står det alltid to personar bak, sakshandsamar og ansvarleg leiar eller mellomleiar.

Vi har kvartalsvis rapportering på saksbehandlingstider for dei viktigaste fagområda våre. Dette gir oss god oversikt over statusen på fagområda. Leiinga vurderer at styringssystema samla fungerer godt, og at det er god styring og kontroll i embetet. Ei utfordring kan likevel vere å ha tid til å drive med kontroll utover det vi har krav om å utføre

4.1.3 Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen i embetet

Det har vore ei krevjande tid frå samanslåing av Fylkesmannen i Vestfold og Fylkesmannen i Telemark 1. januar 2019 til vi vart endeleg samlokalisert frå 7. desember 2020. Hovudkontoret er lokalisert i Tønsberg, medan éi avdeling (oppvekst) har kontor i Skien.

7. desember 2020 flytta vi inn i nye lokale både i Tønsberg og Skien. Innsatsen som vart lagt ned i forkant av flyttinga, resulterte i ein smidig flytteprosess og velfungerande kontorfasilitetar.

Vi opplever at bemanningssituasjonen har vore krevjande også i 2020, men ikkje på same måte som i 2019. I 2019 var det høg turnover (13,7 %) i hovudsak grunna samanslåing av to embete og foreståande samlokalisering. I 2020 er turnover lågare (7,8 %). Utfordringa framover ligg i pålegg om innsparingar og av den grunn ikkje alltid kan rekruttera inn erstatning for ein som sluttar, og korleis ein då skal klara å løysa pålagde oppgåver.

Embetet jobbar kontinuerleg med betring av prosessar for å kunna yta god service og halda oppe eit forsvarleg tenestenivå med dei ressursane vi har til rådvelde.

Embetet har ein solid søkermasse til kunngjorde stillingar, men vi erfarer at lønnsnivået hos oss ligg lågare enn tilsvarende stillingar elles i samfunnet. Det kan vera utfordrande både å få rekruttert inn dei kandidatane vi ønsker, og dessutan å behalda kompetent personell når dei får tilbod om høgare lønn frå andre arbeidsgivarar.

Embetet har i 2020 hatt redusert reiseverksemd, men pandemien har medført stor arbeidsbelastning for nokre grupper av tilsette.

Utstrekt bruk av hjemmekontor har fungert bra, men vi merkar etter kvart ein viss slitasje på personellet. Arbeidsgivar legg til rette for trivsel og forsvarleg arbeidsmiljø så godt det let seg gjera.

4.1.4 Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)

Embetet har svært få egedelar av verdi. Vi leiger stort sett alt kapitalkrevende utstyr. Dette gjer at vi kan tilpassa utstyrsbehovet i forhold til fortløpande endringar.

4.1.5 Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for arbeidet med informasjonssikkerhet

Rekneskapsrevisjon:

Riksrevisjonen hadde ingen merknader til rekneskapsrevisjonen for 2019. Årsrevisjonen for 2020 er ikkje ferdigstilt.

Informasjonssikkerheit:

Det er etablert eit styringssystem for informasjonssikkerheit i tråd med krava til eit tilfredsstillande internkontrollsystem. Det er på plass eit tryggingssutval der vi er representerte. Nasjonal strategi for digital sikkerheit og informasjonstrygging sinstruks for embeta er gjennomgått for leiargruppa. På Intranett har vi lagt ut nanolæringskurs om informasjonssikkerheit for alle tilsette. Nye personvernreglar er informerte om og lokal GDPR-kontakt er etablert. Det er og utarbeidd ein handlingsplan for informasjonssikkerheit.

4.2 Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende

Inkluderingsdugnaden

Gjennom 2020 heldt verksemda fram arbeidet for å innfri målet om at minimum fem prosent av nyansettelser i staten skal vera personar med nedsett funksjonsevne eller hol i CV-en.

Vi meiner at kompetanseheving og bevisstgjøring om inkluderingsdugnaden for leiarar, opplæring av HR-personell, inngåing av ein strategisk samarbeidsavtale og eigen saksbehandlar hos NAV, gjer at vi no står betre rusta til å innfri målet i 2020. Verksemda har prioritert å ta vare på inkluderingsperspektivet i rekrutteringsprosessen. Vi har sett på mal for utlysningstekst i samarbeid med kontaktpersonen vår NAV, slik at han skal treffa målgruppa til inkluderingsdugnaden. Vi har og hatt mange kontaktmøte med saksbehandleren vår i NAV som har dette som arbeidsområde.

Vi har og gjennomgått rutine våre for korleis vi vurderer søknader/CV-er, slik at vi er meir bevisstgjort i å innkalla fleire frå målgruppa til intervju. I tillegg har vi gitt informasjon om alle våre eksterne utlysninger til kontaktpersonen vår i NAV, for så tidleg som mogleg fanga opp aktuelle kandidatar.

Utfordringa med å måla talet på søkarar med nedsett funksjonsevne eller hol i CV-en vil bli enklare i 2021, då det i rekrutteringsverktøyet vårt - Jobbnorge - er ein funksjon for avkrysning om hol i CV, og det er mogleg å ta ut rapportar. Vi må halda fram arbeidet for å skapa tillit til at vi likebehandlar søkarar, sidan mange ikkje gir til kjenne nedsett funksjonsevne eller hol i CV-en når dei søker.

I tabellen har vi beskrive tiltaka vi har sett i gang for å rekruttera meir inkluderande, beskrive resultat/erfaringar vi har gjort oss hittil og vegen vidare.

Tilsetjingar 2020 - Nytilsette totalt: 16

Nytilsette frå målgruppene i 2020 :1

Del nytilsette med nedsett funksjonsevne eller hol i CV-en: 6,25 %

Tiltak

* Tilpasning av utlysningstekster.

* Vi har nytta oss av kontaktperson i NAV og samarbeidd om å forbetra utlysningstekstene, og held fram samarbeidet med NAV i 2020.

* Samarbeidsavtale med NAV – informasjon og samarbeid:

Fylkesmannen v/personal skal ha møtepunkt med NAV for å informera/få informasjon om kandidatar. Kontaktperson frå NAV skal formidla informasjon om rekrutteringsarbeidet for verksemda internt i NAV i Vestfold og Telemark.

* Embetet har og laga ein handlingsplan for arbeidet med inkluderingsdugnaden for 2021.

Samarbeidskonferansen 1.-2. april 2020

Vi skulle ha arrangera ein samarbeidskonferanse på oppdrag frå KMD og i samarbeid med andre statsetatar, ein konferanse for leiarar og tillitsvalte.

Nettverksgruppa skulla ha Inkluderingsdugnaden v/KMD som ein eigen programpost, for å bli betre på korleis ein utfører og løyser dette oppdraget om 5 % målsetjing i praksis. Konferansen vart avlyst på grunn av Covid-19.

4.3 Andre forhold

I heile 2020 har vi arbeidd med å førebu, planlegga og etablara eit hovudkontor i Tønsberg og eit nytt avdelingskontor i Skien. Vi overtok begge dei nye kontorlokala 1. desember 2020 og flytta inn i begge 7. desember 2020. I Tønsberg har vi i heile prosessen hatt eit særskilt godt samarbeid med tillitsvalte, FMFA, Statsbygg, Bjarøy Eiendom AS (ny huseigar), arkitekt, entreprenør, møbelleverandør og KORO - Kunst i offentlege rom.

Hovudkontoret i Tønsberg (Egenesgården) er lokalisert i sentrum av Tønsberg og ligg i umiddelbar nærleik til Jernbane og Tønsberg rutebilstasjon. Bygget er gitt særst hyggeleg omtale i Norsk byggebransje. Egenesgården er eit døme på eit prosjekt der vi opplever å ha lykkast med målet om ei berekraftig utvikling for framtida og bygget oppnår karakteren, Very Good på BREEM NOR sertifiseringa. Dei nye arbeidsplassane våre har 80 prosent gruppearbeidsplassar og 20 prosent cellekontor. Bygget er energieffektivt og tilfredsstillar KMDs krav til lokalisering og nye arbeidsformer.

Vi har òg hatt eit særst godt samarbeid med Statens vegvesen som har fremleid lokala til oss etter at Fylkeskommunen i Vestfold og Telemark flytta ut av kontorlokala medio november. Dei nye lokala i Skien er tradisjonelle cellekontor og som er tilpassa våre og FMFA sine behov.

Tidlegare leigde kontorlokale i Statens Park i Tønsberg, bygg I og bygg B vart tilbakelevert huseigarane 17. desember utan nokre problem. Vi vil i 2021 prioritera å tilbakestille dei gamle kontorlokala i Skien, slik at desse kan tilbakeleverast til huseigar innan 1. januar 2023.

5 Vurdering av framtidsutsikter

5.1 Forhold i og utenfor embetet som kan påvirke embetets evne til å løse samfunnsoppgavet på sikt

Internt

Vi har no samla alle avdelingar unntatt oppvekstavdelinga i nytt bygg i Tønsberg. Når situasjonen igjen gjer det mogleg for tilsette i større grad å arbeida frå kontorlokala, vil dette vera eit godt utgangspunkt for å bygga ein ny, felles kultur. Både tilsette og leiinga ser fram til dette, og dei moglegheitene det gir for tettare samarbeid og fagleg utvikling.

Vi har i 2020 hatt ein god del utgifter knytt til etterslep med ordningsarbeid av tidlegare papirarkiv i Skien. Dette arbeidet må halde fram i fleire år, og vil belasta budsjettet dei kommande år med betydelege beløp.

Beredskap

Statsforvaltaren ser behov for å søka eining om samarbeid for å etablera beredskap for særlege beredskapskapasitetar for brann og redning. Det er fleire hendingar som krev kapasitet til særskild innsats og som vert for kostbar for ein einskild kommune å finansiera åleine. Til dømes kan Urban søk og redning (USAR), redningsdykking, skogbrann, CBRN-beredskap, industriulykker, RITS, leiarstøtte med fleire gje grunnlag for eit samarbeid innan brannalarmregionen. I botn må det vera fagleg og politisk vilje til samarbeid. Statlege insentiv vil òg styrke slike prosessar.

Miljø og klima

Dei neste åra vil vi halde fram med og jobba med berekraftsmåla, og ha særskild merksemd på dei i dialogen med kommunane. Vi vil òg jobba vidare med gode og føreseielege prosessar i plansaker. Arealpresset er vedvarande høgt, og det er eit stort trykk mot jordvern, villrein, naturmangfald og strandsona. Vi vil prioritera prosessar med regionale planar innanfor desse tema. Vi forventar òg gode resultat og konkret handling for å ta vare på villrein gjennom kvalitetsnorm og ny forvaltningsordning for Hardangervidda nasjonalpark.

Det er ei utfordring at kommunane har særskild ulik kompetanse på plan og miljø. Kursing på digitale plattformer kan gjere kommunane i betra stand til å møte framtida, og vi ynskjer å gje eit betre tilbod her. Det er òg enklare og meir tilrettelagd for å ha god kontakt med nabofylke, og med det betre kalibrering av saker.

Digitalisering vil òg føra til effektivisering. Gode analysemetodar kan ha stor nytte innan planhandsaming, og det er avgjerande at naturmangfald blir kartlagd på eins måte for å sikra gode avgjerder. Slik det er no, må det einiskilde planområde bli handsama på eit detaljert nivå og seint i prosessane, i staden for at vi har tilgjengelege og gode nok data for å kunna sjekka dei ut på kommuneplannivå.

Grenlandsfjordane er viktige for industri og næring, men har store problem med forureining, og held ikkje mål etter krava i vassforskrifta. Vi vil ha merksemd på å finna løysingar saman med kommunane og industrien.

Kommunane

Fylkesmannens oppgåver er nært knytte til evna kommunane har til å levera gode tenester. Kommunar under press gir auka og nye oppgåver til embetet. Det nye fylket Vestfold og Telemark er mangfaldig, med store og små kommunar, nokre vekstkommunar og mange kommunar med utfordring med demografi og befolkningsreduksjon. Både innanfor tenesteproduksjon og samfunnsutvikling er utfordringane mange stader store, og vi registrerer at mange kommunar signaliserer krevjande økonomiske utfordringar.

Embetet ynskjer å bidra til å førebygge økonomisk ubalanse i kommunane, heller enn å måtte reparere i etterkant. Mange kommunar planlegg negative eller svært svake driftsbalansar i kommande økonomiplanperiode. Nokre kommunar har negative driftsbalansar kvart år i økonomiplanperioden. Dette er ikkje berekraftig, og det er grunn til å frykte at fleire kommunar i fylket kan hamne på Robek-lista i løpet av få år.

Dei fleste Telemark-kommunane brukte mykje tid, ressursar og engasjement fram til sommaren 2016 på å drøfta samanslåingar. Resten av dei sluttførte behandlinga si med folkeavstemming eller innbyggarundersøking og etterfølgjande kommunestyrevedtak. Desse kommunane vil antakeleg i utgangspunktet framleis meina at saka må vurderast som avgjort. Fleire av kommunane har òg etter valet i fjor danna ein fleirtalskonstellasjon i kommunestyret som har programfesta å bestå som eigen kommune. Desse poenga er viktige for ei realistisk vurdering av dei faktiske moglegheitene for å kunna få nye samanslåingar i løpet av inneverande stortingsperiode.

Den faktoren som kanskje tydelegast har endra seg sidan hausten 2016, er inneverande års erfaringar med pandemihandteringa. Ho har understreka den tydelege sårbarheita i tenesteproduksjonen som følgjer av ein så fragmentert kommunestruktur som han vi finn i Telemark.

Omorganisering og divisjonalisering av regional stat gjer det elles krevjande å fylla rolla som samordnar av regionale statsetatar.

5.2 Konsekvenser for embetets evne til å nå fastsatte mål og resultat på lengre sikt

2020 har vore eit krevjande år. Vi har byrja å redusera talet på årsverk som følgje av ny budsjettfordelingsmodell. I løpet av tre år vil den nye modellen bety ein betydeleg reduksjon i årsverk. I tillegg er ressursar i 2020 flytta frå dei ordinære oppgåvene våre til arbeid med pandemien. Vi har brukt store ressursar på å understøtta kommunane sitt arbeid. Bemanninga i beredskapsstaben er styrkt. I tillegg har leiinga, fagavdelingane og samordningsstaben bidratt i arbeidet. Vi anslår at vi i 2020 har brukt om lag 25 årsverk på koronarelatert arbeid. Av dette utgjer den ordinære beredskapsstaben 6 årsverk. Det betyr at vi har tilført koronaarbeidet 10 prosent av stillingsressursen i embetet. Det er framleis behov for stor innsats i pandemihandteringa. Første halvår 2021 ligg vi an til å bruka 15 årsverk. Denne ressursbruken er ikkje kompensert. Ein så langvarig og stor omdisponering av ressursar har fått og vil

få konsekvensar for evna vår til å levera på andre delar av embetsoppdraget.

6 Årsregnskap

[Årsregnskap for Vestfold og Telemark.pdf](#)

STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG
TELEMARK
Org. nr.: 974762501

Riksrevisjonens beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Fylkesmannen i Vestfold og Telemark sitt årsregnskap for 2020. Årsregnskapet består av ledelseskomentarer og oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, inklusiv noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2020.

Bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at 443 168 271 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet.

Etter Riksrevisjonens mening gir Fylkesmannen i Vestfold og Telemark sitt årsregnskap et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter for 2020 og kapitalposter per 31. desember 2020, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI 2000–2899). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og ISSAI 130 (INTOSAI¹ etikkregler), og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er revisjonsbevisene vi har innhentet tilstrekkelige og hensiktsmessige som grunnlag for vår konklusjon.

¹ International Organization of Supreme Audit Institutions

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forholdene vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2020. Disse forholdene har vi håndtert gjennom revisjonen og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt når det gjelder disse forholdene.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for årsrapporten, som består av årsregnskapet (del VI) og øvrig informasjon (del I–V). Riksrevisjonens uttalelse omfatter revisjon av årsregnskapet og virksomhetens etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring, ikke øvrig informasjon i årsrapporten (del I–V). Vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen i årsrapporten. Formålet er å vurdere om det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapet og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen. Vi vurderer også om den øvrige informasjonen ser ut til å inneholde vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere dette i revisjonsberetningen.

Det er ingenting å rapportere i så måte.

Ledelsen og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide et årsregnskap som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten. Ledelsen er også ansvarlig for å etablere den interne kontrollen som de mener er nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon som er utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukere treffer på grunnlag av årsregnskapet.

Vi utøver profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen, i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon.

Vi identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten den skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Videre utformer og gjennomfører vi revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer og innhenter tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon ikke blir avdekket, er høyere for feilinformasjon som skyldes misligheter, enn

for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Grunnen til det er at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner eller overstyring av intern kontroll.

Vi gjør også følgende:

- opparbeider oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om hvor effektiv virksomhetens interne kontroll er
- evaluerer om regnskapsprinsippene som er brukt, er hensiktsmessige, og om tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen, er rimelige
- evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene
- evaluerer om årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten

Vi kommuniserer med ledelsen, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utføres. Vi vil også ta opp forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, for eksempel svakheter av betydning i den interne kontrollen, og informerer det overordnede departementet om dette.

Når det gjelder forholdene som vi tar opp med ledelsen, og informerer det overordnede departementet om, tar vi standpunkt til hvilke som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse skal regnes som sentrale forhold ved revisjonen. De beskrives i så fall i et eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at det er rimelig å forvente at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring vil være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapet får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten. Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og bygger på ISSAI 4000 for etterlevelsesrevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapet er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten.

Oslo, 05.05.2021

Etter fullmakt

Tor Digranes
ekspedisjonssjef

Kari Kay
avdelingsdirektør

Beretningen er godkjent og ekspedert digitalt